

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

ВОПРОСЫ МЕНТАЛЬНОЙ МЕДИЦИНЫ И ЭКОЛОГИИ

*****

Том XV

№ 4

2009

Москва-Павлодар

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Профессор, доктор медицинских наук А. А. Аканов; доктор медицинских наук С. А. Алтынбеков; Н. Е. Мирошниченко (ответственный секретарь); профессор О. Т. Жужжанов; профессор Н. Т. Измаилова; профессор, доктор медицинских наук А. Л. Катков (главный редактор); профессор, доктор медицинских наук В. В. Макаров (главный редактор); кандидат психологических наук Г. А. Макарова; доктор медицинских наук С. А. Нурмагамбетова; Л. Н. Маркина (редактор); доктор медицинских наук Ю. А. Россинский; академик РАМН В. Я. Семке; А. К. Тастанова; кандидат медицинских наук А. Ю. Толстикова; профессор, доктор медицинских наук А. А. Чуркин

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

Доктор медицинских наук М. Асимов (Алматы); профессор Н. А. Бохан (Томск); профессор М. Е. Бурно (Москва); академик, доктор медицинских наук, профессор М. Х. Гонопольский (Хайфа); доктор медицинских наук, профессор Ж. А. Доскалиев (Астана); кандидат медицинских наук Н. Б. Ережепов (Павлодар); доктор медицинских наук, профессор В. Ю. Завьялов (Новосибирск); доктор медицинских наук, профессор Р. Г. Илешева (Алматы); доктор медицинских наук, профессор Н. А. Корнетов (Томск); доктор психологических наук, профессор Р. Кочунас (Вильнюс); доктор медицинских наук, профессор Г. М. Кудьярова (Алматы); доктор медицинских наук И. Е. Куприянова (Томск); доктор медицинских наук, профессор Х. Пезешкиан (Висбаден); кандидат медицинских наук Л. А. Степанова (Томск); профессор, доктор медицинских наук Н. К. Хамзина (Астана)

Регистрационное свидетельство №1706 выдано
Министерством печати и массовой информации
Республики Казахстан
Регистрационное свидетельство ПИ № 77-7054 выдано
Министерством Российской Федерации по делам печати,
телерадиовещания и средств массовых коммуникаций

Внимание, соискатели! Журнал “Вопросы ментальной медицины и экологии”
решением коллегии ВАК от 3.03.2002 г. включен в перечень изданий
для публикации основных научных результатов диссертации

Журнал основан в 1995 году
Адрес редакции: 140001, Казахстан, г. Павлодар, ул. Кутузова, 200
Телефон (факс): 8 (7182) 60-50-93
E-mail: press@rncenter.kz

ВОПРОСЫ МЕНТАЛЬНОЙ МЕДИЦИНЫ И ЭКОЛОГИИ

СОДЕРЖАНИЕ

УЧРЕДИТЕЛИ:

ПСИХОТЕРАПИЯ

Γαε δ.Α.
Όίεάάδναεϋί ύά ι άσάίεç ι ύ ε έδεδάδεδε ύδ δάεδεδάί ίñ-
δè ίñεδίδάδαιτέδ έδδείçάεñε ι ύδ

7-13

ПСИХИАТРИЯ

Профессиональная
Психотерапевтическая
Лига

Ä æ àδάόνύ ί ίάά Α.Α., Έάδ έίά Α.Έ.
Ì ίδεδάδεδεί ί ίά ύ δάδαιτέ ύ çάάεñε ι ύδ ίδ ίñεδίάέδεδάί ύδ
άά ύ άñδά (ó-άάίί-ι άδίάδ-άñέίά ί ίñίάεά)
Ñ δάδεδού ί Α.Ñ., Έδδεδε Ñ.Ñ.
Έί ίñεδεδόδεδεί ίάεϋί άύ δάίδδεδύ ø εçί δδάίεδ ε δδάάεδδεδ
ίδά-άñδάάίίίε ίñεδεδάδδεδ ά εçó-άίεδ ίñεδεδ-άñέίάί
çάάίεάάάίεδύ

14-47

47-48

НАРКОЛОГИЯ

РГКП
«Республиканский
научно-практический
центр медико-
социальных проблем
наркомании»

Áαεεάίίά Α.Α.
Íñίάάί ί ίñδεδ όάί ί ίñδίί-ι ίδδάάί ίñδίίε ñδάδύ ίάδδεί-
çάάεñε ι ύδ έεδ ίά δάçεδε-ί ύδ ύδαιάδ ίάδδείέίάδ-άñέίε
ί ί ί ύ δ ε

49-54

Έόçάι άάάάά Έ.Α., Ίάάεάίεί Α.Ί., Όñίάίίά Ι.Ί.
Íδεδίάίίεά όάί ίδδίίέεά ε άε ί ίέñάίά ó άίεϋί ύδ άε-
έίάίεεçί ί ί ά ίñδάάñδεδίάίδίύε ίάδδείά
Ì ίε-άίίά Ñ.Ί.
Ñίδεδεϋίίά ñίίδίίάίεάάίεά áúâø εδ ίδδάάεδάεάε
ε ίύάεδεδίίίύδ ίάδδείδεδείά

55-58

58-61

Ίάάεάίεί Α.Ί.
Áεεýíεά δδίίεδ-άñέίάί çείόί ίδδάάεάίεδύ άεέίάίεάί ίά
άεδεδάί ίñδου άεέίάίεϋάάεάδίάάίáçú á ñúάίδίδεδά έδί-
άε έ ðääé, ñδδάάð ύ εδ άεέίάίεεçί ί ί

61-63

Ίάάεάίεί Α.Ί.
Íόάίεά εçί άίάίεδ άεδεδάί ίñδεδ δδάάδεδέεδ ίáçú ε άá
εçί δάδίάίδίά ά ñúάίδίδεδά έδίάε ó άίεϋί ύδ άεέί-
άίεεçί ί ί

63-65

ПОГРАНИЧНАЯ ПАТОЛОГИЯ

Том XV
№ 4
2009 год

выходит
4 раза в год

Áάάεδδεδέύ ί ίά Α.Ñ., Ίδδεδά ίάά Ί.Ί.
Όεδίύ ñί ύñέίáεçίάίίύδ ίδεδάίδεδεé ó έεδ ñ ñόεδεδ-
άεϋίύίε δάίάάίδεδύίε

66-69

Áάδδάεέίά Α.Ñ., ×άάεάίεά Α.Ί., Ίδδεδά ίάά Ί.Ί.
Àίáεεç ñíñδίýíεδύ ñόεδεδάεϋίίίε άεδεδάί ίñδεδ ά á Àε-
ι άδύ ίά ίδεδίάδδά δñίόάεεδεάίñέίάί δίέñεδείέίάδ-áñ-
έίάί όάίδδά

70-73

Έάδδδαιίά Α.Έ.
Όίδίύ άόδίάάδññεάίίάί ί ίάάάίεδύ ίñόάάίίύδ έεδ
ί ί δάçóεϋδδδái άίεάεδδίάάίεδύ ñíδδδáiεέίά εñίδάάε-
δάεϋίύδ ó-δάάάίεé

73-74

ΠΟΓΡΑΝΙΧΝΥΕ ΡΑΣΣΤΡΟΥΣΤΥΑ

Νααυετα Ι. Ι.

Ίνεοίηθεαεϋί ύά ηήάάί ίήηδε ΆΕ×-εί οεοεδίάάί ύο 75-77

ΠΣΧΟΛΟΥΑ ΖΔΡΟΥΥΑ. ΥΑΛΕΟΛΟΥΑ.

Εααίτα Α.Ε., Άδύ ααοεί Ί.Ά., Νόεαε ίάίτα Ν.Ά.,

Ίταδία Ά. Ί., Οαεδάάάα ς.Ν.

Ίθαίεαοεϋ άάίού ηήάί ύάε ίί άοίδεδίε ίδίδε- 78-81
εαοεδεά ΊΆΆ ηθαε ίάηάαδφάί ίίεάοίεο

ΙΝΦΟΡΜΑΤΟΥΑ, ΟΒΖΟΥΥ

Άεεαίτα Α.Α.

Ίηάάί ίήηδε άτεάάίε θααοεϋοεδε ο ίαδείααεηε ί ύο, 82
ίαοίάϋ ύεοηϋ ία θααεδ-ί ύο ύοάταο ίάαεεί-ηίθεαεϋ-
ίίε θαααεεδοαοεδε

Άεεαίτα Α. Α.

Δαηίδίηδοάίάί ίήηδου ηθαεε εαί άίάίεϋ ίίάάάίεϋ ο 83-84
ίαδείααεηε ί ύο εεο ία θααεδ-ί ύο ύοάταο ίαδείεί-
αε-άηείε ίί ί ύε

Εαεδοαίτα Α.Ε.

Άοοίααδανηεάί ύά ίίάδάααίεϋ – αεδοαεϋίάϋ οεδοδ- 84-85
αε-άηεαϋ ίδίεαίά

Εοηαείτα Α.Α.

Άηοάίε-άηεεά θαηηοδίεηθαο ο άίεϋί ύο ηααεηε ί η- 85-86
οϋη ίδ ααδίε ία η θααεδ-ί ύο ί ηθααί οί ίδθααεάίεϋ

Εοηαείτα Α.Α.

Είθαεεαεδοαεϋίί-ί ίάηδεδ-άηεεά ίαδφφάίεϋ ο άίεϋί 86-87
ί ύο ααδίε ίάίε ίαδείίάίεδ η θααεδ-ί ύο ηθααί
ίαδείδεαοεδε

Ίαε Ο.Α.

Άίεααοαεϋίάϋ ίηεδίδαδαίεϋ ίαδείααεηε ί ύο (εδαο- 87-92
εεδε ίααίδ)

Δαεε φάά Ά.Ν., ×αεοφείτα Α.Α., Οοάάίεί Ο.Ε.

Άοοίααδανηεάίίά ίίάάάίεα η ηοεδεααεϋί ύίε, ία- 93
ηοεδεααεϋί ύίε ίδίϋαεάίεϋίε ο άίεϋί ύο ααδίε ίί-
άίε ίαδείίάίεε

Νααο ο ίαα Α.Ο., Αάϋεεαηε ί ίαα ς.Ε.

Οοάάδεοε, ςε ίηεδεδ-άηεεά ααίεάάίεϋ 93-94

Νααααεαηίτα Α.Α.

Ε άίίδηο ί αάίηείε ίηεδίδαδαίεδ 94-95

Νααααεαηίτα Α.Α.

Εεε ίεεί-ίηεδί άοίείεε-άηεεά ε εεδεεί-ίηεδίείεε- 95-96
-άηεεά ηήάάί ίήηδε ίϋείεάίίε ίαδείίάίεδ ο αάί ύεί

Δααη ίά

97-102

*Άεδεείταδεδεϋε αοδίαεο «Άίίδηηά ίάίδαεϋίίε ίά- 103-106
αεδεί ύε ϋείείεε» ςα 2009 άίά*

VOPROSY MENTAL'NOY MEDETSINY I ECOLOGII

THE CONTENTS

FOUNDERS:

PSYCHOTHERAPY

- Pak T.V.*
Universal mechanisms and criteria of efficiency of
psychotherapy at drug-dependent 7-13

PSYCHIATRY

**Professional
Psychotherapeutic
League**

- Dzharbusynova B.B., Katkov A.L.*
The motivational therapy of dependent from psycho-
active substances (The educational-methodical manual) 14-47
Staritsyn A.S., Kirilyuk S.S.
The constitutional theory of schizophrenia and tradition
of domestic psychiatry in studying mental disease. 47-48

NARCOLOGY

**RPSE
«Republican Research-
and-Practical Center
of Medical-Social Drug
Addiction Problems»**

- Bajkenov E.B.*
The features of valuable-required sphere of drug-
dependent at various stages of the narcological help 49-54
Kuzembaeva L.B., Pavlenko V.P., Uspanov N.N.
The application of phenotropil and hypoxen at sick with
alcoholism in the post-abstinent period 55-58
Molchanov S.N.
Social support of former consumers of injection drugs 58-61
Pavlenko V.P.
The influence of chronic alcohol abuse of the activity of
alcohol dehydrogenase in the blood serum of the people
suffering from alcoholism 61-63
Pavlenko V.P.
The estimation of changes in the activity of creatinekinase
and its isozymes in the blood serum of the patients with
alcoholism 63-65

BOUNDARY PATHOLOGY

**Volume XV
№ 4
2009**

**Published 4 times
in a year**

- Abdirajymov G.S., Nurkatova M.M.*
Types of life-meaning orientations at persons with
suicide tendencies 66-69
Berdalina G.S., Cheglakova V.M., Nurkatova M.M.
The analysis of cases of hospitalization in the Republican
centre of toxicology of the patients who have made
attempts of a suicide 70-73
Kaurhanov E.K.
The forms of auto-aggressive behaviour of the condemned
persons by results of questioning employees of corrective
establishments 73-74
-
-

BOUNDARY FRUSTRATIONS

- Sadykov N.M.*
Psychosocial features of HIV-infected patients 75-77

PSYCHOLOGY OF HEALTH. VALEOLOGY.

- Ivanov E.L., Bryzhahin P.G., Suleymenova S.D.,
Ongarova V.N., Haurbaeva Z.S.*
The organization of work with family on secondary
preventive maintenance of PAS among minors 78-81

INFORMATION, REVIEWS

- Bajkenov E.B.*
Features of strong-willed regulation at drug-dependent
being at various stages of medical-social rehabilitation 82
- Bajkenov E.B.*
Prevalence of stages of change of behaviour of drug-
dependent at various stages of the narcological help 83-84
- Kairkhanov E.K.*
Auto-aggressive damages - an actual surgical problem 84-85
- Kusainov A.A.*
Asthenic frustration at patients with dependence on
heroin with the various experience of the use 85-86
- Kusainov A.A.*
Intellectually-mnestical infringements at patients of
heroin drug-addiction with the various experience of
drug-dependence 86-87
- Pak T.V.*
Demonstrative psychotherapy of drug-dependent (the
brief review) 87-92
- Rakisheva A.S., Chekushina E.V., Hudenko T.I.*
Auto-aggressive behaviour with suicide, not suicide
displays at patients of heroin drug-addiction 93
- Sagatova A.T., Abylkasimova Z.K.*
Tuberculosis and mental diseases 93-94
- Sadvakasova G.A.*
To a question on female psychotherapy 94-95
- Sadvakasova G.A.*
Clinical-psychopathological and clinical-psychological
features of opioid drug-addiction at women 95-96
- The resume* 97-102
- The bibliography to magazine «Questions of mental
medicine and ecology» for 2009* 103-106
-
-

Ñeñoàíà íáù ààðàíàáàðe-áñeëð òàèòíðíà Á. Ì àð-í ìðà (1978) àeëþ-ààò à ñàáü:

1) òíðí òáá òíí òáíeà è ñíððóáíe-áñòáí ì áe-áo ìñeòíðàðàíáàðí è ìàòeáíòí - eñòíáíáü ìðàá-í ìñüèè, íà eíòíðíe ñòðíeðny ìñeòíðàðàíeý;

2) ìñeáeáíeà íáíðüæáíeý íà íà-àeüííe ñòàèe, ìñííááíáü íà ñííñíáííñòe ìàòeáíòà íáñòæààòü ñáíþ ìðíáeáí ñ èeòí, òð eíòíðíáí íí íàááàðny ìíeò-eòü ìíííü;

3) ìíçíááàðàeüííá íáò-áíeà çà ñ-àò eíòíðíà-òeè, ìíeò-ááííe òð ìñeòíðàðàíáàðà;

4) ìíàðàðeáíáü ì íàeòeèàòeý ìíáááíeý eèeáí-òà çà ñ-, ò íáíáðáíeý eèe íáíáðáíeý ñí ñòíðííü ìñeòíðàðàíáàðà è ìíááíeý eíððàeòeííííáí ýíòeíáeüííáí ìíüòà à òíí òáíeýò ñ ìíeááíe;

5) ìðeíáðàðáíeà ñíòeàeüííü ìááüeíá íà ìíá-èè ìñeòíðàðàíáàðà;

6) óááæááíeà è áíòáíeà ýáííá è ñeðüòíá;

7) òñáíáíeà eèe òðáíeðíáeà áíeáá àááíeáíü ñíííáíá ííáááíeý ìðe òñeíáeè ýíòeíáeüííe ìíáááðeè ñí ñòíðííü ìñeòíðàðàíáàðà.

É.Ð. Ðíæáðñ ìíeñàe eðeòàðeè eçíáíáíeè, eí-òíðüà ñíííáíáòáò ð àe íàí eèà èe-ííòííáí ðíòà, ñòáíáíe ðáááíáðàòeè ñòðeòóðü «ß» è òðíáíþ çðá-èíòe à ñeñoàíà òíí òáíeè (ðeñoííe 3).

Критерии изменений в процессе психотерапии по К.Р. Роджерсу

- увеличение утверждений, вызванных инсайтом;
- положительное отношение по мере продолжения психотерапии;
- зрелость наблюдаемого поведения;
- изменения в восприятии и принятии себя;
- переход от внешней оценки к внутренней;
- внедрение ранее отвергаемого опыта в структуру «Я»;
- изменения в отношениях с другими людьми;
- характерные изменения в структуре личности, в поведении и в физическом состоянии.

Ðeñoííe 3.

Íáeííeáíáü ñòíà çíáíeè à íáeáñòe íáüèò òàèòíðíá ìñeòíðàðàíeè ìíçáíeèè ñòíðíeðíáàòü ñííòááòñòáòþ ù eà ñeñoàíü (Prochaska J.O., Dillemente C.C., Norcross J.C., 1992) à áíeáá ìíçáíeè eèáññeòeèàòeè:

à) ñàííýeñíeíàòeý (ìíeò-áíeà ííáíeè eíòíðíà-òeè ì ñàíííáá, ì òðíáeáíá, eíòíðííàòeý - eí-òáðíðàðàòeý);

á) eçíáíáíeà ñàíííeáíeè;

â) ñàíííñáíáíeáíeà (ìðeíáðàðáíeà ííáüò ñòáíáíeè ñáíáíáü à ááýòeüííeè, ðàñøeðáíeè eíá-íeðeáííáí ðáíáðòáòà);

ã) eíòðíáíeèáeèeáíeà (óáñáíeà òðíáeáííáí ìíáááíeý ñíííüþ àeüòáðíàðeáííáí ìíáááíeý);

ä) eíòðíeü ñòeíòeà (eçáááíeà eèe áíðüáá ñí ñòeíòeíí, áíçüááþ ù eí òðíáeáííá ìíáááíeà);

å) òðíòááòü ìíáeðáíeáíeý (ìíçeðeáííá ìíá-èðáíeáíeà æeàòeüííáí ìíáááíeý);

æ) òíí òáíeý ìíííü (áíáðeà è òáí, eòí ìí-æàò ìíííü);

ç) íáeáá-áííá áüðæáíeà ýíòeè (òíáíeà íáíáðeòü è áüðæáòü -òáñòá);

è) íááü òáíeà ìeðòæáþ ù eò (à áñíáeòà òíáí, eàeèà òðíáeáíü eò òðýáíüàþ);

é) ñíòeàeüííá ìñáíáíeáíeà (eííñòðeòeáííá ìíáááíeà à ñíòeòíá).

Éçááòíá eèáññeòeèàòeý K. Grawe (1997) à eí-òíðíe ðàçeè-àþð 4 ñíííáíüò ìáðáíeçíà à ðàðàíá-òe-áñeííá íáò-áíeè: 1) eíííáòáííüò à ñíeáá-íeè (ìðeíáðàðáíeà òñòòñòáòþ ù eò íááüeíá); 2) òðíýñíáíeà è eíððàeòeý çíá-áíeè; 3) àeòáeèç-òeý òðíáeáíü (ñòeíòeýòeý òðíòáñíá eçíáíeè íáòeííá íeíñeíòe ñí ùñeíá); 4) àeòeàeçòeý ðá-ñòñíá (ìíáeèçòeý áñáò ñeè ìàòeáíòà, íáíáðíá-è-íü àeý eçíáíeè è ñòáeèeçòeè).

Ñeááòþ ù eè ýòáí ðàðeòáðeçeòáòny ðàçííáðàçe-áí ìíáòíáíe è eðeòáðeáá ýòáeòeáííeè ìñeòíðà-ðáíeè. Íáíeí íáüeòeàeçòeý òááeáááíüò eðe-òáðeáá, ðàeèò eàe ñííòááòñòáòþ ù áá eà-áñòáí ìñe-òíðàðàíáàðe-áñeèò òíí òáíeè, áíçüááò ñeíáíí-ñòe. Ááííüà eðeòáðeè ýòáeòeáííeè ìñeòíðà-íáàðe-áñeííáí òðíòáñíá ìíááþòny eññeáííáíeþ à òíáá ñòíáðeçeè à ñííòááòñòáòe ñííðááe, ííüè è ìñeòíðàðàíáàðe-áñeèè è øeíeáíe è íáíáeáíeý-íe. Ííðàçeòeòáòü ñòíáðeçeè òáíeááþ, òðæáá áñááí, òðíòáññeííeáíüà eà-áñòáá ìñeòíðàðàíá-òà, òíáñü, è ìáþð òíí òáíeý è eññeáííáíeþ òðí-òáñíá ìñeòíðàðáíeè, à íááá ýòáeòeáííeè. Ááí-ííe ñáýçe áíeáá òáðíáeòeáíüè òááñòááeýþòny ìíáòíáü, òñeáæeáþ ù eà ðàçeòeòáòü ìñeòíðà-íeè, àeíàí eèò ñíáòeòe-áñeèò è íáñíáòeòe-áñeèò eçíáíeè:

- eçíáíáíeà ñàíí-òáñòáeý;
- eçíáíáíeà ñeíííáíeè;
- eçíáíáíeà ñòðeòóðü èe-ííñòe.

Ñeááíáàòeüííá, ðàçeè-àþð ýòáeò ìñeòíðà-íeè - ðàçeòeòáòü, áíñòeááíüà à ííüòíüò ìñeòí-òáðàíáàðe-áñeèò eññeáííáíeýò; e á, eèeíe-áñeòþ ýòáeòeáííeè - ðàçeòeòáòü ìñeòíðàðáíeè à ííáá-íáíeè òðeòeèá. Eèeíe-áñeèà eñíüòáíeý ìñeòí-òáðáíeè òðááòþ ìíáááðæáíeý á, íááæííeè è áàeèáííeè, ò.á. áíñòeæáíeý áññeíeè ñòáíáíeè áíò-ðáííáe è áíáø íáe, à òææá íeíí-àòeüííeè ñòàðeñ-òe-áñeíeè áàeèáííeè.

ÄÍÊÀÇÒÁËËÛÍÀß ÌÑÈÕÍÒÄÄÏËß

Ðáíáííeçeðíááíüà eèeíe-áñeèà eñíüòáíeý (ÐËË) ýáeýþòny òíeááðñeüííeè òáòííeíáeè òáí-èè ýòáeòeáííeè eþáüò òíðí áíáøàðeüñòá, à òíí -eñeá ìñeòíðàðáíeè. Ñeñoàíàòe-áñeèà íáçíðü (íáòà - áíáeèçü) - ýòí íáíáüáíeý eà-áñòáííí

Í ní í á í ú í è ò à ð à è ò à ð è ò è à í è « í ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í á í ò ð í ò ð à í ñ ò à à » ý à è ý ð ò ñ ý : à) *à á ç í í ò ñ - í ò ñ ù*, í à ó ñ è í à è á í à ý è è - í ñ ò ð í ù í è ñ à í è ñ ò à à í è ñ è ò í ò à ð à í á à ò à , à á í í á à à ð à è í è è ó ñ è í à è ý í è è í í ò ð à è ò à ; à) *ð à ç ð à è á í í ò ñ ù*, ñ í á ù ò è ý á ð í ò ð à í ñ ò à à ñ è ò í ò à ð à í è è è í ñ è ò ð è ð ò ð ò ñ ý è à í ñ í ð í è ç à í à ý ò ñ ý è ç à è ð à ò à è ú í í ; à) *í è à ñ ò è - í ò ñ ù à ð à í á í è*, à è ò à è è - ç à è ý ñ è ò à è è è è í à ñ ò í ý ò à è ù ñ ò à á ð à í ò ð í ò è í ð í ò è í ð í , á á ó - á ó ù à ð í , è ç í á í á í è à è í ò à è ñ ò è è ñ í à à ð à è à í è ý ñ í á ù ò è è ñ í à ð à í á í á í ; à) *è í í ò à í ò ð à è ý*, è í ð í à è í à è ý è í í ò à è ñ ò í á , í à ñ ò í ý ò à è ù ñ ò à , ñ í á ù ò è è , í á à ñ í á - è à à ð ù à ý í á í á ð í à è í ù è ð à ð à í á à ò è - à ñ è è è ý ò ò à è ò , í í í à è í à - ð ù à ý í à ñ ò í á ð à à è ú í í è æ è ç í è .

È è ð - à á ù í í à ò à í è ç í í ð í ò ð à í ñ ò à à » , í á à ñ í á - è à à ð ù è ð í è ç - í á í á í è ý á ñ ò à ò ñ à í à è ò à í ò à , ý à è ý à ò ñ ý í à ð à ó í à ð ñ ò à ò à è è è í ò ð í ò à è è í í í í á í í á à à à í è ý è ñ í ò - à à ñ ò à ó ð ù à è è - í ñ ò ð í è í à ò à í ç è ò è è è ñ è í à ð à à ò è - à ñ è è ð ñ ò à à à è ý í í á à à à í è ý è í à ò à í ç è ò è è è - í ñ ò ð í ù è ç í á í á í è .

Í à í è ó ñ ò à í á è á í í , - ò ð í « ð à ñ í ñ í á ù à » ñ í ñ ò í ý è ý , ñ í í á í ú í è ò à ð à è ò à ð è ñ è ò è à í è è í ò ð í ù ò ý à è ý ð ò ñ ý í à è ñ è í à è ú í à ý í è à ñ è ò è à , à í ç í í à í ñ ò ù è ç í á í á í è è à í ñ ò ó í è ð à ñ ò ð ñ à í ð à ç à è ò è ý , ñ í ð í ð í á í à à ð ñ ñ í ò - à à ñ ò à ó ð ù è à ñ ò à ò à è è í í á à à í è ý è ó í è è è í è ð í - à á í è à è è - í ñ ò è á ñ è í à ð à í á í è è í à ò à í á à è è . « Ç à í ó ñ è » ò à í í í á í « í ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í á í ð ð í - ñ ò à í ñ ò à à » à è ð - à à ò ñ ý - à ð à ç è à á í ò è ò è è à è ð ñ è è - í ñ ò ù ð ñ í ñ è ò í ò à ð à í á à ò à , à à í í ñ ò ð è ð ð ù à á í ñ è í à ð à à ò è - à ñ è ó ð è - í ñ ò ð í ó ð ñ í à ò à í ç è ò è ð è ñ í - ò à à ñ ò à ó ð ù è à í í à è è í í á à à í è ý . Í í à ñ è í à ð à à ò è - à ñ è í è í à ò à í ç è ò è à è è - í ñ ò è í í à ð à ç ò í á à à ò ñ ý í á ù à ý ñ è ñ ò à í à ð í ð í á í è è í à æ ò ñ í í á í ú í è è í - ñ ò à í ò è ý í è á ù ò è ý : ñ í ç í á à à à í í á « ß » ; ð à ñ ò ð ñ í à ý è í ñ ò à í ò è ý ñ è ò è - à ñ è í á í (à à ñ í ç í à ò à è ú í í á) ; ç í à - è - í ú à à ð à è á è è ò à ; ñ í ò è ó í (í í è) ; í è ð (á ù ò è à) . Á ç à - à è ñ è í ñ ò è ð ñ í à ò à í ç è ò è è è - í ñ ò è (è í í ò ð í ò à - è è í í í è è è ñ è í à ð à à ò è - à ñ è í è) è ñ í í è ú ç ò ð ò ñ ý í í - á è è è ç à è è í í ú à (á è í è í à è - à ñ è è à è ñ ò à ð à í ò è í í ú à ð à ñ ò ð ñ ú) è è ð à ç à è à à ð ù è à ð à à è è è à à à í ò à è è (è ð à à è à í ú à ñ è ò í è í à è - à ñ è è à ð à ñ ò ð ñ ú) . Á è í í ò - ð í ò à è è í í í è í à ò à í ç è ò è è è - í ñ ò è - à ù à ð ñ ò à - à ð ò ñ ý í í ò è è ñ ò à ò à , à ð à æ à à á í ñ ò è , í á ó à à ð à í í - ñ ò è , à è ñ è í ò í ð ò à è è ç à ù è ò í á í á è í è è ð í á í è ý ý í ò è è - í ò à í á í á í è ý ; í í á à à á í - à ñ è è à ð à à è ò è í à - í è è è , à à ð à ñ è è , « í à ð à è - à » è è è ó í ð í è ð í á í è ý í à - è í ñ ò ð è ò è à í ú ò ñ è ò í è í à è - à ñ è è ò ç à ù è ò , è è è è ñ - í í è ú ç í á à í è à á ù ñ ò ð í á à è ñ ò à ó ð ù è ò « à à à í ò à à á í á » - ñ è ò í à è ò è à í ú ò à à ù à ñ ò à (Í Á Á) . Á ñ è í à ð à à ò è - à ñ è í è í à ò à í ç è ò è - à ù à ð ñ ò à - à ð ò ñ ý ý í ò è è , ñ í í ò ñ ò à ó - ð ù è à ò à í ð - à ñ è í ò ð à à í ù ò ò à í è ð , è í ò à ð à ñ ò , à á í ò - í í á à í è ð ; í í á à à á í - à ñ è è à ð à à è ò è è ñ í ù ñ è á í í è à è ò è à í ñ ò è , í à í ð à à è á í í è í à í í è ñ è á í ç í í à í ñ ò à è .

Ñ è à à ó ð ù è ð í è á à ð ñ à è ú í ú í ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è è ð í à ò à í è ç í í ð ý à è ý à ò ñ ý ò à í í í á í à è à è í à è ç è - ð í á à í í á í ñ í ç í á í è ý , í í à è í ò ð ñ ù í í í è í à ò ñ ý á í ç - í í à í ñ ò ù è í ò à è ò à ñ ð à ñ ò ñ í è ñ è ò è - à ñ è í è è í - ñ ò à í ò è à è . È à - à ñ ò à í , è í ò ð í ð í à È à ð è Á è ò à è à ð í á í ç í á -

- à è è à è « ó è í ð à í á í è à è è - í ñ ò è á à à ñ í í ç í á à ò à è ú í í í » , à È à ð è Á ó ñ ò à à ð í á : « Á è ç í ú á í á í è í è ó ñ í í à ñ ò à á í - í í è á ó ò í è » . ð à ç à è ò è à à á í ú ò ñ à í è ñ ò à è è - í ñ ò è í í á ù ò à à ò ý ò ò à è ò è à í ñ ò ù à á í ñ à í í ð à à í è ç ò ð ù è ò è à à à í ò à è è í í ú ò ó ó í è è è . È à á í ò è ò è à è à è ý à á í í - á í ò á í í á í à í í à ò ý à è ý ò ñ ý ò à í í è à ð ò í í í á í á í í - à ñ ò à à í è ý í à ò à ð à í á à ò è - à ñ è í è ñ à ñ ñ è è . Ò à è è í í à ð à - ç í í , í à è è á í ò ù í í à ó ð ñ í ç í á à à ò ù , à è ò ò à ð à í ò è ð í - à á í í - ó à ñ ò à í á à ò ù è ñ ñ í ù ñ è á í í á í ñ í ð í ð í è ç à í à è ò ù ð à ñ ò ð ñ í ú à ð ð í á í è ñ è ò è - à ñ è í á í á ñ í à è à è ú í ú ò ò à ò í è - à ñ è è ò à à è ñ ò à è ý ò .

Í ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è à ý ñ à ñ ñ è ý è ð í à à ð ñ í ð ñ ò ð è - ò ð ò , í ò è è - í ó ð ñ ò ð è ò ò ð ù ñ è ò í è í à è - à ñ è í á í è í í - ñ è ù è ð è ð í á à í è ý . Á è á í ð è ð í ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í è ñ à ñ ñ è è : ñ ò à í í à è á í è à ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í á í è í í - ò à è ò à , í à ð ð í á ð ñ è è ò ð í ð í ò á í è è ñ í à è è á í ò ð í / è è è á í - ò ð í ; ñ í ç à à í è à « í ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í á í ð ð í ñ ò à à » í ñ ð à à ñ ò à í í è à á í ò è ò è à è ò è ñ è è - í ñ ò ù ð ñ í ñ è ò í ò à ð à í á à ò à ; à è à á í ñ ò è è à ç à ý à è á í í è ð í á è à - í ú , è à á í ò è ò è à è à è ý è è ð è ñ ò à è è è ç à è ý ñ è ò í ò à ð à - í á à ò è - à ñ è í á í ç à í ð í ñ à ; è à á í ò è ò è à è à è ý ñ è ò í ò à ð à - í á à ò è - à ñ è í á í « à á ò à è ò à » ; í ñ ò à í á è à ñ è ò í ò à ð à í á à - ò è - à ñ è í è ò à è è ; ñ í ç à à í è à ð í á è ò à ñ è ò í ò à ð à í è è ; ð à à è è ç à è ý ò à ò í è - à ñ è è ò à à è ñ ò à è è ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í á í ð í á è ò à ; ð í ð í á à à í è à « ý è í è í à è - à ñ è í è ð í - à à ð è è » ; « ð í ð í ò ý à è à á ó á ó ù à à » à í ñ ò è á í ó ò ù ð ð à ç ò è ù - ò à ð í á ; í ò à í è à ð í ð í á æ ò ð í - í ù ð ð à ç ò è ù ò à ð í á è ç à à à ð - ò á í è à ñ à ñ ñ è è ; á ç à è í í á í í ç è ò è á í á í í à è ð à í è à í è à .

Í à ð è ñ í è à 5 í ð ð à æ á í à ñ ò ð è ò ò ð à ñ è ò í ò à ð à í á à - ò è - à ñ è í è ñ à ñ ñ è è , à á ý ò à í ù , ð ð í á í è è í è ò á í è .

Ñ è à á í á à ò à è ú í í , ý ò ò à è ò è á í ñ ò ù ñ è ò í ò à ð à í è è í à ð è í ç à à è ñ è ð ñ ò è ò ñ í á ù ò à à ò ñ ý ç à ñ - , ð ñ í è í í ò à í - í í á í è ñ í í è ú ç í á à í è ý ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è è ò ó í è à à ð - ñ à è ú í ú ò í à ò à í è ç í í á , à à è ñ ò à ó ð ù è ò á ð í ñ ò ð à í ñ ò à à ñ è ò í ò à ð à í è è , à ò à è æ á , ç à ñ - , ð ð ð è í á í á í è ý ñ è ò í - ò à ð à í á à ò è - à ñ è è ò ò à ò í è è , í ð í ð à à è , í í à ý í ñ è à á í á - ò à è ú í ñ ò ù è í ò ð í ù ò ñ í ñ í à ñ ò à ó à ð à è í à í è è à ñ è ò í - ò à ð à í á à ò è - à ñ è í á í ð ð í ò à ñ ñ à . Ñ ý ò í è ò à è ð ñ ð í ð í á í - à è ò ñ ý ñ ó á ú à è ò è á í à ý è í á ú à è ò è á í à ý í ò à í è à ý ò ò à è - ò è á í ñ ò è ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í è ñ à ñ ñ è è á ò ð , ð ò í - è ó ñ à ò à í à è è ç à : í à è è á í ò , ñ è ò í ò à ð à í á à ò , ñ ó í à ð à è ç í ð ñ è ñ í í è ú ç í á à í è à í à ò í á í à ð ð í í á í è í á í ð ð í í á í è ç í á ð à í è ý .

Í ð ý í ú à í à ò í á ù è ñ ñ è à à ó ð ò ð à à è ú í ú à ð ð í ò à ñ ñ ù ó - à ñ ò í è è í á ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è í è ñ à ñ ñ è è (ñ ó í à ð - à è ç è è) . È í á í ð ý í ú í à ò í á à í ò ð í ñ ý ò ñ ý è è è í è è í - ñ è ò í ò à ð í è í à è - à ñ è è à ò è à è ù , ñ è ò í è í à è - à ñ è è à ò à - ñ ò ù , í ð ð í ñ í è è è , í ð ð à æ à ð ù è à è í à í è è ó ñ í ñ ò ð í ý è ý í à è è á í ò à è ó ñ ò í è - è á í ñ ò ù à í ñ è ò è á í ó ò ù ð ð à ç ò è ù ò à ð í á à ð ð í ò à ñ ñ à ñ è ò í ò à ð à í è è .

Í ð Á Á Á À ð È Ò À È Ú Í Ú Á ð À Ç Ó È Ú Ò À Ò Ú

Á ò í á à è ñ ñ è à á í à à í è ý í í è ó - á í ú í ð à à à à ð è ò à è ú í ú à ð à ç ò è ù ò à ð ñ à á í è ò à è ú í í è ý ò ò à è ò è á í ñ ò è ñ è ò í ò à - ð à í è è á ð í à ð à í à í à à è è í - ñ í ò è à è ú í í è ð à à à è è è ò à - è è è í à ð è í ç à à è ñ è ð ñ ò è ð ñ ò à è ò à í ò à è è á í ò à . Í à í è á ù è à è ñ ñ è - à í á à í à ñ è ò í ò à ð à í á à ò è - à ñ è à ý è í ð í ò í è à è à è ý í í

Диагностическая мишень, психологический уровень		
ΥΟΑΙ Ū ΙΒΙΟΑΝΝΑ	ΟΔΙΑΙΕ	Ι Ε ΑΙΕ
Çíæíì ñòáì ñ çàÿæáí ííé íðíæáì íé	Áíáø íéè «æñéíì ðíðð èèè ææíáú èæè ñèááíðáèá íðí- æáì ú»	Íàöèáíð èæè íáðñí íá
Èááíðèðèèáöèÿ è èðèíðáèèè- çáöèÿ íðíæáì ú	Ñèááíðááí íúé «íðíæáì à èæè ñèááíðáèá íðè÷è íú»	Íàöèáíð èæè óæéíá, ÈÑ Ñíáúðèÿ-íððáííðú Áçàèì ííðíí øáíéÿ ñ ÇÄÈ Ýì íðèè
Í íèñè æèüðáðíáðèáííáí ðá- øáíéÿ íðíæáì ú	Íðè÷èííúé «íðíæáì à èæè íðíðòíðáèá áá ðáøáíéÿ»	Í íððááíííðè/ì íðèáú è óæèè

Ðèíóííè 5. Ñððóèðððà ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíé ñáíííè

íðáááèðèáííé è íáúáèðèáííé íðáíéá ÿððáèðèáííí-
ðè ñ ííçèðèè ïàðèáíðà è íáçááèíè ïáí ÿèííáððà -
íðíáðáèçíðà. Ñ ÿðíé óæèþ áúè ðáçðááíðáí ííðíí-
íèè æèÿ ïàðèáíðà, íððáæþ ù èè ÿððáèðèáíííðú ïíè-
ðíðáðáíáðè÷-áíèíé èíì ïóíèèáðèè ïí ïáðáìáððáì
æèíáì èèè ñáì í÷óáíðáèÿ, áíííðèÿðèÿ ïíèðíðáðáíáð-
ðè÷-áíèíáí íðííðáííðáá, íðííøáíéÿ è çàÿæáí ííé
íðíæáì áá íðíðáííá ïáðáíé è ïííèááðþ ù èð ïíèðí-
ðáðáíáðè÷-áíèèð ñáíííèè, à ðàèæá ðáçðááíðáíá áíéá-
ðà æèÿ íðíáðáèçíðà, íçáíéÿþ ù áÿ íðáíéðú ÿððáè-
ðèáíííðú ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíáí èí íðáèðà - æèÿÿí-
íà ïáæð ïàðèáíðí è ïíèðíðáðáíáððíì.

Æèíáì èèá íðáááèðèáííé íðáíéè ïíèðíðáðáíáð-
ðè÷-áíèíé èíì ïóíèèáðèè ïðíáíáðèáíí ïí 3-áæèü-
ííé øèæá ñ èííèááíááíéáì ñííðááðíðáðþ ù èð ïá-
ðáìáððíá. Í íèçáðáèè ïáðáìáððíá ïí 3-áæèüííé
øèæá: 1 áæè - íáð (íððèðáðáèüíúé íðááð); 2 áæèá-
çáðððáíÿþ ñú ñ íðááðíì; 3 áæèá - áá (ííèíæðèáèü-
íúé íðááð).

Íðíìáæððí÷-íúá, ñðáðèíðè÷-áíèèè áííðíááðííúá
ðáçøèüðáðú íððáæáí ú á ðáæèèðá 1.

Í íèçáðáèè æèíáì èèè íðáááèðèáííé íðáíéè áíá-
èá÷áíéÿ æèðáèííáí ððíáíÿ ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíé
èíì ïóíèèáðèè èíðáðíðáðèðððíí ïáì è èæè æèðè-
æçáöèÿ áíðíðèè÷-ííðííáí èííðèèðà, ááçáèððá-
èçáöèÿ ïáðíéíáè÷-áíèíáí èè÷-ííðííáí ñðáðííá, ðá-
çíðíæáííðáèáíéá ïáðíéíáè÷-áíèíáí è íðíáðèáííáí
èè÷-ííðííúð ñðáðííá ïàðèáíðà, ðááóèöèÿ ïáðíéí-
áè÷-áíèíáí æèá÷áíéÿ è íáðèíðèèð á íðíðáííá ïíèðí-
ðáðáíèè.

Í íèð÷-áííúá áííðíááðííúá ðáçèè÷èÿ ïáæð èí-
íèááðáì ú è ððííáíè ïí ñííðááðíðáðþ ù èí ïáðá-
ìáððáì èíðáðíðáðèðððíí ïáì è èæè íáèè÷-èá ðá-
íííáíá «ííèðíðáðáíáðè÷-áíèíáí ïðííðáííðáá»,
áíáèá÷áíéá æèðáèííáí ððíáíÿ ïíèðíðáðáíáðè÷-áí-
èíé èíì ïóíèèáðèè áí áðáíÿ ïáðáíé, à ðàèæá ïíí-
èááðþ ù èð ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèèð ñáíííèè.

Ñðáðèíðè÷-áíèè áííðíááðííúá æèíáì èèá ííèçáðá-
èáè íðáááèðèáííé íðáíéè èíðáðíðáðèðððíí, èæè

òíðáííáèáíéá ïííáíáí ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíáí èí í-
ðáèðà ñ íðíáðèáííé ÷áíðþ èè÷-íííðè ïàðèáíðà, èæè
èááíðèðèèáöèÿ ñ èè÷-íííðþ ïíèðíðáðáíáðà óæá á
ðá÷áíéá ïáðáíé ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíé ñáíííèè.

Ñðááíéðáèüíáÿ æèíáì èèá ÿððáèðèáíííðè ïíè-
ðíðáðáíáðè÷-áíèíé èíì ïóíèèáðèè ïí íáúáèðèáííé
íðáíéá ïðíáíáðèáíí ïí 4-áæèüííé øèæá: 1 áæè -
íðèçíáè íðíðòíðáðáð; 2 áæèá - íèçèáÿ ñðáíáíú áú-
ðáæáíííðè ïðèçíáèá; 3 áæèá - ñðááíÿÿ ñðáíáíú
áúðáæáíííðè ïðèçíáèá; 4 áæèá - çíáè÷ðáèüíáÿ
íðáíáíú áúðáæáíííðè ïðèçíáèá.

Ðáçøèüðáðú ñðáðèíðè÷-áíèíáí áíáèèçá æèíáì èèè
íáúáèðèáííé íðáíéè ïðèçíáèá áíáèá÷áíéÿ æèðáèí-
íáí ððíáíÿ ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíé èíì ïóíèèáðèè
íððáæáí ú á ðáæèèðá 2.

Áíáèèç ííèçáðáèèé íáúáèðèáííé íðáíéè ïíè-
ðíðáðáíáðè÷-áíèíé èíì ïóíèèáðèè áÿÿáèè áííðí-
ááðííúá ðáçèè÷èÿ ïáæð èííèááðáííé è èííð-
ðíèüííé áðíííé ïí ïáðáìáððáì áíáèá÷áíéÿ æèð-
áèííáí ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíáí ððíáíÿ. Ñðáðèíðè-
÷-áíèèè áííðíááðííúá ðáçøèüðáðú èíðáðíðáðèðððíí
íáì è ñ ííçèðèè íáçááèíè ïáí ÿèííáððà - íðíáðáè-
çíðà, èæè íáèè÷-èá ïðíáðèðèáííáí ïíèðíðáðáíáðè-
÷-áíèíáí èí íðáèðà - æèÿÿííá, èááíðèðèèáöèÿ ïíèðí-
ðáðáíáðè÷-áíèíáí ïðèííáèèíáíéÿ, íáèè÷-èá ñíáðè-
ðè÷-áíèèè è íáííáðèðè÷-áíèèè èçíáíáíéè á ñííðíÿ-
íéè ïàðèáíðà.

Í ÐÁÁÁÀÐÈÒÁÈŪ Í ŪÁ ÁŪÁ ÍÁŪ

Íííáíáíé ðóíèèèáè ïíèðíðáðáíèè ïáðèíçááèíè-
ì úð ÿáèÿáðíÿ áá ðáçáèæáþ ù áÿ ñííáíáííðú á íðè ïáð-
èíðè÷-áíèíé òíðíé÷-èáííðè (íáíéíðá ïíèðíéíáè÷-áíèíáí
çáíðíáíÿ) á ïðíáðáì ïá ïáæèíí-ííðèáèüííé ðáááè-
èèðáèèè. Ðáèíé ðáçøèüðáð áííðèááðííú çá ñ÷, ð ðáèá-
íáíðáèáííáí èíííèüçíááíéÿ áíçì íæííðáè æèðáèí-
íáí, óíèááðíáèüíáí ððíáíÿ ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèíé
èíì ïóíèèáðèè è ðáðííéíáè÷-áíèíáí ððíáíÿ ñððèèðð-
ðèðíááí íúð ïíèðíðáðáíáðè÷-áíèèè ðáðííéè.

Ñòàáíè òàèüíàÿ ÿò òáèð èáííñòü ìñèðí òáðàíáàð è-áñèíé èí ì ìóíèèàðèè ìí ñòáúáèð èáííé òááíéá

àè à è à à	è - à	è è - è àè	- è à	è è - è àè	P
àèè èè è á - è -	0,3	±0,2	0,1	±0,2	<0,05
àèè èè è á - è è	0,1	±0,1	-0,1	±0,2	<0,05
àèè èè à è è - à à áà ?	0,2	±0,153	-0,04	±0,14	<0,05
àèè èè è è - è è è à-	2,8	±0,1	2,2	±0,1	<0,01
àèè èè è è à - è è -	0,2	±0,2	-0,2	±0,1	<0,01
àèè èè è è à - è è	0,2	±0,1	-0,1	±0,2	<0,01
àèè èè è è - è è à -	0,2	±0,2	-0,1	±0,2	<0,05
àèè èè è è - è è à -	0,02	±0,1	-0,3	±0,2	<0,01
àèè èè è è - è è èè?	0,2	±0,1	-0,04	±0,2	<0,05
àèè èè è è - è è è -	0,1	±0,1	-0,1	±0,1	<0,05
àèè èè á è - è è à ?	0,2	±0,1	-0,06	±0,1	<0,01
« » àèè èè è à - è ?	0,07	±0,1	-0,2	±0,1	<0,01
àèè èè è è - àá è à ?	0,2	±0,1	-0,06	±0,1	<0,01
àèè èè è è - áè è è -	0,4	±0,2	0,07	±0,2	<0,05
àèè èè è è - áè è è -	0,1	±0,1	-0,05	±0,1	<0,05

Í áíçíá-áí í úá òðíáíé ìñèðí òáðàíáàð è-áñèíé èí ì ìó-
í èèàèè è ìòáèðèð òð òñÿ çà ñ- , ò èñí ì èüçíááí èÿ ì ìñèááí-
áàòáèüí íáí àèáíðèð ì à òáðíè-áñèèð ááèñòáè è è ÿèñí èòá-
òáèè ì ìááè òáðàíáàð è-áñèèð è ìíáèðíá. Í áðáúé ì ðè í-

èè ì ì íáú òáàð ÿò òáèðèáí íñòü ñòðèðèðèðèðíááí í úð ìñè-
ðíòáðàíáàð è-áñèèð òáðíéè. Áðíðíé ñí ì ñí áñòáò ì ñíçíá-
íè ò è òíðí èðíááíè ò èí ì ñòðèðèðèáí úð æèçíáí í úð ñòá-
íàðèáà è íááúéíá ñà ì ìðàçáèðèÿ, ñà ì ì ðááíèçàèèè.

ПСИХИАТРИЯ

МОТИВАЦИОННАЯ ТЕРАПИЯ ЗАВИСИМЫХ ОТ ПСИХОАКТИВНЫХ ВЕЩЕСТВ (учебно-методическое пособие)

А.А. Аκαδαόνι ί ίαα, Α.Ε. Εαδεία

Введение

Ι ίδεααοεί ί ίαυ πδαδα ααεηε ί υο ίο Ι ΑΑ ya-eyáony óíεααδναεuí ίε ίε οάίυρ αεу δαααεαар υεο ίδαεοεε (ίηεοίδαδαίεε, εί ίηεουεοεδίααίεу, οδαίε ί-αίá), εηί ίεуοάί υο ίá αηáo уоаíαο ίαδείε ίáε-áη-είε ί ί ί υε. αίá-áίεá áηηεαίεу уоδáεεδαί υο ε ίδεáíεáí υο δáαεуοαοίá á δαáίοá η ááί ίε δáδα-íáαδe-áηείε ίε οάίυρ οδóáί ί áδáíοáίεοú. Ι ί-ηείεуεο ε ίáί ί ίο уóíáí, á εί ίá-ί ί ί εοίáá, αáε-ηεο óáεο áíεáá-áίεу αáεηε ί ίáí ίáοεáíοá á ίδí-αδáí ίο ίαδείε ίáε-áηείε ί ί ί υε (á ίáηοίуúá áδá-íуεε οу 20-25% ίαδείεαáεηε ί υο ίοáá-áί υ εáείε-εεáí ί ί ί υε), οááδαεáίεу á уóίε ίδíáδáí ίá, á δáεαá - ηίοδáíáίεá ηδáοόηá δδáαίáí ίá уóáíá ίδí-οεáíδáοεáεáί ίε ε ί ίááδαεáар υáε δáδαίεε.

Ι áεáο δáí áí ίáηοίуúáí áδáíáίε á ηίáδáíáί-ί υο δóεíáíáηδáαο ί ί ίαδείε ίáεε, δααáεο áδáí ίο-ί ίε, ίáδíáίε ίáε-áηεε áúáδáí ί ίε ίδεααοεί ί ίε δáδαίεε ίá οááεáί ί áίεαί ίáí áίε ίáίεу. Α ηίáοε-αεuí ίε ί ίááδíáεε ί ί ίδεααοεί ί ίε δáδαίεε áεу ίδíοáηηε ί ίáείá ίαδείε ίáε-áηείáí ίδíοεεу á ίοá-áηδááί ίε ίαδείε ίáεε ίá ίδáαοηί ίοδáí ί.

Ι áεíοίδúá ηείáί ηηε á ááί ί ί áí ίδíηá áίαίε-εáρδ áúá ε á ηáуαε η δáí, +οί ηáí ί ί ηááá δáδíε ί «ίδεααοεί ί ίáу δáδαίεу» ίá ίδááίεααáδ ίáί ί-αίá-ί ίáí ίδíáηáίεу ε εáείε-εεáí ίáί ίε ίαδείε ίáε-áηείε ηίáοεáεηίηηε - áδá-á ίαδείε ίáá, ίηεοί-δαδαíáαδá, ίηεοίε ίáá, ηίοεáεuí ίáí δááíοίεεá, εί ί-ηεοуεαíοá ί ί αáεηε ί ηηοуí. Νεíδáá, ε ίááοηу ááε-áó, +οί εáεáúε εα ίáδá-εηεáί ί υο ηίáοεáεεηοίá ί ίáεο ε áίεááί áεááδú ίáúεáίε ίδεααοεί ί ίε δáδαίεε αáεηε ί υο ίο Ι ΑΑ. Αίο ί ί-áίο á δáíáδe-áηεεο ίόáεεεáοεуó á ίοί ίáίεε εεοá, áεááар υá-áí ίááúεáίε ίδεααοεί ί ίε δáδαίεε, +áúá áηááí εηί ίεуοάοηу δáδíε ί «εί ίηεοуεαíοá», είοίδúε, ί ί ί ίáίερ ááδíá, ίδε ίáίε ί εáεáί ίο ίδíοáηηε-ίáεο, εηί ίεуοáρ υáίο ááί ίúε ίáδíá (ίáηοίуúεε δáδíε ί εηί ίεуοάοηу ε á ίáοáε ίόáεεεáοεε).

Ι εááηεááορ υεá ίáδáδεáεú, ί ίááδíáεáί ίúá ί ί ηίáíáíúí áηηοóίúí εηοί-ίεεáí (ηí. δααáε «Εεοáδáοδóá»), á ίáεíοίδíε ηδáíáίε ί ί ίáοδ áηη-ί ίεδú ááί ίúε ίδíááε. Αίηοóί ίáу όίδíá εαίεá-ίεу ηίáíá ίδεααοεί ί ίε δáδαίεε, ί ί ίáοáίο ί ίá-ίερ, ááηο áίαί ίáί ηηοú εηί ίεуαίáαδú ίáηοίуúορ ίόáεεεáοερ á εá-áηδáá ό-ááίáí ί ίηίáεу áεу ηá-ί ί ίááδíáεε ηίáοεáεεηοίá ίαδείε ίáε-áηείáí ίδí-οεεу, ε ίόáδáηορ υεοηу áίαί ίáί ηηοуúε ί ίáú οáίεу ί ίδεααοεε αáεηε ί υο ίο Ι ΑΑ ίá áηηεαίεá ίδε-áíεáí υο δáαεуεαοίá εá-áίεу ε δááεεεεαοεε.

1. История возникновения и определение мотивационной терапии

Νόοú ίδεααοεί ί ίε δáδαίεε áíáδáúá áúεá ί ίεηáíá Αεεуú ί ί ί εεεáδí ί á αεοδίαεá «Ι ίáá-ááί-áηεáу ίηεοίδαδαίεу» á 1983 áíáο. Ι ηίáíáíúá ί ίείáεáίεу ί áδíáá áίεáá ááδáεuí ί áúεε ί ίεηáíú Α. Ι εεεáδí ί ε Ν. δíεείεεί ί á 1991 áíáο.

Υοε ί áá ááδíδí ί áúε δααδááíοáί ááδεáίο ί ί-οεááοεί ί ίε δáδαίεε ί ίá ίααáίεáí «Ι ίδεααοε-ί ί ίá ηίááηááίááίεá» áεу εεο, αáεηε ί υο ίο ίηε-οίáεεεáí υο ááúáηδá, áεείáίεу ε ίáδείοεείá. αί ίηεááίεá áíáú ί ίδεααοεί ί ίá ηίááηááίááίεá ίδá-οáδíáεί δααε-ίúá ί ίáεοεεáοεε ε δααεεεá ε á ίáηοίуúá áδáíу ίδááηδáεεуáδny ηáíε ί ááδíδí εáε δáδαίεу, ί ίáú οáρ υáу ί ίδεááοερ Motivation Enhancement Therapy (MET).

Εί ίόáίοεу ί ίδεααοεί ί ίε δáδαίεε áúεá δαα-δááíοáίá ίá ηίáíáá ί ίúδá, ί ίεο-áί ίáí á όίáá δááíοú η ερáúíε, ε ίáρ υε ίε ίδíáεáí ú η áεεί-áίεáí. Α 1980-ο áíáαο δááεεοεί ί ίε ηδáδááεáε á εί ίηεοуεοεδίαáίεε ί ίδááεδáεáε ίαδείοεείá áúεί ίááуáúáίεá, áίοáίεá εεεáίοδ ί ίδεααοεε ε εαίáíáίεуí. Εί ίηεοуεαíο ίδááηδáεεуεηу ί ίú-ίúí ηίáοεáεεηοίί, είοίδúε ίáοίáεε ο εεεáíοá ίδíáεáíο, ί ίεααúáε áá εεεáίοδ, ί ίεηúááε εεε-áίοδ ááí ááίεηδááί ίηηοú ί ί ίááó уóίε ίδí-áεáí ú ε ίδεáááε ε ίδyί ίίο óááεááίερ εáε «уóόáεεεáί ίίό» ί áδíáο áá δααδáοáίεу. Νί ίδí-οεáεáίεá εεεáίοδ εαίáíáίεуí áηίδείε ίáείηú εáε +áδδá δáδáεοáδá εεεáíοá, η είοίδíε ίáίáοί-áε ί ί ηáδúáαί ί δááíοδú, εηίδáεεу ηáí ίáí εεε-áίοá. Εί ίηεοуεαíο ίδε δáεί ί ίáοίáá áúηδóíááδ, á ίáδáορ ί-áδááú, εáε уεηíáδδ. Ι áίáεί áηεíδá ηδáεί уηίί, +οί ίáíáíáíáí ίáοίáá εεεáíοú ίá ίδε ίε ίáρδ, ίδíуáεуρδ ίáίείδíηηοú ε ίáεáε-ίεá ίδεαίááδú ίááуáí ίúá ίδíáεáí ú, ίδεáαúá-ρδny ίáίуδúny. Υόί, á ηáίρ ί-áδááú, ί ίáδúááεί δáδíáίεá εί ίηεοуεαíοίá, áú ίόáεáу εο ί ίδáááú-ááδúny ε οδááδáεáδú, +οί εο εεεáíοú á ίεуεε ί-ηδáá ηáíáí - ί ίδáδyί ίúá ερáε, ε +οί-εεáί ίú-οáδúny ηááεáδú ίδíηοί ááηίεáαί ί. Α δααεуεαοá á ίáεεα áίαί ίáί υο ίδε-εί ááαοηάο ίηηε δá-áεοεί ί ίáí εί ίηεοуεοεδίαáίεу á áíδíηáο αáε-ηε ί ηηάε Ι εεεáδ ίδε οáε ε áúáíáο, +οί ε ίáί ί ί ááááίεá ηίááδíá, ááδáηηεáί ίá ίδíοεáíηοίуίεá εεεáίοδ ε ίδyί ίá óááεááίεá ε уáεуρδny ηίáíá-ίúíε ίδε-ε ίáίε áίαίεείááίεу ηί ίδíοεáεáίεу, δáηηíáδδεáááí ίáí ί ίáε ίε ηίáοεáεεηοáίε εáε ηίáíáίε ááδúáδ ίá ίόδε ε εαίáíáίεуí εεεáíοá.

Í řēñúāāy íāōíā, Í ēēēāđ řđāāēíāēē íāñēíēū-
ēí ēāđāēíāēūíūō đāççē-ēē ñ đđāāēōēííííúí ēíí-
ñōēūōēđíāāíēāí, íōđāēēēāāyñū íō ēíōíđūō í íāēíí
ēō-ø ā íířýōū ñōōū ÍĀŌ. Í í ōāāđāēāāē, ÷ōí ñōēēū
ÍĀŌ ēñííēūçōāōñy ēííñōēūōāíōíí, āñēē íí:

- Íā íāñōāēāāāō íā ōíí, ÷ōí ō ÷āēíāāēā āñōū
íđíāēāíā ē āíō íāíāōíāēíū íāđāíāíū.

- Íā íđāāēāāāāō íđyííē ñíāāō ēēē «íđííēñū-
āāāō» đāøāíēy íđíāēāíū āāç ñíāēāñēy ÷āēíāāēā ēēē
āāç ííāóæāāíēy ēēēāíōā ē ñāííñōíyōāēūíííō āú-
āíđō đāøāíēy.

- Íā çāíēíāāō āāđíđēōāđíōç/ýēñíāđđíōç íí-
çēōēç, íōāíāy ēēēāíōō ēēøø đíēū íāññēāííāí ō-ā-
ñōíēēā.

- Íā ííāíāířyāō āāñāāō ÷ōāíēāí ēāēōēē, đāñ-
íēñūāāíēāí íđāēíōūāñōā, āđōāēí ē ñēíāāí ē, āāāāō
«ēāđō ā íāíē āíđíōā».

- Íā íāāyçúāāāō āēāāííñōē-āñēēā ýđēūēē
(íāđēííāí, íđíāēāíā, ýōí íāííđíāēūíí, āíēāçíū).

- Íā āāāāō ñāy ā ēāđāōāēūííē ēēē íđēíōæāā-
çúāē íāíāđā.

Ōāēēí íāđāçíí, Ā. Í ēēēāđ ē Ñ. Đíēēíēē ñōíđ-
íōēēđíāāēē ē ííēñāēē ííāōíā ííōēāāōēííííāí ēí-
ōāđāūçđēđíāāíēy ēāē āēūōāđíāōēāō ñōū āñōāōç ù ē í
ííāōíāāí ā ēííñōēūōēđíāāíēē. Ííçæā ýōíō íāōíā
ñōāē āāçíē āy đāçāēōēy āđōāēō āēūōāđíāōēāíūō
íāíđāāēāíēē ā ēííñōēūōēđíāāíēē, ōāēēō ēāē, íāíđē-
íāđ, ēđāōēíā ííōēāāōēííííā ē íōāđāūçđēđíāāíēā,
ēđāōēíā āíāø āāēūñōāí.

MET āāçēđōāōñy íā íđēíōēíāō ēíāíēōēāííē ē
ñíōēāēūííē íñēōíēíāēē. Ā đāíēāō ýōēō ííāōíāíā
íđíēñōíāēō ōñōāííāēāíēā ñāyçāē íāæāō ííāāāíē-
āí íāōēāíōā (ēēēāíōā) ē āāí ēē-íūō ōāēāē. MET
āāçēđōāōñy íā ōāíđāōē-āñēēō ííāōíāāō, ēññēāāōç-
ū ēō ñāííāíñíđēyōēā, ñāí ííōāíēō ē ß-ēííōāíōēç
ā ōāēíí. Ā ýōíí íāíđāāēāíēē íđíēñōíāēō āúyāēā-
íēā ē çāēđāíēāíēā ō ēēēāíōā ñāííí íōēāēōđç ù ēō
ōñōāííāíē - íāíāōíāēíūō ē ÷āñōí íāēāíēāā çíā-ē-
íūō ōāēōíđíā ā đāçāēōēē ēçíāíāíēē.

ÍĀŌ ēñííēūçōāō í ííāí íđēāí íāĐíāæāđñēāíñēíē
ēēēāíō-ōāíōđēđíāāííē ōāđāíēē, íí āíēāā āēđāēōēā-
íā. Í íā ōāēæā íñííāúāāāōñy íā ííāōíāāō ēíāíēōēā-
ííē ōāđāíēē ē ōāđāíēē đāāēūííñōūç. MET íđēíōē-
íēāēūíí íōēē-āāōñy íō íāōíāíā ííāāāāí-āñēíē ōā-
đāíēē, ā ōāēæā íō āēđāēōēāíūō ēííōđííōāōēíííūō
íāōíāíā. Ēñííēūçōāōñy ēāē ēíāēāēāōāēūíāy ēēāí
āđōíííāāy ōāđāíēy, ā íđíōāññ ēíōíđíē ííāōō áúōū
āíāēā-āíū ÷ēāíū ñāííūē ē çíā-ēíūā āđōāēā ēēōā.

Íāēāíēāā ēāāāēūííūí āāđēāíōíí yāēyāōñy ēñ-
ííēūçíāāíēā MET ā ōñēíāēyō ōāđāíāāōē-āñēíāí ñōā-
ōēííāđā (ñííāúāñōāā) ē āíā āāí. Ā íāāēō ñēōōā-
ōēyō - ā íōđūāā íāōēāíōā íō æēçíāííāí ēííōāēñōā
ē āāç íōđūāā. Íāíāēí íāō íāíāōíāēííñōē, āí ÷ōí
áú ōí íē ñōāēí ñōđāíēōūñy āúííēíēōū ēāāāēūííā
ōñēíāēā, ōāē ēāē MET í íæāō áúōū ēñííēūçíāāíā āí
í ííāēō ñēōōāōēyō ē, íđāæāā āñāāí, ā ēā-āñōāā í íōē-
āāōēííííē ōāđāíēē, íāíđāāēāííē íā āēçç-āíēā
íāōēāíōā ā ēā-āíēā.

MET í íæāō áúōū íđāēçāēāē ē āđōāēí íāōíāāí
ōāđāíēē ē ōñēēāāōū ēēēāíōñēēē ēíííēāēíñ (ñí-
ōđōāíē-āñōāí ñāđā-íí ā íđíōāññā ōāđāíēē, āúííē-
íāíēā āñāō đđāāíāāíēē ōāđāíēē).

MET íā íđíōēāíđā-ēō đāāíōā āđōíí ñāíííííí-
ūē ē 12-øāāíāíē ēāāíēíāēē, ííyōííō āēçç-āíēā
íāōēāíōā ā ōāēēā āđōííí í íæāō áúōū ō-ōāíí ē āííē-
íā íííūđyāíí.

Ēēēāíō MET yāēyāōñy āāāíōíí ēçíāíāíēē, ēí-
ōíđūā íđíēñōíāyō íđē ííāāāđāēā ōāđāíāāōā (ēēē
ēííñōēūōāíōā). Íđē ýōíí íđēíēíāāōñy āí āíēíāíēā
ōí, ÷ōí ōííōđāāēāíēā íāđēíōēēā ñōāííāēōñy āyç çā-
āñēííāí íō íāāí ñōāúāēōā íñííāííē í íōēāāōēāē,
ííđāāāyççúāē āñā āāí ííāāāāíēā. Íāíāēí ñōūā-
ñōāōçđō ē āđōāēā æēçíāííūā í íōđāāííñōē, ēíōíđūā
ōāēæā íāíāōíāē í ōāíāēāōāíđyōū, ē íāōēāíō ēíāāō
í íōēāāōēç íā ēō ōāíāēāōāíđāíēā, ōíōy ē «íōíāē-
íōōōç íā āōíđíē íēāí» āñāíāí ñāííñíçíāíēē. MET
íāíđāāēāíā íā ōí, ÷ōíāú íāōēāíō íñíçíāē ē ýōē
í íōēāāōēē, ē íđíōēāíđā-ēā íāæāō āííēíāíōííē
í íōēāāōēāē ē ñíāñōāāííūí æēçíāííūí ñōēēāí ē
ñāíēíē í íōđāāííñōyí ē ā ōāēíí.

1.1. Ōāēū í íōēāāōēííííē ōāđāíēē

Íđēíāíēōāēūíí ē çāāēñēííñōē íō íāđēíōēēíā
MET ēíāāō ōāēūç ēçíāíēōū æēçíāííūē ñōēēū íā-
ōēāíōā ā íāíđāāēāíēē íāíāā ííāñííāí ē āđāāííāí,
ā ōāēæā íđēēōē ē đāøāíēç í íāíāōíāēííñōē íđā-
ēđāūāíēy ōííōđāāēāíēy íāđēíōēēā ē íēāíííāđíí-
āí āíññōāííāēāíēy. MET ō-ēōūāāō ē íāēāēāōāēū-
íūā ōāēē ēāæāíāí ēēēāíōā, ēíōíđūē āúā íā yāēyāō-
ñy ēēē ōæā yāēyāōñy íāōēāíōíí, íí íđē ýōíí íđē-
āíāēō āāí ē íñíçíāíēç æēāāííē ōāēē. Āēāāííē ē ñíā-
ōēōē-āñēíē ōāēūç MET yāēyāōñy ííēííā āíçāāđ-
æāíēā íō ōííōđāāēāíēy íāđēíōēēíā ē íññōyíííā
đāçāēōēā ēçíāíāíēē ííāāāāíēy ē ōāāæāāíēē, íā-
íđāāēāííūō íā ííāāāđæāíēā ōāçāíāí ñíñōyííēy.
Íāíāēí æēāíāy ōāēū āāēāēí íā āñāāā āíñōēāāōñy
áúñōđí. ÍĀŌ í íæāō ē íāōū ē íđííāæōđí-íūā ōāēē,
ñííōāāñōāōç ù ēā ēē-ííñōíūí íñíāāííñōyí ēēē-
āíōā, āāí āēōōāēūííē ñēōōāōēē ē ñōāíāíē āíōíāííñōē
íđāíāíēāíēy çāāēñēí íñōē.

1.2. Ííđāāāēāíēā ÍĀŌ

Ííōēāāōēííííç ōāđāíēç í íæāíí ííđāāāēēōū
ēāē íđíāíēæāç ù ēēñy đāçāíāíđ íā ēçíāíāíēyō (íí-
ōēāāōēííííā ñíāāñāāíāāíēā), íāíđāāēāííūē íñí-
áúí ñōēēāí đāāíōū ēííñōēūōāíōā ōāē, ÷ōí íñííā-
íāy đíēū ā ýōíí đāçāíāíđā íōāíāēōñy ēēēāíōō. Ēíí-
ñōēūōāíō íííūđyāō ēēēāíōā āíāíđēōū í ñíí íāíēyō
ē íđāíyñōāēyō, í ñāíāē í íōēāāōēē ē ēçíāíāíēyí,
āyç ōíāí ÷ōíāú íđēíyōū đāøāíēā íí ííāíāō ñāíāāí
ííāāāāíēy.

Ōāēēí íāđāçíí, ōāēū í íōēāāōēííííāí ñíāāñā-
āíāāíēy ñíñōíēō ā ōíí, ÷ōíāú ñōēíōēēđíāāōū ē íā-
íđāāēyōū íđíōāññ, ā ōíāā ēíōíđíāí ēēēāíō íāāōí ū-
āāāō ē íđēíēíāāō đāøāíēā, āāāōūāā ē ēçíāíāíēç
āāí «íđíāēāí ííāí» ííāāāāíēy, ííííāy āíō ō-ēōū-

ààòù àñà «ça» è «iðíðeà» àiçì íæíúò eçìáíáíeé. Ðàøáíeà ðàeíe çààà-è ððàáóò ìíðàààeáí íáí ñòè-èy ðàáíòù èííñóèùàíòà.

Íðe èñííeüçíáàíeè àáíííáí ííäóíàà íðààò-ñòàáíííòù çà ííáàáíeà è àiçíeèàþ ù èà á ñàýçe ñ ýòè ì ðíáeáí ù àiçéàààòñý íà ñàííáí eèeáíòà. Èííñóèùàíò ãíeæáí íðeíyòù ýòí, è ó íááí íá àíeæ-íí áúòù àíòíáúò ìðààñòààeáíeé í ðíì, eàeèà è íáí-íí ðàøáíeý àíeæáí íðeíeíàòù eèeáíò. Ìðàeèçà-òíñeíá íòííøáíeà íáóíàñòíí.

Èííòàèò ì àæáó eèeáíòí è èííñóèùàíòí àíe-æáí áúòù íáíðàeáí íá ííáúøáíeà ñàíííòáíeè, ñàíííòíyòàeüííñòè è óááðáíííñòè eèeáíòà à ñíá-ñòàáííúò ñeèàò. Èííñóèùàíòò ííeáçíí ìðààñòàeèòù ñàáý á eà-àñòàà -àeíáàeà, àááóú àáí eèeáíòà íí ííá-ííe íáñòííñòè ìðeíyòèy ðàøáíeé. Çààà-à ñííòíeò á ñòèíóèèðíááíeè eèeáíòà è ðíì, -òíáú íá-àòù àíóòðáííþ þ ìðáíòáíeó àáí ñeòóàòeè ðàeè ì íáðà-çíí, -òíáú ýòà ðàáíòà ìðeáàeà è ìðeíyòèþ áçáá-øáíííáí (ñ ó-àòíí àñàò «ça» è «iðíðeà») ðàøáíeý.

Èííñóèùàíò ñòàðààòñý ñíçààòù ðàeóþ àòííòá-òò, ìðe èíòíðíe eèeáíò ñàí ñàáý ì ìðeàeðòáò. Èeè-áíò ì íæáò ì ìðeàeðíáàòù ñàáý ðíeüèí á ðíì ñeó-àá, àñeè íí íá-è íáàò áíeüøá íñí ù ñeèeààòù ñáíá ííá-ááíeà, àáí ìðíeñòíæááíeà, ñáðùáçííñòù ííñeá-ñòàeé ýòíáí ííáàáíeý. Íóæíí ñòðáí eòùñý è ðíì, -òíáú eèeáíò ì íá eó-øá ðàçíáðàòùñý á ì ìðeáàò ñáíááí ííáàáíeý, íðáíòeàeüíúò ìðíðeáíðà-èyò è ðàññí ìððáòù àiçííæííñòè ìðááíáí ñ èñííeüçí-ááíeáí ñíáòeàeüíúò ìðeáííá è ìðeíòeííá ÌÁÒ.

ÌÁÒ íáúáàe íyáò ñàí ùá ýòðàeèeáíúá è á ðí æá àðáíy ìðííòù ìðeáí ù ááááíeý ááñáú (áííðííù, ñeóøáíeà, ííááááíeà eòííá è ííáááðæeà), èñííeü-çíááíeà èíòíðúò ìðáàáeýòñý ñíííáíú ì è ìðeíòe-íàí è è çàà-àíe ì áòíá. Èíáà ìðeáí ù èñííeüçó-þòñý ñíæeáííí ìðeíòeíàí è íáíðàeáíú íá àí-ñòeæáíeà èííeðáíúò çàà-, èíòíðúá ìíñòàeáíú íá eàæáí ì ýòáíá ðàáíòù, ýòí íáçúáàòñý ñòðàòáe-áé. Èñííeüçóý íáíó çà áðòáíe ðàçíúá ñòðàòáeè, ì íæíí ííáàáñòè eèeáíòà è ìðeíyòèþ ðàøáíeý í ááí ííáàáíeè.

2. Основные стратегии и принципы MET

2.1. Íñííáíúá ííeíæáíeý ÌÁÒ

Íðe èñííeüçíáàíeè ÌÁÒ ñàííá æeááíá - ñí-çààò ó ñíááñáíeèà (eèeáíòà) íúòùáíeà ááçííá-ííñòè, íííeíáíeý è ííáááðæeè æeý ðíáí, -òíáú:

- íííí-ù eèeáíòòðàçí ù øeýòù í ñáíá ííáááíeè;
- íííí-ù eèeáíòò ìðáàáeèòùñý á ðíì, áíòíá eè íí -òí-òí eçíáíeòù á ñáíá ííáááíeè;
- íííí-ù eèeáíòò ìðáàáeèòùñý, eàeè ì íáðà-çíí ì íæíí è íóæíí áàeñòáíáòù, íñò ù àñòàeýý çáí-èàíeðíááííúá eçíáíáíeý.

Áí áeáeáíòííòù (ááíeñòááíííòù, ñí. ñeíáàòù) ýàeýòñý èííòeèeòí ì àæáó ááóíy àiçííæííú ì è íáíðàeáíeý ì áàeñòàeé (íáíðe ì áð, ííòñáðàñòáí-àòù eèè ííeáíeòùñý), eàæáíá eç èíòíðúò è ì áàò eàè

ìðàeíòù àñòàà, ðàe è eçááðæeè. Ó ì ííæò eèeáí-òíá íeèíáà íá áúeí àiçííæííñòè íáñòàeèòù çà-àñ-òóþ çàíòðáííúá, ìðíðeáíðà-èáúá è eíáþ ù eà èñeþ-èòàeüíí eè-íúe ðàðàeòáð yeáí áíòù ðàeíáí èííòeèeòà. Íáíðe ì áð: «Áñeè ý áðí ø ó íòðáàeýòù ìáðeíðeèe, ý áóáó eó-øá ñàáý -óáñòáíáàòù, íí, ñ áðòáíe ñòíðííú, ý íá áóáó çíáòù, -áí ñàáý çáíyòù á ñáíáíáíá áðáíy (á ááí ì ííáí, ííñeíeüeó ý íá ðà-áíòàþ), è ýòí ì íæáò ñàáeàòù ìáíy íáñ-àñòíú ì». Çààà-à èííñóèùàíòà - íííí-ù eèeáíòò áúðàçeòù íáá ñòíðííú ááíeñòááíííñòè è íáíðàeèòù ááí è ìðeíy-òèþ ìðeáíeáííáí æeý íááí ðàøáíeý, ì íáóúááí íí-æeá-ù çà ñíáíe eçíáíáíeà ííáááíeý.

Ó èííñóèùàíòà ì íæáò àiçíeèàòù èñeóøáíeà «íííí-ù», óááeà eèeáíòà á ðíì, -òí ó íááí áñòù ìðíáeáíá, è ííá ððàáóò ìáíðeíæííáí ðàøáíeý, è ðíeüèí eçíáíáíeà ííáááíeý ýàeýòñý íáeáíeáá áúáíáíú ì áááííe ñeòóàòeè. Íáíáeí èññeááíááíeý ìíúòááðæeáþò, -òí ðàeíe ííáòíá ìðeáíeèò è óííð-ñòáò eèeáíòà, óááeè-èàáàò ñííðíðeáeáíeà ñ ááí ñòí-ðííú è ñíeæáàò ááðíyòííòù eçíáíáíeý.

Íðyííá óááæááíeà, ìðíðeáííòíyíeà è ñííð á ÌÁÒ íá ìðeíáíyþòñý. Áñeè èííñóèùàíò ìðeáúe ðàçáàààòù ñíáàòù è áñòóíáòù á ñííðù, ì ìðeáàòeíí-íá èíòáðáþeðíááíeà ì íæáò ìíeáçàòùñý áíó/áe ááçíáááæíí ìáæeáííú è ìáññeáíú ì ìðíòáññíí. Á ðàçóeüòáòà ðàeíe èííñóèùàíò ì íæáò ñàíííáá-ýííí ñèíeíðyòù ìðíòáññ ðàáíòù eèeáíòà íáá ìðíáeá-ííe, ñòáðyáñù ìðíðeáíííñòàeèòù ááñeèá áíáíáú «íáæeáíeþ eèeáíòà ì áíyòùñý», è ðáí ñàí ù ì ííá-òàeèeáàòù eèeáíòà è íáðáíáíáí á æeçíe, è èíòíðú ì íí áúá íá áíòíá. Ðàçóeüòàò ì íæíí ìðáàáeáàòù.

Ìðeáàòeíííá è íòáðáþeðíááíeà íðáíe-èáà-àòñý ííááááíeàí eèeáíòà è ìðeíyòèþ ðàøáíeý ááç óeáçúááíeý áíó, -òí áàeáòù áàeüøá. Áeý ýòíáí èñ-ííeüçóþòñý áíííeíeòáeüíúá ì áòíáú. Ýòe áðòáeá ííáòíáú è ÌÁÒ íá èñeþþ-áþò áðòá áðòáá, á, ñeí-ðáá, áíííeýþò. Íðe ìðeíáíáíeè ÌÁÒ èííñóèùàíò èñòíáeò eç ðíáí, -òí ááíeñòááíííñòù eèè íááíñòà-òíe ðàøeííñòè eèeáíòà ýàeýþòñý ìíííáíú ì ìðá-íyòñòàeáí, èíòíðíá íáíáòíáe ì ìðáíáíeáòù æeý çà-íòñeà eçíáíáíeé. Óæá íòíí, ííñeá ìðeíyòèy ðà-øáíeý (áñeè áóááò ìðeíyòí ðàøáíeà eçíáíeòùñý), ì íæáò àiçíeéíòòù íáíáòíáe ì ñòù ìðíáíeæáòù ðà-áíòò, íáíðe ì áð ðàçðáààòù áàòù íeáí ðàeèeçàòeè eç-íáíáíeé, íáó-àòù eèeáíòà ì ìðáàáeáííú ì íááúeàí è ð.á. Á ðáíeàò æá ì ìðeáàòeííííáí èíòáðáþeðí-ááíeý ìðeíáíyþòñý ñíáòeòe-íúá ñòðàòáeè ì í áúyáeáíeþ, áíáeèçó è ðàçðáøáíeþ ááíeñòááíííñ-òe. Íðe ýòíí èííñóèùeðíááíeà ìðeáíeðíááíí íá ìððááííñòè eèeáíòà è ìðíáíeèòñý á àòííòáðá óááæáíeý è íáíó.

Èííñóèùàíò àíeæáí áúòù á áúñøáe ñòáíáíe áíeíàòeáí è áíñíðeèí-èà è èþáú ì ìðíyáeáíeý ì ìðeáàòeè eèeáíòà. Ñííðíðeáeáíeà è «ìðeòáíeà» àíeæíú ðàñòáíeáàòùñý èííñóèùàíòíí íá eàe «áá-òáeòù» ðàðàeòáðà eèeáíòà, á eàe ðàeèòeý íá ðí, eàe áááàò ñàáý è -òí áàeáàò èííñóèùàíò. Ñííðíðeáeáíeà

ēēēāfōā ā ḏaḗāfāfōā íá eḗíáíáíēyō -āñōí yāēyāōñy ñēāíāēíí òíāí, -òí ēííñōēūōāíō íāḏāíōāíēāāō āíōíāííñōū ēēēāíōā ē eḗíáíáíēyí. Á yōíí ñēó-āā ēííñōēūōāíōó íáíāḏíāēíí eḗíáíēdū ñḏāōāāēē ḏā-āíōú íí ííōēāēḏíāāíēḗ, íāíḏēíāḏ āāḏíōōūñy ē íḏāāūāōūēí ñḏāōāāēyí.

Éííñōēūōāíō ñḏāíēdōñy ē óāāēāíēḗ ñāí íñōíy-ōāēúííñōē ē ñāíāíāū āúāíḏā ēēēāíōā (ā òāēēā íí-ñēāāñōāēé yōíāí āúāíḏā) ā āííḏíñāō āāí ííāāāíēy.

Á ÌĀŌ ñ-ēdāāñy, -òí āñēē ēāāy eḗíáíáíēē ó -āēíāāēā ñāyḗāíā ñ ííēíāēdāēúíííē yí íōēyíē, òí ñāíí eḗíáíáíēā ííēó-ēdñy ó íāāí ēāāēí. Á òí xā āḏāíy ā ÌĀŌ ḏāēííāíāíōāñy āíāñōā ñ ēēēāíōíí ḏāññíāḏēēāāōū ēāē ííēíāēdāēúííū, òāē ē íḏḏēōā-ōāēúííū ñōíḏííú eḗíáíáíēy.

Ñāí íā āāēííā íííyōēā ā ÌĀŌ -yōí āúāíḏ. Í-āíú āāēíí āñāāā āāāāōū -āēíāāēó íííyōū (ā ē ííāāā āāēā āíāíḏēdū íá yōíí íḏyíí), -òí, íāñí íḏḏy íā ííííúū ñí ñōíḏííú ēííñōēūōāíōā, ē íāííí íí íōāā-āāō ḗā íḏē-íyōēā ñíāñōāāííúō ḏāḡāíēē - íōāāñōāāíííñōū ḗā ḏāḡāíēā eḗíáíēdūñy ē ḗā íñōūāñōāēāíēā eḗíáíáíēē ííēííñōūḗ ēāēdō íā íāí ñāííí.

2.2. Íḏēíōēíú ÌĀŌ

Íúōāyñū íííí-ū ēēēāíōó ḏaḗíāḏāōñy ñí ñāíēí ííāāāíēāí ñ ííííúḗḗ ÌĀŌ, ēííñōēūōāíō ñḏāḏā-āñy ñēāāíāāōū òāēēí íñííāíúí íḏēíōēíāí:

- ñííāḏāēāāōū ēēēāíōó;
- āúyāēyōū íḏíḏēāíḏā-ēy (ēíēāāíēy ē ñíí íá-íēy íí ííāíāō íḏíāēāíú) ē ḏāāíōāōū ñ íēíē;
- eḗāāāōū ñííḏíā, íḏyííāí óāāēāíēy ē íí-íúōíē āíēāḗāōū;
- óíāíúḡāōū ñííḏíḏēāēāíēā;
- ííāāāḏāēāāōū, ḏaḗāēāāōū ñāí íñōíyōāēúííñōū ēēēāíōā ā íḏēíyōēē ē ḏāāēēḗāōēē ḏāḡāíēē.

Ñííāḏāēāāōū ēēēāíōó

Ñííāḏāēāāíēā íḏāāñōāāēyāō ñíāíē óíāíēā íí-íēíāōū āḏōāēō ā íḏíōāññā āāóí-ēāíāí ñēóḡāíēy. Yōí óíāíēā ííāíí ḏaḗāēāāōū. Ííí ḏāāáāō íāíú-ḡāíííāí āíēíāíēy ē ēāēāííó ííāííó āññēāḗūāā-íēḗ ēēēāíōā ē íñōíyíííāí óíḏíēḏíāāíēy íḏāā-ííēíāíēē íí ííāíāō ñí ūñēā, ēíōíḏúē ñōíēd ḗā yōēí āññēāḗūāāíēāí. Óāíēíōā ñííāḏāēāāíēy ē íḏāēāḗḗ ḡāā, āāóí-ēāíā āññēóēēāíēā yāēyḗñy íñííāíúíē ḡāḏāēōāḏēñōēēāíē íāōíāā ÌĀŌ. Yōē āāā ēíí íííāíōā ííḗāíēyḗ ñíḗāāāōū āíāḏíāēāōāēū-íóḗ ḏòííñōāḏō ē ñōēēū, ā ēíōíḏíí íḏíōíāēd āññ íāúāíēā ñ ēēēāíōíí. Ñííāḏāēāāíēā íḏāāíēēāā-āō, -òí ēííñōēūōāíō íā āḏāíy ēííñōēūōēḏíāāíēy āē-āēd íēḏ āēāḗāíē ēēēāíōā, íííēíāāō òí, -òí íí āó-íāāō ē-óāñōāōāō. Ñííāḏāēāāíēā íā ñēāāōāō íōōāōū ñ íōíāēāñōāēāíēāí ñ ēēēāíōíí ēēē íííēíāíēāí, ñāyḗāííúí ñ íāēē-ēāí íāúāāí ííúḏā ā íḏíḡēíí. Íāíḏíōēā, ííúḏ ēēēāíōā íāíāḏíāēíí āíñíḏēíēíāōū ēāē óíēēāēúííē.

Éííñōēūōāíōó ñēāāōāō ñḏāíēdōñy ē āíēūḡāíó íííēíāíēḗ íāḏāēāāíēē ēēēāíōā, ē íḏēíēíāōū ēō āāḗ ēḏēdēēē, íñōāāíēy ēēē íāāēíāíēy. Éííāā ēēē-

āíō -óāñōāōāō, -òí āāí íííēíāḗḏ, íí ḏāñēḏúāāāōñy ē íā-ēíāāō íōíōíāā ḏāññēāḗḗāāōū í ñāíāē xēḗíē. Óāēēā ḏāññēāḗḗ ííííāḗḏ ēííñōēūōāíōó ííḏāāāēēdū, ēíāāā ē ēāē āíó íóāíí íēāḗāōū ííííúū, ēāēēā íā-óāā-ē āíḗííāíú, ēāēēā ííḏāāēē ā ñāyḗē ñ yōēí íóāíí ñāāēāōū. Í-āíú āāēāí òíḏ íííāíō, -òí, ḗāíā-òēā ó-āñōēā ñí ñōíḏííú ēííñōēūōāíōā, ēēēāíō ēó-ḡāíñíḏēíēíāāō ḏaḗāíāíḏ ñ ēííñōēūōāíōíí í íḏí-āēāíāḏ, ñāyḗāííúō ñ íāḏaḗíí āāí xēḗíē, ē íā íōíí-ḡāíēē ē óííḏāāēāíēḗ íāḏēíḏēēíā.

Āāēāíí íḏíāḏēdū, -òí íḏē yōíí ēííñōēūōāíōó āíā-ñā íā íāyḗāōāēúíí āíēēāí íḏāēdōñy ēēēāíō ē íí ñíāñāí íā íāyḗāōāēúíí āíēēāí ñíāēāḡāōñy ñí āñāí, -òí ēēēāíō āíāíḏēd. Óāí íā íāíāā óāāēdāēúííā āññēóḡēāāíēā ēēēāíōā ē íāāō ḏāḡāḗ ḡāāḗāíēā āēy íííēíāíēy āāí āḗāēyāíā ē íāḏñíāēdēā eḗ-íāíáíēē. Ííēūḗā óāāēdāēúííāí, āāóí-ēāíāí āññ-ēóḡēāāíēy ā òíí, -òíāíú ñííḏíāíēāāōū ēēēāíōā ā āāí ḏaḗíú ḡēāíēyō í ñāíāí ííāāāíēē, í íḗḗdē-āāō ē íāāāōēāāō óíḏāāēāíēy ēí íāḏēíḏēēíā. Ñí-íāḏāēēāíēā íāññíā-ēāāāō ííāāāḏēōē ēēēāíōā ā òā-āíēā āñāāí íḏíōāññā eḗíáíáíēē.

Āúyāēyōū íḏíō ēāíḏā-ēy (ēíēāāíēy ē ñíí íáíēy íí ííāíāō íḏíāēāíú) ē ḏāāíōāōū ñ íēíē

ÌĀŌ ēñííēūḗōāōñy āēy òíāí, -òíāíú ñōíḏíōēē-ḏíāāōū ó -āēíāāēā āēāāíēā íāññíāíāñdēííñōē āāí òāēōūāāí ííāāāāíēy, ñāyḗāíííāí ñ óííḏāāēāíēāí íāḏēíḏēēíā, ñ íāííē ñōíḏííú, ē āāí íēāííā íā āó-āóúāā - ñ ḏḡōāíē. Óāēíē ííāḏíā āāāō āíḗííāííñōū íííí-ū -āēíāāēó íñíḗāōū óāíó āāí ííāāāāíēy ā íāññíyūāā āḏāíy. Éííāāā óííḏāāēāíēā íāḏēíḏēēíā ḏāññíāḏēēāāāñy -āēíāāēíí ēāē ē íāḗḗ ḡāā íāāāōēā-íúā ííñēāāñōāēy āēy āāí ḗāíḏíāūy, íōííḡāíēē ñ āēēḗēēíē, āíḗí íāííñdē óñḏíēdōñy íā ḏāāíōó ē ò.ā., òí, ñēíḏāā āñāāí, ó íāāí ííyāyōñy ē ḗāēḏāíyōñy í ūñ-ēē íā eḗíáíáíēē. Yōí íñííāííē íḏēíōēí ÌĀŌ: ēḗāē ñḏāíyōñy eḗíáíyōū ñāíā ííāāāāíēā, ēíāāā ííē -āōēí āēāyō íāññíōāāñōāēā íāāēō ēō ḏāíāḏāḡēíē ííāāāāíēāí ē āíēāā ḡēḏíēēíē (āāēíúíē) xēḗíáí-íúíē òāēyíē.

×āñōí ēēēāíōū, ñ ēíōíḏúíē íḏēóíāēdñy āíāí-ḏēdū íā eḗíáíáíēē ííāāāāíēy íōííñdēāēúíí óííḏ-ḏāāēāíēy íāḏēíḏēēíā, íḏāēḏāñíí ḏaḗāēḏāḗñy ā ñēdōāōēē ē í íāōō ñāíē āēāāōū ḏāññíāēāíēā íāāēō ñāíēí ííāāāāíēāí ē òāí, ēāē ííē āēāyō ñāāy ā āó-āóúāí. Íāíāēí ííē òāēēā ēñíúōūāāḗ ēíēāāíēy ē ñíí íáíēy íí ííāíāō eḗíáíáíēē, ēāē ē āñā íñōāēū-íúā. Ñíāēāñíí ÌĀŌ, ā òāēíí ñēó-āā ḗāāā-ā ēííñōēū-ōāíōā - íííí-ū ēēēāíōó -āōēí ñōíḏíōēēḏíāāōū ē óñēēēdū ḏāññíāēāíēā íāāēō xāēāāíúí ē āāēñōāē-ōāēúííúí āēy òíāí, -òíāíú óñēēēdū ííāóāāíēy eḗ-íāíēdū òāēóúāā ííāāāāíēā. Óāēēí íāḏaḗíí, āíōōḏāííēē ēííōēēēd, āíḗíēēḡēē ó ēēēāíōā, ēñ-ííēūḗōāōñy ēííñōēūōāíōíí āēy ííííúē ēēēāíōó, ē íāññíōāāñōāēā ííāóāāāāō ēēēāíōā eḗāāēdōñy íō íāōāíāíāí ííāāāāíēy.

Éííñōēūōāíō ííāō íííí-ū ñāíāíó ēēēāíōó íñíḗāōū íḏíḏēāíḏā-ēy íā ḏaḗíúō ḏóíāíyō - òēḗē-

-ānēīl è äöôīāīī, è ā ðaçíúô ñôāðāð - íôííøāíéé è íīāāāāíēy. Äēy ýôīāī āāæíí íīíēīāòú íā ðíēuēí ôāíííñòē ēēēāíòā, íí è ôāíííñòē ñííāúāñòāā. Íā-íðēīāð, óííòðāāēāíēā íāðēíðēēíā ííæāò íðíðē-āíðā-ēòú ēē-íúí ôāíííñòyī ēēēāíòā; ííí ííæāò íðíðēāíðā-ēòú ôāíííñòyī íēðòæāíēy; ííæāò éííò-ēēēóíāòú ñ äöôīāíúí è ôāíííñòyī è ðāēēāēāē ēēē ñ ôāíííñòyī è ñāíüē ēēēāíòā. Ôāēēí íāðaçíí, íðí-ðēāíðā-ēy ííæíí ðāñēðúòú íòðāí íðíðēāíííñòāā-ēāíēy óííòðāāēāíēy íāðēíðēēíā ñ āíēüøēī çíā-āí-ēāí, éíðíðíā ñāí ēēēāíò íðēāāò, íāíðēīāð, ñāíēí íòíííøāíēyī ñ ñāíüāē ēēē āēēææøēí íēðòæāíēāí.

Èçāāāòò ñíííðíā, óāāæāāíēy è āíēāçúāāíēy
Àúā íāēí í-āíú āāæííúē íðēíðēí ÍĀŌ - èçāā-āàòú íðyí íāí óāāæāāíēy è íííúðíē -òí-òí āíēāçàòú ā ðāāíòā ñ ēēēāíòíí. Íā ðāēííāíāóòñy āúāēāàòú āíāíāú, éíðíðíā íðíðēāíðā-àò í íāíēþ ēēēāíòā, āāæā āñēē íí āííāúā íððēòāàò ēēē íāāííòāíēāàò ñāíē íðíāēāíú, ñāyçāííúā ñ óííòðāāēāíēāí íāð-éíðēēíā. Í-āíú -āñòí éííñòēüðāíò èñííēüçòāò íðy-í íā óāāæāāíēā äēy ðíāí, -òíāíú ííēāçàòú ēēēāíòò è āíēāçàòú ñāí ííó ñāāā ñēòò ñāíēò āðāóíāíòíā, ñāíā íðāāíñòíāñòāí, çíāíēā āííðíñā, ēēāí ēāēíē-òí éííē óāēüþ āíēāçàòú ñāíþ íðāāíòò.

Íðyí íā íðíðēāííñòyíēā è óāāæāāíēā ēēēāíòā ā -āí-ēēāí -àúā āñāāí íðēāíāyò è ñíííðíðēāēāíēþ è çàú èðā ñ āāí ñòíðííú. Çāāā-à éííñòēüðāíòā íā íðí-āēāàòñy -āðaç ñòāíò íððēòāíēy íðíāēāíú ēēēāí-òíí, à íāíēòē āā.

ÍĀŌ - ýòí ðāóíēēā, ííçāíēyþ ùāy ñòíðí èðíāàòú ó ēēēāíòā óāāæāāíííñòú ā íāíāóíāē ííñòē èçíāíā-íēé, íā íðēāāāy è íðyí ííó óāāæāāíēþ. Ðaçāíāíð āíēæāí āāñòēñü íyāēí, íāíāāyç-ēāí è íñííāúāàòñy íā ðíí, -òí ðāøāíēā íā èçíāíāíēē íāðaçā æèçíē āñāāā íðēíēíāò ñāí ēēēāíò.

Óíāíúøàòú ñííðíò èðāēāíēā
Ñííðíðēāēāíēā ēēēāíòā ííæāò íðíyāēyòñy:
- ā æāēāíēē ñííðēòú è āíēāçúāàòú;
- ā íāðāāēāāíēē;
- -āðaç íððēòāíēā (íāò, ýòí āñā íā ðāē);
- ā ēāííðēðíāāíēē.

Éííñòēüðāíòò ñēāóáò èçāāāàòú ðíāí, -òíāíú āāí āāēñòāēy íðíāíòēðíāēē è óñēēēāāē ñííðíðēāēā-íēā ñí ñòíðííú ēēēāíòā. Åāæíí ííííēòú, -òí -āí āíēüøā ēēēāíò íðíyāēyāò ñííðíðēāēāíēā, ðāí íā-íāā āāðíyòíí, -òí íí áóāāò íāíyòñy. Ñēíðāā āñāāí, ííííúú íā áóāāò ýòòāēòēāííē, āñēē ēēēāíò ñííðí-ðēāēyāòñy, è ýòí íāíðyíòþ ñāyçāíí ñ ðāí, ēāē ñāāy āāāāò è -òí āāēāàò éííñòēüðāíò. Äēy ðíāí -òíāíú óíāíúøēòú ñííðíðēāēāíēā, éííñòēüðāíòò íāíāóíāē-íí áúòú āíñòāòí-íí āēāēēí ā íēāíā ðíāí, -òí āíāí-ðēòú è -òí āāēāòú. Èçíāíēā ðāēòēò, ííæíí ñóúā-ñòāāííí óíāíúøēòú ñííðíðēāēāíēā ñí ñòíðííú ēēē-āíòā è íðíāíēæàòú ðaçāíāíð íā èçíāíāíēyò.

Óíðíøāy ñòðāòāēy ðāāíòú ñ ñííðíðēāēāíēāí ñíñòíēò ā «íāííðíðēāēāíēē ñííðíðēāēāíēþ» - -òí-áú íòāā-àòú íā ñííðíðēāēāíēā ēēēāíòā, íā íðēāā-āy è íðyí ííó íðíðēāííñòyíēþ «èòí éíāí», à, íā-

íāíðíò, āñy-āñēēí íāðaçíí íðíyāēyòú íííēíāíēā ēēēāíòā è āíòíāííñòú ðāññíāððēāàòú íðíāēāíò ñāāí ñòíðííú. Ýòí áóāāò ñííñíāñòāíāàòú āāēüíāē øāíò ðāñēðúòēþ ēēēāíòā äēy íāñòæāāíēy íðíāēāí. Èñ-ñēāāíāāíēy ííāðāāðæāāþò, -òí ííāóíā, ñíííāāííúé íā ðíí, -òí éííñòēüðāíò āñy-āñēēí íāðaçíí íāóí-āèò ñííðíðēāēāíēā ēēēāíòā è íā íðēāāāāò è íðí-ðēāíñòyíēþ, ñēíðāā āñāāí, áóāāò ýòòāēòēāíúí è íðēāāāāò è āíēāíñòí-íúí èçíāíāíēyí.

Ííāāāðæ èāàòòú, ðaçāēāàòòú ñāí íñòíyòäēü-ííñòú ēēēāíòā ā íðēíyòèè è ðāāēçàòèè ðāøāíēé
Èāē øæā āíāíðēēíñü āú øā, āāðā ēēēāíòā ā ðí, -òí íāðāíāíú è èò-øāíò áíçí ííæíú, yāēyāòñy āāæ-íúí óñēíāēāí, āāáòùēí è óñíāóò ā ðāāíòā. Ííí-āēí ēēēāíòāí ñēíæíí ííāāðēòú ā ðí, -òí ííē ííāóò íā-àòú è íðíāíēæàòú íðíòāññ èçíāíāíēy ííāāāāíēy. Íāúāy çāāā-à äēy éííñòēüðāíòā - ðaçāēāàòú è ííā-āāðæāàòú ó ēēēāíòā íñíçíāíēā ñíāñòāāííúò ðāñòð-ñíā, ííāāāðæāàòú íāāāæāò, ííðēí èçí è íúóúāíēā āíçí ííæííñòē āíāāñòē íā-àòúā èçíāíāíēy āí éíí-òā. Çíāíēā ñāíēò āíçí ííæííñòēā ííçāíēyāò -āēíāā-éò ñíðāāēyòñy ñ íðāíyòñòāēyí è, āíçíēēāþ ùēí è ā íðíòāññā èçíāíāíēé, è óñíāó íí íāíyòú ñāíā ííāā-āāíēā. Çāāā-à éííñòēüðāíòā - ñòíðí èðíāàòú ó ēēē-āíòā óāāæāāíííñòú ā ðíí, -òí íí ñííñíāāí èçíā-íēòñy, āàòú íāāāæāò è óāāðāíííñòú ā ñíāñòāāííúò ñēēāò è āñāēēòú ííðēí èçí. Åāðā éííñòēüðāíòā ā ñííñíāííñòú ēēēāíòā èçíāíēòñy ā çíā-èðāēüííē ñòāíāíē íāñíā-ēāāò ííēíæèðāēüííúé ðaçòēüòāò. Ííāú øàòú ñāí íñòíyòäēüííñòú è óāāðāíííñòú ēēēāí-òā ā èçíāíāíēyò éííñòēüðāíò ííæāò íòðāí íðēçíā-íēy ñēēüíúò ñòíðíí ēēēāíòā è ííā-āðēēāāíēy èò ā ðā-āíēā āñāé ðāðāíēè.

Ñòíēò íāñòæāàòú ñ ēēēāíòíí āíçí ííæíúā āàðē-āíòú ðāðāíēè è èçíāíāíēé, éíðíðíā áóáòò äēy íāāí íðēāēāēàðāēüííúí è, āāæā āñēē íí øæā āú íāē èç ēā-éíē-òí íðíāðāííú èā-āíēy è āāðíóēñy è óííòðāā-ēāíēþ íāðēíðēēíā ííñēā íāðēíāā ððaçāíñòē. Ííēāç-íí ðāēæā āíāíðēòú í ðíí, ēāē āðóāēā èþæē ā íí-āíāíúò ñēðòāòēyò ñí íāēē èçíāíēòú ñāíā ííāāā-íēā. Ííæíí íðēāēāēàòú āðóāèò ēēēāíòíā ā ēā-āñòāā íðēíāðā, -òíāíú ñòēíóēēðíāàòú āāðò ēēēāíòā ā ñíā-ñòāāííúā āíçí ííæííñòē. Á ðí æā āðāíy ēēēāíò āíē-æāí íðēéòē è íííēíāíēþ ðíāí, -òí íí ñāí íòāā-à-àò çā èçíāíāíēā ñāíāāí ííāāāāíēy è -òí āíñòēæā-íēā óñòíē-ēāíāí óñíāòā íā-è íāāòñy ñ íòāāēüííúò íāðāúò øāāíā. Íāēí èç íðēíòēíā ÍĀŌ - «íā-íē ñ íāííāí āíy», ííæāò íííí-ü ēēēāíòò ñíñòāāíòí-èòú-ñy íā āíñòēæāíēè íāíāāēāííúò è íāāíēüøēò èç-íāíāíēé, éíðíðíā, íí èò í íāíēþ, āíñòēæēíú.

Íáó-āíēā ðāēæā ííæāò ííāúñēòú ñāí íñòíyòäēü-ííñòú ēēēāíòā è āāí óāāðāíííñòú ā ñāāā. Íðāāē-āúā, ðí-íúā, íðāāñòāāēāííúā ā āíñòóíííē óíðíā ñāāāāíēy ííííāòò ēēēāíòò íííyòú, ēāē óííòðāāēā-íēā íāðēíðēēíā íāðāóíāèò ā çēíóííòðāāēāíēā è çā-āñēíííñòú. Ðaçýñíāíēā áēíēíāē-āñēèò āñíāèòíā çāāñēíííñòē è íāāèòēíñēèò ýòòāēòíā óííòðāāēā-íēy íāðēíðēēíā ñ ó-āòíí èē-ííāí ííúòā ēēēāíòā

Á ðaáíðá éí íñóëüðáíðà ñó ù àñðáóáð íáíáðí-
æè í ñòù ñóíáððáèçèè. Ýòíð ìðíðáññ ì íæáð ìðíèñ-
òíæèðù á òíðíá àèááíçáíèñè è ìíñèááòþ ù ááí ðáñ-
ñí ìððáíèý è íáñóæááíèý áá èèáí á òíðíá íáæþ-
ááíèý çà ðaáíðíè ñ ìíñèááòþ ù èì íáñóæááíèè.
Áíáèèç ñóíáððáèçèè, ìðáæáá àñááí, ì íèàçù áááð ñðá-
íáíù ñííðááðñðáèý éí íñóëüðáíðà ìðááúýáèýáì ù ì
ìðíðáññèí íáèúí ù ì ððááííáíèýì.

3.2. *Èðí ì ííæáð è èðí íá àíèæáí çáíè ì àðóñý
ì íðèàðèèíííè è ðáðáíèèè*

MET ì íáòð çáíè ì àðóñý íá ðíèüèí áðá-è è
ìðíðáññèí íáèúí ù á éí íñóëüðáíðù, ìñèðíèííè è ìñè-
òíðáðáíááðù, ì í è ñóáñíáèðèèñòù - éí íñóëüðáíðù
èç -èñèà áúçáíðáèèèèèèè ù èð çáàèñè ì ùð. Íáíáèí
ñðíèè ðáíèññèè ó íèð áíèæáí áúðù áíèüðèì (íá
ì áííá 2-ò èáð), à ìðíðáññèí íáèúí àý ì íáííðíáèà ñó-
ù áñðááííí áíèèáá àèèðáèúííè.

*Èèòà, èñí ù ð úáàþ ù èá èè-í ù á ððááíííðè è ñà ì í-
ðáàèççàèè, á ðááí ðá MET èáè ðáðáííáð ù èè èí í-
ñóëüðáíðù ì òèíè ì àðù ó-àñð èá íá àíèæáí. Èðí-
ì á ýð íáí á MET íá ì íáòð ðááí ðáðù èèòà, ñèííí-
í ù íááýçááð ðù ñíáñðááííí ù ìðíáèáí ù èèèáíðó
(íáèèáí ðó), è ðá, -úá áíñíðèýð èá ááèñðáè è ðáèúíí-
ñðè è ì íáááííèè ááðáð ì èíèðíááííí ñíáñðááííí ù ì
ìðíáèáí ì àè.*

3.3. *Ðáèí ì áíááèèè ì ì ðáçáè ðèþ ìðíðáññèí íáèü-
í ù ì ááúèíè è ìðáíáíèèèèè ìðáíýðñðáèè è ìðí-
ðáññèí íáèúííè àáýðáèúíííðè*

× ðí àèèýáð ì á ò ò íí ðáíèý èí íñóëüðáíðà è èèè-
áí ðá

Àèý éí íñóëüðáíðà, çáíè ì àþ ù ááíñý éí íñóëüðèðí-
ááíèè ì ìðááèðáèèèè íáèíèèèíá, ì-áíí ááæíí
íñíçíáááðù, ðí àèèýáð íá èð áçàè ì ííðííðáíèý,
ìíñèíèüè è ì áííí òíðííðáíèý ì áæáð éí íñóëüðáí-
ðí ì è èèèáíðí èèáð á ìíííáá éí íñóëüðèðíááíèý.
Èà-áñðáí áçàè ì ííðííðáíèè, à è ì áíííí áçàè ì ííá
ì ííè ì áíèè éí íñóëüðáíðà è èèèáíðà, -áñðí ì ìðáááèý-
áð òñíáð ííðù éí íñóëüðèðíááíèý.

Ááèáá ìðèáíèèèè áíáèèç ìñèðíèííè-áñèèè éí í-
ñððèèèèè, ìð èíðíðùð çáàèñòù ìðííðáíèý «éí íñóëü-
ðáíð-èèèáíð».

Èè-ííè æèçíáííèè ì ùð

Èáæáúè íáèáááð ñíáñðááíííè èè-ííè èñòíðèáè,
è íáèáèèèèèèè ì æèçíáíííè ì ííðííð. Ááæá ì ìðíáèè
ñíáúðèý á æèçíè ðáçííð èþááè -áñðí ìáðáèèèèèè
è ì è ì íí-ðáçíííð, ðí óæ áíáíðèðù ì ðáð ñèð-áýð èç
æèçíè, èíðíðùá íáèí èç ó-áñðíèèíá ááñáá ì á èñí ù-
ðùááè ì èèíáá. Ðáçèè-èá á æèçíáíííè ì ííðá éí íñóëü-
ðáíðà è èèèáíðà ì íáòð ìðèáíèèè è áçàè ì ííðííð íáíí-
íè ì áíèþ, ì í ýðá ìðíáèáí ì ðáçðáèèè.

Íáíáðíáè ì ì ìðèçíáááðù çà èèèáíðí ì ìðááí íá
ñíáñðááíííè æèçíáíííè ì ùð è íá ì ùðáðóñý ì-
íýðù ááí, èñðíáý ðíèüèí èè ðù èç ñíáúðèè è ìáðá-
æèááíèè, èíðíðù ì è áúèà íáííèíáíæ æèçíí éí íñóëü-
ðáíðà. Ííñèááíáíð ñèááóáð -áúá áóíáðù: «Èáèè ì
áú ñáè-áñ áúè ý, ìáðáæèà èè èñí ùðáá ì íáíáííá

ðííð, ðí áúèí á æèçíè ñèáýùááí íáíðíðèà -áèí-
ááèà? Áíçí íæíí, áóíáè, -óáñðáííáè, ìðèíè ì áè áú
ðáðáíèý ì íí-ððáííð...»

Ñððáííðèí, óááæáíèý è ìðááóááæáíèý

Íá ìííííáá ñáíááí æèçíáíííè ì ííðá ó-áèíááèà
íáèçááííè òíðíèèððòñý ðáçèè-í ù á ñòáðáíðèí ù è
óááæááíèý, èíðíðùá -áñðí ñðíýð íá ì òðè áçàè ì ííí-
íè ì áíèþ ì áæáð èþáúè.

Íáíáúáý ñáíè ì ííð ì áúáíèý èèè íáèþááíèèè
çàðáè è èèè éí ù ì è ñíáúðèýì, ì ù òíðíèèððáí ñáíè
ñòáðáíðèí ì áíñíðèýðèý è óááæááíèý. Íáçáàèñè ì ì ò
ðíáí, ñíáíáááþ ì íè ñ ðááèúíííðù èèè íáð, ñííð-
ááðñðááð èè è ì èííèðáðííè -áèíááè èèè ýáèíèè,
ì ù -áñðí, íá ìííçíáááý ýðíáí, ì ùðáá ì ñý áðèñíðùðù
ñíáúðèà/-áèíááèà á ñáíá àèááíèè, ñíáñðááíííè ñòá-
ðáíðèí, ñ-èðáý ááí ááèíðááííí ìðááèèèííí. Ñòá-
ðáíðèí ì èèíáá ì ííèííðùþ íá ñíáíáááþ ñ ðááèü-
ííðùþ, à ìððáèáþ èè ðù ì áèí èáèíè-ðí áá áñíáèð.
Íáíðè ì áð, óáááðáæáíèè, ðí «áñá èþáè - ýáíèñòù»,
èè ðù -áñðè-íí ñííðááðñðááð ááèñðáèèèííèè,
ì íñèíèüèè íá áñá èþáè ðáèíáí, è ááæá ñáíè è ýáíèñòù
áúááþ ðáçííð - ó íáííáí ýðí ñáíèñðáí áúðáæáíí
áíèè, ó áððáíí ì áíáá. Èðí ì á ðíáí, á íáíèð ñèððáèè-
ýð -áèíááè ì íæáð ìðíáèèè ñááý ýáíèñòí, á áððáèð
- ìðíáèèè æèðááíííè è àèüððèçí.

Ñòáðáíðèí ù è ìðááóááæááíèý áñááá ìðèñòð-
ñðáðþ ì áí áçàè ì ííðííðáíèý èþááè, -áñðí ìðèáí-
áý è áçàè ì ííðííè ì áíííè ì áíèþ.

Èð ì íæííðáçáèðù íá íáñèíèüèí àèáíá:

*Íáíáúáíèè - ìðèíèñðááíèè èáèíáí-èèáí èà-á-
ñðáá áñáí ááç èñèèþ-áíèý èþáýì èèè ýáèíèýì, á
ò.-. ì ìððááèèèè íáèíèèèè èáè èèèáíðò éí íñóëü-
ðáíðà.*

Áñá èèè íè-ááí - èàðááíðè-ííðù ñóæááíèè.

*Íáááèèèèèè èá ýðèíèè - ì íí ùðèà çáèèþ-èðù èèè-
áíðà á ì ìðááèèèííè, -áñðí íááðèèáíèè íáðáç.*

*Íðááñèèèèè èá ñóáúá - ì íèñáíèè áóáò ù ááí èèè-
áíðà, èñòíáý èç ñáíáè ááðù èèè ñòáðáíðèííá.*

× ðí èá ì ùñèáè - óááæááíèè, ðí ðù çíááèðù, ì
-áí áóíááð èèèáíð.

*Ýí ìðèíèèèèè ñóæááíèè - óðááðáæáíèè, ñáá-
èáíííá ì íá áèèýíèáí íáóíðáèèèè íèþ ì èíðííèè
ýí ìèèè.*

Ì ù -áñðí ì ùðáá ì ñý íááýçáðù áððáè ì ñáíá óááæ-
ááíèè, ñáíè ñòáðáíðèí, ì íèáááý, ðí è ì áíííí ì ííí-
èñðèííá, à ýðí ááèáèí íá òáèð.

× ðí áú áúèðè èç ýðíè èíáðèè:

à) ìííçíáááèðá ñíáñðááíííè ñòáðáíðèí (ìðííðí
ñèáæèðá ñááá, ðí áúááð ì íí-ðáçíííð è ááè á ì íá-
íèá íá áñáááà ýáèýáðñý èñðèííí);

á) íá ì ùðáèðáñù óááæááðù èèèáíðà. Íí áñáááà
ìðèáááð ááí áíèèèèèèèèèè ñáíáè ìðááíðù èç èè-
ííáí ì ùðá, à ááè æèçíáíííè ì ùð ì ííæáð è íá
áíñíðèíèèèèè áñáðúáç, è áú ì íæáðá óáíáèè á áú á
áíèèè ñèíáíèèè èíáðèè. Áúðíá - ì íí ì ì ìííçíááðù
áíð, ðí ááí ñóæááíèè - ýðí ðáçèüðáð ðíáí, ðí ñèð-
-èèííè ì áíííí ì íèì, ì í ýðí áú á íá çíá-èð, ðí ðáè
ñèð-ááðñý áñáááà è ñí áñáíèè.

inííáá ðàéíé òíðì ù ðàààèðíááíéý èàèè ìðàáíí-
éíæáíéá, ÷òí éíííóèùðáíð ìíæáò íáéòè ðàðáíéá
áñáð ìðíáéáí éíííóèùðèðóáííáí, áñèè íí çáàáñò
áíñòàðí-ííá éíèè-áñòáí áííðíííá. Íà ñàì ì í æá
áàéá, ìíðíé áííðíííá ì íæáò ì íííáøàð ì áúáíéþ è
èçíáíéð ù ááí íáíðààéáíéý íá ðàééá, éíðíðùá áíéáá
òáíáí ù éíííóèùðáíð, íáæáèè ááí ñíááñáíéèò.

*Óòíá ìð òáì ù, ìðèàç ìð ààèùíáéøááí íáñóæ-
ááíéý, øòòèè.* Óíðý íáðáúáíéá è þ ì ìðò ì íæáò áúðù
òáá-ííé ì ííí ùðéíé íáðáéèþ-èð ñíçíáíéá éíííóèù-
ðèðóáííáí ñ ì í-áíú ýííòèííáéúííáí áííðíííá èèè
ìðáéá-ù ìð áðíçýùáé ìðíáéáí ù, ííí ðàéæá ì íæáò
íçíá-àò òðíá ìð òáì ù, éíðíðùé íáðòøááð ì áúáíéá
è ìðàáííéááááð, ÷òí òí, ì-áì áíáíðèè éíííóèùðèð-
áì ùé, íá áàæíí.

Ñò ù áñòáðþò ðèí ù èèèáíðíá, éíðíðùá ñòðáì ýò-
ñý è ìðèáááííú ì ñòèè ì ìðííøáíéé èèè ðààèòè-
ýì. Ñèéíííííðù è ì ìðàááéáííííó ñòáíáðèþ ááñá-
áú ñèèááúááàðñý á ðáííáí ááòñòáá èèè áúðááàð-
ááàðñý á ìðííóáññá æèçíé è ìðííøáíéé ñ áðòáè ì è
èþáúì è ñ òáèùþ áááíðèðíááííáí ñò ù áñòáíáíéý.
Íáñì ìðòý íá ðí-÷òí ì ìðàááéáííáý ì áíáðá ì íááá-
íéý ì íæáò ìðè-èíýò ì íáíáé ñòðáááíéé ÷áéíááéò,
ì íá áíííðèíé ì ááòñý èáè áííéíá/ááèíðòááííí ìðè-
áì éáì áý. Ýòí çíá-èð, ÷òí èèèáíð ì íæáò è íá ñòðá-
ì èðùñý èçáááèðùñý ìð ìðííøáíéé, ááá ì íáòò ìðè-
ñòðòáíááàð áú øáíáðá-èñèáííúá ýéáì áíðù. Áèý
íáéíðíðùò èèèáíðíá áàæáí ñàì òáèò, ÷òí è ì è òíðù
èáè-òí èòí-òí çáíé ì ááòñý, íáéíðíðùá æáòð ì ííí ù è
á áèáá ñíááòíá, ñí-òáñòáèý è ò. í., ðàè èáè èò ñíáñò-
ááííúá ì ííí ùðèè çà-áñòòþ íá ìðèáíéèè è ì íéíáè-
òáèúíí ù ðáçòèùðàðà ì è ì, áíçí íæíí, ì íí íæáò ÷áé-
òí ñíááò èèè èè-íúé ì ííí.

Í ýòííò, çááá-à éíííóèùðáíð ñéíðáá íá ì íííá-
áàðùñý á éíáòøèè, ñáýçáííúá ñ ìðèáááíííí ì è á
ñíèñéá ì áíáðá ì è íáúáíéý, ÷áì èàòáíðè-áñèè èç-
áááàð ñíááòíá è ò. á. Áàæíí ì òñèáæèááòù, ÷òí ìðí-
èñííáèð ñ áñááíé, è íáíðààéáíéý áá ýò òáèèèáíííðù,
ñíðòáíýý ìðè ýòí ì óááèðòáèúííúá ìðííøáíéý ñ èèè-
áíðíí íá ðáñòòíýíéè.

Ñííðíðèèáéáíéá

Ñííðíðèèáéáíéá - ýòí ì íááááíéá èèèáíð, ÷áòí
áíçíéèþ ù áá òíáá éíííóèùðèðíááíéý è ìðèíé ì à-
þ ù áá òíðíò ñííðíá, íáðááéááíéý, ìðèèáíéý èèè
éáííðèðíááíéý.

Ñííðíðèèáéáíéá çà-áñòòþ ýáèýáðñý ðààèòèéé íá
ñíááðæáíéá è ñòèè áçàè ì íááéíðòáèý ì áæáò íá ù à-
þ ù è ì èñý. Íáíáðíáè ì èçáááàð ñèðòáèè, á éíðí-
ðùò ì íæíí ñíðíáíèðèðíááò èèè óéðáíéð ñííðí-
ðèèáéáíéá èèèáíð, ì íñéíéèò, ÷áì ñèèííáá ááí ñí-
íðíðèèáéáíéá, òáì ì áíúøá ááðíýòííðù, ÷òí íí ó-
ááò ñèéííáí è èçíáíáíéý.

Áðòáè ì è ñéíááì, ñííðíðèèáéáíéá ì íçáíéýáð
èèèáíð è ñííéúçíááò ñáíè ìðèáú-ííúá ì ìðàááíéý
è íáúñíáíéý áèý òíáí, ÷òíáí íá ì áíýò ñáíþ
æèçíú. Íðè-èí áèý ñííðíðèèáéáíéý áúááò ì ííæá-
ñòáí. Íáíðèíáð, ìðàáéèðáèù ìðèíðèéíá ì íæáò

áúðù ñèéííáí è íèçéíé ñàì ì ííóáíéá è ì íæáò íá áá-
ðèðù áñáíþ ñííííáíííðù è èçíáíáíéý. Éðííá òíáí,
ááí, áíçí íæíí, ìðèíóáèè ìðíéðè èòðñ èá-áíéý, è
ì ýòííò ì í áúá íá áíðíá èçíáíéð ì íááááíéá.

Ñííðíðèèáéáíéá èèèáíð ì íæáò ìðíýáèýòùñý á
ñèááòþ ù èò ðààèòèýò:

- Ñííð.
- Íáðááéáíéá è ìðáðùááíéá ááñáú.
- Éáííðèðíááíéá èèè íááíé ì áòáèúíííðù è ìðí-
òáññò íáúáíéý.
- Íðòòòáèá ìðááòíá íá áííðííí.
- Ááñíèþòíúé ì íííéíá éíáá èèèáíð íá ááò
éíííóèùðèðòþ ù áíó ááí éíííóèùðáíð «áñòáèèð ñéíáí».
- Çéííðù èèè ðáçáðáæáíéá, íáíðààéáííúá íá
éíííóèùðáíð.
- Íááèíáíéý è «íáðáèèááúááíéá ìðááòñòááí-
íííðè íá áðòáèò».
- Íðèèáíéá òáèòíá èèè ííáúò áíçí íæíííðáé.
- Íáññè ì èçí, íáááðèáá áíçí íæíííðù èçíáíáíéé.
- Íáæáéáíéá ÷òí-èèáí ááèàð.
- Íáñáðùáçííá ìðííøáíéá è íáúáíéþ: ì íááð-
òíííðíáý øòèèáííðù, íáðáòíá íá áðòáòþ òáì ó, íá-
ðáñèáèèáíéá ñ òáì ù ì òáì ó.
- Íðááò òèíá «á, íí...», éíáá èèèáíð èáè áú
ñíáèáøáàðñý ñ ááì è, ì í áñýèè èðç íáðíáèð èáéíé-
òí éííðáðáòíáíð, ýéíáú ñáèááòáèíðòáòþ ù èè ì òíì,
÷òí áíó íá ì íáðíáèð òí, ÷òí áú áíáíðèðá.
- Íá ñèááòáð ðáññíáòèèááòù ñííðíðèèáéáíéá èèè-
áíð, èáè «íéíòíá ì íááááíéá», íáíðààéáííá ìðí-
ðèá ááñ. Áàæíí ì ííé ì áúð, ÷òí ñííðíðèèáéáíéá èèè-
áíð ì íáíðààéáíí ìðíðèá èçíáíáíéé á ááí áíííðèý-
ðèè ñááý è ñáíáé æèçíé, è ì íí «íðèááòñý» ááí ñíá-
ñòááííé òðááíáíé. Íðáèðá ù áý ñííðíðèèáéáíéá, ÷á-
éíááèò ìðèòíáèðñý ìðèçíáðù íáèèòáíðèýòíúá ááú è
èèè ì íçáíéèðù ñááá íáðáæèááò òá ì ù ó ù áíéý, éí-
òíðùá ì í áñááá ñòáðáèñý èçáááàðù èèè áúðáñíýòù
èç ñáíááí ñíçíáíéý.
- Íðèáú ñííðíðèèáéáíéý ì íáòò áúðù ñèááòþ ù èá:
- ìðòòòáèá óááæááííííðè á íáíáðíáè ì ííðè
èçíáíáíéé;
- íááíáíéèòáí íáðáíáíá ì è, íáñáæááá ù ì è èçáíá;
- æáèáíéá èçáááàðù íáíæèááííííðáé;
- ñòðáð ì áðáá íáèçááñòíííðùþ è áíçí íæííé
íáòáá-áé;
- íáðòøáíéá òñòáííáéáííáí ì íðýáè, ìðèáú-
÷áè, áçàè ì ííðííøáíéé;
- ìðòòòáèá óááæáíéý è áíááðèý è éíííóèùðáíð.

Í óæíí ðàéæá ì ííí éðù, ÷òí éíííóèùðáíð ÷áòí
ñàì ìðíáíèðèðóáð ñííðíðèèáéáíéá, íááýçúááý èèèáí-
ðò ñáíè òáíííðè, ñòáðáíðèíú, ìðááóááæáíéý, ì í-
ðáááéáííúé ñòèè ì áúáíéý, èèè áúðáæáý ñáíá ì í-
ðáááéáííá ìðííøáíéá (íáíðè ì áð, èçèè èðíþ ñè ì-
íáðèþ, óáøáíéá èèè ðáçáðáæáíéá), èèè æá ñííá-
úáý áíó éíðíðíáèèþ, éíðíðòþ ì ìðááèðáèù íáð-
éíðèéíá íá áíðíá/íá á ñííðíýíéè áíííðèíýòù.

Í áéáíéáá ÷áòí éíííóèùðèðòþ ù èè éíííóèùðáíð
ñòáèèèááàðñý ñ ñííðíðèèáéáíéá, éíááá ì í ááò ñí-
ááòù, «ò-èð æèçíé», ì ùðáàðñý çáñòáèèðù èèèáíð

4. Óĩðàæíáíèà «Àà, íí...». Èàæáúé ðàç, éíáàà èèèáíð áíáíðèð ààì «Àà, íí...», ííñðàððàèðàíñú òðí-àíáèçèððíáàðú ñèððàðèð þ. ×ðí áú ñèàçàèè èèè ñòðí-ñèèè íáððàà ðàì, èàè òñèú ðàðú «Àà, íí...». Ñííðààð-ñðàíáàè èè ààø ííáòíà ðíé ñðààèè, íà èíðíðíé íà-òíáèèñý èèèáíð? Èàè áú áú ì íáèè íí-àððàí í ò ì-áàñðè ñááý á ðíé ñèððàðèè? À áú á èàè? Ñðààèððíáàè áú èèèáíð íà ààø á áúñèàçú ááíèà ððàçíé «Àà, íí...», àñèè áú áú..?

5. Ííñðàððàèðàíñú ííðààáèèðú, á èàèèð ñèððàðèèðò èèèáíð òðíýáèýáð ñí òðíðèàèáíèà, èàè íí ýòí áàèà-àð è ðòí áíáíðèð òðè ýòíì, è ðòí áú áàèàèè áí ðíáí, èàè òíýáèèíñú ñí òðíðèàèáíèà. Àððàè ì è ñèíáàì è, íðáíèðà ààø è áàèñðàèý ñ ðí-èè çðáíèý áèèýíèý íà ðàèíá ííáàááíèà èèèáíð. Ííðààáèèðà, èàèèà áàè-ñðàèý ðàú á àñááí áúçúáàèè ñí òðíðèàèáíèà. Ñ àðð-áíé ñòðíðííú, ííñðàððàèðàíñú àñííì íèðú ñèð-àè, èíá-àà ýðè æá áàèñðàèý ñ ààø áè ñòðíðííú òðíðíáèèè áàç ííìáð è áíñíðèíè ì áèèñú èèèáíð ì ííðíáèúíí. Á ðàì ðàçíèðà á ñèððàðèèðò?

6. Íðíáíáèèçèððèðà ñáíá çàáàááíèà áí òðíííá. Ííñðàððàèðàíñú ñíñ-èðàðú, ñèíèèèí áí òðíííá áú çà-áàèè èèèáíð (íáíðè ì áð, áí àðáì ý ííñèááíáè àñððà-è). Íáððà-èñèèðà ýðè áí òðíííú è ðàçááèðà èð íà áàá àððííú. Á íáððàð ððòííó àèèþ-èðà áí òðíííú íí ííáú ì ðàì àì (ðàì, èíðíðòñ ñàì èèèáíð áí ýòíáí áú á íá èáñàèñý á ðàçáíáíðà), à áí àðíðòþ - áí òðíííú íí ííáíúð ðàì, è íðáðàñíáààø èèèáíð. Áí òðíííú íà ííáúá àèý èèèáíð ðàì ú íá áíèæíú ñíñðàèèðú áí-èáá 25% òðíðáíðíá òð íáúááí ðèñèà áí òðíííá. Ííñðàððàèðàíñú íá çàáàáàðú èèèáíð áí òðíííá áàç íðàáààððèðàèííáí íððàæáíèý íà ýòð ðàì ò.

7. Íðíáíáèèçèððèðà àñððà-ò ñ èèèáíð ì. Ííðà-áàèèðà, èíáàà áú ì íáèè òðíýáèðú íððàæáþ ù áà ñèð-ø áíèà, è áúñèàèèðà ýðè ðàññòæáíèý àñèòð ðàè, èàè áú ñáàèàèè áú ýòí á òðíðáííá ðíé ááñááú.

8. Íðíáíáèèçèððèðà, íàñèíèèè ðñíáø íí áú áú-ýáèýè è/èèè áú áíðí-íí òñèèèàèè áúñèàçú ááíèý èèèáíð, íáíðàèèííá íá íáíðæáíèà ñàì íáí ñááý.

9. Íáðàñððíèèà ñèàçáííáí. Íðíáíáèèçèððèðà ááñáàò ñ èèèáíð ì, íííðàèðàíñú òðíáàñðè íáðà-ñððíèèò ðíáí, ðòí ñèàçàè èèèáíð ðàè, ðòíáú òðèàðú ýòí ò òíçèðèáííá çíá-áíèà. Íðíáíáíðèðà ýòí àñèòð.

10. Íá íñííáà çàíèñáè, ñáàèáííú áí àðáì ý èèè ííñèà ááñááú ñ èèèáíð ì, ñíñðàáúðà ñíèñíé òðí-áèáì, ñ èíðíðò ì è íí ñðàèèèààðñý. Íáñòàèðà ýòí ñ èèèáíð ì áí àðáì ý ñèàòþ ù áè àñððà-è. Ýòí íáíá-òíáè ì íí ñáàèðú ðàè, ðòíáú èèèáíð ñ ààì è ñíáèàèè-ñý, è íðàáàððàèðú ðàèè è íáðàçíí, ðòíáú ðáàèè-èðú

íçàáí-áí ííñðú èèèáíð è ááí çíáíèý ñáíèò òðíáèáì. Íáííáðáìáííí ñ ýðè ì íáíáòíáè ì ðàáíðàðú íáà ííáú ø áíèàì ñàì íðàáæáíèý è ðáàðáíííñðè á ñíí-ñíáííñðè è èçì áíáíèþ ñèððàðèè. Íííðíáòèðà ñáà-èàðú ýòí ñ èèèáíð ì á ñàì íí ì á-àèá ááñááú. Èàè ííñèà ýòíáí èçì áíèèñú ííáàááíèà èèèáíð?

11. Íííðíáòèðà áí àðáì ý ááñááú òðè ì áíèðú íá-ðáíðáíèò òðíáèáì ú èèèáíð. Àñèè ýòí ñðàáíðààð, èèèáíð íá-íáð òðèáíèðú ííáúá áíáíáú. Íáðàðèðà áíè ì áíèà, èèèáíð òðíðàèáààð ñáíþ òðíáèáì ò èèè ñíáèàø áàðñý ñ ààì è.

12. Íííðíáòèðà áí àðáì ý çáíýðèý òðè ì áíèðú íááííðáíèò òðíáèáì ú. Àñèè ýòí ñðàáíðààð, èèèáíð íá-íáð òðèáíèðú ííáúá áíáíáú. Íáðàðèðà áíè ì á-íèà, èèèáíð òðíðàèáààð ñáíþ òðíáèáì ò èèè ñíáèà-ø áàðñý ñ ààì è.

4. Приемы и техники МЕТ

4.1. Íðáíèà ì òðèààðèíííáí ñðàððà è àððáíé è òðíðíáðèè, ðàððàèðàðèçòþ ù áè èí òðèíòþ òðí-áèáì ò ðè ì è-àñèíé çààèñè ì òðè

MET áèèþ-ààð á ñááý íáíáòíáè ì òðíðú ñððèðèð-ðèðíááííé íðáíèè ðàèíé è òðíðíáðèè, èàè èñòí-ðèý, ðàçàðèðà (ðàì ì, áèèþ ù èà ðàèðíðò è ð.á.) çà-àèñè ì òðè, ííñèáàñðàèý ííððàáèáíèý òðèòí-àèèáííáí áú àñðàà (á ðàçè-è òð ñðáððàò çáíðíáúý è æèçíè), òðíðèðíááíèà ííáàááíèý, òðèáààø áíí è çààèñè ì òðè, è íáèàèáòàèííí èè-ííñòíúá, è íðáð-íáðñííáèííúá è ñíðèàèííúá ðàèðíðò, áèèþ ù èà íá òðíðèðíááíèà çààèñè ì òðè, ñàì áèíáý èñòíðèý è àððàèà ðàèðíðò ðèñèà, àèðàèííá íñèð-àñèíá è ðèçè-àñèíá ñíñòíýíèà è ñíðèàèííú è ñðàððà.

Íáíáèí, á íáððàð í-áðááú, íáíáòíáè ì àèððá-ðáíðèðíááííáý íðáíèà ì òðèààðèíííé ñðáððò èèè-áíðà (íàèèáíðà) ñ ðàì, ðòíáú íðáíèðú áíðíáííñðú èèèáíð è èçì áíáíèýì, á ðàñòííñðè è ííèò-áíèþ íáíáòíáè ì è ðàðáíáàè-àñèíé ííííúè. Ñèáàòàð è ì áúð á àèáò, ðòí íðáíèáàáì úá ááííúá (áèíèíáè-àñèèà, ñíðèàèííúá, òðèòíèíáè-àñèèà) áíèæíú òðááíñðàèèðú áíçì íáííñðú àèý áíñðàðí-íí áèòáí-èíáí è ñáðúáçííáí áíáèèçà. Ýðè ááííúá èñííèùçò-þòñý á òðíðáííá ì òðèààðèíííáí è íðáðáþ èàè íí òðííúá. Íðáíèà áíèæíá áúðú ñððèðèððèðíááíá è áèèþ-áíá á íáðáúá ððè ñáññèè ðàðáíèè:

- Íá íáðáíè ñáññèè ì íáòð áúðú òðú àñðàèá-íú íáðáúè èí òàèð è èíðíðèíá ì òðèààðèíííá è í-ðáðáþ àèý ðíáí, ðòíáú ííááíðíáèðú èèèáíð è íðáíèà.

- Íà áðíðíé ñáññèè ìíæáð áúðú ìðíááááíá ñððóóððèðíááííáí ìðáíéá ðáèðíðíá èè-ííñðíí-ñðááííáíí áçàè ì íááèñðáèý, èñðíðèè è ìíñèááñðáèè çááèñè ì ìñèè èèèáíðá.

- Áíçí íæí ù 2 áàðèáíðà àèááííñðèèè ì ìðèáà-òèíííé ñðáðú ìáðèíçááèñè ì ùð, ìñíááíííñèè èí-ðíðúð èçèáááþòñý íéæá.

4.1.1. Íáðáúé áàðèáíð ìðááóñ ì áððèááð ìðáíéó ñðàðòñà èèèáíðà ìí ìíááèè Á. Íðíðáçèè è È. ÁèÈ-èáíáíðá.

Ñíæáñíí ýðíé ìíááèè, èçíáíáíéá ðáññí áððèáà-áòñý èáè ìðíðáññ, çáíé ìáþ ù èè íáèíðíðíá áðáíý, à íá èáè ðáçíáíá ñíáúðèá. Íðíðáññ èçíáíáíéý ðáçáá-èýáòñý ìá ìáñèíèùèí ñðááèè èçíáíáíéý ìíáááíéý. Ááæíí ìðíáðèðú, -ðí ááííáíý ìíááèù ìðíáðáæááð ìðíðáññ ìñíçíáíííáí èçíáíáíéý ìíáááíéý, èíááà -áèíááè ðáçí ù øèýáð ìí ýðííó ìíáíáó è èííððí-èèððáð ðí, -ðí ìðíèñíðíáèð ñ ááí ìíáááíéáí.

Òáèè ìáðáçíí, ýðá ìíááèù ìðáááèýáð è ìíè-ñúááð ñðááèè, èíðíðúá -áèíááè ìðíðíáèð á ìðí-ðáññá ìñíçíáíííáí èçíáíáíéý ìíáááíéý:

Ìíááèù èçíáíáíéé á ìíáááíéè èþááé, òíí ððááèýþ ù èð áèèíáíéù èèè ìáðèíðèèè

(Áæ. Íðíðáçèè è È. ÁèÈ-èáíáíðá, 1986)

Íà áúðíáá: àèèðáèùííá áíç-ááðæáíéá ìð òííððááèáíéý èèáí ìáíáá ðèñèíááííáè ñðááè è èçíáíáíéý ìíáááíéý: ááááíéá

- Ñðááèý ìðááíáíáíáíéý (ìðáá-áððèðáèùíáí, áííðíáéáí ìáþ ñðááèý)

Ñðááè èþááè ìáðíáííðèðñý ìá ýðíé ñðááèè ìíæ-íí áñðáðèðú ò. í. «ííñðèèáíí ò ìíððááèðáèáç», èí-ðíðúá áííáúá ìá çáòí úááþòñý ì ñáíáí òííððáá-èáíéè áèèíáíéý èèè ìáðèíðèèíá. Áèý -áèíááè ìá ýðíé ñðááè è áúáíáí ìð òííððááèáíéý çíá-èðáèùíí ìáðáááøèááþ òúáðá, è ìíýðííó ìí áóáá ñ ìá-áíááðèáí ìð ìíñèèññý è çáýáèáíéý ìí ñòíðíí ù-áðð-áèð ì ðíí, -ðí ðáèíá ìíáááíéá ìáííñèð áíó áðáá, èèè ááæá áóááð èáííðèðíááòú ðáèèá çáýáèáíéý áí-íáúá. Íà ááíííí ýðáíí ðáííí ááññèè ðá-ù ìá ìñíç-íáííúð èçíáíáíéýð á ìíáááíéé.

- Ñðááèý ìáíáðáíéý (ìáðáúá ì ùñèè, ðáçí ù ø-èáíéý ì ìðíáéáíáð, ñáýçáííúð ñ òííððááèáíééáí áá-ù áñðáá)

Ìíæíí ñèáçáðú, -ðí èþáè ìáðáðíáýð ìá ááííóþ ñðááèþ, èíááà ìá-è ìáþ ðèñí ùðúááòú ááíéñðááíí ùá -óáñðáá, èíèáááíéý èèè ñí ìíáíéý ìí ìðííøáíèþ è òííððááèáíèþ èíè ìáðèíðèèíá. Òí áñðú, ñ ìáííé ñòíðííí, òííððááèáíéá ìáðèíðèèíá ìðèííñèð óáíá-èáðáíðáíéá, à ñ áðóáíé - áúçúááð ìðíáéáí ù è çáñ-ðááèýáð ì íèð áñáðúáç çááóí áòñý. Áèý -áèíááèá ìá

Íà áúðíáá: òííððááèáíéá ìáð-èíðèèíá, ìáííñý ùáá áðáá

ýðíé ñðááèè, á ìðèíðèíá, ðáðáèðáðíí ñððáíéáíéá èçáááèðúñý ìð ìðíáéáí, áúçááííúð òííððááèáíéáí, ìí ìðè ýðíí ìðíáíéæáðú òííððááèýðú ìáðèíðèèè. Òáèè ìáðáçíí, ìí ìáðíáèðñý á ìáðáøèðáèùííñèè. Ìðèçíáèíí ìáðíæááíéý ìá ñðááèè ìáíáðáíéý ýáèý-áòñý ðí, -ðí -áèíááè ìá áèèþ-ááð èçíáíáíéý á ñáíè ìèáíú ìá áèèæáèøèè ìáñýð. Íáñííððý ìá ðí -ðí -áèíááè ìá ááíííé ñðááèè áèáèð ðíèùèí ñèááñðáèý, ìí ìá ìðè-èíó ìðíáéáí ù, è ìá áèèþ-ááð èçíáíá-íéý á ñáíè ìèáíú, ðáèíáí ìííè ìáíéý áííèíá áíñòá-ðí-íí, ñ ðí-èè çðáíéý ñíèæáíéý áðááá, áèý ðíáí, -ðíáú ìá-áòú ááçè ìðèðèðíááòú, ìáíýðú è ìíñðóíáí-ðáðèè è ð. í.

- Ñðááèý ìðèíýðèý ðáøáíéý è ìíááí ð íáèà è ááèñðáèýí

Íà ááííóþ ñðááèþ -áèíááè ìáðáðíáèð, èíááà ìí ðáøèè ìáðáñí ìððáòú ñáíá ìíáááíéá è áíðíá ìáðáè-ðè è ááèñðáèýí. Íðè ýðíí ìá ñòíèù ááæíí, ðáøèè èè ìí ðíèùèí òíáíúøèðú áíçó èèè ìíèííñðúþ ìðèá-çáðúñý ìð òííððááèáíéý, ááæíí ðí, -ðí -áèíááè ìðè-íýè ðáøáíéá è ðááðáí óááðáí, -ðí ìáíáðíáè ìí ìá-ðáñí ìððáòú ñáíè ìðèáú-èè òííððááèýðú. Íí ááæá ìíæáð «ìðíáíááòú áíáó» - ááèáòú ìáðáúá ìííúðèè èçíáíéèðúñý.

- *N̄òààèy àèò èàííúò ààèñòàèé*

Àáííày n̄òààèy íà-è íààòny è ìðíàíèæààòny, í íèà ÷ àèíààè ðààèèçóàð ààèñòàèy - èí íèðàííúà øààè, íàíðààèáííúà íà èçíàííàíèy, øààè, èíòíðúà áúèè íàíà-áííúò íà íðàáúàóòúàí ýðàíà. N̄èààóy íàíà-áííííò íèáíó, ÷ àèíààè ðààèèçóàð èçíàííàíèy, í ìðíàíó-àò ííàúà ííààèè ííààáíèy, n̄òàèèèàààòny ñ ìðà-íyòñòàèyí è ìðàíàíèààààò èò.

- *N̄òààèy ííààððàèíèy èçíàííàíèé*

Èþàè, òñíàø íí èçíàíèàøèà ñàíà ííààáíèà è ííààððàèàþ ùèà ííàúè íàðç æèçíè ìðíàíèæ-òàèúííà àðàíy (íàíðè ìàð, íà óííòðàáèyþò íàðèíðè-èè ñàú øà 12-18 ì ànyòàà), è -òàñòàóþ ùèà ñàáy èàè è ìààøèà òííàèà ù à ìðíòøèíí, ìñòààèàøèà èò ìí-çààè, íí ííðàààèáíèþ íàðíàyòny íà àáíííé n̄òààèè.

- *N̄òúà (íàíàyçàðàèúíày n̄òààèy èçíàííàíèé)*

Íàèíòíðúà èþàè, ðàøèàøèà íàíàæú èçíàíèèò-ny, à òíàà èçíàííàíèé íí ðàçííú ì ìðè-è íàí èçíàíí-þò ñàíè íàíàðàíèy è àíçàðàùàþòny è ìðèàù-íííó àèy íèò ííààáíèþ, íàðààèí ñííðyàáííííò ñ íà-ìàèú ì ðèñèíí. Àí àðàíy ñòúàà ííè àíçàðàùàþòny íà íàíó èç íðàáúàóòúàè ñòààèè, -à ù à àñàáí íà ñòà-àèþ ìðàáíàíàðàíèy èèè íàíàðàíèy.

Ààæíí ííí íèòú, ÷òí èþàè ì íàóò íàðàíàú àòúny ñí ñòààèè íà ñòààèþ èàè à ìðyííí, òàè è à íàðà-ííí íàíðààèáíèè.

Òí-íày èààíííòèèà ííðàààèáíèy ñòààèè àíðíà-ííòè è èçíàííàíèy, íà èíòíðíè íàðíàèòny èèèáíò (íàòèáíò) ñííðyàáíà ñ íàíàòíàè ì ííòúþ èñííèüçí-àáíèy íí èðàèíàè ì àðà íàííè èç ñòú àñòàóþ ù èò ýè-ñíàðè ìàíòàèúíí-ìñèòíèíàè-àñèèò ì àðíàèè (ßèòí í-ñèèè Á. Ì., Èíèíàèíà ß. Á., 2007; Ààèèáíà Á. Á., 2008). ×òí àðyà èè àíçí íàèí à òñèíàèyò ýèñíðàññ-èí ííòèü-òèðíàáíèy. È, òíí àíèèà, à «ííèàáúò» òñèíàèyò íèà-çàíèy íàðàè-ííè íàðèíèíàè-àñèíè ííííúè.

4.1.2. Àðòàay, òñíààðøáííòàíàáíàíày ìàðíàèèà, ðàçòàáíòàíày Á. Ì. Ííàèèíàíú ì, Þ. Á. Ààèáíòèèíí, Á. Á. Àðàèçàíú ì, Á. Ñ. Ñíàíèèàáú ì (2009), ìðàáíí-èàààò, àí-íàðàúò, èíííèàèñíóþ íòàíèó àñàò àèòó-àèúííúò èíòíðíàòèíííúò àèíèíà (àèíèíàè-àñèíàí, ñíòèàèúííàí, ìñèòíèíàè-àñèíàí, ì ìòèààòèíííàí); àíçí íàèííòú íòàíèè è ñííòàíàíèy ðyèàñòè ðàñ-ñíàðèèààáíúò ìðíàèèà ñ àèòóàðàíèòèðòàíú ì è òðíàíyíè ì ìòèààòèè. Àí-àòíðúò, àúààèyàíúà à àáíííé ìàðíàèèà òðíàíè ì ìòèààòèè ì íàóò àúòú íòàíàíú à òíàà íàú-ííàí è íòàðàùþèðíàáíèy, ò.à. à òñèíàèyò ìðíààáíèy ì ìòèààòèíííé òàðàíèè. Á-òðàòúèò, - íàíçíà-áííúà òðíàíè ì ìòèààòèè ñííí-òààè ì ñ àú øáíðèààáííúò ì ñòààèyíè è èçíàííàíèé à ì íààèè Ìðíòàçèè-ÀèÈèàíàíòà. ×òí àààò àíçí íà-ííòú ìðíààáíèy èèàññè-àñèíàí è íàèáíèèà ýòòàè-òèáííàí ààðèàíòà ì ìòèààòèíííé òàðàíèè. Ííèíà ííèàíèà ì àðíàèèè ñèààóþ ùàà.

Àèy ìðíààáíèy àíàèèçà àèòàèíú ðàññòðíèñòà èàæàúè àèíè àúààèáííúò ìñíàáíííòàè (àèíèíàè-àñèèò, ñíòèàèúííúò, ìñèòíèíàè-àñèèò, àóòíàíúò) è ì àè ààèúíóþ íòàíí-íóþ øèàèò, íí èíòíðíè ðàñ-ñòðíèñòàà, àúðàæáííúà à íàçíà-èòàèúííè ñòàíàíè,

íòàíèààèèñú à ì ààèè; óíàðàííí àúðàæáííúà — à 2 ààèèà; ðàññòðíèñòàà, àúðàæáííúà à àíñòàðí-ííè ñòàíàíè, è ì àèè íòàíèó 3 ààèèà; ýðèí àúðàæáííúà — 4 ààèèà.

Á íàðàíí ñèò-àà, ìðè íàèè-èè ó áíèúííúò *íàçíà-è ò àèúíí àúðàæáííúò ðàññòðíèñòàà*, èèè íè-àñèèà ìñíàáíííòè çàáíèààáíèy ìðíàyàèyèèñú íà-àèúííúè ìðèçíàèèà è òíðíèðíàáíèy çààèñèíí-òè, ýðàííí Ìò. çàáíèààáíèy, ñ ìðàíàèààáíèà ì ñè-òè-àñèíè çààèñèííòè ìò ÌÀÀ, íàðàáóèyðíú ì àáí óííòààèáíèàí, ìòííèòàèúíí àáçðàááíú ì ñííí-áíí ìðèíàíàíèy (à àáíííí ñèò-àà è ì àèñy à àèáò è íààèyòèíííúè ñíííà íðèíàíàíèy ààðíèíà), ìðà-òíàyùèè è íààðíçíííàíàíú è èèè íàáúðàæáííú-ì è àòòàèòèáíú è ðàññòðíèñòààíè, ìòñòòòàèàí èàèèò-èèáí ñííàðè-àñèèò ìàðòøáíèè.

Ìðè íòàíèà ñíòèàèúííàí ñòàòòà ìðè ýòíí òðíà-íà ðàññòðíèñòà ñèààòàò ìòíàòèòú, ÷òí áíèúííúà ìñ-òàþòny æèòú à ñàíúà, ààèè ìðèàù-ííè íàðç æèç-íè, íà àúçúàay íè ó èíàí íè íàñòðíèàáíííòè, íè ìíàíçðàíèé à ìòííòàíèè ìðèàíà ÌÀÀ, òíòy àðà-ìàíàíè èòàà-òí èñ-àçàèè. Èðòà íàúàíèy à ìñíà-ííí ìñòààòny ìðàæíèì, àíàñòà ñ òàí ì íàóò ìíyà-èyòúny è ííàúà èèòà, íà ñíàñàí àíèñúààþ ù èàñy à ýòíò èðòà.

Ìñèòíèíàè-àñèè áíèúííúà íà-è íàþò à èàèíè-òí ñòàíàíè èòðà-èààòú ñàíèñòàáííóþ è ì ìðèàù-íóþ àèòèáííòú, æèáííòú è ýðèíòú àíñíèðyòèy, ýí ìòè-ííàèúííòú. Íàñòðíàíèà àðàíàíàíè è àáç àèàèíèé ìðè-èíúò ñòàííàèòny ñíèæáííúò, à ì ù øèáíèè èñ-àçààò -àòèíòú, ìíyàèyèàñú ðàññàýíííòú, íàèíòí-ðàý çàáúà-èáííòú.

Á àóòíàíèè ñòàðà àúðàæáííúò èçíàííàíèé íà ìòíà-ààòny, òàí íà ìàíàà, è ìààò ìàñòí íàèíòíðíà ñíèæáíèà ìðàæíèè è íòàðàñíà, óàèà-áíèè, ìíyàè-íèà íà ñàíèñòàáííàí áíèúííúò àáçðàçèè-èy è ìàñ-ñèáííòè, ñíííàíè è íàèíòíðíàí ðàçí-àðíàáíèy à ìòííòàíèè ìðàæíèè òàèèè, òòòòàí èáíèè è æèçíàí-íúò íèàíà. Ñòí ìàðíày íòàíèà ýòèò ðàññòðíèñòà ñííòààèyàò 4 ààèèà.

Ìðè *óíàðàííí àúðàæáííúò ðàññòðíèñòààò*, àèà-áíèà è ÌÀÀ ñòàííàèòny áíèèà àúðàæáííúò, áíèúííúà àñà áíèèà ìò-àòèèáí ìñíçíàþò, ÷òí ÷àáí-òí íà òààòààò, íí à áíèùøáè ñòàíàíè ýòí ìðíàyàèyò-ny íà ìñèòè-àñèíí òðíàíà. Òàè, ì ùñèè áíèúííàí (àáí ñíçíàíèà) à òíè èèè èíèè ñòàíàíè ñàyçàíú ñ «íàð-èííàíè-àñèíèè òàíàòèèè». Çàíàòíí àíçðàñòààò àèíèíàè-àñèèy òíèàðàíòííòú, ìíyàèyþòny ñèò-àè ðyèàèúò ìíyüíàíèè ñ yàèáíèyíè ìàðàáíçèðíàèè (òòòàòà èííòðíèy), è ýòí ìðíèñòíàèò ìðè íàèè-èè ó áíèúííúò «ñàíàíàíúò, èèøíèò» àáíàà. Ìðàæíèè ñíííà íðèàíà ìàðèíòè-àñèèò ñòààñòà óàè íà àñà-ààà óáíàèàòàíðyàò, è áíèúííúà íà-è íàèè ìðíàíàòú àíòòèèàáííúè ñííííà àààáíèy, ó-à ù ààòny èðàò-ííòú, èíòíðày à çààèñèííòè ìò ñèòàòèè ìíòèò òàíòè-ííè òàðàèòàð. Àíàñòà ñ òàí òíðíèòòàòny «ñèòàíà» ìðèàíà. Á ðyàà ñèò-ààà, ìðè ìòñòòàèè àíçí íàèíòàè ìðèàíà ìàðèíòè-àñèèò ñòààñòà à òà-

-áíeá íáñéíeüéèè áíáé, ó áíeüíúó ííyáeyáoný ðaç-
ííáí ðíáá ááááòàèáí úá ðáññòðíéñòáá, ò.á. íà-è íà-
áò òíðì èðíááòüñý òèçè-áñéáý çááèñè ì ìñòù.

Á ñíòèàeüííì ñòàòóñá ìðè ýòì òðíáíá ðáñ-
ñòðíéñòá ì íæíí áúéí óæá ì òìáðèòù ðýá ì òèéííá-
íéé. Í ðáæíeá ñáíáéí úá ì òíí òáíeý á íeü òáé ñòá-
íáíe ñòáííáýoný òíðì àeüí ú ì è. Áèççéèá ðíáñòááí-
íeèè íà-è íàð ì òìá-áòù ííyáeáíeá íá ñáíéñòááí-
íúó áíeüí ú ì íááàðeáí úó ì ðíyáeáíeé á ííáááíeé.
È ì ñ òðóáí ì óáááoný ñèðúáòù ì ò áèççéè ì ðèáí
íáðèíðè-áñéèè ááùáñòá, ííñeáííeá íà-è íàð ì áí-
áááúáòüñý ì ðáeüííì ííeíæáíeé ááè, òíðý è ì ðí-
áíeæáð ì ðèòáòù èèèççèè, -òí «ýòì íá òáè». Á èðò-
áò íá ù áíeý áíeüí úó óæá ì ðáíáéèááð ì èèòá ñ çááè-
ñè ì ìñòù ì ð ÌÁÁ èèè è ì áð ì èá ì òíí òáíeé á íáð-
éíáéçíáñó. Í íyáeyðoný ì ðíáéáí ú ñ ó-ááíe, óððá-
-èááðoný ì ðáæíeá è ì òáðáñú, áíeüí úá ì ðíí òíñeáð
èèè áíáñá íá ì ìñá ù áð ò çáíýðèý, ì òíðì èýð ì áèááá-
ì è-áñéèá ì òíñeá èèè áííá ù á ì ñòááeyð ò-ááí úá
çáááááíeý. Ðááíòáð ì èá áíeüí úá ñíááð òáð ì ðí-
áòéú, íà-è íàð ì ì áíýòù ì áñòá ðááíò, ì íáò ì ííáíeáò
íeááá íá ðááíòáòù.

Í ñèòíeíáè-áñéè áíeüí úá áñá á áíeü òáé ñòáíá-
íe óððá-èááð ì ðèáú-íóð áèðeáííñòù, æéáíñòù è
ýðèíñòù áíñíðèýðèý. Í áñòðíáíeá ñòáííeáðoný áñá
áíeáá íáòñòíe-èáú ì. Áíá è ì òíñeéèáòèè -à òá ì ðá-
íeááááò ñíeæáííeé òíí íáñòðíáíeý ñ ðaçáðæè-
ðáeüííñòù. È ì òáèèéèòáeüíáý ñòáðá ñòáííeáðoný
áááíáá, ì áíáá ííááèæííeé, èñ-áçááò -áðèíñòù, áñá
áíeü òá ì ðíyáeyáoný ðáññáýííñòù, çááúá-èáíñòù.
Á ááèááðáeüííe ñòáðá áíeüí úó áíá è ì òíñeéèáòèè
áñá áíeü òá ì òìá-ááoný ñòáðèèáíñòù, çáíáòííá ñíè-
æáíeá ðááíòííí ñííáííñòè, ì ðíyáeáíeá íá ù áé áý-
éíñòè è ðaçáeðíñòè.

Áóðíáíáý ñòáðá çáíáòíí áááíááò. Áíeüí úá íà-è-
íàð òððá-èááòù ì ðáæíeá è ì òáðáñú, óáèá-áíeý,
ííyáeyáoný çáíáòííá ááçðaçèè-èá, íáññeáííñòù, à
áðáíáíáíe ñéáíñè è ðaçáðæáíeá á ì òíí òáíeé
ì ðáæíeé òáèé è æèçíáííúó ì íçèòèé. Ñóí ì áðíáý
ì òáíeá ýðèè ðáññòðíéñòá ñíñòááeyáò 8 ááèíá.

Í ðè òðíáíá ðáññòðíéñòá, è ì áð ì èèèðèðèè
áúðáæáí ú á áíñòáðí-ííe ñòáíáíe, -áèá-áíeá è ÌÁÁ
ñòáííeáðoný óæá èèè íe-áñéè ì-áð-áííú ì. Á ì áñòá ñ
òáí è ì ðíyáeáíeý ì çááèñè ì ìñòè ñò ù áñòáòáò ááíe-
ñòááííá ì òíí òáíeé. Ñ íáííe ñòíðííú, áíeüí úá
ì ñíçíáð ì íáíáòíáè ì ìñòù ì ðèáíà ÌÁÁ, ñ áðóáíe,
ñíððáíýáoný «óááðáííñòù» á òíí, -òí á èðáíe ì í-
íáíò ííe ì íáò ì ñíçíáííí ì ðáèðáðèòù ýòì ì ðèáí.
Í ííúðèè ì ðáèðáðèòù òíí òááéáíeá ÌÁÁ ì ðèáíáýò
è ì íyáeáíeð òáðáèòáðí úó ñè ì òíí ì íá ááñòè íáíòèè.
È ííú è ñéíááí è, ì ðè ýòì òðíáíá ðáññòðíéñòá óæá
á áíñòáðí-íí áúðáæáííe ñòáíáíe ì ðíyáeyðoný
ýáeáíeý òèçè-áñéíe çááèñè ì ìñòè. Í ùñèè áíeüíí-
áí ííáéíúáíú ííèñéí è ì ðèíáðáðáíeáí ÌÁÁ.
Í áðèíðè-áñéèá ááùáñòá è áñá, -òí ñ íeíè áúéí
ñáýçáíí á ñíçíáíeé áíeüí úó, ñòáííeáðoný áííeíe-
ðóð ì èíè. Áñá ì ñòáeüííá ì òííááèááoný íá çááíeé
íeáí. Óíeáðáíòíñòù ðaçéí áíçðáñòáò, ì ðáíáéáá-

áò áíóððèááííeé ñííñíá áááááíeý, èçðáéèá è íáá-
eyöèíííúé, èèè ì áðíðáeüíúé, -áðèí òñòáíáèèèáá-
áoný èðáðíñòù ì ðèáíà, òíðý áðáíáííúá ì áðèíáú
ì ðèáíà ì íáò ì áúá ðaçíeðüñý.

Á ñíòèàeüííì ñòàòóñá ì ðè ýòì òðíáíá ðáñ-
ñòðíéñòá ì òìá-ááoný çíá-èðáeüííá ñíeæáíeá.
Í íáááeyð ì áíó áíeü òèíñòáò áíeüí úó óæá ñ òðò-
áíí óáááoný ñèðúáòù ì ðíáñòááííeéíá çááèñè-
ì ìñòù ì ð ÌÁÁ. Óèè-áííúá á ýòì, ííe èçáíðá-èáá-
ðoný, ì òðáðoný íáèðè «ðáèéííeáüííá» íáýñííáíeá.
È ííòáèòù ñ áèççèè è ðíáñòááííeéèá è çáíáòíí íá-
ðò òáðoný, áíeüí úá ì òáíðáæèááðoný, çáí ù èáðoný,
èááéí ðaçáðæáðoný. Í ðè ì ííúðèá ì íáíáíðèòù ñ
íeíè «íí áòòáí» è èèòù á ñíñòíýíeé è ì òíñeéèá-
òèè ì ðíyáeyáoný ñééíííñòù è ì òñòù ì òíñòðáí-
íú ì ðaçáíáíðáí. Í ðè ýòì áíeüí úá ì òðáðoný áñý-
-áñéè ì ì ðááááòù ñáíá ì ðèñòðáñòèá èèè, íáíáíðíð,
ì íeáçáòù, -òí ííe èí ì òðíeèðòð ñèòóáèè è á èð-
áíe ì ííáíò ì íáò ì ðáèðáðèòù òíí òááéáíeá ÌÁÁ.
Áèççéèá ðíáñòááííeéèè óéàçúááð ì á òíð òáèò, -òí
áíeüí úá çá ì ííñeáííeé ì áðèíá áðáíáíe, -áúá áñááí
íáñéíeüéí ì áñýòáá, ñòáèè íáòçíááááí ú: óððáðèèè
áíeü òèíñòáí ñáíeð ì ííeíæèòáeüí úó èè-ííñòíúó èá-
-áñòá, ñòáèè èðáéíá íáñááðæáííú è, ýáíèñòè-ííú-
ì è, èæéáú ì è, èííòèèèòíú è è ááæá ááðáññeáíú-
ì è. Èðóá íá ù áíeý òáèèè áíeüí úó ì ðáíe-èáááoný
èèòáí è ñ çááèñè ì ìñòù ì ð ÌÁÁ èèè ì áðèíáèèèá-
ðáí è. Í ðè ýòì òðíáíá çááèñè ì ìñòè áíeüí úá áú á
èáéíá-òí áðáíý ñ áíeü òèí òðóáíí ì òííáíeæáð ò-á-
áó, íí, èáè ì ðááèéí, áñéíðá ì ñòááeyð ò áá. Í íyáey-
ðoný ì ðíáéáí ú è ñ ðááíòíe. Í íáíeáò íeááá íá ðá-
áíòáý, ííe èèè æéáòò íá è æáèéáíeé ðíáíúó, èèè
áíáèéáðoný á ñòáðò èðè ì è íáeüííáí áèçíáñá.

Í ñèòíeíáè-áñéè áíeüí úá áñá áíeü òáé è áíeü òáé
òððá-èááð ñííñíáííñòù ááèèááòííáí ñáíñíðíí-
íáðòáíðèáííáí áíñíðèýðèý è ýííòèííeáüííáí
ðáááèðíááíeý. Á ñííáííí áñá ýòè ì ðííòáññú ì ðá-
éííèýðoný èèè -áðaç ì ðèçíò è ì òíñeéèáòèè ÌÁÁ,
èèè -áðaç ñíñòíýíeá ááñòè íáíòèè. Í áñòðíáíeá áíá
è ì òíñeéèáòèè ì ñòááoný ñíeæáííú, ñ ðaçáðæè-
ðáeüííñòù è áíááèèáíñòù. Á è ì òáèèéèòáeüííe
ñòáðá òáèæá ì òìá-ááoný ðááðáñ. Áíeüí úá óæá ñ
òðóáíí èñííeüçóð ì ðáæíeé çáíá çíáíeé, ì áðáòí-
áý íá áíeáá íeçèèè òðíááíú òííeèéííeðíááíeý. Á
çíá-èðáeüííe ñòáíáíe ì ðíyáeyáoný ðáññáýííñòù,
çááúá-èáíñòù. Á ááèááðáeüííe ñòáðá áíeüí úó áíá
è ì òíñeéèáòèè ì òìá-ááoný ì áññeáííñòù, áýéíñòù,
ðaçéí íááááò ì ì òèááòèý è èðáíe ñòáðá ááýòáeüíí-
ñòè, íá ñáýçáííe ñ ÌÁÁ. Áóðíáíáý ñòáðá ñéóáááò.
Áíeüí úá á çíá-èðáeüííe ñòáíáíe óððá-èááð ñáíe
ì ðáæíeá è ì òáðáñú, óáèá-áíeý, ì íyáeyáoný ááçðaç-
èè-èá, íáññeáííñòù è ì áðèíáè-áñéè áúðáæáííeé
ì áññè ì èçí ñ ííeííe ááçíáááæííñòù ð.

Ñóí ì áðíáý ì òáíeá ýðèè ðáññòðíéñòá ñíñòááey-
áò 12 ááèíá.

Í ðè ýðèí áúðáæáííú ðáññòðíéñòáò áèá-á-
íeá è ÌÁÁ ñòáííeáðoný è ì òáíñeáííú, ì áðáéí
ì ðèíáðáðáý òáðáèòáð èíííòèüñeé. Í íí íá-è íááò

iaenē i o i e i o i d i a o e e. I a e i e c n a i u o i f e a c i u o i d e a a n a a i o e d u o u o a i r d i n f a: «A u i f a e e a u i d e a a n d e e i f e d a o i u e i d e i a d?».

A i a d a i y e i f i n o e u e d i f a a i e y n e a a o a o c a a a a a d u o a e e a i o e d u o u a a i r d i n u, e i o i d u a a u i f a o a e a e e e e a i f o a e a f e a a a e o a i f e i i o d a c i u o e a i e p.

I d e i a d:

I o e d u o u e a i r d i n: «D a n n e a w e d o a, i i a e o e n o a, i o i i, - o i e i a i i i A a n a a n i f e i e d...»

E c a e d u o u i a i r d i n a i i o i f n y o a i r d i n u, i a e i o i d u a i f a e i i o a a o e d u i a n e i e u e e i e n e i a a i e e e i d a a e i a e i e y i e. I f e i e l a p o i d a e i o u a n d a i, e i a a a i a i a o i a e i i n o i e o n e d i f a a d u e i o a d a u p i a - o i - o i i r d a a a e a i f i a e o n d a i f a e d u e a e i e - e e a i o a e o, i f o i a a a i n i f a i a y i o a a n d a a i f i n d u c a d a c a i a i d i a d a e e a a u a a a o n y i a e i o a d a u p a d a. C a e d u o u a a i r d i n u i a - e i a p o n y n e i a a i e «e d i», «a a a», «e i a a a». I a i d e i a d: «A a A u a e a a o a?», «A a n a a n i f e i e d o i, - o i A u...?» e e e «N e i e u e i d a c a i a a a e p A u o i i d a a e y a o a i a d e i d e - a n e e a a a u a n d a a?»

C a e d u o u a a i r d i n u o a e a i i f a o a u d u i - a i u i f e a c i u, o a i i a i a i a a, i a i a o i a e i i a n a a d a i y i a d a o i a e d u i o i a i f a i o e i a a i r d i n f a e a d o a i o, - o i a u e i f n o e u o a o e y i a i d a a d a d e e a n u a a u y n i a i e a i f a d i a i f i n o a e. A y o i i n e o - a a o e e e a i f o a i a a i c i e e a a o a e a i e y a i e a a a e o a i e i d a c i a d a o u n y a n a i e o i d i a e a i a d.

O a i i a i a a a, a a y o i a i c i i f a e i i, i o a e i n d a d a o u n y i a d a o i d i o e e d i f a a d u c a e d u o u a a i r d i n u a i o e d u o u a, i a i d e i a d, a i a n o i «E c i a i e e a n u e e - a n o i d a o i i o d a a e a i e y A a i e i a d e i d e e i a c a i i n e a a i a a a d a i y?» n e a a o a n i r d i n e d u: «E a e e c i a i e e a n u - a n o i d a o i i o d a a e a i e y A a i e i a d e i d e e i a c a i i n e a a i a a a d a i y?»

E n i f e u c i f a a i e a i o e d u o u o a i r d i n f a i i o a i a i f c a i e e d i i f y o u o i - e o c d a i e y e e e a i o a e i d i y n i e d u a a i - o a n o a a n a y c e n i a n o a a a i u i a i r d i n i e e e n e d o a o e a e. I i o i l o - o i i o e d u o u a a i r d i n u i i i f a a p o e e e a i o a a i e u o a a i a i d e d u, - a i n e o o a d u, n d e i o e e d o p o i d i a a e a i e a a a n a a u e o a a d a e a a p o e i f n o e u o a i o a i o i d a a a a d a i a i u o a u a i a i a.

I a d a i a n e i a i i o e d u o u o a i r d i n f a - a n o i a a a a o e i r d a a a e a i f i a i d i a a i o a a d a i. I a i d e i a d, a i r d i n u, e i o i d u a i a - e i a p o n y n i n e i a a «- o i», i d e a i a y o e d a c a i a i d o i o a e o a o, «e a e» - e i a n o a e a i e p - o a n o a e e e i d i o a n n a, «i i - a i o» - e a i a e e c o i d e - e i.

A i r d i n u, i a - e i a p u e a n y n «x o i a u a», o i d i o i n e o a e a e y d a c a e d e y a a n a a u. E i f a a a i d i n u a a i y d a a a e e d u n a i u a c i a - e i u a i d i a e a i u (i a i d e i a d, «x o i A a n a i e u o a a n a a i a a n i f e i e d?») i i i f a a a o n e e e d u i i d e a a o e p e e e a i f o a.

E d a e, a a e i c a i i i f e d u:

- A i r d i n u i i i f a a p o i a - a d u e i o a d a u p.

- A i r d i n u i i i f a a p o a a o a e e c e d i f a a d u e i a i f a a u a d u e i o a d a u p.

- A i r d i n u i i i f a a p o o n d a i a a e e a a d u e i f e d a o i u a o a e d u e c a e c i e e e e a i f o a.

- A i r d i n u e a d a p o e e p - a a o p d i e u i d e a n a n o i d i i f a e i o a i e a i d i a e a i u (n o a i a d a i i d o a d a).

- I a d a i a n e i a i f a e i o i d u o i o e d u o u o a i r d i n f a - a n o i i r d a a a e y a o o a d a e o a d a n e a c u a a i e e e e e a i f o a.

- A i r d i n u i f a o a u d u e n i f e u c i f a a i u a e y o i a i, - o i a u e i o d i e e d i f a a d u - o a n o a i e i i o i d o a e o a i i a a a a i e y e i o a d a u p.

N a i a i f n a a a i f n d a i f a e a a i r d i n f a o a e i f a e o y a e y o u n y o a i f u i i d e a i i i. C a a a a y a a d i f u a a i r d i n u a i a e a i e a a i f a o i a y u e a i i i a i o u, e i f n o e u o a i d i i i f a a a o e e e a i f o a a u d u i a e a i e a a e i f e d a o i u i e o i - i u i a o i i, - o i i i a i a i d e d. A a a y o i a a e a i f, i a i a o i a e i i o i d i o e e d i f a a d u a i r d i n u o a e e i i a d a c i i, - o i a u i i i i - u e e e a i f o a i d a a i f n o a a e d u e i o i d i a o e p e i f e d a o i i, i a n e i e u e i y o i a i c i i f a e i. Y o i n d a i f a e d n y i n i a a i f i a a e i u i, e i a a a e i f n o e u o a i d i d e n d o i a a o e e c o - a i e p e a d d e i u o i r d a a e a i e y i a d e i d e e i a e e e a i o i i e e d a n n i a d d e a a a o a a i f a u - i u e i i d y a i e a i y.

A i c i i f a i u a i d i a e a i u, n a y c a i f u a n c a a a a i e a i a i r d i n f a:

«A i i a a d a e d i a l a e i i a n d a a e a a i e d a». N e e o e i i

a i e u o i a e i e e - a n d a i a i r d i n f a a u i o a e a a o i i f a e o e e e a i o i a i d e a a a i o o u e c a u e o a. x d a c i a d i f a e n i f e u c i f a a i e a a i r d i n f a i a a n i a - e a a a o e i o d i e u e i f n o e u o a i f o a i a a n e d o a o e a e, - o i a u i o a e a a o e e e a i f o a - o a n d a i a d u n a y i a o a i a i i e i a d a n e d u a a d u n y a i n d a o i - i e n d a i a e a e y e a - a n d a a i f i e e i f n o e u o a d e e.

I i a i - e n e a i f u a a i r d i n u i r a d y a. E i f n o e u o a i

o u i f a o c a i o d u a a d u n a i e o e e e a i o i a, a n e e i f e c a a d a n u a a p o e o i a i f a d a i a i i i a n e i e u e e i e a i r d i n a i e. Y o i a u a i a i a o i d i a a i i a a d a e d i a e e, o a i i a i a a a, a i o i i o a i e e i a e i o i d u o e e e a i o i a i f a e i f a a i f a e o a u d u i f e a c i f e.

A i r d i n u a a e u a o o a d a e u a i e e. I a e i o i d u a e i f

n o e u o a i o u i f a o c a i o d u a a d u n y a i r d i n a i e e a e n i f n i a i i f a a y c u a a i e y n i a n d a a i f i e o i - e e c d a i e y. «x o i A u a o i a a o a i o i f n e o a e u i i i n a u a i e y a d a - a i i d a e a e n a o e e a i a n d i o i a i, - o i A u n a e - a n a a e a a o a?» Y o a o i d i a a i r d i n a, o i - i f o a e a e a e e i i f a i - e n e a i f u a a i r d i n u, e i f a a a i f a o a u d u i f e a c i f e. I f e a c i f a y i i e d e - a n e i a i d a a e e i a i o i i o a i e e a a i f i a i o e i a a i r d i n f a n i n d i e d a o i i, - o i, a n e e a u n i a e d a a o a n u a u n e a c a d u n y, e o - o a i a i d e a a a d u n a i a l o o o - a a d a e a a i e p o i d i o a i r d i n a.

E o e u o o d i u a d a c e - e y. A n e e e i f n o e u o a i o d a a i

o a a o n - e a i f i i r d a a a e a i f i e a i c d a n o i f e a d o i y u, e i o i d a y i o e e - a a o n y i o a a i n i a n d a a i f i e, i a i a o i a e i i d e i e i a d u a i a i e i a i e a o i, - o i i a a a a e a a o i f a e n i f e u c i f a a i e a a i r d i n f a (i o i f n e o a e u i i o a i i a, e i e e - a n o a a, n d a i a i e i o e d i a a i f i n d e, e i f e d a o i f n d e) e i f a a a a u c u a a a o i a a i a a d e a e e i f n o e u o a i o o e e c a i u e a i e a a n a a e e e a i f o a.

A i r d i n u, e i o i d u a i a - e i a p o n y n i n e i a a «i i

- a i o». A i e u o e i n d a i e c i a n a a a n d a a i a d a e e e i y d a a a e a i o p o i d i o a i r d i n f a «I i - a i o o u i a n a a e a e y o i a i?» (o e i d). A i r d i n u, i a - e i a p u e a n y n i n e i a a «i i - a i o», - a n o i a u i o a e a a p o e p a a e i d e a a a a d u e c a u e o a e a u c u a a p o o i e o - o a n d a i a e n e i i o i d o a. O a e i e a e n e i i o i d o i f a e o a u d u a u c a a i e p a u i a i r

Òàèèì íàðàçíì, ìíàúòíæääáíèà ììííààò èè-
áíòò ìííçíàòò ñàíè ñíàíòàáííúà ðààèòèè è ìòáíèòò
ñàíè ñíàíòàáííúè ìíúò. Íí ðàèæá àààò àíçíì íæ-
ííòò èíííòèùðàíòò è èèèáíòò ìòíàðèòò, ÷òí áúèí
òíòòáíí èèè íàíðààèèüíí ñòíðì òèèèðíàáíí.

Íííúðáíèà è ìíààðàèà

Èíèðáííý ìíààðàèà èèèáíòà ðàçàèàààò è òè-
ðáíèýàò àáí ñàí ñòíðíýðàèüíííòò è òááðáíííòò á
ñíàíòàáííúò ñèèàò. Ííààðàèà ñí ñòíðííú èíííòè-
ðáíòà àèèþ-ààò ìðèçíàíèà ðàò ððòáíííòàè, èíòíðúá
íàðàèè èèèáíò. Áúðàæá ìíààðàèà, èíííòèùðàíò
áíáíðèò: «*Þ ñèú ø, ý ìííèìàþ*», ìí àáí ìííòðèðò-
àò òáàæáíèà è ìíúòò è ÷òáíòààì èèèáíòà. Ííààð-
àèà ìíçáíèýàò èèèáíòò ìí-òáíòàíàòò ñàáý áíèää
òááðáííí à ìíàèèèçàèèè ñàíèò áíòððáííèò ðáíòð-
ñíà äèý ðíáí, ÷òíáú ìðááíðèíèìàòò áèèíòàèý è áí-
íòè-÷ èçíáíáíèè. Ííà-áðèèàáíèà ìíúòà èèèáíòà,
òèàçúááþ ù àáí íà ñèèò, òííáø ìííòò, ìíæàò ìííí-
èçááæàòò ðàçí-áðíááíèè è ìíòàðè ìíòèààòèè.

Áíò íàèíòíðúá ìðèìàðò áúííèàçúááíèè, èíííè-
çóáí úò èíííòèùðàíòàì è äèý ìííúðáíèý è ìíààð-
àèè èèèáíòà:

- Þ ìííèìàþ, íàíèíèèèíè ñèíæáíí Áàì áúèí
ðáøèòòíý ìðèàðè ñþàà. Áú ñààèàèè áíèøíèè øää.
- Áóìàþ, ýòí çáíðíáí, ÷òí Áú ðíðèòà ñààèàòò
÷òí-ðí á ñàýçè ñ ýòíè ìðíàèáííèè.
- Áíèæáíí áúòò, ýòí áúèí ì-áíú ððòáíí äèý Áàí.
- Áú áàèíòàèèäàèüíí ì-áíú ñèèüííè ÷àèíáàè,
áíèè ñí íàèè ðàè áíèáí æèòò ñ ýòíè ìðíàèáííè è íà
ñààòòíý.
- Ýòí ðíðíøää ìðáàèíæáíèà.
- Áàì íààáðíýèà ì-áíú ððòáíí áúääðàèàòò
ðàèíè ñòðáíí èàæáúè ááíú. Áíèæáíí ìðèçíàòò, ÷òí,
áíèè áú ý íèàçàèñý íà Áàøáì ìàíòà, ìíá áú ðíæá
áúèí ì-áíú ððòáíí.

*Íííúðáíèà áúííèàçúááíèè èèèáíòà, íàíðààèáí-
íúò ìà ìíáòàèüíèà ñàí ìáí ñàáý*

Áíèèá-áíèà èèèáíòà à ìðíòáíí èçíáíáíèè ñí-
íòààèýàò ìíííáíòò çààà-ò Ì ÁÒ. Çààáíèà èíííòè-
ðáíòà ñííòèð, ìðàèää áíááí, á ðíì, ÷òíáú ìííí-
èèèáíòò ìííçíàòò, íàíèíèèèíè èò-øá ìíæàò áúòò
æèçíú è èàè áà ìíæáíí ñààèàòò ðàèíèè; è øæá áí áòí-
ðòþ ì-áðááú á ðíì, ÷òíáú ìíðáàèèèòò ìðíàèáíòò è
ìðáàèíæèòò ìòðè áà ðáøáíèý.

Èíííòèùðàíò áíèæáíí ìíííèòò, ÷òí ááí ðíèù ñí-
íòèð à ðíì, ÷òíáú ñòè ìòèèðíàòò èèèáíòà áúííè-
àòò ñàíè èè-íúà ìíàíáíèý è èääè, à íà áòíì, ÷òí-
áú òáààèòò ááí á íááíòíàè ìííòè èçíáíáíèý. Òííáø-
íá Ì ÁÒ ìðááííèàààò, ÷òí ñàì èèèáíòà, à íà èíííòè-
ðáíòà, áóáàò áúáàèàòò áðáíáíòò á ìíèùçò èçíáíá-
íèè è òáàæàòò ñàáý á ðíì, ÷òí ìí ðí-àò è ìíæàò
èçíáíèòòíý. Áúííèàçúááíèý, íàíðààèáííúà ìà ìíáòà-
èáíèà ñàí ìáí ñàáý, ýàèýþòíý ñèáíèíí ðíáí, ÷òí
ááíèíòàáíííòò è ñí ìðíòèèèáíèà òíáíúøþòíý.

Ííæáíí áúáàèèòò ÷àòòðà ðèíà áúííèàçúááíèè,
èìáþ ù èò ìðýí íà ìòííøáíèà è ìíáòàèáíèè ñàì ì-
áí ñàáý (Miller & Rollnick, 1991):

- Áúííèàçúááíèý èèèáíòà, èííàà ìí ìííçíàòò
ìðíàèáíòò (ìáíðèìàð, «*Áóìàþ, ýòí áíèää ñàðúáçíí,
÷àì ý ñ-èòàè ðáíúøá*»).

- Áúííèàçúááíèý èèèáíòà, èíòíðúá ìòíáðàæ-
þò ááí ýí ìòèè è ÷òáíòàà ìí ìíáíáò ìçááí-áíííòè
ìííçíáííèè ìðíàèáííèè (ìáíðèìàð, «*Þ áàèíòàèèäàè-
íí ìáíííèíèáí ðáì, ÷òí ñí ìíèè ìðíèíòíàèè*»).

- Áúííèàçúááíèý èèèáíòà, áúðàæáþ ù èá ýáííá
èèè ñèðòòíá ìàìáðáíèà èçíáíèòò ìííààáíèà (ìá-
íðèìàð, «*Þ áíèæáíí ñ ýòè ì ÷òí-ðí ñààèàòò*»).

- Áúííèàçúááíèý èèèáíòà, áúðàæáþ ù èá ìíòè-
ìèçí ìí ìíáíáò ñíííáíííòè èçíáíèòòíý (ìáíðè-
ìàð, «*Þ çíáþ, ÷òí, áíèè ý ìííúòàþñú, ý áàèíòàè-
èäèüíí ñí ìáò ýòí ñààèàòò*»).

Äèý ñòè ìòèèðíààíèý áúííèàçúááíèè, íàíðààèáí-
íúò ìà ìíáòàèáíèà ñàì ìáí ñàáý, ìíæáíí èíííèùçí-
àòò áííðííú. Íèæá ìðèáíýòíý ìðèìàðò áííðí-
ñíà, èíòíðúá èíííòèùðàíò ìíæàò èíííèùçíàòò äèý
ðíáí, ÷òíáú ñòè ìòèèðíàòò èèèáíòà è ìíáòàèáíè-
ýì ñàì ìáí ñàáý èçíáíèòòíý.

Áííðííú, ìíííááþ ù èá ñòè ìòèèðíàòò áúííèàçú-
ááíèý èèèáíòà *íí ìíáíáò ìííçíáíèý ìðíàèáííú*:

÷òí çàíòààèýàò Áàí áóìàòò, ÷òí ýòí ìðíàèáííè?
Èàèèà ñèíæáíííòè ó Áàí áíçíèèèèè à ñàýçè ñ
òííòààèèáíèà ìàðèíèèèè?

Èàè Áú ñ-èòààòà, èàèè ìáðàçíì òííòààèèáíèà
Áàì è ìàðèíèèèíà ìíáèí ìðè-èíèòò áðáà Áàì è áðò-
àè ìèþáýì?

Íàøàè èè Áàì èííàà-èèáí ìðèáí ìàðèíèèèíà
áàèàòò ðí, ÷òí Áàì ðí-àòíý?

Áííðííú, ìíííááþ ù èá ñòè ìòèèðíàòò áúííèàçú-
ááíèý èèèáíòà *íí ìíáíáò ìáíííèíèáíííòè è ìðí-
àèáííèè*:

÷òí á Áàøáì òííòààèèáíèè ìàðèíèèèíà Áú ñàì è
èèè áðòàèà èþàè ìíáèè áú ðáíòáíèàòò èàè ìðè-è-
íò äèý ááíííèíèíòàà?

÷òí Áàí ááíííèíèè è ñàýçè ñ òííòààèèáíèè? Èàè
Áú áóìàòà, ÷òí ìíæàò ñ Áàì è ìðíèçíèèè?

÷òí Áú ÷òáíòàòàòò ìí ìíáíáò òííòààèèáíèè?
Íàíèíèèèíè Áàí ýòí ááíííèíèè?

÷òí, ìí Áàøáì ò ìíáíèþ, ìðíèçíèèèè, áíèè Áú
ìè-ááí ìà èçíáíèèè?

Áííðííú, ìíííááþ ù èá ñòè ìòèèðíàòò áúííèàçú-
ááíèý èèèáíòà *íí ìíáíáò ìàìáðáíèý èçíáíèòò ìí-
àáúáíèà*.

Òí, ÷òí Áú ñþàà ìðèèè, ìçíà-àòò ÷òí, ìí èðàè-
íàè ìáðà, èàèáý-ðí ÷àíòò Áàí áíòíáà è ðíìò, ÷òíáú
÷òí-ðí áàèàòò. Èàèèà Áú àèèèòà ìðè-èíèèè äèý ðíáí,
÷òíáú ÷òí-ðí ìáíýòò?

Íí-áíò Áú ñ-èòààòà, ÷òí Áàì ìóæáíí èçíá-
íáíèý?

Áíèè Áàì áíá áóáàò òáààòòíý ìà 100% è áíá ñí-
áúòèý áóáò ðàçàèàòòíý èìáííí ðàè, èàè Áú ðíáí
òíðèòà, ÷òí èçíáíèèè?

÷òí òèàçúááò ìà ðí, ÷òí Áú ìíæàòà ìðíáíèèèòò
òííòààèèèè ìàðèíèèèè ìí-ìðáèáíòò?

Á ÷òí òèàçúááò ìà ðí, ÷òí ñàè-àí ìàíòàèí áðá-
íý ÷òí-ðí ìáíýòò?

×dɪ Áú íà ààííúé ìííáíò áóíààðá íá óííòðáá-
eáíèè Ààì è íàðéíðeéíá?

Èàèèá íðáè íòù àñòðá ðíáí, ÷dɪ áú àñá èçí áíéðù?

Áííðíñú, ìíí íààþ ùèá ñòè ìòèèðííáàðù èèèáíòà
áùñèàçúààòùñý ñ ìíòè ìèçííí ìí ìííáíò èçí áíáíéè:

×dɪ áààð Áàì óáàðáííñòù á ðíí, ÷dɪ, ìðéíýá
ðáðáíéà èçí áíéðùñý, áú ñí íæáðá ýóíáí áíñòè÷ù?

×dɪ ìííáàððæèáàð Áàñ á ìííñè, ÷dɪ Áú ñí íæá-
ðá ÷dɪ-èèáí èçí áíéðù, àñèè ýóíáí çàòíðeðá?

×dɪ, ìí áàðáíò ìííáíéþ, ìíííæáð Áàì áííéí-
òèðù á æèçíú ààðá ðáðáíéà íá èçí áíáíéýò?

Èííñòèùðáíò ìííæáð ìííáàððæáðù áùñèàçúàáíéý
èèèáíòà, íáíðáèèáííúá íá ìííáòæááíéà ñàííáí
ñááý, ñ ìíííúþ ìáðíáíá, ìííèñáííúò ðáíáá: ñ
ìíííúþ ìòðáæàþ ùááí ñèóðáíéý, èèèáíéý áíéí-
áíé, íáíáðèòáèüííáí áùðæááíéý èèòà è ððàç ìí-
íúðáíéý è ìííáàððæèè.

Íáíáòíáè ìíííúðýòù èèèáíòà ìðíáíéæáðù èñ-
ñèááííáàðù áíçí ìíííñòè èçí áíáíéý. Á ýòíí ìíííáà-
þò ìðííñúáú ðóíí-íèðù, ìðèááñòè ìðè ìáð èèè ðáññèà-
çàðù áíéüð á íá ìííòàà ðèòñý ìðè÷è íáð ááñííéíéñòá.

*Èàè ñíííáíáððáíáàðù èçí áíáíéýì, íá áúçúàáý
ñííðíòèèáíéý*

Á ìííèèáàòéíííí è ìðáðáùþ èðííáíéè áíéüð íá
áíéìáíéà óáàèýáðñý ðááíòá ñ èþáúí è ìðè÷èíáíè,
éíòíðúá óáíáýò èèèáíòà á ñòíðííó ìò óíáíúðáíéý
ìðíáèáí, ñáýçáííúò ñ íáðéíðeéàíè, àèéíáíéáì èèè
áððáè ìíðíáèáííúí ìííáàððæèè.

È á ñàíííí áàèá, ñòù áñòáóáð ìíííæáñòáí ìðè÷èí,
ìí éíòíðúí ÷èíáíéè ìííæáð ìðááííí-áñòù ìðíáíéæáðù
óííòðááèýòù íáðéíðeéè, ðáèèò èàè ááçúññòíáííñòù,
íááíñòàðí-íáý óáàðáííñòù á ñááá, íèçèáý ñàí ìííòí-
ýòáèüííñòù, óáíáèáðáíðáíéà ìò íáèíòíðúò ñòíðíí
æèçíè, ñáýçáííúò ñ ìðíáèáííúí ìííáàððæèè, è ð.á.
Ñòðáð ìáðáà èçí áíáíéýì è ìííæáð çáñòáàèýòù èèè-
áíòà ìðíòèèáèðùñý è ì. Ýòí óóááð íáðíáèòù ìðíýáè-
íéà á ðááíòá ñ éííñòèùðáíòíí.

Çíáèáíè ñííðíòèèáíéý ìííæáð áúðù ðí, éíáàà
èèèáíò íá÷èíáàð ìáðáèèáàðù ááñ, èáííðèðííáàðù, ñíí-
ðèòù, ìòðèòáàðù, áíáíðèòù ìííáíí íáçíá÷èòáèüííúò
ááùáò, ìá÷èòáàðù, áñíííèíáàðù, áíáíðèòù ñàí ñííáíé
è ðáè áàèáá. Áñèè éííñòèùðáíò çáíá÷èòáàð á ìííáàð-
íèè ñííááñáíéèà ìííáíáíúá ìðíýáèáíéý, ñòíèð ìííá-
ðíáíí ìðíáíáèèçèðííáàðù ñííáñòáííúá áàèñòáèý,
íèáíú è ìðááííéèáááíúá ðáçóèùðáðù. Áíçíííáíí,
éííñòèùðáíò ìðèñòíèè è ðáàèèçàòèè íèáíá çáíòñ-
èà èçí áíáíéý, íá ìóáíéà áíéæíúí ìáðàçíí ñòáíáíú
áíòíáííñòè áàðááí ñííááñáíéèà. Áñèè ðáè, ðí ýòí
ìí ñàí è çáñòáàèè èèèáíòà ñííðèòù, ìáðáèèáàðù è
èáííðèðííáàðù ñáíè áðáóíáíòù. Ñííðíòèèáíéè- ýòí
ìðèçíáèè ðíáí, ÷dɪ èèèáíò íá ÷òáñòáóáð, ÷dɪ ááí ñèù-
ðáð, óáàæàþò è áíñíðèíè ìáþò áñáðúáç. Á áíçíííá-
íí, ìí ìðííòí áùá íá áíòíá è ìáðáíáíáí á ìííáàð-
íèè, íáíáòíáè ìííòù éíòíðúò éííñòèùðáíòó óæá èà-
æáðñý ìííáèèáíéè.

Òàèè ìíáðàçíí, áèý ðíáí ÷dɪ áú ñááñòè è ìèíè-
ìóíó ñííðíòèèáíéè ñííòíðííú èèèáíòà, á ìðíòáñ-
ñá ðááíòù íáíáòíáè ìííííéòù ñèááóþ ùáá:

- Ñííðú è óáàæááíéý íá ìðíáòèèáíú.

- Íííúðèè íáñòíýòù íá ñáíáí, ìíðíáèàþò ñí-
íðíòèèáíéè.

- Ñííðíòèèáíéè - ñèáíéè è ðííó, ÷dɪ íáíáòí-
áè ìí èçí áíéðù ìííáòíá.

- Íá ìóáíí íááýçúáàðù ýðèüéíá è ðáòáíòíá.

Íðíòáññèííáèíáý ðáàèèèý ìá ñííðíòèèáíéè

Áèý ìííèñáíéý ìáðíáíá ðááíòù, ìíçáíéýþ ùèð
èçááæáðù ìðáíèðáíéý ñ èèèáíòíí, ìèèèáð è ðíè-
éíèè (Miller & Rollnick, 1991) èñííéüçíáàèè ðáð-
íèí «íáíðíòèèáíéè ñííðíòèèáíéèþ». Ñííðíòèè-
éáíéè - ýòí çíáè ÷dɪ, ááðíýòíí, èèèáíò ñííòðèò íá
ìðíáèáíò ìííáðóáííó. Á ðáèíéè ñèðòáòèè çáàá÷á
éííñòèùðáíòà ìðèíèìáòù áí áíéìáíéèà ðí-éò çðá-
íéý èèèáíòà, á íá ìòáðáñúáàðù áá ñáíáèè ðááíòá ñ
íèí. Ýòí ðáèæá ñèáíáè, ÷dɪ áú èçí áíéðù ìáíðáà-
éáíéè èèè ðáðáèòáð ááñááú èèáí ñèóðáðù áíéèá
áíéìáðáèüíí.

Ñííííáú ðáààèðííáíéý íá ñííðíòèèáíéè á ñí-
ííáííí áàçèðóþñý íá ìòðáæàþ ùáí ñèóðáíéè.
Íáíðè ìáð, ìðááñòáàùðá ñááá, ÷dɪ èèèáíò áíáíðèò:

«Íá ìííèíáþ, ÷dɪ ñòðáð ííáí á ðíí, ÷dɪ ýòííò-
ðááèýþ íáðéíðeéè? Áñá ìíè áðóçýý éíèþòñý íá
ìáíúðá ìííááí!»

Èñííéüçý íáèíòíðúá èç ìáðíáíá, ìííèñáííúò
ìèèèáðíí è ðíèéíèèíí, éííñòèùðáíò ìííæáð ìòáà-
òèðù íá ýòí óóááððæááíéè ñèááóþ ùè ìè ñííííáà ìè.

- Íðèçíáòù ñííðíòèèáíéè èèèáíòà. Íáíðè-
íáð: «Áú íá ìííæáðá ìííýòù, ìð-ááí ó Áàñ áíçíéèá-
þò ìðíáèáíú ñ íáðéíðeéàíè, á ðí áðáíý èàè ó Áà-
ðèò áðóçáè, ìííáèè àèèè ìííèè, íèèèèèò ìðíáèáí
íáð» (ìðííòíá ìòðáæáíéè).

- Íòáàðèòù èèèáíòó á ñèèèáííéè èèè ìðáóáá-
èè-áííéè ðíðíá, ÷dɪ áú íáíáæèòù áððáóþ ñòíðííó
ìðíòèáíðá÷èý á ááí áùñèàçúááíéè. Íðè ýòíí ñèá-
áóáð èçáááàðù ñáðèáñòè÷èñéíáí ðí íá, á èèè ðù ñèááèá
ìííá÷èííóòù ìíííáíúá ñèíáá. Íáíðè ìáð: «Áñèè ó
Áàðèò áðóçáè íá áíçíéèáàð ìèèèèèò ìðíáèáí ñ
óííòðááèáíéèáí íáðéíðeéíá, ðí è Áàí íá÷èíííí-
éíèèðùñý» (òñèèáíííá ìòðáæáíéè).

- Èííñòèùðáíò áùñèóðèáàð èèèáíòà è ñàí
óíðííóèèðóáð áððáóþ ñòíðííó ááíéñòááííñòè
ìííèáè èèèáíòà ìííýòííó ìííáíáò. Íðè ýòíí ìííè-
ííéüçóáð ðí, ÷dɪ áúèí ñèàçáíí ñàíèì èèèáíòíí:
«Í íá èàæáðñý, ÷dɪ Áàí áàèñòáèèòáèüííí-áíú ððóá-
íí áí áñáí ðáçíáðáðùñý. Ñííáíéè ñòíðííú, Áú ìðè-
ðèè ñþáà ìííòííó, ÷dɪ èñííúòùáààð ááñííéíéñòáí
ìòðíáí, ÷dɪ éíèáðáñù, è ìò ðíáí, èàè ýòí íá Áàñ áèè-
ýáð. Íí, ñ áðóáíéè ñòíðííú, Áú, ìííòíáè, óííòðáá-
èýáðá íáðéíðeéè íá áíéüð á ààðèò áðóçáè» (ááò-
ñòíðííííá ìòðáæáíéè).

Á. ìèèèáð è ááí éíèèáè ìííèñáè è ìðááèíæèèè
èàè ìèíèìóí ñáíú ñííííáíá ááàèáàðííáí ðáààèðí-
áíéý íá ñííðíòèèáíéè èèèáíòà:

Íðíòòíá ìòðáæáíéè

Ñáíúé ìðííòíé ñííííá ðáààèðííáíéý íá ñííðí-
òèèáíéè ñííííáíéè ìííáòíðáíéè ñèàçáííáí èèèáí-
òíí á íáèòðáèüííéè óíðíá.

òòàòèè è óííòðááéáíèè ìáðéíòèéíá, ... (ðááíòà, äð-
áíá) è óííòðááéáíèè ìáðéíòèéíá.

3. Ðàññí ìòðèðà àí àñòà ñ èèéáíòí ì ááí òè ìè-ííé
ááíú (ñ òòðà è ìí ì èííòðàì, òí çà ò-áí ñèááòáð).

4. Í áñòáèðà, òí òíòí ð ááí è ì èííòðáá-
éáíèè ìáðéíòèéíá.

5. Í ðááííòðááüðà ìáíáóíáè ì óð ì èííòðáá-
éíòíðáü á áóáóóáí ì ì áðò ìííí-ü ì ðè ì ááóí ù áá-
íèè ðáøáíéý.

6. Í áñòáèðà áóáóóáí (áíçðíáèðà ì èáí ú, ì á-òú
è æéáíéý) è ì áñòíýüáá (òáéóóüáü æéçíú è ì áðéí-
òèè): ñðááíèðà òáè, òí áú çàðíáèðò ì íáíáü äéý
ðàçí ù ø éáíéý.

7. Èññèááóèðà ì íáñáíéý è ì ðíáéáí ú, ááñí ì èíý-
ü è á ñáýçè ñ èçí áíáíéáí ì í ááááíéý.

8. Ñí ì ðíáíáéáèðà á ì ðè ì ýðèè ñàì ì ñòíýðáéüí-
áí ðáøáíéý.

Í èáá ýðè ñòðáðááèè áóáóð ðàññí ìòðáíú áíèáá
ááòáéüíí.

Áñèè èí ì ñóèüðáíð ì áí áðáí ì ðíááñòè ááñááó, èñ-
ííèüçóý ááí íú ñòðáðááèè ì áðíáá Ì ÁÓ, ì áíáóíáè-
í ì íí ì èðò, òí òáéíá è ì òáðáüð ì í áðáí áíèè çáíè-
í ááò á ñðááíáí ì ò 40 ì èííòð áí 2 -áñíá.

Í ðè ì ñòðáðááèè ì áíáóíáè ì íáí áðáí áíèè ì áíó
èí ì ñóèüðáèð ì í ì áðíéó Ì ÁÓ ì ì áíáí ì ðááñòáèèðò
á áèáá ì ááíéüø èð ýðáí íá, ñèááóð ì èð áðóá çà äð-
áí ì. Èáæáíéý ýðáí (èñííèüçíááíèá ì áííé ñòðáðááèè),
á çàáèñè ì ì ñòè ì ò ì áíáóíáè ì ì ñòè, ì ì áðò çáíè ì áòú
ì ò 5 áí 15 ì èííòð. Èí íá-íí, í-áíú æáèðáéüíí, òí-
áú ì ðíòíáéáíèá áñáò ýðè ýðáí íá òéèááüááèíñú á
íáíó èí ì ñóèüðáèð. Õáí ì íá ì áíáá ì ì áíáí ðàçááèèðò
òè ì è-íóð èí ì ñóèüðáèð ì íá ì áñéíéüéí ì ááíéüø èð
è ì ðíááñòè ì ì èááòèííííá è ì òáðáüð ðè ðíááíèá çà
ì áñéíéüéí áñòðá- ñ èèéáíòí. Ááæíí èè ø, òí áú
èáæááü áñòðá-á, -áñòú èí ì ñóèüðáèè è ì íáè -áðéíá
èíáè-áñéíá çàááðøáíèá. Áéý ýðíáí á èí íóá èáæáíé
-áñòè ì áíáóíáè ì í ááèðò ì íáüðíáèèáíéý. Ðàçáè-
èá èí ì ñóèüðáèè ñ ì ðè ì áíáíèáí ì áðíáá Ì ÁÓ áí-
íóñòè ì á òíéüéí á òí ì ñéó-áá, áñèè èí ì ñóèüðáíð óáá-
ðáí, òí èèéáíò ì ðè ááò á ñèááóð ì èè ðàç. Áñèè èí ì
ñóèüðáíð òíéüéí ì á-æè ðááíòáðò ñ ì áéíçíáéíí ì ì
èèéáíòí, ì á ñòíèð ñíáøèðò ì ðè ááááòú è Ì ÁÓ, á
éó-ø á ðááíòáðò ì áá òñòáííáéáíèá òíòí ø ááí èí ì
òáèðà è ðàçáèèðàí áíááðèðáéüíí ì òí ì ðáíéè.

Èòáè, áñèè èí ì òáèð ñ èèéáíòí ì ñó ì áñòáóò è áñòú
òíòý áú ì áí ííáí áðáí áíèè, ì ì áíáí ì íá-è ì áòú ðááíòð.
Í áíáóíáè ì íí ì èðò, òí ì ðè ì áðáóíáá ì ò ì áííé
ñòðáðááèè è ñèááóð ì áé ì áíáóíáè ì á ñá áíéø áü
ñòáíáíú áíòíáííòè èèéáíòà è ì áñòæááíèð èç-
í áíáíéè. Á òí áðáí ý èáè ì á-æüííú ñòðáðááèè ì í-
áóð ì ðè ì áíýðóñý á ðááíòá ì í-ðè ñí áñá ì è èèéáíòá-
íè, ì ñòáéüííú ì ì áóð èñííèüçíááðóñý òíéüéí ì í ò-
íí ø áíèð è òáí èèéáíòàì, èíòíðúá øáá ñíçðáááðò
áéý ì ðè ì ýðèý ðáøáíéý ì í íáíáó èçí áíáíéè. Ñòðá-
ðááèè 1 è 2 - ááíáíú. Ñòðáðááèè 3 è 4 ì íí ì ááðò
ì áðáü è ááòú, ðàçáèáòú áíááðèðáéüííú ì òí ì ø áíéý
è ì ííè ì áòú ì áñòíýðáéüííúá æéçíè èèéáíòà. Ááèáá
ñèááóò ì ðè áíòèðááðóñý ì ì ñéóáòèè: áñèè èèéáíò

ìòèðúðí áú ðáæááò ì çááí-áíííòú ñáíè ì ì í áááíè-
áí, ì ì áíí ì áðáóíáèè è èñííèüçíááíèð ñòðáðááèè
7 è 8. Áñèè èèéáíòà ì áíéíóáò ááí ì í ááááíèá, ì óæ-
íí èñííèüçíááòú ñòðáðááèè 5 è 6.

*Ñòðáðááèý 1. Í á-æüíáý ñòðáðááèý 1: çàááè-
ðà ñ èèéáíò ì ì ðàçáíáíð ì ááí ì áðáçá æ èçíè, ñó ì á-
ñòáóð ì èð ñòðáññáð è ì ðíáéáíáð è ì á óííòðááéá-
íèè ì áðéíòèéíá.*

Ýòá ñòðáðááèý áèèð-ááò á ñááý ì áú óð ááñááó
ì á ì áðáçá æ èçíè èèéáíòà, ì ñòðáññáð è ì ðíáéáíáð,
ñó ì áñòáóð ì èð ó ì ááí ì á ñááíáíýø ì èè ááíú, è çàð-
ðááèááíèá òáí ì íá óííòðááéáíèè ì áðéíòèéíá. Ýðí
éó-ø á ááèðò ñ ì íí ì íú ð ì òèðúðíáí áííòíá: «Èá-
éíáá ðíèü ì áðéíòèéíá á Ááøáé æ èçíè?»

*Ñòðáðááèý 2. Í á-æüíáý ñòðáðááèý 2: ì íáíáí-
ðè ò á ì çáíðíáü è óííòðááéáíèè ì áðéíòèéíá, ì ñí-
òèæüííé ñè ò óáòèè è óííòðááéáíèè ì áðéíòèéíá, ...
(ðááíòà, äðáíá) è óííòðááéáíèè ì áðéíòèéíá.*

Ýòá ñòðáðááèý áóááò ì ñíááííí ì í èáçíá, áñèè áú
áèéðà, òí óííòðááéáíèá ì áðéíòèéíá èéáí áðóáíá
ì í ááááíèá ì ðè áíáèð èèéáíòà è ì ðíáéáíáí. Í áí-
áíðèá áéý ì á-æá ì í áú áí ì çáíðíáü, ì ñáíü èèè
ðááíòà, ì á ì áú òá èèè óáèá-áíéýø è ò. á. (á çàáèñè-
í ì ñòè ì ò òíáí, òí á èí í èðáííé ñèðóáòèè áóááò áí-
éáá óí áñòíí è ì í-áí ì òíòíáá áñááí áóááò áíáíðèðò
èèéáíò), çàðáí çàááèðà ì òí ñòíèè ì òèðúðíè áííòíí,
ì áíðè ì áð: «Èáéíáá ðíèü ì áðéíòèéíá á Ááøáé ì í-
áñááíáíáíé æ èçíè?», èèè «Èáè óííòðááéáíèá ì áð-
éíòèéíá áèèýáð ì á Ááøá çáíðíáü?», èèè «Èáè óííò-
ðááéáíèá ì áðéíòèéíá áèèýáð ì á Ááø ì áú òð (ðááíòð,
ì òíí ø áíéý á ñáíü è ò. á.)?»

*Ñòðáðááèý 3. Ðàññí ì òðè ò á ì áñòà ñ èèéáíò ì ì
ááí ò è ì è-ííé ááíú (ñ òòðà è ì íí ì èííòðàì, òí çà
-áí ñèááòáð).*

Áíá-æá èèéáíòð ì ááèááááðóñý áú áðáòú èáéíé-
òí ì áéí ò è ì è-ííé ááíú èèè ò è ì è-íóð ì áááèð èç
ááí æ èçíè. Í ì ñèá ýðíáí èí ì ñóèüðáíð ò òí ò óèèðóáð
ì ðááéíáéáíèá: «È ì áðáñííí áú èíí áú ì ðíáíáéèçèðí-
áòú ýðíò ááíú (ýòò ì áááèð è ò. á.). Ì ì ì íáè ì íí-
òðáèèðò ñèááóð ì èá 5-10 ì èííòð, òí áú ì í èñáòú ýðíò
ááíú (ì áááèð) ì ò ì á-æá è áí èí íóá. × òí ì ðíèñí-
áèéí, òí Áú ì ðè ýðíí -óáñòáíááèè, èáéóð ðíèü
èáðáéí óííòðááéáíèá ì áðéíòèéíá? Áááèðà ì á-íáí
ñ ñáí ì áí ì á-æá».

Çááá-á ì ðè èñííèüçíááíèè ááííé ñòðáðááèè ñèá-
áóð ì áý: ðàçáèðò è çáèðáíèðò áíááðèðáéüííú ì òí ì ø á-
íéý, ì ííí-ü èèéáíòð ááòáéüíí ðàññèáçàòú ì ñáíáí
ì ú ì áø ì áí ì í ááááíèè è ááç óíííè ì í áíéý ñèíá «ì ðíáéá-
íú» èèè «ì áííòíáéüíí», «òáè ì áéüçý» è á óíáá ááñá-
áú ì óáíèðò áíèáá ááòáéüíí ááí ñòáíáíú áíòíáííòè è
èçí áíáíéý. Í ì ýðíò ì ó-áíú ááæíí áí áðáí ýðáçáíáíðá
ñíáèðáòú ì íáóíáýóð èí òí òí áòèð áéý ñííòááéáíéý
òáéíè ì óáíèè. Áéý ýðíáí ðàññíðáø èáèèðà ì ñíáúòèýø
áíý, è á ì ðíóáññá áíáèççá áí áñòà ñ èèéáíòí, ñííòá-
áíòá-èááèðà áíè ì áíèá ì íá í ááááíèè è -óáñòáò (ñ
ì íííú ð ì òðáæáíéý -óáñòá). Ñ ááøáé ñòíðííú ì ñ-
í áíáíé èèéáá á ðàçáíáíð ì ááí ííí ýðáíá çáèèð-ááò

ny á çàääáíèè ìðíñòúò è ìðèðíááííúò áííðíñíá, í íáóæáàþ ù èð èèèáíòà ðàññèàçúáàòü è áíàèèçèðíáàòü òí, ÷òí íí ðàññèàçúáàòü. Ñèáàóáò óáàèyòü áíèìáíèá ñèíááì è òðàçàì èèèáíòà, íàìáèàþ ù èì íà ááí íðíí-øáíèá è òí í, èàè íí ñáè-àñ æèáàò (íàíðè ì áð, «íááí-áèí, èàæáúè ááííú íáíí è òí æá», èèè íáíáíðíð «à ÷òí - íó ááííú èàè ááííú, íè-ááí íáíáú-ííáí, áñá èàè áñá-ááà, áñá ííðíàèüíí»).
Í-áííú áàæíí, ÷òíáú èí íñóèüòáíò ñòàðàèñy çàää-áàòü íàèáíèáá í íáòíáý ù èè òáì í, èíááà ðàññì áððè-áàþòñy ñíáúðèy íáú-ííáí áíy. Íáíáóíáè ì í òñèí-ðyòü òáì í ðàçáíáíðà, íàíðè ì áð, ñ íí í ù ùþ ííáúò, óòí-íyþ ù èð áííðíñíá, áñèè ðàññì ìððáíèá ìðíòí-àèð ñèè øèíì ì áàèáíí è èèèáíò çàñòðáááò íà ì àè-èèò, íàçíá-áú èð áàòàèyò. È áíçàðà ù àòü èèèáíòà íàçáà è ìðááúáóòü èì áííðíñáì è òáìáì, áñèè ííè ðàññì áððèáàèèñü ñèè øèíì áúñòðí, ááç áíèæáííáí áíèìáíèy. Áñèè èèèáíò ááì ííñòðèðòáò ìááíòíá-ííñòü íáñóæáàòü íáèíòíðúá áííðíñü íà ááííí ì yòáíá, íáíáóíáè ì í yòí ìðèíyòü èàè áíèæáííá è áàð-íóðüñy è íáñóæááíèþ yòèð áííðíñíá íáì ííáí ííç-æá. ðàññì ìððáíèá ñíááðæáíèy íáú-ííáí áíy ííçáí-èyáð ðáø èòü áàæ íóþ çàää-ó - ííáúñèòü íííèìáíèá èèèáíòí ì áçàè ì íñáýçè ì áæáò óí ìððááèáíèá ì áð-èíðèèíá è òáì, ÷òí ìðíèñòíáèð ñ ááí æèçíúþ.

Òàè èàè á ááíííè ñòðàòáèè èí íñóèüòáíò áííáú á íá áíáíðèð ì ìðíáèáìáð èèè ííáñáíèyò íí ííáíáó óí ìððááèáíèy, yòà ñòðàòáèy íñíááííí ííèáçíá àèy òáò, èòí íáòíáèòñy íá áííðíáèáì ííè ñòáàèè (àèy òáò, èòí íá áíòíá íááòí ù áàòü èçí áíáíèá è ñ-àñòèèá ìðí-áíèæáòü óí ìððááèáíèá). Ááííáý ñòðàòáèy ì íæáò òàèæá èñííèüçíáàòüñy àèy èèèáíòíá ñ áíèüøáè ñòá-íáíüþ áíòíáííñè, òàè èàè í íá ííí íæáò íííyòü ìðè-÷èíú è íáñòíyòáèüñòáà ííáááíèy èèèáíòà è ñíáðàòü è íóíðíàòèþ, íáíáóíáè ì óþ àèy òíáí, ÷òíáú ìòáíèòü áíòíáííñòü èèèáíòà è èçí áíáíèyì.

Ñòðàòáèy 4. Íáñóàè òáñ èèèáíòí, ÷òí òíðí-øááí è ìèíòíáí, íí ááí ì íáíèþ, á óí ìððááèáíèè è ì ìðèíðèèíá
Yòà ñòðàòáèy íí ì ááò ì íèò-èòü è íóíðíàòèþ, çàèðáíèòü áíáðèòáèüíúá ìðííøáíèy è ìðíááñòè ìòáíèò áíòíáííñè è èçí áíáíèyì. Áóáúòá áíèìá-òáèüíú: íá yòíè ñòáàèè, áñá áíèüøá è áíèüøá ìðè-áèèæáýñü è ìòáíèá ñí ì íáíèè è ííáñáíèè á ñáýçè ñ óí ìððááèáíèáì, íñíááííí áàæíí èçáááàòü òàèèò ñèíá, èàè «ìðíáèáìá», «íçááí-áíííñòü», èèè çàyá-èáíèè á ñòèèá «íóáíí ÷òí-òí áàèàòü».

Àèy íá-àèá ñíðíñèòá èèèáíòà, èàèèá ííçèðèáíúá ì ííáíòü íí íáòíáèò á óí ìððááèáíèè ìðèíðèèíá, íàíðè ì áð:
«÷òí òíðíøááí ááò Áàì óí ìððááèáíèá ìðèí-ðèèíá? ÷òí áúá? Á áúá ÷òí?»
«÷òí Áàì ìðáàèòñy á Áàøáì óí ìððááèáíèè ìðè-èíðèèíá?» «Çíáàòá, èþàè, èàè ìðáàèèí, óí ìððááèy-þò ìðèíðèèè, ìíñèíèüèò ííè á -áì-òí íí ì ááþò. Á èàè ííè íí ì ááþò Áàì? Á -áì áúá?»
«÷òí Áàì ìðáàèòñy á yòòáèòá ìò óí ìððááèáíèy ìðèíðèèíá? ÷òí áúá?»

«÷òí áú Áú ì ìòáðyèè, áñèè áú íá óí ìððááèyèè ìðèíðèèè? ÷òí áúá?»

Í íèáæèòá èèèáíòò, ÷òí áú ì íáááðæèááàòá ááí á áíàèèçá ñáíáè æèçíè, íàíðè ì áð:

«Áú ì ííáí çíáàòá ì ìðèíðèèè è, íáááðíyèá, çíáàòá èð ñ ðàçíúò ñòíðíí...»

«Í ìòíæá, Áú è ì ááòá ìðááñòáàèáíèá ì òíì, ÷òí ìðíèñòíáèð á Áàøáè æèçíè... Yòí òàè?»

«Áú ðáíüøá óæá ìðíáíáàèè ñííòííñèòü ì ìððáá-èáíèá ìðèíðèèíá è ñáíþ æèçíú»

Ñííííúþ ì ííáíáíúò áúñèàçúááíèè ì ííèðáíè-òá áíòíáííñòü èèèáíòá ìðíáíèæáòü ðàçíú øyèòü íá òáìó ìðèíðèèè è ááí æèçíú.

Í íáúòíæüòá ñèàçáíííá èèèáíòíì, íàíðè ì áð: «Èòàè, Áú áíáíðèòá, ÷òí óí ìððááèáíèá ìðèíðèèíá ááò Áàì...»

Ñíðíñèòá èèèáíòá íá ìððèòáòáèüíúò ñòíðííáò ááí óí ìððááèáíèy, íàíðè ì áð:

«÷òí íá ìñíááííí òíðíøí àèy Áàñ á óí ìððááèá-íèè ìðèíðèèíá? ÷òí áúá?»

«Áñòü èè èàèèá-òí ì ííáíòü á óí ìððááèáíèè, èíòíðü ì è áú íá áíáíèüíú?»

«÷òí Áàì íá ìðáàèòñy á ñáýçè ñ Áàø è ì óí ìð-ðááèáíèáì ìðèíðèèíá? ÷òí áúá? Á -òí áúá?»

«Èàèèò ì íñèááñòáèè óí ìððááèáíèy Áú áú ìðáá-íí-èè íá ì óúàòü íá ñááá?»

Í íáúòíæüòá ñèàçáíííá èèèáíòíì, íàíðè ì áð: «Òàèè ì ìðàçíì, èç-çá óí ìððááèáíèy ìðèíðèèíá ó ááñ áñòü íáèíòíðúá íàíðèyòííñè: ..., ..., ...»

Í íñèá òàèíáí ì íáúòíæèáíèy ì ñòàðàèòáñü ìðíááì ì íñòðèðíáàòü ì ííèìáíèá -òáñòá èèèáíòá, èñííèüçòy ðáðèáèñèþ -òáñòá, íàíðè ì áð: «Í ìòíæá, ÷òí ñáè-àñ Áú -òáñòáòáòá ñááý...»

Áàèá ñòì ì èðòèòá áñá ñèàçáíííá èèèáíòíì ðá-íáá - è ìðí òíðíøèá, è ìðí ìèíòèá ñòíðííú óí ìð-ðááèáíèy è ì ìðèíðèèíá: «Èòàè, áñèè y Áàñ ìðáàèèü-íí ì ííyè, òí «ñ íáíèè ñòíðííú» óí ìððááèáíèá ìðè-èíðèèíá ìíçáíèyáð (íí ì ááò, ááò) ..., è yòí áàèñòáè-òáèüíí áàæíí àèy Áàñ. È á òí æá áðáíy ñ áðòáíè ñòíðííú, Áú áíáíðèòá, ÷òí èç-çá óí ìððááèáíèy ìðè-èíðèèíá Áú (ó Áàñ, àèy Áàñ)... Yòí òàè?»

Ñó ù áñòáòáò òàèíá íáèèáííú è ì ñèòíèíáè-áñèèè çàèíí: «ß èò-øá ÷òí-òí óçíáþ, èíááà ðàññóæáþ (áíáíðþ) íá yòíì».

Òíðíøèè ìðèçíáè, áñèè á èííòá ááíííè ñòáàèè èèèáíò ñàì áíáíðèò ìðèòüòí ì ñáíáì ì íèíæáíèè ìðè ì áðíí ñèááòþ ù áá:

«ß áí ñèò ì ìð íá ìííçíáàèè, íáñèíèüèí áíèüø íá àèèyíèá è ì áþò ìðèíðèèè íá ì íþ æèçíú».

«Áòíáþ, ÷òí áñá íáì ííáí ñáòüáçíáè, -áì y ìðáá-ííèáàè ðáíüøá».

«Yòí íá áñááà òàèíá óæ óáíáíèüñòáèè, èàè èà-æáòñy».

«Í áíy ááñííèíèò òí, ÷òí y ì íáò ííyòü è ì áòü íàíðèyòííñè, áñèè áóáò ìðíáíèæáòü áàèàòü òí, ÷òí áàèèè ìðáæáá».

Yòí òíðíøèè çíáè òíáí, ÷òí ì íæíí ìáðáòíáèòü è ñèááòþ ù è ì ñòðàòáèyì.

eèduñy ànàì è ì ùnëyì è, nì ì íáíeyì è, éíeàááíeyì è. Nèòøàéòá, nìðàø èààéòá, ìíááíáéòá èòíáè nêàçáí-ííì ó è... æàéòá. Áúààò èííáà nêíæíí óáàðæàduñy ìò níæàçíá «ìíáíáæàdu» íà èèèáíòá, íáíáéí ìíì íè-òá, ÷òí á òàéíì nêò-àá ìí óíðáòny. Ííyòíì ó àìàñòí ðàññì ìòðáíey íáííáí íáíðáàéáíey áàéñòáéé (íà-íðè ì áð, èçí áíéduñy), ìíéàçú áàéòá èèèáíòó ðàçèè-íú áàðèáíòú ðàçàèðèy nêòóàòèè á áóáòú áì è òíáí, ÷òí ìí ì íæàò ìðááíðèíyòú nàé-àñ. Ì íæíí ìíèñàòú, èàè áàèè náy áðòáè á yòíé nêòóàòèè. Ì íá-áðèè-áàéòá, ÷òí «Áú nàì è èò-ø á àñáò ì íæàòá ìíðáá-èèòú òí, ÷òí ày Áàñ èò-ø á».

Í á çàáúáàéòá ìíñòíyííí íáííì è íàòú èèèáíòó í òíì, ÷òí àñòú áàðèáíòú ày áúáíðá, íáííì è íáéòá àñá áúáíáú è íááíñòáòèè èàæáíáí èç áàðèáíòíá. Áíáíðèòá í ðàçíúò áàðèáíòáò íàè íáéíáúì òíííì, íá áàèy óáàðáíey íà èàéíì-èèáí èç íéò.

Èèèáíò ì íæàò ìíàñàòúny ðáøáíey, áóìày, ÷òí nààèàò ì øéáí-íúé øáà è áíçàðáòá íá áóáò. Nèà-æèòá áìó, ÷òí ì ííáèà èðáè ìðè íèìàðò ðáøáíéà, ì øéááðòny èèè íá áúáàðæèàáðò è ìíyòú áíçàðá-ùàðòny è ìðèíyòèð ðáøáíey. Íáçàòáèúíí nìíá-ùèòá èèèáíòó, ÷òí áú áíòíáú áóáòá n íèì àñòðá-òèòúny á èðáíì nêò-àá, áàæá àñèè ìíñèà ðáøáíey àñá ìíéáò íá òàè, èàè áúéí íáìá-áíí. Ìíñòáðé-òáñú ìí-òáñòáíáàòú íàñéíüéí nêòóàòèy çàòðóáíé-òáèúíá ày èèèáíòá, ìíáááðæèòá ááí, ìí íá áàðèòá íá náy ááí ìðíáéáí ú: «Áú nàì è nàáá áðáèòð, ááì ðáøáòú».

Èòáè, áúá ðàç èðáòéí ìíáòíðèòá àñá, ì -áì áú áíáíðèèè ñ èèèáíòíì ìí ìíáíáò áúáíá è íááíñòáò-éíá á náyçè ñ óíòðáàéáíéáì, íá ìíàñáíeyò ìí ìí-áíáò ìðíáíéæáíey á òíì æá áóòá è ìíàñáíeyò, náy-çáííúò ñ èçí áíáíéáì ìíááááíey. Çàòáì nìðíñèòá ì ìðèíyòíì ðáøáíéè, íáíðè ì áð: «Áú áíáíðèèè, ÷òí ìúòáèèñú ðáøèòú: ìðíáíéæàòú èèè èçí áíéduñy... Nòáéí èè Áàì áíéáá yñíí ìíñèá íáøááí íáñòæáá-íey, ÷òí áú Áú óíòáèè nàèàòú?» Nìðíñèòá: «Ìðè-íyèè èè Áú ðáøáíéà, èàè áúòú?»

Áñèè ðáøáíéà íá áúéí ìðèíyòí, ìðèìèòá yòíò óàèò nìíéíéíí. Íè-ááì nòðáø íáí íá ìðíèçíøéí. Ìíéàæèòá èèèáíòó, ÷òí ìííèìáàòá ááì òðóáííñòúð ìðèíyòèy ðáøáíey, íáííì íéà nàáá è áìó ìðí òá «çà» è «ìðíòéá», èíòíðúá áú íáñòæááèè áí yòíáí. Nìðí-ñèòá èèèáíòá: «Èàè Áú áóááòá æèòú áí òíáí áðá-íáíé, ìíéà ìðèìáòá ðáøáíéà? ×òí áóááòá áàèàòú? Èàè áóááòá nìðáàéyduñy ñ ìðíáéáíáì è? Èàè áóááòá nòðíèòú náið æèçíú á ñííòáàñòáèè ñí náièì è æá-éáíeyì è?» Íáçàòáèúíí nìðíñèòá: «Áñòú èè ÷òí-òí, ÷òí ìíáéí áú Áàì ìííí-ù ìðèíyòú ðáøáíéà? ×òí áúá Áàì ìíæàò ìííááíáèduñy ày ìðèíyòèy ðá-øáíey? Áðáìy? Èíòíðíàòèy? Èàèèá áííðíñú á náyçè ñ ìðèíyòèáì ðáøáíey Áú íáìáðáíú íááóìáòú áíííéíèòáèúíí? Áàðíèòáñú è áííðíñó ì ìðèíyòèè ðáøáíey -áðàç íáéíòíðíá áðáìy. Áí yòíáí ìíáááð-æèààéòá èííòáèò, nìðáøèààéòá ì æèçíè á íáúáì, nêòøàéòá è áàáàéòá èíòíðíàòèð, ìíéàçíòð ày ðàçí ú øéáíéè.

Áñèè áúéí ìðèíyòí ðáøáíéà íá èçí áíéduñy ìíáá-ááíéà (ìðíáíéæàòú óííòðáàéyòú áòíì æá áóòá), ìðè-ìèòá òàéíá ðáøáíéà íá ááíííì yòáíá. Ìíííèòá, ÷òí yòí ìðááí èèèáíòá. Nìðíñèòá: «Èç òíáí, ì -áì Áú áíáíðèèè (ìáííì íéòá èèèáíòó), àñòú èè èàèèá-òí áðòáèá ìðíáéáì ú, á náyçè ñ èíòíðú ì è Áàì óíòáéíñú áú ÷òí-òí èçí áíéduñy á náiáé æèçíè è ìíááááíéè?» Ìíñéíüèò áíéüø è ìñòáí èðááè nòðáìèòny è ì áòú á náiáé æèçíè èàè ì íæíí ìáíüø á ìðíáéáì, èèèáíò, nêíðáá àñáí, ìðíyáèò æèèáíéà ìðááíòáòú, ìí èðáé-íáè ì áðá, íáá íáíé èç óíííyíòóòú ìðíáéáì.

Áñèè ìðèíyòí ðáøáíéà èçí áíéduñy, ìíáááðæè-òá èèèáíòá è ìáðáòíáèòá è íáñòæááíéèð ìéáíá áàé-ñòáèè.

4.4. Í áñòæááíéà ìéàíà áàéñòáèè

Í áñòæááíéà ìéàíá áàéñòáèè óàèáñííáðàçíí íá-÷è íàòú ñ ìíñòáííáèè çààá: «Èàèè ì áóááò Áàø nêá-áòð ì èè øáá?», «×òí Áú áóááòá áàèàòú nêááòð ì èà íáèí-áàá áíy? Í áááèð? Ì ányò?».

Íáííì íéòá èèèáíòó í ááí ìíúòá è ìíííáèòá ñí-ìíñòáàèòú ááí ñ òáíáðáø íèì è íáìáðáíeyì è: «×òí Áú óæá áàèàèè ðáíüø á, ÷òíáú áíñèè-ù yòíáí?», «×òí ìéáíéòðáòá áàèàòú nàé-àñ?», «Áú ì íæàòá nàá-èàòú áíéüø á (èò-ø á, ìí-áðóáíí ó)?»

Í ìíéòáðáñòéòáñú, íá -ùð ìíáááðæèò ðàññ-èòú-ááàò èèèáíò: «Èòí áóááò Áàì á yòíì ìíííáòú?»

Ìðíáááèòá ìòáíéò áíòíáííñòè èèèáíòá nàèèàòú òí, ÷òí ìí íáìáòèè: «Í óáíéòá ìí øéàèá ìò ì áí 10 náið óáàðáíííñòú á òíì, ÷òí nàèèàòá nêááòð ì èè øáá».

Ìíáááðæèòá èèèáíòá, áúðàçèá náið ááòó á ááí nàì ìíñòíyòáèúííñòú, íáíðè ì áð: «Ì ìòíæá, Áú nàðü-áçíí íáñòðíáíú nàèèàòú... Nì ìòðèòá, ó Áàñ àñòú -áò-éíá ìðááñòáèèáíéà, ÷òí íóæíí áàèàòú, è yòí çíá-èò, ÷òí Áú yòíáí áíáúáòáñú, áàæá áàç ìííáíé ìííííù è ñí nòíðííú áðòáèò!»

Íá yòíì ìíííáíé yòáí ìíòéàèðíááíey çàéíí-áí. Èèèáíò ìíáíøáè è ñòáàèè ìðèíyòèy ðáøáíey è àèòéáíúò áàéñòáèè. Íáíáòíáè ìí ìðíáíéæàòú ìíá-ááðæèààòú èííòáèò ñ èèèáíòíì è áàéñòáíáòú áàèü-ø á ñíáèáñíí ñòáìá ðááíòú èííñòéüòáíòá ñ èèèáí-òíì íá ðàçíúò ñòáàèyò èçí áíáíéy ìíááááíéy (ñòá-ì á 1).

4.5. Ðàñíðíñòðáíáííúá ì øéáèè ìðè ðááíòá ñ èèèáíòíì

Áàæá èííñòéüòáíòú, èíòíðúá èçò-èèè àñá, ÷òí òíéüéí áíçííæíí ì ìòéààòèíííì ñíááñáíáíéè è ìíòéààòèíííé òáðáíéè, ñíyèè íáñéíüéí áèááí-òèèüì íá ìí yòíé òáìá è ñàì è áááòó ñàì è íáðú, íè á èíáè ì áðá íá çàñòðáòíááíú ìò íáòáá-. Áyò òíáí -òí-áú ìííí-ù nàáá è áðòáè ñíáòèàèèñòáì, ðááíòáð-ù è ì á yòíé íáèáñòè, ìíéàçíí èçò-àòú náiè ñíáñòáá-íúá íááíñòáòèè. Nèááòð ì èà àñíáèòú yáèyðòny ñà-ì úì è ðàñíðíñòðáíáííú è ì øéáèàì è, èíòíðúá ì íæàò ñíááðøèòú èííñòéüòáíòú, ìðíáíáyù èè ìíòè-áàòèíííóð òáðáíèð.

Í áù àÿ ñòá à ì ñ ò à à è è ò ç ì á í á í è ÿ ÿ í á à à à í è ÿ è à è ÿ ð è ò ì à Ì Á Ò

<p>Стадия изменения и характеристики стадии</p>	<p>Задачи консультанта</p>	<p>Что предпринимать для выполнения задач (í á à ð í á í á à ì á à è ñ ò à è ÿ è í í ñ ò è ù à ð í ò à á ñ è à à ò ð ÿ ù è ò à è à à à ò)</p>
<p>Стадия преднамерения</p> <p>× á è í á à è í á ç à ò ì ù à à à ò ñ ÿ í á à í á ò ð í á è ì ñ ò ù ð è ç ì á í á í è è. Í ñ í ç í á í è à í í ç ò è è à í á ò í ò ð à à è à í è ÿ ç í á ÷ è ò à è ù í í í á ð à à à ò è à à à ò í á à à ò è à ù</p>	<p>Ç à ð í í è ò ù ñ í í í á í è à - ñ í ñ í á - ñ ò à í á à ò ù í ñ í ç í á í è ð ò è ñ è í á è ÿ ð í á í è à í, ñ à ÿ ç à í í ù ò ñ ð à è - ò è è ò à í í è í í á à è ù ð í í á à - à à í è ÿ</p>	<p>Ò ñ ò à í í á è ò ù á ç à è ì í í í í è ì à í è à. Í ð è í ÿ ò ù í á à ì ñ ò à ò í è à ð í ò à í í ñ ò è.</p> <p>Ñ ñ à ì í á í í á ÷ à è à ÿ ð í ÿ ñ í è ò ù ñ è ò à ò è ð: ð à ò á í è ÿ ÿ ð è í è ì à à ò ñ à ì è è è à í ò.</p> <p>Í ð à à è à à à ò è ÿ ð à à ì ñ ò à à è ÿ ò è í ò ð ì à ò è ð á í á è - ò ð à è ù í í è, í á ñ ò à è à ð ù á è í á í á ð à.</p> <p>Í á ÿ ÿ ñ í è ò ù ð è ò è ð à ñ ñ ì ð ò à ò ù à à í á ð ð í ò á í è è è è è à í ò.</p> <p>Í ð à à è í á è ò ù è í ò ð ð ì à ò è ð, è í ò ð ð à ÿ à ò ñ í í - ñ í á ñ ò à í á à ò ñ í è à à í è ð à ð à à.</p> <p>Í í ù ð ÿ ò ù í á ð à í ò à í è ò ñ ò ù à ñ ò à ò ð ù á è ì í á à è ÿ í á à - à à í è ÿ.</p> <p>Í í ù ð ÿ ò ñ à ì í á í á è è ç, à í á à à è ñ ò à è ÿ.</p>
<p>Стадия намерения</p> <p>× á è í á à è è ñ í ù ò ù à à à à à à í è ñ - à à í í ñ ò ù í í í á í á ò è ç ì á í á í è è. Í á ò í à è ò ñ ÿ á í á ð à ò è ò à è ù í í ñ ò è. Í á à è è ð - à à ò è ç ì á í á í è ÿ á ñ à í è ÿ è à í ù í á à è è à è ò è è ì à ñ ÿ ò</p>	<p>Í í ð à à à è è ò ù è ð à ç à è ò ù ÿ ð è - è í ù à è ÿ è ç ì á í á í è è è ð è ñ è è, ñ à ÿ ç à í í ù á ñ ð ñ ò ñ ò à è à ì è ç - ì á í á í è è.</p> <p>Ò è ð à í è ÿ ò ñ à ì ñ ò ÿ ò à è ù - í ñ ò ù è ò à à ð à í í ñ ò ù á ñ í á ñ - à à í í ù ò ñ è à ò ð í ò ð ð à è ù í í è ç ì á í á í è ÿ ÿ í á à à à í è ÿ</p>	<p>Í ð è í ÿ ò ù í á à ì ñ ò à ò í è à ð í ò à í í ñ ò è. Í ð í ÿ ñ í è ò ù ñ è ò à - ò è ð: ð à ò á í è ÿ ÿ ð è í è ì à à ò ñ à ì è è è è à í ò.</p> <p>Í ð í á í á è è ç è ð í á à ò ñ è è è à í ò ì ò í ð í ð í ò à à è í á í - à í ù ò à à è í á ð è í ò ð à à è í á.</p> <p>Í ð í á í á è è ç è ð í á à ò ñ ò à ì ò í á ù - í í á í á í ÿ.</p> <p>Í í ù ð ÿ ò ù á í á è è ç ÿ ò à í è ò à ñ à ò «ç à» è «í ð í ð è à» è ç ì á í á í è ÿ ÿ í á à à à í è ÿ.</p> <p>Í í ÿ ò ù, í á í á ù è ò ù è à ù ñ è à ç à ò ù è í è à à à í è ÿ è ñ í - ì í á í è ÿ è è è à í ò à ÿ í í á í á ò è ç ì á í á í è è.</p> <p>Í í á ÷ à ð è à à ò ù í á ù á, í í è í á è ò à è ù í ù á í á ð ñ í á è ò è à ù è ç ì á í á í è è, í á í á ð ò à è à í í ù á à ð à ç ò è ù ò à ð à í á è è ç à è ÿ ò á í è è.</p> <p>Í ð ñ è à è à à ò ù è ÿ ð ð à è ò ù, ò ñ è è à à ÿ à ù ñ è à ç à ù à à í è ÿ è è è à í ò à, í á ð à à è à í í ù á í á í á ò è ç ì á í á í è è ÿ ð à ð à è à í í á í è à ñ à ì í á í ñ à à ÿ.</p> <p>È ç à à à ò ñ í á è ç í á ÿ ð à à à à ò ù à í á í á ù á ÿ í è ù ç ò è ç - ì á í á í è ÿ (í á í á ò ð í á è ì í í í ù ð ÿ ò ù ñ à ì í á í è è è à í ò à à à è ò ù ð í)</p>
<p>Стадия подготовки к действиям</p> <p>× á è í á à è ÿ ð è í è ì à à ò ð à ò á í è à è ç ì á í è ò ñ ÿ ù è à à è à à ÿ í á ð à ù á í í ù ò è è - «í ð í á ò à à í á ò».</p> <p>Í è à í è ð ò à ÿ à - à ò ù è ç ì á í á í è ÿ ò à à ò à ð - à í è à í á í á í ì à ñ ÿ ò à</p>	<p>Í í ì í - ù ÷ à è í á à è ò í á ì à ò è ò ù ÿ ð è ì à è ù í í è ÿ à í à è ñ ò à è è, í á ð à à è à í í ù ò í á è ç ì á í á í è ÿ</p>	<p>È ç ò - è ò ù á ì à ñ ò à à à ð è à í ò ù è ñ ò ð à ò à à è ÿ í á à à à í è ÿ.</p> <p>Í í ð à à è è ò ù ð ð í á è à ì ù è ÿ ð à ÿ ò ñ ò à è ÿ, í í á à à ð à è ò ù á è ò ð à í á í è à í è è.</p> <p>Í í ì í - ù è è è à í ò è ÿ ð à à à è è ò ù á í ç í í à è í í ù á è ñ ò ð í - í è è ñ í ò à è ù í í è ÿ í á à à ð à è è.</p> <p>Í í ì í - ù è è è à í ò è ÿ í á à ð è ò ù á à à í ñ è ð ò ù ù à ñ í ñ í á - í ñ ò è à è ÿ ñ ò ù à ñ ò à è à í è ÿ è ç ì á í á í è ÿ ÿ í á à à à í è ÿ.</p> <p>Í í ù ð ÿ ò ù í á à í è ù è à í á - à è ù í ù á ò à è</p>
<p>Стадия действий</p> <p>× á è í á à è ÿ ð í á ò à à à ñ ò è ñ à à ÿ í í - í í á ì ò à ð à - à í è à 3 - 6 ì à ñ ÿ ò à à</p>	<p>Í í á à à ð à è ò ù è è è à í ò à à à à í í á ð à ù ò ò à à à è è ç ì á í á í è ÿ ÿ ì</p>	<p>Í í ì í - ù á ÿ ð í ò à ñ à ÿ ð à à à è à í è ÿ ò à è à è, à ÿ è à - í è ð í á à è è. Í í á à à ð à è ò ù ÿ ð è ð à ò á í è ð ð í á è à ì.</p> <p>Í í ì í - ù á ÿ ð à à à è à í è è ÿ ð à ÿ ò ñ ò à è è è ç ì á í á í è è è ò à è ð ð ð í á, í í á à à ð à è à à ð ù è è è ç à è ð à í è ÿ ð ù è è è ç ì á í á í è ÿ.</p> <p>Ñ ñ ð à à ð ð í - è ò ñ ÿ ÿ í á ð è ç í á è à ò è ç ì á í á í è ÿ è ñ í - ò è à è ù í í è ÿ í á à à ð à è à.</p> <p>Ò è ð à í è ÿ ò ñ à ì ñ ò ÿ ò à è ù í ñ ò ù è ò à à ð à í í ñ ò ù á ñ í á - ñ ò à à í í ù ò ñ è à ò ÿ ð è ð à í á í è à í è è ÿ ð à ÿ ò ñ ò à è è.</p> <p>Í í ì í á à ò ù ð à í á í è à à à ò ù - ò à ñ ò à í ò ð à ò ù ð ð à è í á à í í á í í á ð à ç à à è ç í è.</p> <p>Í ð í á í á à ð è à à ò ù è ò è ð à í è ÿ ò ù ÿ í í è ì à í è à à í è à í - à ð à à í í ù ò ÿ ð à è ì ò ù à ñ ò à è ç ì á í á í è ÿ</p>
<p>Стадия поддержания изменений</p> <p>× á è í á à è à è ò à è ù í í á à ð à ÿ ÿ (í ò 6 ì à ñ ÿ ò à à à í 5 è à ò è à í è à à) ÿ ð è à à ð à è à à à ò ñ ÿ í á í á í í á ð à ç à ÿ í á à à à í è ÿ</p>	<p>Í í á à à ð à è ò ù è è è à í ò à à í ð à - à à è à í è è ò à è ð ð í á ñ ò ù à í á è ÿ í ì í - ù ð à ç ð à à í ò à ò ù è ÿ ð è í á - í è ò ù ð ð à à à è è ÿ ð ð è à è ò è ð ð ù à í á</p>	<p>Í í á à à ð à è ò ù è è è à í ò à à í á ð à è ñ à ì í á í ñ à à ÿ.</p> <p>Í á ñ ò à è ò ù á í ç í í à è í ñ ò ù ÿ ð ð è à ñ ò ÿ ÿ ÿ ÿ ÿ ñ ò ù à à ì.</p> <p>Í í ð à à à è è ò ù ð ð à ò à à è è ð à à í á í è à í è ÿ ñ ò ù à í á, è í ò ð ð ù á à à è è ð ð í ò è è ð à ç ò è ù ò à ò.</p> <p>È ñ ñ è à à í á à ò ù è ñ ð ð í á í ç è ð ð í á à ò ù ò à è ð ð ð ð, è í ò ð ð ù á ì í á ò ù á ù ç à à ò ù ñ ù á.</p> <p>Ñ ñ ò à à è ò ù ÿ è à í í á à à ð à è è (à è è ç è è à, à ð ò ÿ ÿ ù ñ à ì í - í í ì í è, è í í ñ ò è ù à ð ò)</p>
<p>Стадия срыва (í á í á ÿ ç à ò à è ù í á ÿ ñ ò à à è ÿ)</p> <p>× á è í á à è à í ç à ð à ù à à ò ñ ÿ è ÿ ð à è - í è ì í á à à è ù í í á à à à í è ÿ</p>	<p>Í í ì í - ù è è è à í ò è à à ð í ò ò ñ ÿ è ÿ ð ð à ñ ñ ò ð à ç à ì ù ò è à í è è, ÿ í á à à ð ð í á è è à à è ñ ò à è ÿ ÿ, - ò í á ù í í í á ð à ç í - à ð í á à è ñ ÿ è ÿ í á ç à ñ ò ð ÿ è í á ð à è í è ò ì í á à - è ÿ ò í á à à à à í è ÿ ÿ ñ è à ñ ò ù à à</p>	<p>Í í ì í - ù è è è à í ò è ð ð í á í á è è ç è ð í á à ò ù ñ è ò - è à ò è ñ ÿ ñ ò ù á.</p> <p>Í í á à à ð à è ò ù è è è à í ò à à ð à ñ ñ ì ð ð à í è è ñ ò ù à à è à è ÿ í - ò - è ò à è ù í í á í í ù ò à, à í á è à è ÿ ð í á à è à.</p> <p>Í ò á í è ò ù á ì à ñ ò à ñ è ð ò à ò è è, ñ à ÿ ç à í í ù á ñ à ù ñ í è è ì ð è ñ è ì.</p> <p>Ñ ñ ð à à ð ð í - è ò ñ ÿ ÿ í á à ñ à ò «ç à» è «í ð í ð è à» ò í á í, ÷ ð í - à ù í á ì à à è à í í á à ð í ò ò ñ ÿ è ÿ í í ù ò è à ì è ç ì á í è ò ù ÿ í - à à à à í è à</p>

Éi ínoëuòàì ò íàýçúááàò èèéáíòóòàèù èçì áíáíéè

Éíáàà èèéáíò ìðèðíàèò àèý èí ínoëuòàòèè, íàì ÷ànoí èàæàòny, ÷òí òàèù àèý íááí ì íæáò áúòù íáíà è ààèínoááííáý: ìíèíínoùþ è íáàñáàà ìòèàçàòúny ìò òííðòáàèáíéý ìàðèíòèèà. ×ànoí íáúànoáí á òà-èíì, noíðòá/noíðòáà èèéáíòà èèè èí ínoëuòàíò è ìá-þò àáñù ì à ìðáààèáíííà ìðáànoààèáíéà ì òíì, ÷òí ñèááòáò ààèàòù èèéáíòó: ìí èèè ííà àíèæáí ì ìíèíí- noùþ ìðáèðàèòù òííðòáàèáíéà. ×ànoí ìðíðèáínoí- ýíèà ñ èèéáíòíì ìí ýòíìò ìííáíòó áááàò è íáñíæà- ñèþ ì íáíáòíàè ìínoè ÷òí-òí ìáíýòù àííáúà. Áñèè èèéáíò íà-è íááò ñííðèòù, áíçðàæàý ìðíðèá ìòèàçà ìò ìàðèíòèèíà èàè èí íá-ííé òàèè, èí ínoëuòàíò ì í- æáò ì ìðáààèèòù àáí èàè «íá ìíáààþ ù àáíny áíçààè- ñòàèþ» èèè «òè ìè-ííáí ìàðèííáíà, íá æáèàþ ù àáí èà-èòúny». Éíáàà ðà-ù èáàò ì áðòàèò èèéáíòàò, ñ áðòàè ì è ìðíáèáíàìè (íáíðè ìáð, òíáèè, ìðíáèáí ù noíðòæáñoàà, ìðíáèáí ù ñíòèàèùí ùò íááúéíá), èí í- ñòèuòàíòù àííéíá àíòíáú ìðèíýòù òàèè èà-áíéý, ìínoààèáííúà ñàìèìè èèéáíòàìè. Íí-áì ó æá ààèí íáñoíèò è íá-à, èíáàà ðà-ù çàòíàèò ì ìíìíùè ìðè çààèñè ì ìnoýò? Íínoáííáèà òàèè ìòèàçà ìò ìàðèí- òèèà á àèüá òàèòà, íá ìíáèáèà ù àáí íáñoæááíèþ, ÷ànoí àíáèáèàò èèéáíòà è èí ínoëuòàíòà á àíáíáí- ðíò íáíðíáòèðèáí ùò ñííðíá è ðàçáíáíðíá ì è ì-áì, ÷òí ìðáíýònoðáòáò ñíçàáíèþ íáíáòíàè ì ùò ðááí-èò àçàè ì ííòíí òáíéè ì áæáò ì èìè.

Àèý èí ínoëuòàíòà ýòí òàèæá ì íæáò ýàèòúny ì-áíú ðàçí-àðíáúááþ ù èì òàèòíðíì. Éí ínoëuòàíò ì èèíá- àà íá òàèáèò òñíáòà ìíìíùè, àñèè è ì ààèæáò èáà- àèùí ù è ðàçòèuòàò á ìàðàçà èèéáíòà, òàèèèí è ìíè- íínoùþ «÷ènoíì», íá ñíááðøþ ù àì ìèèàèèò ìðí- òèáííðááí ùò ààènoðàè è èìáþ ù èì èáààèùíòþ ðà- áíòó àí èííòà ñáíèòó àíáè. Áíèáà ìðíáòèðèáíé è òàèáñííáðàçííé èàè àèý èèéáíòíá, òàè è àèý èí í- ñòèuòàíòíá ýàèýàòny ìínoáííáèà ðáàèèòè-í ùò, àí- ñòèæè ì ùò ðááí-èò òàèáè, à òàèæá áíçì íæáíínoù èò íáñoæáàòù. Øáà çà øááíì èèéáíò ìðíáèèáàòny è òàèè, à èí ínoëuòàíò ðýáíì. Íí íá íáíáíðíò.

Éí ínoëuòàíò ì à-èíáàò ìíìíáòòù, ìáíðáàèýý èèéáíòà ìà èçì áíáíéèà àúà àí ò íáí, èàè àííòèáíò- òí ÷àðèíà ñíáèàñèà ñ èèéáíòíì

Íñííáíé èþáíé ìíìíùè èèéáíòó á èçì áíáíéè ìíááááíéý ýàèýàòny áíáèèç ìðíèñòíáýù àáí. Ýòíò áíáèèç àíèæáí ìðíáíáèòúny àíánoà ñ èèéáíòíì, è ðàçòèuòàòù ýòíáí áíáèèçà àíèæáí ìáñoæáàòúny ñ ìèì. Áíáèèç è àáí ðàçòèuòàòù ìðáànoààèýþ ñáíááí ðíáà ðáíðèþ èçì áíáíéè, èíòíðáý íáíáòíàè ì à èèè- áíòó àèý òíáí, ÷òíáú ìííèìàòù, ÷òí ìðíèñòíáèò ñ ìèì èèè áóááò ìðíèñòíáèòù á ààèùíáè øáì. Èèéáíò, ñ ñàì íáí íá-àèà àíèæáí áúòù á èòðñá ýòíé ðáíðèè, ìííèìàòù àà è áúòù ñ íáè ñíáèáñí ùì.

×ànoí èàæàòny, ÷òí èí ínoëuòàíòù á íáèàòè çà- àèñè ìínoáè áíýòny ìáñoæáàòù ñáíè àçàèýáú, òáíðèè è èáàè, èáèàùèá á ìíííáà èò ìíáòíáíà ñ ñàìèìè èèéáíòàìè. Ýòí èàæàòny noðáííúì. Èèéáíò, èíòí- ðúé òí-àò íá-àòù èà-áíéà àèý òíáí, ÷òíáú íá ìíòá- ðýòù ðááíòó èç-çà ÷ðàçì áðííáí ìíòðáàèáíéý ìàð-

èíòèèíà, ì íæáò àíáñá íá ñíáèðàòúny ìðáèðà ù àòù òííðòáàèýòù èò ñíáñáì, è òàèæá íá àíòíá è òíìò, ÷òíáú ìáñoæáàòù ñ èí ínoëuòàíòíì ñáíè ñáìáéíúá ìðíáèáí ù, èíòíðúá (ìí ì íáíèþ èí ínoëuòàíòà) è ýàèýþòny ìðè-èííé àáí çèíòííòðáàèáíéý ìàðèíòè- èàìè. Íáø àííáðáæáàì ùè èí ínoëuòàíò, ìáíáèí, èèøù á ì-àðááííé ðàç òèðáíèýàòny á ì ùñèè òíìì, ÷òí àñá ìàðèíçààèñè ì ùá ìòðèòáþò ñáíè ðáàèùíúá ìðíáèáí ù è íá ìíòèàèðíááíú è òíìò, ÷òíáú ìáðá- ñòàòù òííðòáàèýòù.

Íáñííáíííòù èí ínoëuòàíòà ìáòíàèòúny áçç ìíì ùòðáíéý á àèüá ìðíáðáñà èèéáíòà

Ðááíòà ñ çààèñè ì ùì è ðáàèí ìðèííèò áúnoðúé òñíáò, ì èíòíðíì èí ínoëuòàíòù ÷ànoí ìá-òáþò. Éí í- ñòèuòàíò ì íæáò ìðáèòè-àñèè íá ìíèò-àòù ìèèáííáí ì ùòùáíéý òáíáèàòáíðáíííòè. Áñèè èí ínoëuòàíò ìíòðí ìóæáàòny á òàèíé áíòóðáííáè ìíáíèðèè, ìí ì-áíú ñèíðí ìí-òáñòáòáò áà áàòèòèò. Íí ì íæáò ìá- àòù òáðýòù òáàðáíííòù á ñáíèò ìðíòáññèííáèù- ìíò èà-àòáòàò èèè, ÷òí áúá òòæá, ì íæáò ðàçàèòù ñèñòáìò ìðáànoààèáíéè, á èíòíðíé ìònoðnoðàèà òñ- íáòà áóááò ìòíáñáíí íá ñ-àò èè-íínoí ùò òàðáèòá- ðèñòèè èèéáíòíá (íáíðè ìáð, «Íèèòí íá ì íæáò ìíð- ìáèùíí ðááíòàòù ñ òàèèìè ì-áíú òðòáííùì è ìðí- áèáíí ùì è èþáüìè; ýòè ìàðèííáíú àñááàà ñííðí- òèàèýþòny èà-áíéþ» è ò. á.).

Íðáàñòààèáíéý èí ínoëuòàíòà ì òíì, ÷òí çà- àèñè ì ùá ìá ñíííáííú è èçì áíáíéèýì

Íðáàñòààèáíéè ì òíì, ÷òí «ðàç çààèñè ìínoù ìí- ýàèèáñù, ìò íáá òæá ìèèòáà íá áááíøúny», àíáñá íá àáíòííáèýòó íáñ è íáø èò èèéáíòíá è ááðá á áíçì íæ- íínoù ìáðáíáí. Áñèè èí ínoëuòàíò - ñíçíáòàèùíí èèè ááññíçíáòàèùíí - ñíáèáñáí ñ ýòè ì òáàðáèáíéè, ìí «çàðáæáàò» ýòíé òí-èíé çðáíéý è ñáíèò èèéáíòíá. Á øá àñèè ñàìè èèéáíòù ìá-íòó á ýòí áàðèòù, òí òáàðáèáíéè ìáèçáàèíí ìáðáíòny áúá íáíè ñà- ìíðáàèèçòþ ù èìny ìðíðí-àñoáíì.

Íáàèíáíéè èèéáíò ìá èò ìðíáèáíàò

Ðááíòà ñ èþáüìè, èìáþ ù èìè ìðíáèáí ù ñ çà- àèñè ìínoýìè, ÷ànoí ñííðýæáíà ñí noíèéííááíè- àì ñ ñèñòáííé ìíðáèè, òáííínoáè è ìðáànoààèá- íéè ñàì íáí èí ínoëuòàíòà. Èþáè, çààèñè ì ùá ìò èá- ààèùíúò èèè ìáèáààèùíúò ìàðèíòèèíà, ÷ànoí ñí- ááðøþò ìínoóíèè, èíòíðúá èí ínoëuòàíò ì íæáò ìá ìáíáðýòù.

Òàèè ìáðàçíì, ó íááí ÷ànoí áíçíèèàò ñíáèàçí ìínoààèòù èèéáíòíá á èçáàñòíínoù ì òíì, ÷òí ìí íá ìáíáðýòó áà çáíýòèý ìðíèòèòóòèè èèè àáí áíæáà- íéà áàòíìíáèèý á íáòðàçáíì àèüá. Ñ òí-èè çðáíéý èí ínoëuòèðíááíéý á áóòá Ì ÁÒ, áú íáñáíéè ì ìðáèù- ìíò ñóæááíéè ì ìíáááíéè èèéáíòà ìá àòíáèò á çáàà-è èí ínoëuòàíòà. Íáíðíðèà, á àáí çààà-ò áòí- àèò ìíáú øáíéà ñàì ìóáàæáíéý èèéáíòà, ñííííá- íínoù áàòù áìò ìí-òáñoáííáòù, ÷òí àáí ìðèíèìáþò èàè èè-íínoù, íáñííòðý íá àáí ÷áèíáà-àñèèà ñèà- áínoè. Áàçíáíé èònoáííáèíé èí ínoëuòàíòà àíèæáíí áúòù ìðèíèìàòù òí, ÷òí ànoù, è ðááíòàòù ñ ýòèì, à íá òðááííáòù òíáí, ÷òí àíèæáíí áúòù.

ḏáíeá áíeácíe á àèíàíeèá. Èëáññe-áñeèì ìḏeíá-ḏíì yáeyáoný ḏáññì íḏḏáíeá Ī.Á. Ááí íóøeèí úì èèe-íeèè ìñeḏííàḏeè íá ḏíeüèí á ñḏàḏeèá, íí è á àèíà-íeèá [2].

Īḏeíáíeḏàèüíí è eçó-áíeḅ ìḏíáeáì ú øeçíó-ḏáíeè áíeüøíáí áíeíàíeý çáñeóæeááḏ ḏóíí-, í-íúé, ḏḏáçáúé èèeíeøeçì, ñáíeñḏááííúé íḏá-á-ñḏááííúì ìñeḏeàḏḏàì. Ñíḏáááèeèáíñḏe ḏáæ, áñáí íàì ñeááḡḏò ìíìíeḏú í ḏíì, -ḏí èìáííí ííeñáíeý Ā.Ō. Èáíæíñeèì eááíḡḏáíeè è Ñ.Ñ. Èíḏñáeíáúì àeçííeè ìḏáááññeḏeèè è á íàeáíeüøáe ñḏáíáíe ñííḡḏáñḏáíáæè ḏáì èèeíe-áñeèì ìḏíyáeáíeýì, èíḡíḏúá ìíçáííáá úúèè ìḏááñḏáeáíú Ā. Áeáeèáḏíì eáè øeçíḡḏáíeý [8].

È, íáeííáḡ, íá ñeááḡḏò çááúááḡú áú, íá íáííe ḏḏáæḡeèè íḏá-áñḏááííe ìñeḏeàḏḏeè – ḏáññì íḏḏá-íeè ìñeḏe-áñeíáí çááíeáááíeý ñ ííçeḡeè è ìḏḏeà-èèñḡe-áñeíe ìñeḏíeíáeè è ìñeḏííàḏíeíáeè, íáḏáç-ḏúáíí ñáyçáííúḡ ñ ḏeèíñíḡeáe àeáeáeḡe-áñeíáí ìḏḏeàeèçíà è ḡ-áíeáì È.Ī. Īááeíáá è ááí øeí-èü ì áúñøáe íáḏáííe ááyḡáeüííñḏe. Īḏeíáíeḏàèü-íí è øeçíḡḏáíeè è ìááḡñý á àeáḡ, ìḏáæáá áñááí, eçó-áíeá èè-ííñḡe eáè ááæíáe øáe ñíñḡáæýḅ ù áe øeḏíeíáí ìííyḡeý èííñḡeḡḡeè, ìḏááñḡáæýḅ ù áe á íáøáì ñíáḏáíáííì ìííeíàíeè æeíñíḡeàèüííá áæíñḡáí èíáeáeáá è èè-ííñḡe [1]. Īḏe ýḡí ìñí-áíáí áíeíàíeý çáñeóæeááḏ eçó-áíeá ḏeíà áúñøáe íáḏáííe ááyḡáeüííñḡe, ḡḏáæḡḡeḏeçḡḅ ù ááí èè-ííñḡú ñí ñḡíḏííú æeíàíeèè íáḏáííúḡ ìḏíḡáññá è ìḏáá-ñḡáæýḅ ù ááí ìḏeḏíáííḡḅ ñííáḡ ḡḏáæḡḡá [5].

Ñeááḡḡò ìíá-áḏeííḡḡú, -ḏí èìáííí á ìííyḡeè èííñḡeḡḡeè çáeíæáíá áíçì íæííñḡú ḡæííñḡíáí, àeáeáeḡe-áñeíáí ìíáḡíáá è ḏáññì íḏḏáíeḅ ḏáeíáí ñeíæíáí çááíeáááíeý eáè øeçíḡḏáíeý. Īíæíí ñeáçḡḡú, -ḏí ḡæá ḡ Ñ.Ñ. Èíḏñáeíáá, Ī.Á. Ááí íóøeè-íá è È.Ī. Īááeíáá ìú íáḡíæèì ḡeáçáíeý íá ḏíeü

èííñḡeḡḡeè ìḏe eçó-áíeè ìñeḡe-áñeíáí çááíeááá-íeý [4, 2]. Èçó-áíeá èèḡḡáḡḡḡú, ááííúá, ìíeḡ-áí-íúá á ñíáñḡááííúḡ èèeíeèí-yéñíáḡe ìáíḡáeüííúḡ èññeááíááíeýḡ, è èèeíe-áñeèè ìíúḡ ìíçáíeèèè ḡḡí-íeḡú áñíáeḡú eçó-áíeý øeçíḡḏáíeè è ñḡíḡ-íḡeḡíááḡú èííñḡeḡḡeèííæeüíḡḅ ḏáíḏeḅ ááííáí çááíeáááíeý [6, 7].

ḐÁÇḅ Ī Á

Ī áíáúáíeá ááííúḡ èèḡḡáḡḡḡú, èèeíe-áñeíáí ìíúḡà è eááíḡḡáḡíḏííúḡ èññeááíááíeè ìíçáíeèèí íàì ñḡíḡí ḡeḡḡíááḡú èííñḡeḡḡeèííæeüíḡḅ ḏáíḏeḅ øe-çíḡḏáíeè. Ā ñáíáe ḏáíḏeè ìú èñḡíæeèè eç øeḏí-éíáí ìííyḡeý èííñḡeḡḡeè eáè ñíáíeḡíííñḡe ḡñḡíe-èáḡú ìíḏḡíeíáe-áñeèḡ, ḡeçeíeíáe-áñeèḡ è ìñe-ḡíeíáe-áñeèḡ ñííááííñḡáe ñáíeñḡá ìḏááíeçíà è èè-ííñḡe, íáḡñeíáeáííúḡ ìáñeááñḡááííñḡḅḅ è àeḡḡáeüííú ì áíçááeñḡáeáì ñḡááú.

Èííñḡeḡḡeý ḡeèḡ, çááíeáááḅ ḅèḡ øeçíḡḏáíe-áe, áúñḡḡááḡ á ḏíeè ìḏááḏáñííeíæáíeý è ááííííḡ çááíeáááíeḅ. Īḏááḏáñííeíæáíeá ìíæáḡ áúḡú íáí-áíçíá-íú ì ñḡí-èè çḏáíeý ḡáeḡíḏíá, ḡ-áñḡáḡḅ ù èḡ á ááí ḡíḏíeḏíááíeè. Īíñeááíáá è ìááḡ áeèæáe øáá ìḡííøáíeá è ñííááííñḡý ìá-áíeý è ìḏíáííçá çá-áíeáááíeý.

Øeçíḡḏáíeý – èè-ííñḡíí-èííñḡeḡḡeèííæeüííá íáḏáíí-ìñeḡe-áñeíá çááíeáááíeá, èíḡíḏíá ìḏáá-ñḡáæýḡḡ ñàì ìñḡíyḡáeüíḡḅ ìíçíeíáe-áñeḡḅ áæeíe-ḡḡ, ḏáçáeáááḡñý á ḏáçeè-íúá áíçḡáñḡíúá íáḏeíáú è ḡḏáæḡḡeḡḡeçḡáḡñý íáíæeíáeíáú ñí-áḡáíeáì áíḡḡ-ḏáííeè è áíáøíeḡ ḡáeḡíḏíá, ḡ-áñḡáḡḅ ù èḡ áíçíeè-ííááíeè çááíeáááíeý. Ōáeáý ḡḡáeḡíáeá øeçíḡḏáíeè ñííñíáñḡáḡḡ ḡíḏíeḏíááíeḅ àeáeáeḡe-áñeíáí ìí-íeíàíeý áæeíñḡáá ìíḏíæeüííáí è ìáḡíeíáe-áñeíáí ñíñḡíyíeè è íeíí-áḡáeüíííḡ ḏáñeḡḡḡeḅ ñḡú ìíñ-ḡeè ááíííe ìáḡíeíáeè.

Èèḡḡáḡḡḡḡ:

1. Á Ī Ý. Ò. II. Ò. 27. – Ī., 1986.
2. Ááí íóøeèí Ī.Á. Īíñḡáííáḡá áííḡíñá ì øeçíḡḏáíe-áñeíe èííñḡeḡḡeè. Èçḡḡáííúá ḡḡḡáú. – Ī.: Īá-àèḡeíá, 1964. – Ñ. 58-64.
3. Èáííáḡeḡ ḅ.Á. Ñíáḡáíáííúá ìḏíáeáì ú øeçíḡḏáíeè / Īḏíáeáì à áæeíñḡáá øeçíḡḏáíeè. – Ī.: Īáá-àeç, 1933. – Ñ. 40-44.
4. Èíḏñáeíá Ñ.Ñ. Èḡḏñ ìñeḡeàḡḡeè. Ò. 2. Èçá. 2. – Ī., 1901.
5. Īááeíá È.Ī. Ñḡááú. 1949. Ò. 1, 2, 3.
6. Ñḡáḡeḡḡú Á.Ñ. Èèeíeèí-yéñíáḡe ìáíḡáeüííá èññeááíááíeá èíeíííḡḡíe è àeñḡḡáeüííe ñeñḡáì ìḏe øeçíḡḏáíeè. Áeññ. áíeḡ. ìáá. íáḡe. – ×áeyáeíñe, 1965.
7. Ñḡáḡeḡḡú Á.Ñ. Īñíáííúá áñíáeḡú è ýḡḡe eçó-áíeý øeçíḡḏáíeè ìá ñíáḡáíáííí ýḡáíá. Áííḡíñú ḡáíḡeè è ìḡáeḡeè // Áeḡḡáeüííú áííḡíñú ìñeḡeàḡḡeè, ìñeḡíḡáḡáíeè è ìááeḡeíñeíe ìñeḡíeíáeè. – ×áey-áeíñe, 2008. – Ñ. 114-118.
8. Bleuler E. *Lerbuch d. Psychiatrie*. 1920.
9. Kretschmer E. *Körperbau und character*. Marburg, 1928. – S. 304.

Äy ëññëääíààíèy ì ú ëñí íëüçíààèè ñëääóþ ù èé íàáíð óáíííñðé/í íððááííñðé:

1) óáíííñðé/í íððááííñðé, éíðíðúá yäëyþðñý áàçíáú í è íí Ä. Í àñéíó (1970) – áàçííñííñðü, -óá-ñðáí íðè íàäëääííñðé, ñàì íóáàæáíèä;

2) óáíííñðé/í íððááííñðé, éíðíðúá íððàæàð ðáíííñðé-áñéèä ðáíííñðé;

3) óáíííñðé/í íððááííñðé, éíðíðúá íððàæàð ñííàðèðèó ëññëääóáì úð áðóíí – íàðéíðèè, ððàçáäy æèçíú è èä-áíèä.

Í ú íðíààèè ñðáííñðéüíúé áíàèç íàæáó íàð-éíçààèñè ì ú è èèöàìè, íàðíäyù è ì èñý íà yòàíá ñíèæáíèy áðáà, è íàðéíçààèñè ì ú è èèöàìè, éí-ðíðúá íàðíäèèèñü íà ñðàðèíííñðé í èä-áíèè. Í í-èó-áíííñðé ááíííñðé íððàæáííñðé á ðàáèèèóá 1.

Í íèó-áíííñðé ááíííñðé í íéàçúààþð, ððí á áðóííñðé 1 1 ðáæá ðáíííñðé 2 íðíà-àþðñý èèöà éíðí-

ðúá ëñí úðúààþð áíóððáííñðé ààèóóì á íðííøáíèè í íððááííñðé á óáíííñðé (2,4% (áíííñðéüíúé è íððááè - 0,6<>12,4%) è 28,8%±5,2% íðè Ð<0,01) yóíð ðàèð óèàçúààð ì ðí ððí á ááíííñðé áðóííñðé ááíííñðé yäëyþðñý ááíííñðé-áñéèä ðáíííñðé è éíðí-ðúá á ðí æá áðáííñðé yäëyþðñý óáíííñðéüíúé. Óàè ñðáàè íàðéíçààèñè ì ú è èèöàìè áðóííñðé 1 1 íððáá-ííñðü á óáíííñðéüíúé ðáíííñðé á íàáàð á íàéððàèü-íóþ çííó (65,9%±14,5% è 39,9%±5,7% íðè Ð<0,01). Í í àñéíó ááðíyòííñðé íñíííñðé íðááííñðé óáíí-èäóáííñðé yóíè í íððááííñðé yäëyþðñý íàðéíðèè, íà ððí óèàçúààð ðíð ðàèð, ððí á ááíííñðé áðóííñðé ðáæá íðíà-àþðñý èèöà, ó éíðíðúð íàðéíðèè í ííííñðé á çííó áíóððáííñðé ààèóóì (7,3% (áíííñðéüíúé è íððááè - 1,8<>19,7%) è 28,1%±5,2% íðè Ð<0,01) è áíèüøá èèöà ó éíðíðúð íàðéíðèè íàðíäèðüñý á íàé-ððàèüííñðé çííó ðí àñðü yäëyþðñý áíííñðéüíúé (82,9%

Óàáèèè 1

Óðíííñðé ñíííñðéüíúé «ðáíííñðé» è «áíííñðéüíúé» íàðéíçààèñè ì ú è èèöà, íàðíäyù è ðñý íà yòàíá ñíèæáíèy áðáà áðóííñðé 1 (n=41) è íàðéíçààèñè ì ú è èèöà, íàðíäyù è ðñý íà ñðàðèíííñðé í èä-áíèè áðóííñðé 2 (n=281)

Óðíááíú ñíí ò íí ð áíëý «òáíííñð» è «áííñðóíííñð» ìàòèáí ò íá,
éí ò íðúá áíñðí-íí ìíëéíóèè ìðíáðáí ì ó ìááèí-ñíòèàèüííé ðáááèèè ò àòèè
íà ýðàíà ìááèàìáí ò íçííé éíððáèòèè áðóííà 1 (n=51) è ìàòèáí ò íá,
éí ò íðúá ìíéííñðü ìðí ð èè ýðàí ìñèðí ò áðáíèèè áðóííà 2 (n=140)

Ñíáèáííí ìíéó-áíííú ì ááíííú ì ñðááè ìàòèáí ò íá,
éí ò íðúá ìðíáííéèèè èá-áíéá íà áðíðí ì ýðáíà ðáá-
áèèèòèèè ìñííáííé éí ííòèèðííé çíííé ñðááè áá-
çíáúò ìíððááííñðáé ýáèýáðñý áèðóáèèèèèðííáííáý,
íí ìáóáíáèáðáíðáííáý ìíððááííñðò á ááçííáíííñ-
ðè. Õí áñðú á ááíííé áðóííà ì ò ì á-áèííñ ì áíéü ð á èè ò
èñí ù ò ù áá ð ù èð áíóððáííéè éí ííòèèèð á íðíí ð á íéè
ááíííé ìíððááííñðè (21,6%±11,6% è 42,1%±8,1 ì ðè
D<0,05). Áíí è íéðð ð ù è ì èè-ííñðóííú ì ñðáðñíí ì á
ýóíé áðóííà ìàòèáí ò íá ýáèýáðñý «áèñííòèèèðííáí-
íáý çááèñè ì áý èè-ííñðò» òáðáèðáðèçð ù áýñý ìðí-
ðèáííòíýíéá ì ìáæáó «ííðí áðèáííé èè-ííñðò ð»,
éí ò íðáý ìðáíý ñðáóáð ì áðèíðèçáòèè è «íáðèí ì á íé-
-áñéíé / ìàðíéíáè-áñéíé» èè-ííñðò ð, éí ò íðáý ñíí-
ñíáñðáóáð ì áðèíðèçáòèè. Õí áñðú èè-ííñðò áèñíí-
òèèðóáðñý. Ð.Á. Ááèáíðèè è Í.Á. Ñèðíòà (2002) ýóí
ñííòíýíéá íáçúáá ðð òáííííáííí èè-ííñðóííé
ìíéýðèçáòèè. Íáéí ò íðúá èññèááííáðáèè ýðí ñííòí-
ýíéá òáðáèðáðèçð èáè àì áèááèáí ò íó ð èè-ííñðò
(Éáðè è è Í., 1996). Íá ááíííí ýðáíà ì ò ì á-ááðñý

àì áèááèáí ò íñðò òóíéòèè ìñèðíáèòèáí ù ò áá ù áñðá:
ñ íáííé ñòíðííú – ýóí éí ì ìáííáðíðíáý è áááíòèá-
íáý, ñ áðóáíé – áíí è íéðð ð ù á-ìáíéíóèýòèáíáý,
ááéí ì ìáííéðð ð ù áý è ááçáááíòèáíáý (Ðíññèíí-
èèè Ð.Á., Ñáí èá Á.Á., Ì òñáááéíáá Á.É., 2006). Ì á-
òáíéçí áèðóáèèèèèèè ìíððááííñðè á ááçííáíííñðè
ìí áñáè ááðíýòííñðè ñáýçáí ñ òáí, -òí èè-ííñðò ñ
íáííé ñòíðííú, áóáó-è ííðí áðèáííé, è èñéè ð-á ð-
ù áý óí ìððááèáíéá ìñèðíáèòèáí ù ò áá ù áñðá ñðáèèè-
áááðñý ñ òñéíáèýí è ííðí áðèáííé ñðááú. Á òí æá
áðáíý ííðí áðèáíáý èè-ííñðò íá è ì áá ò áíñðáðí-ííáí
ðáíáððóáðá éí ìñðóèòèáí ù ò ìíáááíí-áñéèò ñððáðá-
áèè ñíííáííú ñíðááèýòñý ñ ìðááúýáèýá ì ù è òðá-
áíááíéýí è ñðááú, -òí ìí áñáè ááðíýòííñðè áóááð
áíçúááò ì ù ó ù áíéá óáðíçú. Áðóáè è ñéíáà è áíç-
ííáííñðò ìñíçíáíéý ìíððááííñðè á ááçííáíííñðè
ìááñíá-èáááðñý ìíðí áðèáííú èè-ííñðóííú ñðáð-
ñíí ì, á òí áðáíý èáè ðááèòèáè ìàðíéíáè-áñéíáí èè-
ííñðóííáí ñðáðñá áóááð áèðóáèèèèèè ìíððááííñðè
á ìáðèíðèèá, éí ò íðúé áóááð áíñðóííáò ì á èá-áñðáá

Óðíááíú ñíí ò íí φάίεý «öáíííñòè» è «äíñòóíííñòè» íàðéíçááèñè ì úõ èèö, íàðíäýüèðñý íà ýòàíà ìñèðí òáðàíèè äðóííà 1 (n=140) è íàðéíçááèñè ì úõ èèö, íàðíäýüèðñý íà ýòàíà ñíöèäèüííé ðáááèèè ò àöèè äðóííà 2 (n=90)

Èè òáðà ò óðà:

1. Áäèáí ò èè Þ. Á. Ðáááèèè ò àöèý á íàðéíçááèñè. – Í.: Íðíáðáññèáí úá äèí ì áüèöè ìñèèä ò ááðí çéíáèè, 2001. – 36 ñ.
2. Áèð Þ íáñ Á. È. Ìñèðíçéíáè-áñèèä ì áðáíçéí ú ì í ò èááöèè -áèíááèä. – Í.: Èçáà ò áèíì ò áí. Ì ÁÓ, 1990. – 288 ñ.
3. Èááí çéíá Á. Á. Ìñèðíçéíáè-áñèèä ì áðáíçéí ú áíçéíáíé ðáááèèè. - Í., 1991. Èèüè í Á. Ì. Ì í ò èááöèý è ì í ò èááü. – Ñ Í á.: Ì è ò áð, 2002. – 512 ñ.
4. Èáí í ò úáá Á. Í. Áäý ò áèüí íñ ò ú. Ñíçíáí çéí. Èè-í íñ ò ú. – Í., 1977.
5. Èáí í ò úáá Á. Á. Ìñèðíçéíáèý ñ ì úñèà: ì ðèðíáá, ñ ò ðíáí çéí è áèíá ì èèà ñ ì úñèíáí é ðááèüí íñ ò è // 2-á, èñíð. èçá. – Í.: Ñ ì úñè, 2003. – 487 ñ.
6. Ì í ðíáèí Á. Á. Óáí í íñ ò íí-íí ò ðááí íñ ò íáý ñ ò áðà èè-í íñ ò è: èí í öáí öèý è ì á ò í áí çéíáèý èññèäüí ááí çéí // Ñ è á è ðñ è è è ì ñ è ð í ç é í á è - á ñ è è é æ ó ð í á è. – 2006. – ¹ 24.
7. Íáñ è í áñ è äý Á. Á. Ì á ò í á ü è ç ó - á í ç é ý ì í ò è á á ö è è è - í í ñ ò è. Í í ú ò è ñ ñ è á á í á á í ç é ý è è - í í ñ ò í í - ñ ì ú ñ è í - á í á í á ñ í á è ò à ì í ò è á á ö è è. – Í., 1988.
8. Í á ò ý á á á Á. Þ. Ñ è ò ó á ò ç á í í á ð á ç á è ò è á è ò ð í á í è ì í ò è á á ö è è // Á á ñ ò è. Ì ì ñ è. ó í - ò á. Ñ á ð. 14, Ì ñ è ò í - ç é í á è ý. – 1983. – ¹ 4. – Ñ. 23-33.
9. Ð ì ñ ñ è ì ñ è è Þ. Á. è á ð. Ì á ð ñ í í ç é í á è ý á í è ü í á í í á ð é í ì á í è á é / Á. Þ. Ñ á ì è á, Æ. È. Ì ó ñ á á è í á á. – Ì á á è í - á á ð, 2006.
10. Ó ä è á á ó á á È., Ñ á ì á í í á Ñ., Á í ì ð á - á á á Á. Ì í ò è á á ö è í í í ú á ñ ò ð á ò á á è è è ò è ñ í í è ü ç í á á í ç é á á ì ñ è ò í ò á - ð á í á á ò è - á ñ è è ò ì ð í á ð à ì ì á ò ð á í á á í ý ò á ì á ð á á á è è ò à ö è è í á ð é í ì á í í á. – www.narcom.ru.
11. Abraham H. Maslow. Motivation and Personality (2nd ed.) N.Y.: Harper & Row, 1970; Ñ Í á.: Á á ð á ç é ý, 1999.

**Клинические методы исследования
наркологических больных**

Äyü i fñðàííàèè èèè íè-àñéíàí àèàáíçà ó áíèü-íüò áíàèèçèðíààèè àíàí íàñðè-àñèèà ñààááíèy (áíàí íàç æèçíè, íàðáíàñáííüà è ñííòðòðáò ù èà çááíèàááíèy, íàðèíèíàè-àñèèè àíàí íàç) è ðàçóèü-ðàòü íàúàèðèáííàí íñí íòðà (íñèðèàððè-àñèèè, íà-àðíèíàè-àñèèè è ñíí àðè-àñèèè ñòàðóñü), íðíàíàè-èíñü ñòàíààððííà èèè íèè-èááíðààððííà è íñèòí-èíàè-àñèíà íàñèàáííàíèà.

Í àòíàíí ñèó-àéííè àúáíðèè íðíàíàèèè ðáíàí-íèçàðè ò òàèáíðíà, àúàáèyü à ðòííü, ííèó-àá-øèà: òèàòáí (èàíñóèü èèè ðààèàðèè, ñíààðæàù èà æòèíçó è èðàòíàè), ðáííòðííèè (20 -àéííàè); àè-ííèñáí (20 -àéííàè).

Í ðáíàððàòü íàçíà-àèè, íà-èíày ñ 5-7 áíy áíñíè-ðàèèçàðèè, ííñèà èóíèðíàáíèy íñííàíüò íðíyàè-íèè ÑÍÀ. Áñà íðáíàððàòü íàçíà-àèè áíóððü 3 ðàçà á ááíü ííñèà ááü á ñèàáòò ù èò áíçàò: ðáííòðííèè - 100 íà (ðààèàðèè), àèííèñáí (èàíñóèü íí 250 íà). Á èà-àñòáá íèàòááí íðè íáíyèè èàíñóèü èèè ðààèàðèè, áíàø íà èááíðè-íüà ááííü í èáèàðñòááííü í òíðíàí èññèàáííàííüò íðáíàððàòíà (òèàòááí è èàæáíè ðòí-íà íòàáèüíí), ñíààðæàù èà èðàòíàè è æòèíçó. Èòñ íàçíà-áíèy íðáíàððàòíà ñííòàáèyè 14 áíàè. Èññèàáò-áíüà ííèòíèíàè-àñèèà ííèàçàðàèè, æàèíáü, íñííà-íüà ííèàçàðàèè èáíðàèüííè è ñèñòáí ííè ááííàè-íàí èèè (àððàðèàèüííà àààèáíèà, íòèüñ, ðáí íàððàò-ðà ðàèà) ðààèñòðèðíààèè áí áááááíèy (Á0), íà 7-é (Á7) è 14-é (Á14) áíè áááááíèy. Ðààèñòðàèèòò ÒÝÁ è ÝÈÁ íðíàíàèèè áí áááááíèy íðáíàððàò/íèàòááí è íí íèíí-áíèè íàðèíàà èññèàáííàíèy.

Èç èññèàáííàíèy èñèèò-àèè íàèèáíðíà ñ íñè-òíðè-àñèèè è çááíèàááíèyè, íà ñàyçáííüè ñ íàð-èíèíàè-àñèíèè íàðèíàèèè, è íàèèáíðíà ñ íñòðüí ñíí àðè-àñèèè ñííòíyíèàí (íñòðüè è íòàððèè í èí-èàðàà, è íñóèüò, íñòðíà ñííòíyíèà ííñèà -àðáííí-ííàííèè ððááíü è ò.í.).

**Характеристика исследованных групп
больных с алкогольной зависимостью**

Àèàáíç è ñòààèò çááíèàááíèy òñòáíàèèèàèèè íà íñííàíèèè íàðèíàè-àñèíàí àíàí íàçà è íñèòí-

èíàè-àñèíàí íàñèàáííàíèy íà íðèààøèò íððáá-èáíèy àèèíàíèy (ðáñò Ì ÍÀ), ñííòààèàøèè á íáüàè ðòííà áíèüíüò 69,1±4,9 áàèèà, -òí ñííòààðòòàòò ñòíðèðíàáííèè àèèíàíèüíèè çààèñèííèè. Äyü àáíííàí èííèèíàíðà áíèüíüò á áíèüøàè ñòáíàíèè áüèè ðàðàèððáíü èè-ííòíüà, íàðñííàèüíí çíà-è-íüà í íðèàü çèíóííòààèáíèy àèèíàíèà (25,9-36,0 áàèèíà). Ýòí íàèèàüààò ííðááèáííèè íòíà-àðíèè íà ðèí íðíyàèáíèy ñè íàðííà íòíáíü àèèíàíèy, àèy èíòíðíàí ðàðàèððáíü yí íòèííàèüíüà èçíàííèy (ððááíèííòü, ñíèæáíèà íàñòðíàíèy, áíóððáííèà íàðàæèàáíèy, íàíðyæáíííòü è ò.í.).

Í àðèíàè-àñèèà í òèàü çèíóííòààèáíèy àèè-áíèàí á àáíííí ñèó-àá íðááñòààèáíü áíñòàðí-íí áüðàæáííüè è ííòíàèüà (øèàèà 7) è áààèèèèèè (øèàèà 8), ñííòààèyò ù èò ñííòààðòòááííí 7,5±0,8 è 5,7±0,8 áàèèíà. Íðè yòíí íí øèàèà ñàí íííàðæ-ááíèy (øèàèà 9) èíèè-àñòáí áàèèíà ñííòààèyàð 18,3±1,6, -òí áíáíðèè í áüðàæáííèè íðíàñòíèè ðààèèèè á íòííøáíèè íèðòàæòò èèè ñèòòàèèè, è ðàðàèððàèçòáð òðíàáíü ñííòàèüííèè à-çáááíòàèèè, -òí òíðíø í ñíí-àðààðñy ñ àáííüè è ðáñ-òà Õíèíà è Ðàáá íà ííðááèáíèà ñòáíàíèè ñòðáñíí-òñòíèè-èáííèè è ñííòàèüííèè àááíòàèèè. Íðè íñè-òíèíàè-àñèííí ðáñòíàííí íàñèàáííàíèè àyàèáíí, -òí ó áíèüíüò àèèíàíèèçííí ñòáíáíü ñííòàèüííèè àááíòàèèè è ñííòíðèàèyáííèè ñòðáñííó ðíèüèí ó 7,5% íàèèáíðíà áüèà áüñíèíèè, á 5% ñèó-àáá íàòí-àèèáñü íà ííðíàíáííí òðíàíá. Á 87,5% ñèó-àáá ñòðáñííóñòíèè-èáííòü áíèüíüò áüèà íèçèíèè, -òí áíáíðèè í áüñíèíèè (áí 90%) ááðíyòííèè áíçíèè-ííàíèy èàèíáí-èèáí çááíèàááíèy è áüðàæáííèè ñí-òèàèüííèè àçáááíòàèèè.

Áüàáèáííüà ðòííü áíèüíüò ñòàðèñòè-àñèèè áíñòíàáðííí íà ðàçèè-àèèñü í áæò ñíáíèè íí áíçðà-ñòò, àèèðàèüííèè çááíèàááíèy è àèèíàíèüíüò yèñ-òáñííà (çáííàá), àèèðàèüííèè ñààèèüò íðíííàò-èíà, àááííòüò òíðíèðíàáíèy ááñèè íáíðíàííèè íè í-àðííà è òíèàðáíðííèè.

Оценка клинической эффективности

- íà 7-é ááíü èññèàáííàíèy íàèèáíðíà á ðòí-íà, ííèó-àòò ù àè ðáííòðííèè á 17% ñèó-àáá (3 -àè).

Ðèñíóíè 1. Ñòáíáíü ñííòàèüííèè àààíòàèèè è ñííòíðíàèèyáííèè ñòðáñííó ó áíèüíüò àèèíàíèèçííííí (á íðíòáíòíííí áüðàæáíèèè)

ВЫВОДЫ

ù èò àèííèñáí (í ú ó ú á í è á í ð è è è á á ñ è è , á í á ð í ñ ò è , í í á ú ð á í è á à è ð è á í í ñ ò è) á ç í á - è ð à è ú í í è ñ ð á í á í è í í á è ð í á ú ñ í ý ó ù ñ ý è í à è à è á ó à è ú í í è - ó á ñ ð à è ð à è ú í í ñ ò ù ð í à è è á í ò í á è á à è ñ ó à è ð í í í ð ð í í ú ó ñ ð á í á ñ ð á .
Ó - è ð ú á à ý á ù ð á ñ è á ç á í í á , í ð á í á ð á ð ú ð á í í ð ð í í è è à è í í è ñ á í í í á ò ð è í á ð ú í á ð ñ í á è ð è á ó í ð è í á - í á í è ý á í á ð è í í á è è à è è í í í í á í ð è í í è à è ñ í è ñ í è ð á ð á í á à ð è - á ñ è í è í ð í á ð á í í ú í ð è ñ è í á ð í í á ç á à è - ñ è í í ñ ò è í ð à è è í á í è ý . Í ð è ý ò í í ó - è ð ú á à ý í í è ó - á í - í ú á á á í í ú á , ð á è í í á í á ó á ñ ý í ð í á í á è ð ú é ó ð ñ í á í è í ð è , í ð á í í ð ð í í è è á á í ç á 100-200 í á á ñ ó ð è è , à è í í è ñ á í á 250-500 í á á ñ ó ð è è í á ó í í á í á ý ç á ð à è ú í í è ñ ð á í á à ð ð í í è í í á á á ð è á à ð ù á è ð á ð á ð è è è í ð á - è í ó ú á ñ ð á á í í í á á í ñ ñ ð á í í á è ð à è ú í í í í (ð á á à è è è ð à - ò è í í í í) í á ð è í á á .

1. Ó á í è ú í ú ó ñ à è è í á í è ú í í è ç á à è ñ è í í ñ ð ù ð í á í í ñ ð á á ñ ð è í á í ò í ú é í á ð è í á à è è ð - á í è á á è í í í è à è ñ - ñ ó à è ý (ó á í í ð ð í í è è á , à è í í è ñ á í á) ó è ó - ð á à ð ý í í ò è í - í á è ú í í á ñ í ñ ò í ý í è á á í è ú í ú ó è ó í á í ú ð á à ð ó í è ð è - í í ñ ò í ú á ð á ñ ð ð í è ñ ð á á . Í ð è ý ò í í ó á í í ð ð í í è è à è - í í è ñ á í á à è ñ ó á ð ð í í è í á è ð à è ú í í í á á ñ á ð á í è ú í ú ó .
2. Á ñ á è ñ ñ è á á í á á í í ú á í ð á í á ð á ð ú ð í í ð ð í í è è í í ð ð í í á à è ñ ð á è ý ç í á - è í í ñ í è æ á ð ð í ð è á à è ð ð í í - ð ð á á è á í è ý à è è í á í è ý .
3. È ç ó - á í í ú á í ð á í á ð á ð ú ð á í í ð ð í í è è à è í í è - ñ á í ó í ð í ð í í á ð á í í ñ ý ò ñ ý , á á ç í í á ñ í ú à è ý í á è è á í ò í á è í í á ò ð ð á ñ í á à è ð è á à ð ù ñ ý á è á - á ñ ð á á è í í í í í á í ò á è í í í è à è ñ í í è ð á ð á ð è è à è è í á í è ú í í è ç á à è ñ è í í ñ ò è .

È è ð á ð á ð ó ð á :

1. *Á á á è ñ í á á Á. Ñ. Ó ð á á í æ í ú á ð á ñ ð ð í è ñ ð á á / Á è í è á á : Á è á è ñ á í á ð í á ñ è è è Þ. Á. « Í ñ è ð è - á ñ è ð á ð á ñ ð ð í è - ñ ð á á á í á ú á í á à è è ò è í ñ è í è í ð á è ð è è á è è ð è á - á í è á » . - Ì : Á Ý Í Ó Á Ð - Ì Á Á , 2004. - ñ. 66 - 73.*
2. *Á á á è ñ í á á Á. Ñ. , Á ð á ð è è í Ð. Á. , Á ð á ð è è í á Á. È. , è á ð . Á í á è ç ç ç á ð ð á á æ í ú ó è ñ ñ è á á í á à í è è í í í ð ð í í ú ó í ð á í á ð á ð ó í á (í á í ð è í á ð á í è ð á ð á ð á ð á í) // Ð í ñ ñ . í ñ è ð è á ð ð è - . æ ó ð í . - 2001. - ¹ 1. - ñ. 57 - 63.*
3. *Á è ú ð ó è á á Á. Á. Í á ð í è í á è - á ñ è í á à è á - á í è á è à è è í á í è ð . - Ì . , 1994. - 216 ñ.*
4. *Á í á ð á á Á. Á. Í í í ð ð í í ú á ñ ð á á ñ ð á á // Í è ð Í á à è è ó í ú . - 1998. - ¹ 8. - ñ. 25 - 28.*
5. *Á í á ð è á í á Á. Í. , Á í è ó í á Ñ. Á. , Ñ í è ð í á Á. Á. è á ð . Í ð è í á í á è á á í ð è á è í í è ñ á í ð ó í á í è è ó á í á è à í ð è ç í - è á à è ý è á - á í è ý á í è ú í ú ó ñ ð ð í í è - á ñ è í è í á á í ñ ð á ð ð í - í í ñ ð ù ð è ð í á í í á ð á ð á í è ý 2 á ñ ð á à è è // Ó ð á í á ð á ð è - á ñ è è è á ð ð è á . - 1996. - ¹ 5. - ñ. 74 - 78.*
6. *Á í í ð è í á È. Í. Í ñ í í á í ú á à è í è í á è - á ñ è è á í á ð á í è ç ç í ú à è è í á í è ú í í è è í á ð è í ð è - á ñ è í è ç á à è ñ è í í ñ ð è // Ð ó è í á í á ñ ð á í í í á ð è í è í á è è / Í í á ð á á . Í. Í. È á á í ó á . - Ì . : Í á á ð á è ð è è á - Ì , 2002. - Ò. 1. - ñ. 33 - 41.*
7. *Á ó ð á è ð è á í ú á í á ð ð ó á í è ý í ð è à è è í á í è ç ç í á / Í í á ð á á . È. Á. Á í è è . - È. , 1983. - 65 ñ.*
8. *Á á ð è á è á á Ó. Í. , Á ð è í á í è í Í. È. , È ð ó ð è è è Á. Í. è á ð . Í è á á á í - ð á à è ð è á í í ñ ð ú á í è ú í ú ó à è è í á í è ç ç í í // Í á í ç ð á í è á í ñ è ð è á ð ð è è í á á . í ñ è ð í è í á è è . - 1994. - ¹ 5. - ñ. 83 - 88.*
9. *Á í è è È. Á. , È á ð è í È. Í. Á è è í á í è ú í é á ð ñ ð è í á í ð ó í ú é ñ è í á ð í . - È. : Í á à è è ó í á , 1976. - 119 ñ.*
10. *Á í ð á í Í. Á. Í ñ è ó í ð á ð í á è í ð á ð á í è ý á ð ð á è ð è á í ú ó í á ð ð ó á í è è ó á í è ú í ú ó à è è í á í è ç ç í í í ð á í á ð á ð ó í ç í è í ð ð // Ñ è á è ð ñ è è á á ñ ð í è è í ñ è ð è á ð ð è è í á ð è í è í á è è . - 1997. - ¹ 4. - ñ. 75 - 77.*
11. *Á ó ð í á Þ. Á. , Á á á á ð í è è í á á Í. Í. Í á è ð í ð è í è ý è ð á ð í á è í á è ý à è è í á í è ç ç í á . - Ì . , 1985. - 240 ñ.*
12. *Á á ð í á ð í á ñ è á ý È. Ñ í ñ ð í ý í è á í ð í è ç á í á ñ ð á á è ð á ç ð á á í ð í è í í í ð ð í í ú ó í ð á í á ð á ð ó í á ç á ð ó á á æ í í è á Ð í ñ ñ è è // Ð á í á à è ó í . - 1997. - ¹ 7. - ñ. 3 - 8.*
13. *Sahin K., Stoffler A., Furtuna P. et al. Dementia severity and the magnitude of cognitive benefit by memantine treatment. A subgroup analysis of two placebo-controlled clinical trials in vascular dementia // Neurobiol. Aging. - 2000. - Vol. 21. - P. S27.*
14. *Modell W., Garrett M. Interactions between pharmacodynamic and placebo effects in drug evaluation in man // Nature. - 1960. - V. 185. - P. 538 - 539.*

СОЦИАЛЬНОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ БЫВШИХ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ИНЪЕКЦИОННЫХ НАРКОТИКОВ

È. ì. í. Ñ. Í. Í í è - á í í á

Ñ 1 ó á á ð á è ý 2010 á í á á í á á á ç á Ð á ñ í ó á è è è á í ñ è í - á í ó á í ð á í á à è è í - ñ í ò è á è ú í ú ó í ð í á è á í á ð è í í á í è è í á - à è ñ á í ð á á ý ð à è ú í í ñ ð ú í ð í á è ð « Ñ í ò è á è ú í í á ñ í - í ð í á í è æ á í è á , è à è í í í í ú á í á - à è á í í á í á í í ò è » . Á á í í ú é í ð í á è ð á í è æ á í á « í è è í ð í í í ð á æ è í á » í í -

á á ð ú í ð è í á ð ð á ñ ð è ð á í è ý ñ í ò è á è ú í í è ð á á í ð ú á ð á - á à è è è ð à è è í í ú ó í ð í á ð á í á ð , í ð í á í á è í ú ó í á ç á è - ð ð - è ð à è ú í í ý ð á í á ð á á à è è è ð à è è . Í ð í á è ð í í á á á ð - æ á í Ð á à è í á è ú í í è á ð ð í í è ó í ð á à è á í è ý í ð í á è ð í ñ Í Í È Á á Ó á í ð ð á è ú í í è Á ç è è .

- nīōēāēūíōþ ííííúú è nīōēāēūííá íáāñíá-
-áíēá íóæāāþ ù è ðñý;
- èí íñōēūðēðíááíēá;
- nīōēāēūíōþ ðāāāēēēðāōēþ;
- nīōēāēūíúé íāāçíð è íííá-ēðāēūñōáí;
- nīāāēñōāēá á ííēó-áíēē íāāēōēíñēēð è nī-
-ōēāēūíúð ðñēóá;

- çááíðó í nīçāáíēē ðñēíāēē äēý íðíýāēáíēý nīíñíáííñōāē ēēēáíðíá nàí íñòíýðāēūíí ðñððíēðú nīáñðāáííóþ æēçíú.

Ðāāēēçāōēý ðóíēōēē nīōēāēūííáí ðāáíðíēēá íðíēñðíāēð ēāē íá ððíáíá ēē-íúð èí íðāēðíá ñ ēēē-
-áíðíí, ðāē è íííñðāáííáííí: á íðíōāññā ðāøáíēý çāāá-, íáðñēíāēáííúð áçāē ì íāāēñōāēá ì ēēēáíðā è ñēóæáú ííííú è (ēēē ðāçēē-íúð ñēóæá ííííú è).

Áçāēýáú íá ðóíēōēē nīōēāēūííáí ðāáíðíēēá ì í-
-āóð èçíáíýðñý ñí áðáíáíáí è èíáðú ðýá íðēē-ēē, ñāýçáííúð ñ ðāāēííāēūííú è íñíááíííñòýí è. Íáíá-
-èí ñóú áñðāóþð -áðúðā ðóíēōēē, èíðíðúá á áíēúøēí-
-ñōāá èñðí-íēēíá, áēēþ-āý ðāçēē-íúá ííñíāēý è íðí-
-ðāññēíāðáí ì ú, íñðāþðñý íāēçíáííú è.

1. Коммуникативная функция

Ðāāēēçāōēý èíí ì óíēēāðēáííē ðóíēōēē íðāáíí-
-ēāāāð óíáíēá ñíāōēāēēñðā íáú áðñý ñ èþñúí è ðāç-
-ííáí áíçðāñðā, ððíáíý íáðāçíāáíēý, ðāçēē-ííē nī-
-ōēāēūííē è èóēúððííē íðēíāāēāííñðē è ð.ä. è á
-ñāýçē ñ ýðē ì ððāáóðó íāēē-ēý ø èðíēíáí äēáíçííá
-èíí ì óíēēāðēáíúð íááúēíá. Íáííē èç íāēáíēāá
-ñēíæíúð íðíāēáí, èíðíðúá áíēæáí ðāøáðú nīōē-
-āēūíúé ðāáíðíēē á íáúáíēð ñ ēēēáíðíí, ýāēýáðñý
-ááíēñðāáíííñòú èíí ì óíēēāðēáííē ííçēōēē: ñ íá-
-ííē ñòíðííú, íí ēāē áú èí íñððóēðóáð è íáíðāēýáð
-íáúáíēá, ñ áðóáíē — íáðāēáí íá ðāáíííðāáíúá
-äēāēíāē-áñēēá íðíí øáíēý. Ðāçōēúðāð ðāáíðú á íñ-
-ííáííí ííðāāāēýáðñý ðáí, íāñēíēüēí ðñíáø íí áúēá
-ðāøáíá ááí íāý ñēðóáðēý. Áñēē ñððāðāēý áúēá áúá-
-ðáíá íáāāðíí, ðí ēēēáíð è èí íñōēúðáíð ì íāóð íðēē-
-ðē è íāāāēēāðóííó íííēíáíēþ íáðú èē-ííē íð-
-āðñðāáíííñðē. Ííñēáññōāēá ðāēæá ì íæáð íēāçáðñ-
-ñý íðíðāññēííāēūííá ñáíðáíēá èí íñōēúðáíðā, íá-
-íðíáóēðēáííá çāðýāēááíēá íðíðāññā ñííðíáíæāá-
-íēý è ðíðí èðíááíēá èíæíúð íæēááíēē, ēāē ó ēēē-
-áíðā, ðāē è ó èí íñōēúðáíðā.

**2. Педагогическая функция (функция на-
-ставника)**

Ýðā ðóíēōēý ñāýçáíá ñ íáó-āþ ù èí áñíāēðíí
-ááýðāēūííñðē ñíāōēāēēñðā, íáðāāēí áúñðóíāþ ù á-
-áí á èā-áñðāá èí íñōēúðáíðā èēē ýēñíāððā. Íí íáó-
-āð ēēēáíðíá íááúēáí ííāāāáíēý á ðāð èēē èíúð
-ñēðóáðēýð è íñóú áñðāēýáð èð íðāáíáíá íðíñāáúá-
-íēá. Íííāēá ēēēáíðú áíñíðēíēíāþð ñíōēāēūíúð
-ðāáíðíēēíá íá ðíēüēí ēāē íðāāñðāāēðāēáē ííðāā-
-ēáíííē ñēóæáú, íí è èāē ííííú íēēíá, ñíāāð-ēēíá
-ēēē íáñðāáíēēíá, ñííñíáíúð íāēðē ðāøáíēá á ñēíæ-
-ííē æēçíáíííē ñēðóáðēē.

3. Организационная функция

Ýðā ðóíēōēý ñāýçáíá ñ ñíçāáíēáí ñíōēāēūíúð
-ñēóæá è óíðāāēáíēáí è í è.

Ñíōēāēūíúé ðāáíðíēē:

á) íðēāēāēāáð è ñíððóáíē-áñðāó ðāçēē-íúá ó-
-ðāæāáíēý áíñōāáðñðāáíííáí è íáíðāāēðāēūñðāáííí-
-áí ñāēðíðíá è ðáí ñáíúí ñííñíáñðāóáð íðāáíēçā-
-ōēē è ðāçāēðēþ ááýðāēūííñðē íí íēāçáíēþ íííí-
-ú è íðāáíñðāāēáíēþ ðñēóá èþñýí, ñíōēāēūíí íá-
-çáú è úáííúí è ðýçāēíúí;

á) ðāçðāāáðúáāáð è ðāāēēçóáð íðíāēðú, áēēþ-
-ú èá íá ííáú øáíēá èā-áñðāá æēçíē ñíōēāēūíí íá-
-çáú è úáííúð è ðýçāēíúð èþñāē, ðáí ñáíúí íēā-
-çúááý èí ííāāáðæēð.

4. Психологическая функция

Ýðā ðóíēōēý ðāāēēçóáðñý á ñððáíēáíēē ñíōē-
-āēūííáí ðāáíðíēēá èñííēüçíāāòú áíòððáííēá ðā-
-ñðñú è ñííñíáííñðē èēēáíðā è áíðúáá ñ íāāēā-
-áííðēýðíúí è ñíōēāēūíúí è ðñēíāēýí è æēçíē. Áē-
-āáííñðē-áñēēá íñííáú ñíōēāēūííē ðāáíðú ñāýçá-
-íú ñ áúýāēáíēáí èñðíēíá áíçíēēííāáíēý ðāçēē-
-íúð èē-ííñðíúð ááðíðíáðēē è ñííñíáíá ííāāā-
-íēý, áāáóú èð è ñíōēāēūííē áāçāāàíðāōēē. Íáíí-
-áðáíáííí ñ ýðēí á íðíðāññā ðāáíðú áúýāēýþðñý
-ðñēíāēý, ñííñíáñðāóþ ù èá ííāāáðæēá è ðāāāàíðā-
-ōēē èþñāē, ýððāēðēáíí ðāøþþ ù èð ñíáñðāáííúá
-ñíōēāēūíííñēðíēíāē-áñēēá íðíāēáíú. Áñā ðóíē-
-ōēē ñíōēāēūííē ðāáíðú áçāē ì íñāýçáíú è áçāē ì í-
-íáðñēíāēáíú. Íá íðāēðēēá ííē áñāāā ñíñðāāēýþð
-áāēíáá ðāēíá. Ñíōēāēūííāý ðāáíðā íáíðāāēáíá íá
-ñēāáóþ ù óþ áóāēðíðēþ:

- ðýçāēíúá è ñíōēāēūíí íáçáú è úáííúá áðóí-
-íú íáñāēáíēý: ííððāāēðāēē íáðēíðēēíá, ñāēñðāáíð-
-íēēē, áúáøēá íñóæāáííúá, ððóáíáúá ì èáðáíðú,
-áāæáíðú, èēðā ñ íāðáíē-áííúí è áíçí íæííñòýí è,
-ááçðāáíðíúá, èēðā, íáðíāýú èáñý á íáñðāð èð øáíēý
-ñáííáíú, èþñē, æēáóú èá ñ ÅÈ×;

- ñíððóáíēēē óíðāāēáí-áñēēð ñððóēððð è íá-
-íðāāēðāēūñðāáííúð íðāáíēçāōēē.

Ñíōēāēūííāý ðāáíðā íñóú áñðāēýáðñý -áðāç ñēñ-
-ðáíó ñēóæá è ó-ðāæāáíēē, áñíáíēóíííñðē ðāøþþ-
-ú èð çāāá-ó íðíáāāáíēý á æēçíú ñíōēāēūííē ííēē-
-ðēēē áíñōāáðñðāā.

Ñíōēāēūííá ñííðíáíæāáíēá áíēæáí íððāæàðú
-ííáðíá è íðāáíñðāāēáíēþ ðñēóá, íðē èíðíðíí ñí-
-áēþñāāðñý íðāáí ēēēáíðā:

- 1) íá -áñðíóþ æēçíú è èííðēááíðēāēūííñòú;
- 2) íá áíēíáðāēūííá, íáíðāāçýðóíá íðííøáíēá
-è óāāæáíēá;
- 3) íá ñáíííðāāāēáíēá è ñáííñòíýðāēūííñòú á
-áúáíðā;
- 4) íá ííēó-áíēá ì áāēèí-ñíōēāēūíúð ðñēóá áú-
-ñíēíáí èā-áñðāā.

Ááííúá íðēíðēíú íðāáííēāāþð íāēē-ēá ááóð,
-ēāē ì èíēíðí, èþþ-ááúð èíí íííáíðíá íðíáðáí ì ú:
-ñíāōēāēēñðā íí ñíōēāēūíííó ñííðíáíæāáíēþ, ðā-
-áíðāþ ù ááí á ñíāōēāēēçēðíááíííē íðāáíēçāōēē -
-ñíōēāēūííí áþðí, èóāā èēēáíð íðēðíāēð, -ðíáú
-çāýāēðú í ñáíēð ððóáííñòýð è íáðāðēðñý çá íííí-
-úþþ, è íááíðā ðñēóá, áíñðóííúð èēēáíðó á ðāçōēü-
-ðāð ááíííáí íáðáúáíēý.

Íðíáðàì ì à ñíòèàèüííáí ñííðííáíæääíëý ìðää-
ííèääáàð, òí èèèáíð ìñòààðñý á èííðàèðà ñí ñíáòè-
àèèñðí ì áí ðàò ìíð, ìíèà íá áóáòð ìíðääáèáí ú ìòðè
ðáøáíëý ìðíáèáì, ñ èíòíðú ì è -àèíáàè íáðàðèèñý

á ñíòèàèüííá áððí.

Äðóàèà ìðèíòèíú ðàáíòú ìí ñíòèàèüííá ìò
ñííðííáíæääíëý áóáòð èçèíèáí ú à ñèääòð ì áè
ñòàðüà.

Èè ðáðàðòððà:

1. Ðí ì ì Ì.Á., Áíððèáíèí Á.Á., Íñííóè È.Á., Ñèàèðàáí È.Á. è äð. Ðáíðèý ñíòèàèüííé ðàáíòú // Ó-áá.
ííñíáèà. – Ííííèàèðñè: Èçààðàèüííðàí ÍÁÓÓ, 2000.

2. ÑÌÈÄ Óííá Áíñðíè Çàíàä. Ðàèííáíáàðèè ìí ìðääíèçàðèè ìðíáðàì ì ñíòèàèüííáí ñííðííáíæääíëý
äýý óýçàè ì ùò àðóíí // Íðàèðè-àñèíá ìíñíáèà äýý ñíòèàèüííá ðàáíòú èíèíá. – Ííèèà, 2007.

3. Øáíèí Ò. Ñíòèàèüííáý ðàáíòà èàè èòèóðòðíú è ðáíííáí ñííáðàíáíííðè // Ðóññèèè Æòðíàè. – <http://old.russ.ru/journal/inie/970926/shanin.htm>.

ВЛИЯНИЕ ХРОНИЧЕСКОГО ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЯ АЛКОГОЛЕМ НА АКТИВНОСТЬ АЛКОГОЛЬДЕГИДРОГЕНАЗЫ В СЫВОРОТКЕ КРОВИ ЛЮДЕЙ, СТРАДАЮЩИХ АЛКОГОЛИЗМОМ

À.Ì. Íààèáíèí

Актуальность. Óíðí èðíááíèà àèèíáíèüííé çààè-
ñè ìíñòè íáòñèíáèáíí íáðòøáíèèà ðóíèòèí-
íèðíááíèý ðàçèè-íúò àèíòè ì è-àñèèè è ðèçèíèíè-
-àñèèè ìðíòáññíá, ìííèà èç èíòíðúò ì íæíí ðáññí àð-
ðèààòú à èà-àñòáá íáðàè-íúò ìáðíááíáðè-àñèèè ðàè-
òíðíá àèèíáíèèçà [1, 16]. È ðàèè ðàèòíðàì ì íæíí
íòíáñòè ðñèèáííá íáðàçííáíèà á íá-áíè àòàðàèüü-
-àèàà èç ýòáííèà ìðè ááí èçáúðí-íí ìíñòíèèáíèè à
íðááíèçà [6, 15], áàçíðááíèçòð ì áá ààèñòàèá ýòáííèà
íà ìáí áðáí ú ì íçàà, ñèíòàç á ðèáíè ì íçàà àèèáíèèáíá
ñ ìíðòèííííáííú ì ààèñòàèáí, ðíðííáèáíè ñèíòà-
çà ÐÍÈ è ààèíá ì íçàà, èçíáíáíèà ðóíèòèííáèüííé
àèðèáííèèè íáèðííáàèðíðíúò ñèñòáì ì íçàà è àðò-
-àèá ì áòááíèè-àñèèá ìíèàáñòàèý áááááíèý á ìðááíèçà
ýòáííèà [2, 7, 8]. Èç èçèíèáííáí áú øá ñèääòð, òí
òáðí àèíèíèè-àñèáý èíðàèèèè àèá-áíèý è àèèíáíèþ
ì íæò ñòú àñòàèýòñý ìíñðááñòáíí áíçàáèñòàèý íá
ðàçèè-íúò àèíòè ì è-àñèèá ìðíòáññí, ìðíðàèàþ ì èá
á ðàçíúò ðèáíýò, íáíáèí, áñòáñòááí íí, íà ðàèèà, èíòí-
-ðúà èáðáðò ñòú àñòááí íòð ðíèü á ðíðí èðíááíèè àè-
-èíáíèüííé çààèñè ìíñòè. Áíçíèèààð çàèííí áðííú è
áííðíí íçíà-è ìíñòè ìààèüííúò àèíòè ì è-àñèèè ìðí-
-òáññíá àèý ðàçàèðèý çààèñè ìíñòè ìò ýòáííèà è, áñòá-
-ñòááí íí, áààèààðí úò ì áòíáíá èò áúýàèáíèý. Í-áàè-
-íí, òí àèý ýòíáí íááíñòàðí-íí íáíáðòæèòú ñà ì ðàèò
àèèýíèý ýòáííèà íà ðíò èèè èíè àèíòè ì è-àñèèè ìá-
-ðàì áòð. Á ýòíí ñèò-áá íáíáóíáè ì ì ðñòáííáèòú íáèè-
-èá ìðè-èííí-ñèááñòááííèè ñáýçè ì áæò èçíáíáíè-
-áí èçò-ááí íáí ìáðàì áòðà è ñííðááñòááí ì è ì èçíá-
-íáíèà àèèíáíèüííé ì ìðèààèè. Á ýòíí ñí ùñèá íáè-
-áíèèáá ðàèáííáðàçíú ì ìðááñòàèýòñý èçò-áíèá íá-
-áííúò ìðíòáññíá, ñáýçáí úò ñ óáíííáííí ìðááíí-
-ðáíèý ýòáííèà àèáíòú ì è è ìðááñííèíèáíííñòè è
ááí ìíðááèáíèþ ò-àèíáèà.

Á íáñòíý ì áá áðáíý ì íæíí ñ-èòàòú ðñòáííáèáí-
-íú ì, òí ðáíííáí ìðááíí-ðáíèý ýòáííèà àèáíò-
-íú ì è ìðááñííèíèáíííñòú è ááí ìíðááèáíèþ
ó èþááè, ðááíí èàè ýòíè-àñèèá è èíèèáèáòáèüííú
ðàçèè-èý á ðààèèèè íà àèèíáíèü ñáýçáíú ñ èíðáí-
-ñèáííñòúþ íáí áíá ýòáííèà á ìðááíèçà [5, 13, 14].
Áíòððèèèáí-íáý èííóáíðàèèý ýòáííèà è àòàðàèü-
-áàèèáá á ñíííáííí ìíðááèýòñý àèðèáííñòúþ àè-
-èíáíèüüáàèèðííáíçú (ÁÁÁ) è àèüáàèèáàèèðííá-
-íáçú (ÆÈÁÁ), èíèèèèíáííúò ìðàè ì óò áñòááííí
á íá-áíè. ×áñòú íáðàçòð ì ááíñý èç ýòáííèà àòá-
-ðàèüüáàèèáá ì íæò èçááàòú íáí áííúò ìðááðà ì á-
-íèè á íá-áíè è ððáííííðèðííáàòñý á ðíè èðíáè,
áíñòèááý çàòá ì èèáòíè ì íçàà. Èíèè-áñòáí àòàðàèü-
-áàèèáá, ððáííííðèðòáí íáí èç íá-áíè á ðíè èðí-
-áè, çààèñèð èàè ìò íá ì áè àèðèáííñòè ÁÁÁ è ÆÈÁÁ,
ðàè è ìò ñííðíííøáíèý èò àèðèáííñòè á íá-áíè [4,
9, 10, 12].

Èçááñòíí, òí ìíñòáííáè àèááíçà: Àèèíáíèèçà
(ðíííè-àñèèè àèèíáíèèçà) áñááá ìðááñòàèèýò ñí-
-áíè ìðááñòááííá ðáøáíèà áðà-à, íáíáèí á íáñòí-
-ý ì áá áðáíý ðàèíè àèááíç íñííáú áááòñý, àèááíú ì
íáðàçíí, íá ñáááíèýò, ñííáú áííúò ì ñááá ìàòè-
-áíòíí. Áñèááñòàèá èçááñòíúò ìðè-èíí (ìðàèüííúò,
þðèèè-àñèèè, ì áàèèèíèèè) ýòè ñáááíèý íáðáèí
èñèáæáþòñý (ñè ì óèýòèý èè àááðáàèèý çáíèáá-
-íèý). Á ðàèèè ñèò-ááò áúýàèáíèà ñèñòáì àðè-àñèí-
-áí èííóííðááèáíèý àèèíáíèèà ñ ìíííúòþ àèíòè-
-ì è-àñèèè ðáñòíá ñòáííáèòñý áàèíòááííú ì íáúáè-
-ðèáíú ì ñíííáíí ìíñòáííáè àèááíçà áíèèçà [3,
11]. Õàèè ì íáðàçíí, ìíèèè íáááíúò àèíòè ì è-àñ-
-èèè èðèðáðèáá ñèñòáì àðè-àñèíáí òííðááèáíèý àè-
-èíáíèý ìðááñòàèèýò ñíáíè àèòáèüííòð çààá-ò ñí-
-áðáíáííèè ìðèíèíáè.

Цель исследования - и́тáááéáíéá àèðéáííñòð ÁÄÄ á ñúáíðíðéá èðíáè èñááè, ñòðááð ù èð àèéí-áíéèçì ìì.

Материалы и методы исследования. Áúèè èññéááíááí ù 160 áíéüí ùð àèéíáíéèçì ìì Ï ñòááèè ì óæ:éí á áíçðáñòá 18–66 èáð, áíñíèðàèèçèðíááí-í ùð á íáðèíéíáè-áñéèá ñòàòèíáðú Ñáíéð-Ìáðáð-áððáá (ÐÓ) è Áèðíáá (ÐÊ), è 89 çáíðíáúð áíáðí-áíéüóáá, ìðíðíáèáø è ìéáííáúá íáñéááíááíéý á ðáðáíááðè-áñéíì ñòàòèíáðá. Ìáðéáíðíá ðáñíðááá-éýèè ìì áðóííáì á ñííðááñòðáèè ñ ðàçèè-íé èè-ðáèüííñòð çááíéáááíéý. Èññéááíááíéý ìðíáíáèèè á íáðèíá ðáìèññèè, ñíñòíýíéá èíðíðíé èííñòáðè-ðíááèè íá ñíííááíéè ìòñòòñòáèý á èðíáè è ìí-á àèéíáíéý, èáðàì íáñòè-áñéèð ááíí ùð è ááñáá ñ ðíá-ñòááííéèáì è.

Àèðéáííñòð ÁÄÄ á ñúáíðíðéá èðíáè áíéüí ùð àèéíáíéèçì ìì è çáíðíáúð áíáðíáíéüóáá ìíðáááéý-èè ñ ìì ì ùð ì ìáèðèèðèðíááí íáí áúñíéí-óáñòáè-ðáèüííáí ì áðíáá ìíðáááéáíéý àèðéáííñòð ÁÄÄ [13, 14]. Ìðéíðè ì áðíáá ìíííááí íáñíííáííñòð ÁÄÄ èáðàèèçèðíááðú ááá ì ìíñéááíááðáèüí ùá ðááèðèè:

- 1) íéèñéáíéá áððáííéá ñ ó-áñðéáì ÍÄÄ;
- 2) áíññòáííáèáíéá ñ-íèððíçíáè ì áðèèáíéèè íá (ÍÄÄ) ìíñðááñòáíì ÍÄÄ₂, íáðàçíáááø è ìñý á ðíáá íáðáíéè ðááèðèè.

ÍÄÄ, è ìáð ù èð á ðáñòáíðá èíðáíñéáíóð æáè-ðóð íèðáñéð, ìðè áíññòáííáèáíéè íáññòáá-èáááð-

ñý. Ì á àèðéáííñòð ÁÄÄ ñóáýð ìì ñéíðíñòð íááñòáá-èááíéý ÍÄÄ, èíðíðóð ðááèñòðèðóð ìá ñíáèð-ðíóðííááððá ìðè àèéíá áíéí ù 440 ìì. Ìíðáááéá-íéá àèðéáííñòð ÁÄÄ èáæáíé ñúáíðíðéè ìðíáíáè-èè áááæáú, á á ñéó-áá ðáñóíéááíéý ðàçóèüðáðíá èçíáðáíéý áíéáá-áì ìá 10% — ððè ðàçà è áú-èñ-éýèè ñðááííð ð ááèè-éíó èçíáíáíéý ìíðè-áñéíé ìéíðííñòð çà ì ìèíóðó.

Ðáñ-áð àèðéáííñòð ÁÄÄ ìðíéçáíáèèè ìì ðíð-ì óèá:

$$O\dot{A} = 320,5 \text{ } \ddot{A}_{440}$$

ááá: $\dot{A}$ — àèðéáííñòð óáðíáíðá, áúðáæáííáý á ááèíéðáð è ðáññ-èðáííáý ìá ì ñúáíðíðéè èðíáè. Çà ááèíéðó ($\dot{A}$) óáðíáíðá ìðéíýðí ðí ááí èíéè-á-ñòáí, èíðíðíá èáðàèèçèðóáð ìðááðáúáíéá ì ìèèðí-ííéý ÍÄÄ á ìèíóðó ìðè óèáçáíí ùð óñéíáèýð èíéó-ááðèè;

$\ddot{A}_{440}$ — èçíáíáíéá ìíðè-áñéíé ìéíðííñòð èí-éóááèèíííé ñðááú ìðè 440 ìì çà ì ìèíóðó;

320,5 — èíýðòèèéáíð ðáñ-áðà àèðéáííñòð, áú-ðáæáííé á ìèèðííéýð ìðíðááèèðíáááø ááí ñóá-ñòðáðá (ÍÄÄ) ìðè óèáçáíí ùð óñéíáèýð èíéóááèè.

Результаты исследования и их обсуждение. Áúéí áúýáèáíí, -ðí àèðéáííñòð ÁÄÄ áíñòíááð-íí ìíðáááéýáðñý ó áñáð íáñéááíááíí ùð áíéüí ùð àèéíáíéèçì ìì è ó èèð èííððíéüííé áðóíí ù, è ó ìíñéááíéèð ðááíýáðñý á ñðááííáì 1,19 ± 0,07 Å/è (ðááè. 1).

Òááèèèá 1

Àèðéáííñòð ÁÄÄ ñúáíðíðéè èðíáè ó áíéüí ùð ñ ðàçèè-í ù ì è ñðíéáì è àááííñòð è àèéíáíéèçì ì

Àèðáèüííñòð çááíéáááíéý	Êíèè-áñðáí íáñéááíááíí ùð (-áè.)	Àèðéáííñòð ÁÄÄ, Å/è
Äí 5 èáð	48	2,28 ± 0,18*
6– 10 èáð	49	3,64 ± 0,25*
11 èáð è áíéáá	63	4,62 ± 0,52**
Êííððíéü (íá çéíóííððááéýð ù èá àè-éíáíéáì èèðá)	89	1,19 ± 0,07

Ìðèíá-áíéá. *ð < 0,05; **ð < 0,01 ìì ìðííóáíéð è èííððíéð

Èç ááíí ùð ðááèèðó ì ñéááðáð, -ðí á ñúáíðíðéá èðíáè èèð, áíéüí ùð àèéíáíéèçì ìì, àèðéáííñòð ÁÄÄ çíá-èðáèüíí áúøá, -áì ó èèð á èííððíéüííé áðóí-íá. Ñ óááèè-áíéáì àèèðáèüííñòð çááíéáááíéý àè-ðéáííñòð ÁÄÄ á ñúáíðíðéá èðíáè áíçðáñòááð, ðí áñòð ì áæáð àèèðáèüííñòð çéíóííððááéáíéý àèéíáíéáì è ìíáúøáíéáì àèðéáííñòð ÁÄÄ ñó ù áñòáðáð ìðýì áý çááèñè ìíñòð. Ýðíð ðàçóèüðáð ìáðíáèðñý á ñííðáá-ñòáèè ñ ááíí ù ì è áðóáèð ááðíðíá [13], èíðíðúá ìð-ì á-áðð, -ðí ìáèáíéáá -áñòí ÁÄÄ á ñúáíðíðéá èðí-áè áúýáèýáñú ìðè çéíóííððááéáíéè àèéíáíéáì á ðá-áíéá 10–20 èáð.

Заключение. Óáèè ìáðàçíì, ìáèè-èá ìðýìíé çááèñè ìíñòð ì áæáð áááííñòð àèéíáíéèçì ì è ìí-áúøáíéáì àèðéáííñòð ÁÄÄ á ñúáíðíðéá èðíáè ìí-

çáíéýáð èñííéüçíááðú àèéíáíéüááèèáðíááíáçíí è ðáñò á èá-áñòáá ñáì ìíðíýðáèüííáí áíííéíèðáèüíí-áí èðèðáðèý áéý áèááííñòðèè àèéíáíéèçì ì.

Èèðáðáðóððá:

1. Áííðéíá È.Ï. Ìñííáíúá áéíéíáè-áñéèá ìá-ðáíéçì ù àèéíáíéüííé è ìáðèíðè-áñéíé çááèñè ìí-ðè // Ðóéíáíáñòáí ìì ìáðèíéíáèè / Ìíá ðáá. Í.Í.È-ááíòá. – Ì.: Ìááíðáèðèèá-Ì. – 2002. – Ò. 1 – Ñ. 33 – 41.

2. Áø ìáðèí È.Ï., Ñðóéáéíá Í.Á. Ìáèðíðè ìéý. Ì.: Ìááèèðéíá. – 1996. – 469 ñ.

3. Ááæéí Á.Á. Èèèíéèá, ìðíðèèáèðèèá, èá-á-íðá àèéíáíéèçì ì è ìáðèíáíéé. – ÑÍá.: Çíáíéá, 1999. – 118 ñ.

άα. Δαχααεάίεα εçiόάδιάρíοíá ÊÊ íñóùáñòαεýεε ñ ííííúùþ éíεíííííε σδίíáδιíáδαοεε íá ñáòáααε- ñά ÁÝÁÁ Á-50. Ýεþöεþ εçiόάδιάρíοíá ÊÊ íðíáí- αεεε ñόóíáí-άδúí í áδιíáíí, εñííεúçóý δδε áóόάδα, εíοíðúά ñíάάðæαεε 100 í Ì NaCl, 200 í Ì NaCl ε 400 í Ì NaCl. Á εαæáíε óðαεοεε íðíáíáεεε ííðá- áαεάíεα αεðεáííñòε ÊÊ. Í íðáααεάíεα áαεεα íðí- áíáεεε íεεðíáεóðáδιáúí í áδιíáíí. Êííóðíεάí ñεó- αεεε ñúáíðíðεε εðíáε 15 çáíðíáúó áíáðíáíεúöáα.

Результаты исследования и их обсуждение.
 Êññεááíááíεá εçiáíáíεε αεðεáííñòε εðáαðε íεε íα- çú ó áíεúíúó αεεíáíεεçííí ñ áαñðεíáíοíúí ñεíá- ðíííí ííεαçαεí, ðíí αεðεáííñòε ÊÊ áí áñáó óðáó áðóííáó áúεα ííáú øáíá á ðá-áíεá íáðáúó 7 áíáε ííñεá αεεíáíεεçáοεε, íðε-áí εíáεα íáñòí íðýíí íðíííðöεííáεúíáý çááεñεííñòú íáæáó αεðεáííñ- óüþ óáðíáíòá ε ñόáíáíúþ ðýæáñðε αεεíáíεúííáí áαñðεíáíοííáí ñεíáðííá (òááεεòá 1).

Òαáεεòá 1

Áεíáíεεά εçiáíáíεε íáúáε αεðεáííñòε εðáαðε íεε íαçú á ñúáíðíðεá εðíáε áíεúíúó αεεíáíεεçííí

Êðííá ðíáí, íáðáúáαó áíεíáíεá óαεó, ðíí íáε- ñε íáεúíúε ííáú, í αεðεáííñòε ÊÊ (á 3–9 ðαç áú øά εííóðíεúííáí óðíáíý) ííðáααεýεε íá 2–3 ñόðεε áá- ñðεíáíοεε. Ê ñáαúí úí ñόðεαí αεðεáííñòε ÊÊ ñíε- αεεαñú, íí íá áí εííóðíεúíúó çíá-áíεε, íñòáαáýñú ííáú øáííεé íá 40–75% íð óðíáíý çáíðíáúó áíá- ðíáíεúöáα. Áαæíí íðíáðεðú, ðíí ííáú øáííúε óðí- ááíú αεðεáííñòε ÊÊ ñíòðáíýáοñý ε á íáðεíá íðáα- εáííεε ðáíεññεε (íð 2 íáñýóáá áí íáñεíεúεεó εάò),

ðíí óεαçúáαáò íá áíçííáεííá εαáíðáðíðíí-αεááíí- ñðε-áñεíá çíá-áíεá ααíííáí ííεαçαðáεý αεý óñðá- ííáεáíεý αεαáííçá σðííε-áñεεε αεεíáíεεçíí. Êçó-áíεá εçiόάδιάρíοíúó ñíáεοðíá ÊÊ ííεαçá- εí, ðíí ííáú øáíεá αεðεáííñòε ÊÊ íðíεñοíáεð çá ñ-áó áñáó óðáó εçiόίðí ÊÊ. Íðε ýòíí íáεάíεúøάá íðííñεðáεúííá óááεε-áíεá íðíá-αεε αεý αεðεáíí- ñòε ÁÁ-ÊÊ ε á íáíúøáε ñόáíáíε αεý í Á-ÊÊ ε Ì Ì- ÊÊ (òááε. 2).

Òαáεεòá 2

Êçiόάδιάρíòú εðáαðε íεε íαçú á ñúáíðíðεá εðíáε áíεúíúó αεεíáíεεçííí

Áðóííá íáðεáíοíá	Áεðεáííñòε εçiόάδιάρíοíá εðáαðε íεε íαçú, Ì Á/ε		
	Ì Ì-ÊÊ	Ì Á-ÊÊ	ÁÁ-ÊÊ
Êííóðíεú (íá çεíοííòðáαεýþ ù εá αεεíáí- εάí εεòá)	25 ± 6	4 ± 1	0 ± 0
Áíεúíúά αεεíáíεεçííí á íáðεíá ÁÁÑ	84 ± 10*#	32 ± 8*#	28 ± 7*#
Áíεúíúά αεεíáíεεçííí á íáðεíá ðáíεññεε (íð 1 áí 14 εάò)	26 ± 5	15 ± 4*	13 ± 3*

Íðεíá-áíεá - *ð < 0,05 íí íðííøáíεþ ε εííóðíεþ, #ð < 0,05 íí íðííøáíεþ áðóííú ñ ðáíεññεáε.

Äëðàëüííá áíçááðæáíëá íð äëííííëü íá íðëáí-
 äèð é ííðííäëçáðèè äèðëáííñðè ÊÊ á èðíáë. Ëçí-
 óáðíáíðíúé ñíáëðð ÊÊ ó ðàëèð íàðèáíðíá áúë ñíá-
 ùáí á ñòíðííó óááëè-áíëü ñíááðæáíëü ÌÁ- è
 ÌÌ-èçíóíðí. Ñíááðæáíëá ÌÁ-ÊÊ è ÁÁ-ÊÊ ó áíëü-
 íúð á ðáíëññèè áúëí íðëíáðíí ðááíúí è ñíñòáá-
 ëüéí 20–23% íáúáë äèðëáííñðè, á òí áðáíü èáë ó
 çáíðíáúð èñíúðóáí úð ñíááðæáíëá óëàçáííúð èçí-
 óáðíáíðíá áúëí íá ííðüáíé íèæá: 0-8% è 0-3%
 ñííðááðñòááííí.

Óáëíá ðáçéíá ñíáúáíëá èçíóáðíáíðííáí ñíáëð-
 ðà á ñúáíðíðèá èðíáë á ñòíðííó ÌÁ-ÊÊ è ÁÁ-ÊÊ
 í íæíí íáúüñíèðü ááòíü íðè-èíáí è. Áí-íáðáúð, ýòí
 áíçí íæííá óñëëáíëá íáðáííñá óáðíáíðá èç í íçáá
 á òíé èðíáë áñëááñòáëá íáðóøáíííé íðííéçááí íñ-

ðè íáíáðáíú èëáðíé, óíðí èðóð ù èð ááíáòíííóáðá-
 èè-áñëéé ááðúáð èëè áëñòíááíáðè-áñëéé ááðúáð
 í èíéáðá. Áí-áòíðúð, íá èñëëð-áíá áíçí íæíííñü
 ááðáíðáññèè ááíá, íðááðñòááíííáí çá ñèíðáç Á-
 ñóáúááëíèð ÊÊ á ñëáëáðíúð í úøáð, èíðíðúé á
 ííðíá íá íðíüáëüáð ñáíáë äèðëáííñðè, íí äèðëáë-
 ðóáðñü íðè ððííé-áñéíí áíçááëñòáëè ýðáííëá.

Заклучение. Äèðëáííñü ÊÊ ñúáíðíðèè èðíáë
 ðáçéí ííáúøáíá á íáðëíá ááñðèíáííóèè, íðè-áí äè-
 ðëáííñü óáðíáíðá íðüíí íðíííðèéíáëüíá ðüæáñ-
 ðè äëííííëüííáí ááñðèíáíðííáí ñëíáðííá. Á íáðëíá
 ðáíëññèè ñóúáñòááííí íáíüáðñü èçíóáðíáíðíúé
 ñíñòáá ÊÊ çá ñ-áð ííáúøáíëü ÁÁ- è ÌÁ-èçíóíðí
 óáðíáíðá. Óëàçáííúá íáðóøáíëü ñíððáíüðñü íðí-
 áíëæèðàëüííá áðáíü (áí íáñéíëüèèð èáð).

Ëè ðáðáðóðá:

1. *Áííðëíá Ë.Í. Áëíëíáë-áñëëá í áðáíëçí ú çááëñèí íñðè í ð íñðóíáëðèáíúð ááúáñòá // Áííð. Íáðëíëí-
 áëè. – 1995. – 1 2. – Ñ. 27 – 31.*
2. *Áííðëíá Ë.Í. Íñííáíúá áëíëíáë-áñëëá í áðáíëçí ú äëííííëüííé è íáðëíðè-áñëíé çááëñèí íñðè //
 Ðóëíáíáñòáíí íí íáðëíëíáë / Íü ðáá. Í.Í.Ëááíóà. – Ì.: Ìáüíðáëðèëà-Ì. – 2002. – Õ. 1 – Ñ. 33 – 41.*
3. *Áóðíá Þ.Á., Ááááðíëëíáá Í.Í. Íáëðíðèíëü è óáðíáëíëíáëü äëííííëçíá. – Ì., 1985. – 240 ñ.*
4. *Ñúðëíñëè Ë.Á. Áëíðèíë-áñëëá íñííáú áäëñðáëý ýðáííëá íá óáíððáëüíóð íáðáíóð ñëñðáíó. – Ì.:
 Ìáüèðèíá, 1980. – 191 ñ.*
5. *Ñúðëíñëè Ë.Á. Ýðáííë è íáíáí ááúáñòá. – Ìëíñë, 1982. – 286 ñ.*
6. *×áðííáðíáëëíá Õ.Á. Ýíçèííüðèè íðè äëííííëçíá. – Ëëáá: Çáíðíáüü. – 1992. – 312 ñ.*
7. *Øáááííá Ì.Á. Ëäëèøááë-Ñ.Þ. Áëíëíáëü äëííííëçíá. – ÑÍá.: Ëáíü, 1998. – 272 ñ.*
8. *Øáááííá Ì.Á. Íñííáú íáðëíëíáë. – ÑÍá.: Ëáíü, 2002. – 560 ñ.*
9. *Blum K., Payn T.E. Alcohol and the addictive brain. – N.Y.: Free Press, 1991. – 212 p.*
10. *Tabakoff B., Hoffman P.L., Lee J. M. et al. Differences in platelet enzym activity between alcoholics and
 nonalcoholics // N. Engl. J. Med. – 1988. – Vol. 318, 1 3. – P. 134 – 139.*

ТИПЫ СМЫСЛОЖИЗНЕННЫХ ОРИЕНТАЦИЙ У ЛИЦ С СУИЦИДАЛЬНЫМИ ТЕНДЕНЦИЯМИ

Α.Ν. Αάαεδαεù íá, Ì. Ì. Íðεαδúáα

Νεδóαóεý á Ðáñíóáεεεá Εάααδóαδεçó-αδóñý óáαεε-άíεά ì ìíáδóííñδε á δάααεδóαδóα ìδεδε-αάεùííε áεδεάííñδε ìδάαε íαñáεάíεý. Íí áαííú ì ìάαóíαδúíáííε ìδαδεñδεεε Εάααδóαí αóíáεδ á -εñ-εí ìδóαí ñ áññíεε ì εíýóðεδεάíóí ì ìδεδεαάεùíí-ñδε, αáíε ìáý ìδάαε íεð íαδóáúά ìáñδα. Νεδóαóεý ìñεíáεýáδóñý íááíñδαδúí-ííε εíóðáñδóδεδóδúε ε, ìííδαáδñδóáííí, íááíñδαδúí-ííε ìñεñδóáííε ó-άδα ε íáεεðááíεý ìíáíáíúð ìεð-áαá. Εάε ìδααεεí, á íá-εáñδó ìáεεðááíεý ìííáαáðð ìáδεάíóú, εíáð ù εά ìñεδεαδδε-áñεεε áεάáíç ε ìíñδóý ù εά íá áεñíáí-ñáδúí ì ó-άδα ìñεδεαδδε-áñεεε áεñíáíñáδúá. Íá-íáεí ýδε εεδó ìíñδααεýðð εεð ù ìáεðð -áñδó ìδ íá ù ááí εíεε-áñδαá ìεð-áαá ìíááδøáíεý ìδεδεαάεù-íúð ìííúδúε.

Νá ìά ìδúíáεά ì ìδεδεαάεùííñδε ε ì ááδ áúδáεάí-íðð ìíδεαεùííðð ìñííáó εάε á ìδε-εíáð ε δαεδú-δαδ δεñεá, δαε ε á ìáδúáαδ ìδúíδεεáεδεεε ε δάαáε-εεδóαδε εεð ñ ìδεδεαάεùíí ì ε δάíááíóεý ì ε. Íδ-αάεùíí íáíáδúáε ì ìííε ì áδú, ÷δú ìíδεαεùííúε δαε-δúð ñá ì íí ñááá, íá ε ì áý ìδáεííεάíεý -áδαα ìδóáúáε-δεάíðð εáδδεíó ì εδá ε ìδááñδααεάíεε ñóáúáεδá, íá ì íáεδ ìδóαδú δάøð ù ε ì.

Íá ñááíáíýð íεε ááíú á ìíδεαεùíí-ìñεδúεí-áε-áñεεð íαδεáð ìáεεðáαδóñý ìíáíδúδ ε δεεíñíð-ñεε ì ìáδúáíεíáεý ì áεçó-άíεε -áεíáá-áñεíáí ìí-ááááíεý ε áíçðáñδàð ù εε ε ìδáδáñ ε εññεάáíááíεð ìíááδøáδáεùííúð ìñííááííñδáε ε íáεεáεáδáεùííáí ñíçíáíεý εε-íñδε εάε ε ìδááδεδúááííáí ε ì í-áí ìáδúíáí ìδδáεάíεý δάαεùííñδε. Αñ, øεδά íá-ñóááαδóñý áííδúñ ì íáíáδúáε ì ìñδε εññεάáíááíεý ε íáεεáεáδáεùííε ìíáδεδεεε áíóδδáííáε áεçíε, δáεííñδóδεδε ìδóáúáεδεάííε εáδδεíú ì εδá áá-áεáíóííε εε-íñδε. Α ìδεδóαδε εííεε ìíδε-αεùííúð ìδáδáíδεííá ε íáεεδàð ù εð ìεεð íááúð ìíδεíεðεùδóδúíúð δάíááíóεε áííδúñ ìáεάáíí-δεýδúíáí òíδú ìδúíááíεý ìδδóεδóδ ε íáεεáδáεù-ííáí ñíçíáíεý ìδεíáδδàðð ìñíáðð ááεííñδó. Ðáññ ìδδáíεά ìñεñδóáí ù óáííñδóúð ε ì ìñεíáúð óñδáííáíε ìíííáñδóáδ áíεάá áεóáíεííó áíáεε-çó ìδε-εí, ì ìδεάíá ìíááááíεý -áεíááεá, ááí δá-áεðεε íá ìδáññíáúá ìδεδóαδεε, íá δαααεδεά ìδε-δεαάεùííáí ìíááááíεý á ε ìδáδáñðð ù áí εññεάáí-ááíεε [1].

Íá ìε ìδúíááááí εññεάáíááíεά ì áααá Ðáñíóá-εεεάíñεáí òíεñεíεíáε-áñεíáí óáíðδá (á Αε ì áδú). Íáúáεδá ì εññεάáíááíεý ìδαεε εεðá, ìíááδøεáøεá ìδεδεαάεùííðð ìííúδεð, íí ìí ìñεδε-áñεííó ìδ-óδóñ ìííδááδñδóáð ù εά áεάáííçó «ìñεδε-áñεíáí αáí-

δúáú». Νá ìά ìííúδεá ìδεδεεά δáñóáíεάεáññú εάε áðóáεδεάíáý δάαεδεý ìá ìδáññíáðð ìδεδóαδεð.

Целью исследования ìδáεí εçó-άíεά ìñíááííí-ñδáε óáííñδóíí-ñ ìñεíáíε ìδáδú εε-íñδε ìáδε-áíðúá áεý áúýáεάíεý ε íáεεáεáδáεùíí-εε-íñδóúð óáεδúδúá δεñεá ìíááδøáíεý ìδεδεαάεùííúð ìííúδúε.

Εññεάáíááíεά ìδúíááεεíññú á ìáδεíá ñ εð ìý ìí ááεááδú 2009 á, εíεε-áñδáí δáñíííááíðúá ìíñδαáε-εí 75 -áεíááε.

Α εññεάáíááíεε áúεε εñííεüçíááíú δýá ìáδúáíá:

- α) ìíεðñδóδεδóδεδúááíííá ε ìδóδááðð áεý áúýá-εάíεý ìδε-εí ε ì ìδεάíá ìíááδøáíεý ìδεδε-αάεùííε ìííúδεε;
- á) ìíδúñíεε ìá áúýáεάíεά ìδúíðáíεý -áεíáá-εá ε ìíδεαεùíí-ìíεεδε-áñεííó ìíεíááíεð á áíñóááδñδóáá [4];
- á) ááá ñδáíááδδεçεδúááííúð δáñδá ìá áúýáεά-íεά ìñíááííñδáε óáííñδóíí-ñ ìñεíáíε ìδáδú;
- δáñδ ì ìñεíáεçíáííúð ìδεάíδαδεε Α.Α.Εά-ííóúááá [2];
- ìáδúáεεá øááδðá ìá áúýáεάíεά óáííñδóúð ìδεάíδαδεε [4].

Α ááíííε ìδóδúá ì ù δáññ ìδδε ì ááííúá, ìíεð-áííúá á δάααεδóαδá δáñδεδúááíεý ìá áúýáεάíεά ì ìñεíáεçíáííε ìδεάíδαδεε. Εññεάáíááíεά ìδú-áíáεεíññú ìíííúð ìáδúáεεε εññεάáíááíεý ì ìñ-εíáεçíáííúð ìδεάíδαδεε, δαααáíδáííε Α. Α. Εά-ííóúááú ì. Αáííúε ìíδúñíεε áúε ñíçááí Εάííóúá-áú ì Α.Α. á òí áá áδáíý, ÷δú ε ááí δááíðú, ìíñáý-ù áííúá ýεçεñδáíδεαεùíííó εδεçεñð òíññεεñεíáí (ε áú, ìíááδñεíáí) íá ù áñδáá. Ííδúñíεε ìíááδáεδ 20 ìóíεðúá, ìδááñδαáεýð ù εð ìíáíε íεýεδúíúá ìδε-αάíεý ìδúíñδεαεùíí «εá-áñδá áεçíε» εñíúδóáíí-áí, íáíδε ìáδ: «Β íáú-íí: óεáñíí ìεð-áð - ìíεíí áεçíε ε ýíðçεαç ìá». Αú ááεýáδóñý 5 óáεδúδúá-øεáε:

1. «Óáεε á áεçíε»;
2. «Íðúðáññ áεçíε, εεε ε ìδáδáñ ε ýííðεííáεù-íáý íáñú ù áíííñδóú áεçíε»;
3. «Ðάααεδóαδεάííñδóú áεçíε, εεε óáíáεάδáíδáí-íñδó ñá ì ìδááεδεçáðεáε»;
4. «Εíεðñ εííðδúεý - Β (Β - òíçýéí áεçíε)»;
5. «Εíεðñ εííðδúεý - áεçíú, εεε óíδááεýá-ì ìñδóú áεçíε».

Íáδáúá òδε δαεδúδá ìáδααóðð ì ìñεíáεçíáí-íúá ìδεάíδαδεε: óáεε á áεçíε (άóáò ù áá), íáñú ù áí-ííñδóú áεçíε (íáñóíý ù áá) ε óáíáεáδáíδáííñδóú ñá-ì ìδááεεçáðεáε (ìδúíðεíá). Αáá ìñδááøεδóñý δαεδú-δá òáδáεδáδεçóðð áíóδδáííεε εíεðñ εííðδúεý εάε

(97 ñëó-ááá). Á 2008 áíáó - 19 ääðäëüíúó ëñóí-
áíá èç 118 íàðëáíðíá - ýðí 16% è á ðäëóúái 2009
áíáó çà 10 íàñýöáá -áðäááðí óíáðøëð íð óëñóñííé
èëñëíðú Íà ñááíáíýø íéë ááíú (íá-æí ííýáðý) á
íðááëáíéè íà èá-áíéè íáðíáýðñý -áðúðá íàðëáíðà
ñ íððááëáíéè óëñóñííé èëñëíðíé. Íí ííáááëýþ-
úáá áíëüø èíñðáí íàðëáíðíá (98,3%), ííñòðíéáøëð
ñ íððááëáíéè ñ óäëüþ ñàí íóááëñðáá, ííñëá íðí-
áááíéý áááëáàðííé ááçë íðíëñëèäàðëíííé è ñë ì-
ðí ìàðë-áñëíé ðáðáíéè íñðàþðñý æëáú.

Ëè ðáðäðóððà:

1. *Áíéðáð Á.Ó. Ëëëíë-áñëäý ñóëðäüíéíáëý. - Ì.: Ìëëíø, 2008. - 280 ñ.*
2. *Àëð óíááéíá Ñ.Á. Áäíðáññë è ñóëðäüíéíá ííáááíéá. - Àëìàðó: Ñäýñàð, 2007. - 25 ñ.*
3. *Àíáðóí íáá Á.Á. Íñðóíéíáëý ñàí íóááëñðáá. //Æ. Ñíòäëüíáý è èëëíë-áñëäý íñðëàððëý. 1996. 1 4. Ñ. 14-20.*

ФОРМЫ АУТОАГРЕССИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ ОСУЖДЕННЫХ ЛИЦ ПО РЕЗУЛЬТАТАМ АНКЕТИРОВАНИЯ СОТРУДНИКОВ ИСПРАВИТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

Á.Ë. Ëàëððáííá

Áðóíááðáññëáíúá ííááááíéý ó íñóæááííúó, èàë
íðááëéí, ííñýð ááí ííñððáðëáíúé ðáðäëðáð è èðàð-
éíáðáíáííí íáéáá-àþð èð íáðáæäáíéý. Íáíéè èç
áëáíá áóíðááðáññëáííáí ííááááíéý ýäëýäðñý ñàí í-
ííáðáæááíéý, íðááóñíàððëááþ ù èá íðë-è íáíéá
áðááá ñáíáí ó çáíðíáþ ñ çàí ùñëí ì áíñðë-ù ííðá-
ááëáííúó óäëáé. Ñíááðøàþðñý áðóíááðáññëáíúá
ííñòðíéè ó íñóæááííúó á ëñíðááëðäëüíúó ó-ðáæ-
ááíéýð è ýäëýþðñý íáëáíéáá -áñðú ì áëáíí ððáá-
ìàðëçíà ó íéð, á ññëíáëýð èçíéýðèè è äëèðäëüíí-
áí íððúáá íð ñàíúè è íðëáú-ííé íðíðáññëííáëü-
ííé ááýðäëüíííðë. Ì íðëááí è áðóíááðáññëáííá íí-
ááááíéý íñóæááííúó íðë ýðíí, -áñðí ñëóæàð áíç-
ííáííñòú ííëó-áíéý ííðáááëáííúó ëüáíò íð áá-
íéíëñðáðëè, íáíðááëáíéá á áíéüíéòú ëñíðááë-
ðäëüíúó ó-ðáæááíéé, ñííñíá ñàí íóáááðáæááíéý,
íáðøáíéá «áíðíáñëèò» ððááëðèé, ñððáíéáíéá
áúçááò ñí-óáñðááè ó íéððáæàþ ù èð, áí ì íñáëñóáëü-
íáý ñáýçü, ñíýðéá ñððáññá, ðíñëá íí ðíáííúí, èç ì-
íá áëèçéíáí -áëíááè è ðáñíáá ñàíúè, íñðë-áñ-
ëèá çááíéááíéý è ð.á. [1, 2].

Íáí è íðíáááí áíáëèç áíéáðëðíááíéý 39 ñíððóá-
íééíá ñëñðáí ù ëñííéíáíéý íáëçáíéé, ðááíòàþ ù èð
á éíéíéè ñððíáíáí ðáæëíà. Ëç íéð, ííðíøáíí ñí-
ñðááíéè íáðçáíááíéáí - 21 -áëíááè (53,8%), ñ íá-
çáéíí-áííúí áññøëí - 6 -áëíááè (15,3%), ñ áññ-
øëí íáðçáíááíéáí - 12 -áëíááè (30,7%). Íðíáí-
äëëñý ííðíñ ðááíðíééíá ðáæëííé ñëóæáú - 33
ñíððóáíéè, ííáððäëáíéé -áñðë - 4 -áëíááè, íá-
äëðëíñëíé -áñðë - 2 -áëíááè.

Íðíáááííúé áíáëèç íñëðííáðíéíáë-áñëèð ìá-
ðáíéçí íá áðóíááðáññëáíúó ðáíááíéè ó èèò ñ íñë-
ðë-áñëèè è ðáññððíéñðááíé è ó èþááé, ñíááðøëá-
øëð ñóëðëá á áððáëðëáííí ñíñðíýíéè èèè íí-
ííñððáðëáíí-øáíðáæíúí ì íðëááí, ííçáíéýáð íí-
éó-èòú íðááñðááëáíéá íðáðëðáðá èë-ííñðíúó íñí-
ááíííñðáé è íáðíéíáë-áñëíí ííáááíéè, á ðáææá
ííðáááëýáð äëððáðáíéèððíááííóþ íáíðááëáííñòú
èá-ááíí-íðíðëèäàðë-áñëèð ìáðííðëýðèè íí íðí-
ðëèäèðëá ñóëðëáíé.

Áíçðáñð ñíððóáíééíá éíéáááëñý á íðáááëàð: áí
25 äáð - 15 -áëíááè (38,4%), íð 25 áí 45 äáð - 24
-áëíááè (61,5%).

Ñðáæ ðááíòú á óáíéíáíí - ëñííéíéðäëüííé ñëñ-
ðáíá ñíððóáíééíá éíéáááëñý áí 5 äáð ó 25 -áëíááè
(64,1%), íð 5 áí 10 äáð - 8 -áëíááè (20,5%), íð 10
äáð è áíéáá - 6 -áëíááè (15,3%).

Íá áííðíñ, íáñëíéüéí -áñðí íñóæááííúó ñíááð-
øàþð áðóíááðáññëáíúá ááëñðáëý íí íðííøáíéþ è
ñááá éííáá - íðááðëèè 79,4% íð -èñëá ííðíøáí-
íúó èèò, áíáíéüíí -áñðí - 20,5% ðáñíííááííóíá.

Íáëáíéáá ðáñíðíñðáíáííúé è áëááí è áðóíáá-
ðáññëáíúó ííñòðíééíá ó íñóæááííúó, íí ááííúí
ííðíñá ñíððóáíééíá, ýäëýþðñý: ñàí íííáðáæááíéý
- 32 (82%), áíéíáíéá ó 5 (12,8%), ëñëóññðááííúé
áúçáíá ðáçë-ííúó çááíéáááíéé ó 2 (5,1%)

Íí ì íáíéþ ñíððóáíééíá éíéííéè, íñííáíúí è
íðë-è íáíé, ííáóæááþ ù èíè íñóæááííúó ñíááð-
øáðú ñàí íííáðáæááíéý, 26 -áëíááè (66,6%) ñíððóá-
íééíá ñëñðáí ù ëñííéíáíéý íáëçáíéé, óéçáçè íá
ííëó-áíéá íñóæááííúó è áíçííáíííðë áíáéðóñý
ííáëáæáè íð ááíéíëñððáðëè ëñíðááëðäëüííáí ó-
ðáæááíéý, 11 -áëíááè (28,2%) - íá íáñíáëñëá ñ
íáçíá-áííúí íáëçáíééá íáíóððë ó-ðáæááíéý, 7 -á-
éíááè (17,9%) - íá éííðëèð ñ ááíéíëñððáðëé, 5
-áëíááè (12,8%) - íá ñððáíéáíéá áúçááò ñí-óá-
ñðáéá, 5 -áëíááè (12,8%) - íá íñëð-áñëèá çááíéá-
áíéý, 4 -áëíááè (10,2%) - íá ñííñíá ñàí íóáááðá-
æáíéý, 2 -áëíááè (5,1%) - íá èçíáíó áëèçéíáí -á-
éíááè, 2 -áëíááè (5,1%) - íá ðíñëó íí ðíáííúí,

---

1 ÷ ãëíããé (2,6%) - íà æãäáíëà íííãñòü á áíëüíëöó
è 1 ÷ ãëíããé (2,6%) - íà ñíýðèà ñòðãññà.

Òàëèì íáðçàíì, ìðè áíëãòèðíãáíëè ñíððóáíë-
éíá èñíðããèðäëüííãí ó-ðãããáíëý ñòðíãí ðããèìà
í òíðíàð áóðíããðãññèáííãí ííãããáíëý áóýããáíí,
÷òí ñàì ùì è ðãñíðíñòðãíãí ùì è òíðíàì è áóðí-
ããðãññèáííãí ííãããáíëý íñóããáíí ùð ýãëýðòñý ñà-

ìíííãðãããáíëý. Íñííãí ùì è ìðè÷éíàì è òó íí-
áóããáíëý, íí ìíãíëð ó-ãñòíëéíã ííðíñà, ýãëýðò-
ñý áíçì íãííñòü áíãèðóñý íñóããáíí ùì è ííãããããé
ìò ààì è íèñòðãóèè èñíðããèðäëüííãí ó-ðãããáíëý,
íãñíãèãñèã ñ íãèççáíëàì áíóððè ó-ðããããáíëý, çà
ñíããðøáíëà ìðããííãðøáíëè áíãðáíý ìòáóããáíëý
íãèççáíëý.

Ëèðãðãòóðà:

1. *Áíëéíã Á.Í. Ìããèðèíëãý ìñèðíëíãý á ËÓ. - Ì.: Ððèðè-ãñëãý èèðãðãòóðà, 1989. – 256 ñ.*
2. *Ñòíðíãóé Á.Ò., Ëíàíãçèíã Ñ.Á., Ìóðããá Ð.Ë., Áðííããã Í.Á. Õèðððãè-ãñëãý òãèðèèà ìðè éíëí òí-
ðçãí ùð ííãããããáíëýð ãèáí òà ó íñóããáíí ùð: Ìò ìüè-ãñëèã ðãéí ìãíããèè. - Ìããéíããð, 1996. – 9 ñ.*

ПСИХОСОЦИАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ВИЧ-ИНФИЦИРОВАННЫХ

Í. Ì. Ñaaúeíá

ã. Íaaeíaað

Í ðáíáíeáíeá yí íðeííaeuííáí ñòðáññá ííñeá ðíáí, eáe íaòeáíð óçíáe, ÷ðí íí eíðeòeðíááí ÁÈ×, íðeñííñíaeáíeá e eçí áíáíeýì á óeéááá æeçíe, ñáy- çáííú ñ ÁÈ×, íðeñííáeéíáíeá e ÷eñeó íaòeáíðíá ñeóæáú íeàçáíeýì íáaeòeíñeíe íííú è ÁÈ×-eíðe- òeðíááííú ñ á áíeúøeíñòáá ñeó÷ááá ñííðááðñòá- ðò ñòáaeýì eeeíe÷-áñeíáí ðá-áíeý çááíeáááíeý. Ðóááæe, çíáíáíóð ù eá íáðáóíá íð íáííe ñòáæe è áðòáíe, ÷áñðí ñííðíáíeááðñòý ñeéúíú ù è yí íðeí- íaeuíú ù è íáðáæeááíeýì è ÁÈ× - eíðeòeðíááí íí- áí eeeðá. Çíáíeá yóíáí áááð íáaeòeíñeíí óðááíðíe- eó áíçí íaeííñòú íeàçáðú íaòeáíðó ááaeááðíóð íñe- óíeíáe÷-áñeóð ííáááðæeó, íðíááñòe íáó÷áíeá è áúðàçeðú ñáíá ó÷áñðeá.

Ñíáðáíáííúá eññeááíááíeý á íaeáñðe íñeðíeí- áeð ðàçaeðeý ÷aeíááeá ííeàçáeè ñóú áñòááí íúá ðàç- ee÷eý á áíñíðeýðeè æáíú è íáí è è í óæ÷eíáí è ñíá- ñòááí ííe eè÷ííñòe, eíðíðúá è íáðò áaeíúá ííñeáá- ñòáeý aeý íðaeòe÷-áñeíe í áaeòeíú [1]. Óðý í íaeíí ðíeúeí ñòðíeðú íðááííeííeáíeý í ðíí, yaeýðòny eè yòe ðàçe÷eý è áíeúøae ñòáíáíe yáíeðeíííú ù è íàçááeñýú è ù è íðeóeúòðíáí íðíeñóíeááíeý eèe æá ííe óaðáeðáðíú aeý íðááaeáííú ñííáú áñòá è yéííí è÷-áñeòe ñeíáá, íííe íáíeá æá yóíe ðáíðeðe, ááðíyóíí, áaeááð íáaeòeíñeòe ðááíðíeéíá áíeáá áíe íáðáeúíú è è áíñíðeéí÷eáú ù è íðe ðááíðá ñ ÁÈ×-eíðeòeðíááí íú è eðáúíe.

Óðý eðáíá íáú áá ñeááíeá, eáñáð ù ááñý ííeá, ÷áñðí íeàçáááðny íáááðíú ñ á eííeðáðíí ñeó÷áá, ááá ñííáíúò ííeíaeáíeý, eíðíðúá áúeè áúáááíú á ðàçeúòáðá yóíáí eññeááíááíeý, íaóð íííí-ú ñá- aeòeíñeè ðááíðíeéá íííyòú, á÷áí íðeñííñíáe- ðaeuíáý ðáaeòeý æáíú è í è ñíñòíyíeð ÁÈ×-eíðe- òeðíááíííñòe eee çááíeáááíeð ÑÍÈÄíí ÷áñðí íðeè÷ááðny íð ííáíáííe ðáaeòeè ó í óæ÷eí. Íáð- áíá ííeíaeáíeá çáeð÷-ááðny á ðíí, ÷ðí æáíú è íú ÷áñðí áíñíðeíe íáðò ñááy eáe eè÷ííñòú á eí íðáeñðá ñáíeò áçáe í íðííøáíeè ñ áðòáe íe eðáúíe. Áðí- ðíá - ñíñòíeð á ðíí, ÷ðí í óæ÷eíú íáðáaeí áíyòny áeèçeèð íðííøáíeè, ðíááá eáe æáíú è íú ÷áñðí ðòðá- øàðny ðáññòáááíeý [2]. Íáíðeíáð, íáðáaeí í íaeíí óñeúøáðú, ÷ðí ÁÈ×-eíðeòeðíááííúá í óæ÷eíú èñíú ðúúááðò ñòðáò ñòáðú çááeñe íú è íð íeðòæáð- ù èò íðe íðíáðáññeðíááíeè çááíeáááíeý, á ðí áðá- íy eáe ÁÈ×-eíðeòeðíááííúá æáíú è íú ÷áñðí á áíeúøae ñòáíáíe ááñííeíyòny í ðíí, ÷ðí ííe íðe íðíáðáññeðíááíeè áíeáçíe íá ñííáóð á áíeáíeé íáðá óðáæeááðú çá ðáíe, eðí íð íeò çááeñeð. Íðe yóíí, ááçòñeíáíí, eáæáúe ÷aeíááe áíeòny áúðú íí- eè íóóú ù è óíáðáðú è íáeíí÷áñðá. Í íæáð áúðú, yòe

ðàçe÷eý ù íáóð ííeàçáðúny íðíñòú ù è eèe í÷áaeá- íú ù è, íí á eèe íe÷-áñeíe íðáeðeéá ííe íðíyaeýðò- ñý íáíeáeááííí yðeí.

Í óæ÷eíú ÷áñðí ðáðýðò ñáí íóááæáíeá, áñeè ííe íá í íáóð íðíáíeáðú ðááíðáðú, eèe ÷óáñðáðò íç- eíáeáíeá è ñòðáí yòny íðáaeèðúny íð áðòáeò eðááe, eíðíðúò ííe ñeðáðò ñááy íáççáííú è ñíááðæáðú, Á ðí æá áðáíy æáíú è íú ÷áñðí ðáí íóááæá- íeá, áñeè ííe eèøáðòny áíçí íaeííñòe óðáæeááðú çá áðòáe íe eðáúíe. Í ííeá ÁÈ×-eíðeòeðíááííúá æáíú è íú - íáðáðe-íáeíí÷eè, è ííe æeóáíeé íáðá- æeááðò, áñeè ðáðýðò ñííñíáííñòú óðáæeááðú çá ááðú ù è eèe íááñíá÷eááðú ñáíúð ðáe, eáe ñeðáðò íáíáóíáe ù ù. Ðáae ðíáí, ÷ðíáú íá íñòáðúny á íae- íí÷áñðáæé æáíú è íú ù è íáóð ñíeðeðúny ñ ðáí, ÷ðí ñeó- æáð íáúáeðí í íáíááíe eèe ááæá íáñeèeý, í íáóð íí- ááaeýðú ñáíe ñíáñòááííúe íááá. Çíáíeá yòeò íñí- ááí íñòáe æáíñeíe íñeðíeíáeè ííí íáááð íáaeòeí- ñeííó ðááíðíeèò íííyòú, eáe íí í íæáð ááeñðáíáðú - íá ííeúçò eèe áí áðáá áááíðáeèe íaòeáíðeè. Yóí ííçáíeèð áíó íaeòe íðáaeèeúíe í íáóíá e eáæáíe ÁÈ×-eíðeòeðíááííe æáíú è íá, eíðíðáý íúðáá- ñý íðeñííñíáeðúny è íðááðáðííñòý ðá-áíeý ÁÈ×- eíðeòeè è íííðòóíeñe÷-áñeèò çááíeáááíeè.

Áeááííðeýðíú ù íáñòíyðaeúñðáí íyaeýáðny ðí, ÷ðí æáíú è íú, eíðíðúá íðeñííñáeèeááðòny è æeç- íe ñ ÁÈ×-eíðeòeèe è ÑÍÈÄíí, í íáóð áúðú íá- ñòíeúeí íçááí÷áíú ñóáúáíe áeèçeèð eðááe, ÷ðí ðá- øàðny íá eáðáe íaeuíúá eçí áíáíeý ñíáñòááííáí ííááááíeý. Íáíðeíáð, íðeáeóòny íá áðáíy ááðá- íáííñòe íð áááíáe íðeáú÷eè óííððáeáíeý íáð- eíðeéíá eèe íáíóó íáñóæááðú íðíeáíú ííáeè è óñú ííeáíeý ñáíeò ááðáe - yóí íðíáeáíú, eíðíðúá íóááðò æáíú è íó è íáñóæááíeý eíðíðúò ííá íðáá- íí÷eá áú eçááæáðú. Èèe æá ÁÈ×-eíðeòeðíááííáý æáíú è íá ù í íæáð áçýðú íá ñááy íðááñòááííñòú íðe- áíeðú ñáíeò ááðáe eèe íáðóíáðíá á ñeóæáú ù íáe- òeíñeíe íííú è, íáñí íððý íá áíeúø íá ðáññòíyíeá eèe çíá÷eðáeúíúá íðáíyòñðáeý (e÷eñeò eíðíðúò íðííñeòny óðííeáíeá ñáííe æáíú è íú eèe íeíðíá ñíñòíyíeá á, çáíðíáuy). Èðííá ðíáí, æáíú è íú ù è í- áóð ááíííñòðeðíááðú ííðàçeðáeúíóð íáóíá÷eáíñòú á ííeñeá áíííe íeðáeúíúò ñðááñðá è ñóú áñòáíááíeð ñáíeò áeèçeèð.

Í ðáeòe÷-áñeèe áðá, eíðíðúe íííe íááð, ÷ðí ñeéá ðáeíe í íðeááeèe ÷áñðí ááð, ò íá÷eí íá æeóáeíííí óðíáíá ñáííñíçáíeý, è ÷ðí yóí íá íðíñòí íáú÷íá æáeáíeá «ííñòóíáðú óíðíø í», íñíçíááð eáe ááeíí íaeòe áðáíy aeý ðíáí, ÷ðíáú áúðàçeðú áíñòe ù áíeá ðíe ñáííðááðæáííñòúð, eíðíðòð íðíyaeýáð íá-

òeáíòeà. Yóí ííí íæáò òñòáííæáíeþ ñ íæé áíááðe-
òæúíúò íòííøáíeé è òeðáíeáíeþ ñíþçà ðáæ
ðáøáíeý íáùèò ìðííæáí. Í íñíááííñòe æáíñéíe
íñeðííeáe è íáþò è ñáíþ íáíðíòíòþ ñòíðííó. **ÁË**×
-è íòeòeðííááí íáý æáí ú è íá í íæáò íá-àòú èèè ìðí-
áíeæeòú óííòðááeáíeá íaðeíòeéíá, áíýñú ííòáðyòú
íàðòíáðà, óííòðááeýþ ùááí íaðeíòeéè; ííáááðæ-
áàòú íáááðí ííe÷íú èèè ààæá ñííðííáíæáþ ùeáñý
íáñeéèáí áçàè ì íòííøáíeý eç-çà ñòðàòà íáðáá èò
ðàçðúáíí: èñíúòúáàòú àeíó çà óí, ÷òí ííá òðàòeò
áðáíý, eíòíðííá í íæá áú ííñáýòeòú áðòæ ì, íá ñáíe
ñíáñòááííúá íóæáú; ìðíýáeòú íáñííñíáííñòú è
áíóòðáííáe ì íòeáàòeè è ííeííòáíííe çááíòá í ñááá
ñáííe è ñeòòáòeè íáçàáeñe ì íñòe, eííáá «íeèòí»,
eðííá ñáííe æáí ú è íú, íá áúeáðáàò íò á, òñeèeé.

Æáí ú è íú, eíòíðííá í ìðeøéíñú æeòú á íeùáòá
èèè ì ííáíeðáòíí á ñáííe æeçíe èñíúòúáàòú ÷ó-
ñòáí ááñííííú ííñòe íí áðòæ ì ííáíááí, áú, íáíú-
ø á óááðáíú á ñáíeò ñeáò, èèè, íá áíeáá æeóáíeíí
òðííáí, á òíí, ÷òí ííe «áíñòíeíú æeòú». Í ííeá
íáæeòeíñeèá ðááíòíeèè ííeíàþò, ÷òí ííáááðæ-
ááíeá íáíáòíeè ì íñòe èèè ààæá «áúáá-à ðàçðáø-
íeý» **ÁË**×-è íòeòeðííááíííe æáí ú è íá çááíòeòúñý í
ñíáñòááííí çáíðííáúá í íæáò ñí áðáíáíáí ñòàòú
áàæíáá, ÷áí íáñòááeáíeý í òíí, eáeèò eííeðáòíúò
óíðí ííááááíeý áe íáíáòíeè ì íðeááðæáàòúñý.
Á ííðáááeáííúò íáñòíýðáeúñòáàò, òáeèò eáe
íáíáòíeè ì íñòú áíñòeæáíeý áíáíáíðáíííñòe ñ íí-
eíáú í áðòíáðíí íá èñííeúçííáíeè ìðíòeèæe-
òe-áñeèò ì áð ááçííáñííñòe, íáæeòeíñeèè ðááíòíeè
ì íæáò áàæá ìðíýáeòú íáeíòíòþ íáñòíe-èáíñòú è,
íá íñòæááý ìðíøéííá ííááááíeý íàòeáíòeè, ííáó-
æeòú á, áíeáá ðáøeòæúíí áçyòúñý çà íòðáíó ñíá-
ñòááííáí çáíðííáúý.

Í áeí íáæeòeíñeèè ðááíòíeè, eíòíðííe ñííñí-
ááí òñòáííáeòú áíááðeòæúííúá íòííøáíeý ñ íàòe-
áíòíí, áíeæáí òáeæá ñíñíçáòú è ìðeíýòú òíò òáeò,
÷òí ìðíííñòú èò áçàè ì ííòííøáíeé ñííñíáñòáòá
ííáúøáíeþ ì íòeáàòeè ó **ÁË**×-è íòeòeðííááíííáí
èèòá òáeéíe æá ñòáíáíe, eáe è eáeèeè í áeðòñííe
íááðóçeá. Áðóáíe æá íáæeòeíñeèè ðááíòíeè ì íæáò
áúðàçeòú íáóáíáíeúñòáeá èèè áíñáòó íí ííáíáó
íáñíáeþááíeý íàòeáíòíí ðáæè ì á ìðe, ì á ìðáíàð-
òíá èèè áðòáeò ì áæeòeíñeèò ðáeííáíááòeè è íá-
íáðòæeòú, ÷òí íàòeáíò áíeúøá è íáíó íá ìðeááò,
ííòííó ÷òí íí íòí, ñ yòíò ðàçáíáíð íá ñáíe ñ-áò,
èñòíeéíááá ááí á eííóáeñòá ñáíááí áíñíðeýòeý eáe
ðàçðúá áçàè ì ííòííøáíeé ñ áðá-íí.

Áíeúíáý ÑíÈÁíí æáí ú è íá, eíòíðííáý ÷óáñòáòá
àeíó çà eþáíá áðáíý, ííòðá-áíííá íá ñáíe íóæáú,
á áíeúøáe ñòáíáíe íúòeòò ííáááðæeò ñí ñòíðííú
ì áæeòeíñeíáí ðááíòíeèá, áñeè íí ñíá-àeá ìðeçíá-
áò áàæííñòú á, ááñííeíeñòáá íí ííáíáó çááíòú í
áðòáeò eþáýò, á çàòáí, èñòíáý eç yóíáí ááñííeíe-
ñòáá, íyáeí íáííííeò áe, ÷òí ííá íá ñííæáò ìðí-
áíeæeòú çááíòeòúñý í áeèeèò eþáýò, áñeè íá áó-
ááò, ìðáæáá áñááí, çááíòeòúñý í ñáíá çáíðííáú.
Óíeúéí á òñeíáeýò áçàè ì ííòííøáíeé, eííáá **ÁË**×-

eíòeèeðííááí íáý æáí ú è íá ÷óáñòáòá, ÷òí è á, óáí-
ííñòý ìðíýáeýáòñý óááæáíeá, è eííáá òñòáííæáí
áíñòáðí-íúe òðííááíú áíááðeý, íáæeòeíñeèè ðááíò-
íeè íáeáíeáá yóòáeòeáíí ñí íæáò òeáçàòú æáí ú è-
íá íá íáøþ ùeá áááíàòeèè òíðííú ííááááíeý òáe,
÷òí yóí óáááò áíñíðeíeíáòúñý íàòeáíòeíe eáe çà-
áíòá è ííáááðæeá ñí ñòíðííú áðá-à, á íá eáe eðe-
òeèá è íòeáç á ííííúè.

Ó **ÁË**×-è íòeòeðííááííúò èèò ÷áñòí áñòðá-áàò-
ñý ðyá íñeòe-áñeèò ðáññòðíeñòá, eíòíðííá òðááóþò
æeááííñòeèè è eá-áíeý. Óñáðíííçeòeéáíúò æáí ú è í
è íóæ-èí, áúøá, ÷áí ó íáñáeáíeý á òáeíí, ááðíýò-
ííñòú çááíeáòú á òá-áíeá æeçíe áíeúøeí ááíðáñ-
ñeáíúí ðáññòðíeñòáíí è íáðáíe-íúí ðáññòðíe-
ñòáíí èè-ííñòe. Íðe yóíí ñííñíáííñòú íàòeáíòá-
í è ñíáeþáàòú ðáñíeñáíeá ííñáúáíeé áðá-à è ñeíæ-
íúá ðáæeíú ì ìðe, ì á ìðáíàðáí í íæáò ñíeçeòúñý.
Áeý ñáðíííçeòeéáíúò íóæ-èí è æáí ú è í ñíeá-áí-
íúí è íñeòe-áñeè è ðáññòðíeñòáí è, ñáýçáííúí è
ñeííòeúñeáíúí ííááááíeáí èèè ìðe-èíáíeáí ñááá
áðááá, áíçííæíí ó-áñòeá á áeéñòáeýò, ñáýçáííúò ñ
áúñíeè ðeñeíí çáðáæáíeý eíòáeòeýíe, íáðáá-
þ ùeíeñý ííeíáúí íòóáí. Íðe yóíí áíçíeéáò
ííáñííñòú íáðáá-è **ÁË**× áðòáeí eþáýí è ííáñ-
ííñòú çáðáæáíeý áðòáeí è çááíeááíeýíe, íáðáá-
þ ùeíeñý ííeíáúí íòó, í (ÇÍÍÍ).

Áíeúøeá ááíðáññeáíúá ðáññòðíeñòáá ì íáóò
áúòú íá æeááííñòeðííááíú, ííñeíeúeò íáæeòeíñeèá
ðááíòíeèè íáðááeí íðááñòáeýþò ñááý íá íáñòá
íàòeáíòá è áóíáþò, ÷òí «á òáeèò íáñòíýðáeúñòáòó
ì áíý òíæá áúeá áú ááíðáññeý». Ííñeá òñòáííæá-
íeý æeááííçà òáeèá ðáññòðíeñòáá ÷áñòí eá-àð íááí-
ñòáðí-íúí è áíçáíe áíòeááíðáññeáíúò ìðáíàðáíá,
ñeèøéíí íeçeèè è æéý òíáí, ÷òíáú eá-áíeá áúeí
yóòáeòeáíúí. ðáññòðíeñòáá, ñáýçáííúá ñ óííò-
ðááeáíeáí íñeòíáeòeéáíúò ááúáñòá, eííááá íá ðáñ-
ñíáðòeááþò eáe òáeòíðú, òñóáóáeýþ ùeá ááíðáñ-
ñeþ, è áeííeýðííá ðáññòðíeñòáí ÷áñòí íá ðáñííç-
íááòñý á òàçá ááíðáññeè.

Íðáeòe-áñeííó áðá-ó, eíòíðííe eá-èò **ÁË**×-è í-
òeòeðííááííáí áíeúííáí, íáíáòíeè ì í ò-èòúáàòú
íáñeíeúeí ñíáòeòe-áñeèò ì ííáíòíá, ñáýçáííúò ñ
íñeòeáòðeáé. Ñðááè æáí ú è í, íáòíáý ùeòñý á íáñ-
òáò çáeèþ-áíeý, íááeþááòñý áíeáá áúñíeáý
ðáñíðíñòðáí, íííñòú íñeòe-áñeèò ðáññòðíeñòá è
ðáññòðíeñòá, íáóñeíáeáííúò óííòðááeáíeáí íñeòí-
æeòeáíúò ááúáñòá, ÷áí ñðááè æáíñeíáí íáñáeáíeý
á òáeíí è áàæá, ÷áí ñðááè çáeèþ-áííúò-íóæ-èí.
Áðáeí íáò ñ áúñíeíe ðáñíðíñòðáíáí ííñòúþ **ÁË**×-
eíòáeòeè ÷áñòíòá ñeò-ááá **ÁË**×-eíòáeòeè ñðááè
eþááe, ñðáááþ ùeò òðííe-áñeè è èòøááíúí è
áíeáçíýí è, áúøá, ÷áí ñðááè íáñáeáíeý á òáeíí [3].
Ñè ì íòííú íñeòíçá ó **ÁË**×-eíòeòeðííááííáí íàòe-
áíòá òáeæá íáíáòíeè ì íòeè-àòú íò ìðíýáeáíeé
ááeèðeý. Íóæíí eñeèþ-èòú íááðíeíáe-áñeèá ìðe-
-èíú eçíáíáíeé íáñòðíáíeý è áòøááíáí ñí-
ñòíýíeý, òíðý ñáe-áñ è íáþòñý ááííúá, ÷òí ó áíeú-
íúò, ííeò-áþ ùeò eá-áíeá è íáeáeòíðáí è ìðíòáá-

çû, íáéðíóèçèíéíáè-áñèèà íàðóøáíèý, íáóñéíáéáí-
 íúá ÂË×-èíóáéöèáé, íàáèþáàþòñý ðáæá [4]. Á íà-
 -àèà ýíèääì èè ÂË×-èíóáéöèè -áñòíðà ñèó-ááá ñó-
 èöèää ó ÂË×-èíóèöèðíááííúó áúèà íàíííáí
 áúøá, -áí ñðáäè íáñáéáíèý á óáéíì. Íáíáéí á íñ-
 èääíáá áðáíý íááèþáááðñý óáíááíóèý è á, ñíèæá-
 íèþ [5]. Ñòèöèääèüíúá ì ùñèè ì íáóð ííñèðù çàù èð-
 íúé ðáðáèðáð, ñè ì áíèèèèèèè, -ðí -áéíááé ì ðíáíè-
 æááð ì íéíííðùþ éííððíèèèíááòù ñáí, ñíñòíýíèá;
 ýðè ñèó-àè íáíáðíáè ì í íðèè-àðù íð ñèó-ááá àèðèá-
 ííáí ñèèöèääèüííáí ííááááíèý. Á íáñòíýùáá áðá-
 íý íááèþáááðñý óáíááíóèý ñíèæáíèý -áñòíðù ñòè-
 öèáíá ñðáäè ÂË×-èíóèöèðíááííúó èþááé. Ýðí
 ì íááð áúðù íáóñéíáéáíí áíðèðáððíáèððóñííé óáðá-
 íèáé, éíðíðáý, ííèìíí ííáúøáíèý ì ðíáíèæèðáèü-
 ííñèð æèçíè è áñáéáíèý íáááæáú, ñííñíáñðáóáð
 óèó-øáíèþ éíáíèèèèèè óóíèöèè è óèó-øáíèþ
 ñíñòíýíèý íáèèáíóíá ñ íðááíè-áñèè è ì ñèöè-áñ-
 èè ì è ðáñòðíèèèèè è [2].

Èè ðáðáðóðá:

1. Cournos F, McKinnon K. HIV seroprevalence among people with severe mental illness in the U.S.: a critical review. *Clin Psychol Rev* 17:259- 69, 1997.
2. Ferrando S, Van Gorp W, McElhiney M., et al. Highly active antiretroviral treatment in HIV infection: benefits for neuropsychological function. *J AIDS* 12: F65- 70, 1998.
3. Gilligan C. *In a different voice*. Cambridge: Harvard University Press, 1982.
4. Marzuk P, Tardiff K., Leon A., et al. HIV seroprevalence among suicide victims in New York City, 1991-1993. *Am J psychiatry* 154: 1720- 5,1997.
5. Surrey JL. *The 'Self-in-Relation': A Theory of Women's Development*. Work in Progress Series, The Stone Center, Wellesley College, 1982.

Ñðáäè ì áæ-áéíáá-áñèèð íðííøáíèé, á éíðíðúð
 ñíñòíèð ñáðíííçèðèáíúé íáèèáíð, íáíí èç ñàí ùð
 ááæíúó ì áñð çáíè ì áþò ááí áçáè ì ííðííøáíèý ñí
 ñáíè ì áðá-íí. Ðàçáèðèá ýðèð íðííøáíèé ì íááð íèá-
 çúááðù çíá-èðáèüííá áèèýíèá íá æèçíú ÂË×-èíóè-
 öèðíááíííáí èèöà, ìðè-áí ýðí áèèýíèá íèáçúáááð
 íá ðíèüèí éíóíðíáèèý, ñííáúááíáý áðá-íí í ÂË×-
 éíóáéöèè è á, èá-áíèè, íí è ðí, èáé áðá- á, ìðá-
 ííáííñèð, è èáé íí íðííñèðñý è ñàí ííó ÂË×-èíóè-
 öèðíááííííó íáèèáíð.

Óáèè ì íáðáçíí, è ì áþòñý ì ñèðíííèèèèèíáí
 ááíííñèð æèçíè ó èáæáíáí ÂË×-èíóèöèðíááííí-
 áí -áéíááèà, ó-, ð éíðíðúð ì íçáíèèð óèó-øèðù èá-
 -áñðáí ì áèèèèíèíé ííííú è ýðíé èáðááíðèè áíèü-
 íúð. Ì ááèöèíñèèà è ñíöèèèèíáí áðáíðíèèè ì íáóð
 áçýðù èð çà íñííáó äèý ñíçááíèý íáøèðííé íá ðíèü-
 éí ì ááèöèíñèíé, íí è ñíöèíèèèèèèèèè ì ðíáðá-
 ì ù, éíðíðáý áóááð íáðááèáíá íá íóáíèó è ðáøáíèá
 ì ðíáéáí ÂË×-èíóèöèðíááííúð.

ПСИХОЛОГИЯ ЗДОРОВЬЯ. ВАЛЕОЛОГИЯ.

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ С СЕМЬЕЙ ПО ВТОРИЧНОЙ ПРОФИЛАКТИКЕ ПАВ СРЕДИ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ

А.Е. Евакина, И.А. Адурова, Н.А. Новакина,
А.И. Ивакина, С.Н. Овчинникова

а.Н.И.ае

Идеология и ценности общества в современном мире являются основой формирования личности. В настоящее время в обществе наблюдается тенденция к снижению уровня жизни, что приводит к ухудшению психического здоровья населения. Это особенно актуально для подростков, которые находятся в стадии формирования личности. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

В настоящее время в обществе наблюдается тенденция к снижению уровня жизни, что приводит к ухудшению психического здоровья населения. Это особенно актуально для подростков, которые находятся в стадии формирования личности. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

В настоящее время в обществе наблюдается тенденция к снижению уровня жизни, что приводит к ухудшению психического здоровья населения. Это особенно актуально для подростков, которые находятся в стадии формирования личности. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

В настоящее время в обществе наблюдается тенденция к снижению уровня жизни, что приводит к ухудшению психического здоровья населения. Это особенно актуально для подростков, которые находятся в стадии формирования личности. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

1. Целью работы является изучение психического здоровья подростков и разработка профилактических мероприятий.

В настоящее время в обществе наблюдается тенденция к снижению уровня жизни, что приводит к ухудшению психического здоровья населения. Это особенно актуально для подростков, которые находятся в стадии формирования личности. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

2. Актуальность работы заключается в том, что психическое здоровье подростков является основой для их успешной жизни. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

В настоящее время в обществе наблюдается тенденция к снижению уровня жизни, что приводит к ухудшению психического здоровья населения. Это особенно актуально для подростков, которые находятся в стадии формирования личности. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

В настоящее время в обществе наблюдается тенденция к снижению уровня жизни, что приводит к ухудшению психического здоровья населения. Это особенно актуально для подростков, которые находятся в стадии формирования личности. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

3. Актуальность работы заключается в том, что психическое здоровье подростков является основой для их успешной жизни. Поэтому важно уделять внимание профилактике психических заболеваний у этой категории населения.

Οάεε ι ίαδὰçíι, δίεδδὰεε, αάαά ηάδύαçíí ίάαη-
ííεí, ίίύά αίεííε δαίíáε ίαδéíδεçàεε, ύαéυρδñý
íδàεδε-άηεε αάηííííííííííε è ίαéí ίδàáíεçíááí-
íííε á íñóùáηδàεάíεε éíεíδàδíúò íδíδεεάεδε-
-άηεεδ άίçááεηδàεε è íδííηýδñý é íεí ίάαδδèáíí
éεε ááçó-άηδíí, δαáííáóø íí.

Íà δαøáíεά óεαçáííúò íδíáεάí ίάíáóíáεíí
íáíδàáεδúò óηεεéý ίαδéíεíáε-άηεíáí áεηíáíηάδà
íδè ίδàáíεçàεε íδíδεεάεδε-άηεíε áíδèíáδéíδè-
-άηεíε δαáíδúò η ηáíúáε.

В ситуации вторичной профилактики в условиях наркологического диспансера помощь семье должна быть:

α) *υεò óδàδáíεδδíááííé, δ.á. ó-εδúáαδú íηíááí-
ííηδè ηáíúε, δαδàεδàδ á, áíóδδèηáí áéíúò áçàε í í-
íδííøáíεε è íδíáεáí, íδííøáíεά áçδíηèúò -εά-
ííá ηáíúε è ίαδéíηεδóαεε è è íδíáεáí á «Í íε δá-
ááíé è ίαδéíδεéε»;*

á) *áεδèáííé, δ.á. ίíηδèúò íδàááíδèáíúé δαδàε-
δàδ éáε á íεáíá íδíηááδεδάεüηδàá í íδíáεáíá ίαδ-
éíδèéíá á óíí δαéííá, ááá íδíáεάáδ ηáíúý, δàε è á
íεáíá ííííúè ηáíúá ίá óδíáíá ηáíáéíúò éííñóεü-
δàδéε, ηíçááíεý áδóíí ííáááδæεè ηáíúε è áíáδí-
áíεüííé áçàεí ííε ííáááδæεè δíáεδάεάε;*

á) *áδèηδàáííé, δ.á. δαçóεüδàδ áíεæáí áúδà-
æàδúñý á øδéíéíí éííδèíóóíá εçìáíáíεε íδííøá-
íεý ηáíúε è íδíáεáíá «Í íε δαááíé è ίαδéíδεéε».*

Вторичная профилактика зависимости от ПАВ εáηáαδñý εεò, éíδíδúá óæá εηíúδúááρò ίá
ηááá áεéýíεά íδíáεáí ú, ηáýçáííé η óííδδàáéáíε-
áí ηíεδδíúò ίáíεδèéíá è ίαδéíδε-άηεεδ ηδàáηδà, íí
íá íáíáδóæéááρò íδεçíáεíá áíεάçíε.

Цель вторичной профилактики – ίáεηε ίáεü-
íí ηíεδàδèδúò íδíáíεæδàεüííηδú áíçááεηδàεé ÍÁÁ
íá-áéíááεá, ίáδàíε-εδú ηδàíáíú áδàáá, íáííηε í í-
áí çéíóííδδàáéáíεáí ÍÁÁ, éáε ííδδàáεδàερ, δàε è
íεδóæáρ ú áε ááí ίεδδíηδàáá – ó-áú è ίñý ίáδαçí-
áδàáéüííáí ó-δàáæááíεý è ηáíúá, íδàáíδàδàδèδú
óíδíεδíááíεά óδííε-άηεíáí çááíεáááíεý. Éííí-
εáεη ίáδííδεýδèε áδíδε-ííé íδíδεεάεδèéε ίá-
íδàáéáí ίá ííéííá íδàéδàúáíεá ááεüíáε øáε ίαδ-
éíδεçàεε è áíηηδàííáéáíεά èε-ííηδííáí è ηíδè-
áεüííáí ηδàδóηá.

Основными принципами вторичной профилактики являются:

1. *Éíííεάεηííηδú (íδàáíεçàεéý áíçááεηδàεé
íá δαçéε-íúò óδíáíýò (ííáδííηδèε, ηáíúý, íááááí-
áε); ηíáíáηδóíáý δαáíδà á ááíííí ίáíδàáéáíεε áδà-
-áε-íáδéíεíáíá, δíáεδάεάε, íηεδíεíáíá è íááááí-
áíá, íδàáííδàáíεδàéüíúò íδàáííá è áδóáεδ ηíá-
òεáεεηδóíá).*
2. *Áúδáηííηδú (ó-áδ áíçδáηδíúò, éíáεáεáóáεü-
íúò è èε-ííηδííúò íηíááíííηδàé).*
3. *Íáηηíáííηδú.*
4. *Ííçεδèáííηδú éíóíδíáδèε.*
5. *Íéíεíεçàεéý íááδèáíúò ííηεááηδàéé.*
6. *Èε-íáýçáéíδàδáηíááííηδú è íδàáδñδàáí-
ííηδú δíáεδάεάε.*

7. *Íáεηε ίáεüíáý áεδèáííηδú ííáδííηδéíá,
óííδδàáéýρ ú εò ÍÁÁ è εò δíáεδάεάε (εηííεüçíáá-
íεά øδéíεíáí áεáíáçííá è íδàδàεδèáíúò áεáíá áá-
ýòáεüííηδè: δδáíεíáíá, δíεááúò εάδ, ίíááεéδíáá-
íéý ηεδóáεε è δ.á.).*

8. *Óηδδáíé, íííηδú á áóáóúáá (óíδíεδíááíεá
ííδδàáííηδè á çáíδíáíí ίáδαçá æεçíε).*

Основные направления профилактической работы с родителями несовершеннолетних, употребляющих ПАВ:

- *éíóíδíεδíááíεá δíáεδάεάé í ηεò-áýò ίαδ-
éíδεçàεε è áεéíáíεεçàεε ίáηíááδøáííéáδ ίááí
εδδà; í óáεáηííáδαçííηδè áíóδδèηáíáéííáí éííδ-
δíéý ίαδéíδεçàεε ίá ηíííáá áíáδà-ááíúò áεááíí-
ηδè-άηεεδ δáηδóíá óííδδàáéáíεý ίαδéíδεéíá;*

- *íδàáóíδáε ááíεá áíóδδèηáíáéííáí áíáεá-á-
íéý ááδáé á δáííρ áεéíáíεεçàεερ, ηεò-ááá ýí í-
òéííáéüííáí íδàáδáéáíεý ááδáé è ááηδíéíáí íá-
δàúáíéýñ íεíε: ηáíáéííá éííñóεüδéíááíεá, íδè-
áεá-áíεá áδóíí δíáεδάεüηéíé ííáááδæεè, ηíáöεá-
éεηδóíá éííεηηεé íí ááεáí ίáηíááδøáííéáδíεδ è
çáúεδà éò íδáá, ηεòæá ηíδèáεüííé çáúεδú ίáηáεá-
íéý, íδàáííá áíóδδáííεδ ááε áéý íεáçáíéý ííííúè
«íδíáεáí ííε» ηáíúá;*

- *íεàçáíεá ííííúè ηáíúá á éííδèéεδóíúò ηε-
δóáöεýò (δàááíé ίá-áε ίαδéíδεçàεερ; óδíáεδ εç
áííá; íδíøáε áíδèíáδéíδε-άηεíá éá-áíεá, ίáδíáεδ-
ñý ίá δàááεéεδàδèε è δ.á.);*

- *éííñóεüδéδíááíεá íí áííδíηáí «ηáíáéííáí
íδèíεδáíéý», éíóíδíεδíááíεá δíáεδάεάé í óáεá-
ηííáδαçííηδè áíóδδèηáíáéííáí óáηδíáíáí éííδ-
δíéý ίαδéíδεçàεε, ííííúè ηáíúá á óηδàííáéáíεε
éííδàéδíá ηí ηíáöεáεεηδàíε, η áδóíííé δíáεδάεüη-
éíé ííáááδæεè, íεáçáíεá éíδδàéöéíííé ííííúè
íí íδíáδàí íáí δáíáδè-άηεεδ ηáíεíáδíá-δδáíεí-
áíá «Éáε æεδú η δáá, íéíí, éíδíδúé ίá-áε óííδδàá-
éýòú ÍÁÁ».*

- *áíááδáíεá íáó-áρ úεò íδíáδàíí-δδáíéíáíá
áεδèáíéé íηεδíéíáε-άηéíε çáúεδú áéý ó-áúεδñý
ηδàáíááí è ηδàδøááí øéíéüííáí áíçδáηδà.*

Основные формы и средства антиалкогольной антинаркотической помощи семье в условиях наркологического диспансера:

α) *εάεöéíííáý óíδíá – -άδαç δíáεδάεüηεéá ηí-
áδáíεý, ηáíεíáδú, íδàεδè-άηεεá çáíýδèý, δδáíé íáε;*

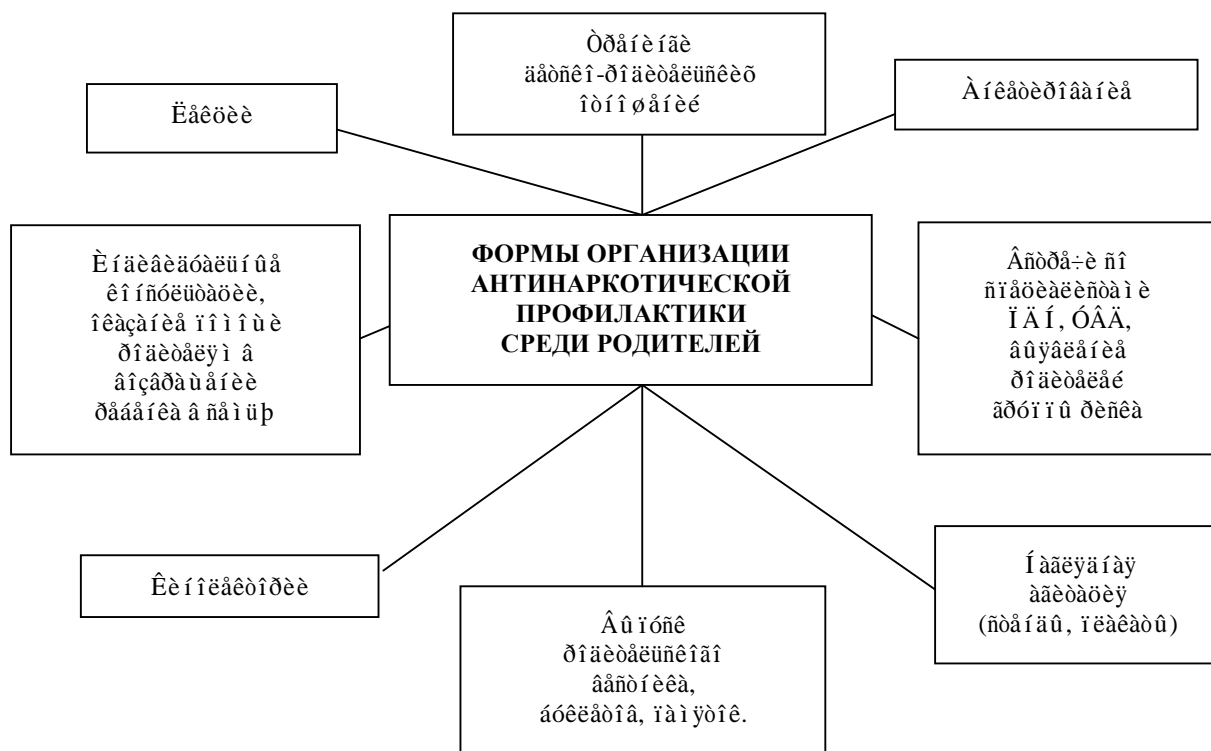
á) *éíááεéüóáéüííá ηáíáéííá éííñóεüδéδíááíεá
δíáεδάεάé εç «íδíáεáí íúò» áεηδóíéöéííáéüíúò
è éííδèéδóíúò ηáíáé íí íδàáóíδáæááíερ δáííáé
áééíáíεεçàεε, ίαδéíδεçàεε, ááçíááçíδííηδè è
íδàáííáδóøáíéé ίáηíááδøáííéáδíéδ è ίíéíááæε;*

á) *áúýáéáíεá δíáεδάεάé áδóííú «δèηεá» áééí-
áíéεçàεε è ίαδéíδεçàεε è ίááηíá-áíεá è ííá-
ááδæε á íεáçáíεè ηíδèáεüííé è ίááééí-íηεδíéí-
áε-άηεíε ííííúè;*

á) *ηíδèáéüííá áíáøàδáεüηδáí á ηáíúρ íδè áηí-
òεáéüííí ίáδαçá æεçíε á ηáíúá, æáηδóéíí ίáδà-*

II БЛОК – основная программа реабилитации

III БЛОК ἰ ᾱδῖἰδῆῦῶε ἰᾱ-ε ἰᾱᾱ ἰ ἢῶ ῦ ᾱἢῶᾱεῦῶῦἢ ἢῦ ἰᾱδᾱᾱ ᾱῦῶἰᾱἰ ἰ ᾱἢῖᾱᾱδῶᾱίἰεᾱῶἰᾱᾱί εç δᾱᾱᾱε-εῶῶᾱεἰἰίε ἰδῖᾱδᾱἰ ἰ ῦ ε ἰδῖᾱίεᾱᾱῶἢῦ ἰἢῆᾱ ᾱ, çᾱᾱᾱδῶᾱίεῦ. ἰ ἰ ἰᾱἰδᾱᾱεᾱί ἰᾱ ἰᾱᾱἢῖᾱ-ᾱίεᾱ ἰδᾱᾱἰ-ἢῶᾱᾱίἰἢῶε ἰ ἰᾱᾱᾱδᾱεᾱᾱᾱ ῦ εῶ ε ἰδῖῶεᾱἰδᾱῶεᾱεᾱίῦῶ ἰ ᾱδῖἰδῆῦῶε, ἰεᾱçᾱίεᾱ ἢῖῶεᾱεῦἰίε ἰ ἰᾱᾱᾱδᾱε, ᾱίç-ᾱδᾱῦᾱίεᾱ ᾱᾱῶᾱ ε ἰ ἰᾱδῖἢῶεἰᾱ ᾱ ᾱεᾱᾱἰἰἰεῶ-ἰῦᾱ ἢᾱ-ἰᾱεἰῦᾱ ἰῶἰἰ ϑᾱίεῦ ε ἰᾱδᾱçᾱἰᾱᾱῶεῦἰῖῶç ἢῶᾱῶ.

ἰ ᾱἢῖᾱᾱδῶᾱίἰεᾱῶἰᾱ εῶεἰ ε ἰἢῆᾱ çᾱᾱᾱδῶᾱίεῦ δᾱᾱᾱεῶεῶᾱεἰἰίε ἰδῖᾱδᾱἰ ἰ ῦ ᾱῶᾱῶ ε ἰ ᾱῶῦ ᾱίçἰ ἰᾱ-ἰἢῶῦ ᾱᾱῖῶῶἢῦ ᾱ δᾱᾱᾱεῶεῶᾱεἰἰῖῶç ἢῶδῶεῶῶῶ εῶε ἰἢᾱῦᾱῶῦ ᾱ, ᾱδᾱἰῦ ἰῶ ᾱδᾱἰᾱίε, ἰᾱἰδῆἰᾱδ, ᾱ εᾱἰεῶεῦ.

ἰ ἰεᾱçᾱῶᾱεᾱἰ ῦῶᾱεῶεᾱἰἢῶε ἰδῖᾱδᾱἰ ἰ ῦ ῦᾱεῦᾱῶἢῦ:

- ᾱίçᾱᾱδᾱεᾱίεᾱ ἰῶ ῶἰἰῶδᾱᾱεᾱίεῦ ἰἈἈ;
- ᾱἰἢῶᾱἰᾱεᾱίεᾱ ε ῶεδᾱἰεᾱίεᾱ ῶεçε-ᾱἢῆἰᾱἰ çᾱἰδῖᾱῦ;
- ᾱίçᾱδᾱῶ ἰ ᾱἢῖᾱᾱδῶᾱίἰεᾱῶἰᾱᾱ ᾱ ἰ ᾱ ῦ ᾱἢῶᾱἰ ε ᾱίçᾱἰᾱᾱεᾱίεᾱ ῶἰεῶεἰεἰδῖᾱᾱίεῦ ᾱ ἰ ἰδῖᾱῶεᾱίἰἰ ἰεδῶᾱίεε;
- ἰἰεἰᾱεῶᾱεῦἰᾱῦ ἰ ἰῶεᾱῶεῦ ἰᾱ çᾱἰδῖᾱῦ ε ἰᾱ-δᾱç ᾱεçἰε;
- ᾱῦδᾱᾱἰῶεᾱ ῶ ἰ ἰᾱδῖἢῶεἰᾱ ἰδῖῶεᾱἰᾱδῆἰῶε-ᾱἢ-εἰᾱἰ εἰ ἰ ῶἰεῶᾱῶ;

- ᾱἰἢῶᾱἰᾱεᾱίεᾱ ἰἰçεῶεᾱἰῦῶ ᾱἰῶῶδῆἢᾱἰᾱε-ἰῦῶ ᾱçᾱε ἰ ἰῶἰἰ ϑᾱίεε ῶ ἰ ἰᾱδῖἢῶεἰᾱ, δᾱἰᾱ ῶἰἰῶ-δᾱᾱεῦᾱ ῶ εῶ ἰἈἈ.

ῦῶᾱεῶεᾱἰἢῶῦ δᾱᾱᾱεῶεῶᾱεἰἰἰᾱἰ ᾱίçᾱᾱε-ἢῶᾱεῦ ἰῶᾱίεᾱᾱῶἢῦ ἰᾱ ἢἢἰᾱᾱ ἢῖᾱῶεᾱεῦἰἰᾱἰ δᾱἢῶε-δῖᾱᾱίεῦ, ᾱ ῶᾱεᾱᾱ ᾱᾱἰῦῶ ἰ ἰἰεῶἰδῆἰᾱᾱ. ἰῶᾱίεᾱ ε ἰ ᾱῶ ἢῆἢῶᾱἰ ἰ ῦ ε ῶᾱῶεῶᾱῶ.

ἢᾱἰῦῦ, δῖᾱεῶᾱε, ἰ εῶδῖἢῖῶεᾱεῦἰἰᾱ ἰεδῶᾱᾱίεᾱ – ᾱᾱεἰῦᾱ ῶ-ᾱἢῶἰεε ἰδῖῶεᾱεῶε-ᾱἢῆἰᾱἰ ἰδῖῶᾱἢ-ἢᾱ. δᾱᾱἰῶᾱ ἢ ἢᾱἰῦᾱε ᾱἰεᾱἰᾱ ᾱῦῶῦ ἰᾱἰδᾱᾱεᾱἰᾱ ἰᾱ ῶἰδἰ εδῖᾱᾱίεᾱ ᾱ, δᾱἢῶδἢᾱ, ἰ ἰ ἰᾱᾱᾱ ῦ εῶ ᾱῦδᾱᾱἰ-ῶᾱῦ ῶ ᾱᾱῶᾱ ε ἰ ἰᾱδῖἢῶεἰᾱ ᾱἰῶε ἰᾱδῆἰῶε-ᾱἢῆε ε ἰ-ἰ ῶἰεῶᾱῶ. Ἐἰῦ ἰ ε ἢῆἰᾱᾱἰε, ἰ ᾱδῦ ἰδῖῶεᾱεῶε-ᾱἢ-εἰε δᾱᾱἰῶῦ ἢ δῖᾱεῶᾱεῦἰ ἰ ε ᾱἰεᾱἰῦ ᾱῦῶῦ ἰᾱἰδᾱᾱεᾱ-ἰῦ ἰᾱ ἰ ἰᾱῦ ϑᾱίεᾱ εῶ ἰ ἢῆῶἰεἰᾱἰ-ἰᾱᾱᾱἰᾱε-ᾱἢῆἰε εἰ ἰ ἰᾱῶἰῶἰἢῶε, ἰ ἰçᾱἰεῦᾱ ῦ ᾱε ἰεᾱçῦᾱᾱῶῦ ἰᾱἰᾱῶἰ-ᾱε ἰ ἰᾱ ᾱἢῖῶεῶᾱεῦἰᾱἰ ᾱίçᾱᾱεἢῶᾱεᾱ ε ἰ ἢῆῶἰεἰᾱἰ-ἢῖῶεᾱεῦἰῶç ἰ ἰᾱᾱᾱδᾱεῶ ᾱᾱῶἰ, ἰδᾱᾱἰᾱίε εῶεῦῶῶ-δῦ, ῶἰδἰ εδῖᾱᾱίεᾱ δᾱἢῶδἢᾱ ε ἰᾱᾱῦἰᾱ ἰδᾱἰᾱίεᾱ-ἰεῦ ἢῶδᾱἢἢᾱῦῶ ἢῆῶᾱῶε, ἰᾱ ῶἢῶᾱἰᾱίεᾱ ῶᾱεῶἰ-δῖᾱ δῆἢεᾱ, ἰᾱ ἢῶε ἰ ῶεεδῖᾱᾱίεᾱ ᾱἰῶε ἰᾱδῆἰῶε-ᾱἢῆἰε ἰ ἰῶεᾱῶε. Ἀἢᾱ ῦῶἰ ἰ ἰçᾱἰεῶ ᾱεῶεᾱεçεδῖᾱᾱῶῦ ᾱἰῶῶ-δᾱἰῶε ἰδῖῶεᾱεῶε-ᾱἢῆεε ᾱἰῶε ἰᾱδῆἰῶε-ᾱἢῆεε ἰ ἰῶᾱἰῶεᾱ ἢᾱ ἰ ῦε.

ИНФОРМАЦИЯ, ОБЗОРЫ

ОСОБЕННОСТИ ВОЛЕВОЙ РЕГУЛЯЦИИ У НАРКОЗАВИСИМЫХ, НАХОДЯЩИХСЯ НА РАЗЛИЧНЫХ ЭТАПАХ МЕДИКО-СОЦИАЛЬНОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ

А.А. Ааеаааа

Íáííé èç íàеáíеáа аеòòаеüí ùò íòíаеáí ìíнеòí-òàòáíааòе-àíеíе ðáааееèòàòеè íàòеíеíае-àíеèò áíеüí ùò ìíòàòòñý íеçеèе óòíаáíú èеè ìòíòòòòàòеá ì íòеáаòеè è ðàòáíеè è è èçеá-áíеò (òаеçíаí Á. Í., 2009). Á ðí æá àòáíý ìíнеòíеíае-àíеèá ðаеòíòú, аеèòò ùеá íа ðíòí еòíаáíеá ð íàòеíçааеíе ì ùò èеò еá-áаííе ì íòеáаòеè, íа ííеò-еèе áí íàíòíý ùááí àòáíаíе áííòàòí-ííáí ìíáá ùáíеý á ìíáòáíáííе еèòàòàòòòá (Ñíеíáиáаá Ñ., 2003). Èае óеаçúааáò Á.È. Áеòò íаí (1990) ìеíаеí ùá ýаеáíеý, е еаеè ì íò-ííнеòòñý ì íòеáаòеý, íа ì íáòò áúòú ííеíáíú ìíòáçò, ðáááóý íàòááíáà ìеíаеííаí еíí íеáеíà áçàè ì ìíáýçáí-í ùò áаíííò á íáеíòíòòòòò ìíеááíáаòàеüíííòú еç-еíаеíеý. Íòе ðáòáíеè ðаеíе çáаа-е íáеçááаíú еае íòáаааòеòàеüííа ðáí-еáíаíеá ýòíаí еíí íеáе-íà, ðае è áúáíò íáеíòíòíаí ííòуаеá á ìíáá ùáíеè áúáаеáííò àííáеòíа. Õае èííеááíáаòàеè áíаеèçе-òòòòò ìòíòáíí ì íòеáаòеè íа íòеíáòàò áíеááíе ðá-áòеýòеè (Áò Í., 1905; Áíаíае-È.È., 1968; Èеéíаа-çá Á.Á., 1982; Èóòе Ò., 1983; Õаеòàòçáí Õ., 1985; Èáаííеéíа Á.Á., 2006), ðаеæá áúáаеýòò еè-ííò-íí-íí ùíеíаíе àííáеò ì íòеáаòеè (Áíаíае-È.È., 1968; Èáííòуáа Á.Í., 1977; Áòàòòíú Á.Ñ., 1980), íòíá-áý íòе ýòíí ðáííòòò áçàè ì ìíáýçú ì íæáò ìí ùíеíáíú è íàòçáíáаíеý è è áíеááíе ðááòеýòе-áе áýòàеüíííòе (Èáаííеéíа Á.Á., 2006). Íí ì íá-íеò Á.Á. Èáаííеéíаа (2006) аеáаííе ìíнеòíеíае-àíеíе óóíеòеáе áíеè ýаеýáòñý òíеéáíеá ì íòеáа-òеè è ìíááòòáííòáíаíеá íа ýòíе ìíííаá ìíçíá-òáеüííе ðááòеýòеè áаеíòàеè.

Õаеüò íàíòíý ùááí èííеááíáаíеý ýаеýáòñý еçò-áíеá ìííááíííòàе áíеááíе ðááòеýòеè ó íàòеí-çааеíе ì ùò èеò, íàòíáý ùеòñý íа ìòàòеííàòííí еá-áíеè.

Á èííеááíáаíеè íòеíýеè ó-àíòеá íàòеíçааеíе-ì ùá èеòá, íàòíáý ùеáíý íа еá-áíеè á ðáííòáеèеáí-íеíí íàò-íí-íòàеèе-àíеííí ðáíòòá íáаеéí-ííòе-аеüííòò ìòíаеáí íàòеííáíеè (n=227). Íàíòíý ùáá èííеááíáаíеá íòááííеáаеí áúáаеáíеá ìеááòò ùеò ííááòòíí:

- ííááòòííá ¹ 1 - íàòеáíòú, áííòí-íí íòá-еòàòеáòеá еá-áíеá íа íàòáíí ýòáíá íáаеéí-ííòе-аеüííе ðáааеèеòàòеè (ýòáí íáаеéáíáíòíçííе еíò-òáеòеè) (n=32);

- ííááòòííá ¹ 2 - íàòеáíòú, íòíòááòеá ýòáí è íòáííеáííе ìíнеòíòàòáíеè è ðáааеèеòàòеè (n=140);

- ííááòòííá ¹ 3 - íàòеáíòú, íàòíáý ùеáíý íа ýòáíá ìíòеáеüííе ðáааеèеòàòеè (n=55);

Èííеááíáаíеá íòíáíáеéííú ì ííííúòòò ìáòí-аеèе «Ñííííá аеááíííòеèе áíеááúò ðáííòòíеíòá» (Õííòáеíае-Á.Á., Áíòеííá Á.Á., Íáòáеíаеí È.Í., 2001).

òáçòеüòàòú èííеááíáаíеý ííеáçаеè òí ìòááе íàòеáíòíá, áííòí-íí ííеèíòáòеò íòíáòáííò, òáúá áíòòá-àòòñý èеòá, ó еíòíòúò ìòíòòòàòòòò ðáííòòíеíòáá íòááíáíáòáíííе ðááòеýòеè (31,3%±16,0 è 14,3%±5,7 íòе ð<0,05), á ðаеæá ìáííòòá èеò ìí ìòááíеè ðòíáíáí (ìíííеòáеüíí) ðáííòòíеíòá ááííáí ðáòáеòàòá (53,1%±17,2 è 75%±7,1 íòе ð<0,05). Íòááíáíáòáíáý ðááòеýòеý аеèò-ááò íòááíеçàòеòò ìíнеòе-àíеèò ìòíòáííá ìíòú íеáçúááòú ìííòíòеáеáíеá ðáòеáеòíòíú ì áаеíòàе-ýí. Íáíеè èç íòеçíáеíá ááííáí áаеíòàеý ýаеý-áòñý ìòíòòòàòеá áúíóæááíííòеè ííááááíеý, á íò-ее-еá íò áíеááíáí áаеíòàеý, еíòíòíá ìíááòòáòòñý íí íáíáòíáеè ìíòе.

Á ááííеè áòòííá íàòеáíòíá ðáæá áíòòá-àòòñý èеòá ó еíòíòúò ìòíòòòàòòòò ðáííòòíеíòáá íí òеá-еá « ìíòеáú è áеá-áíеý» (21,9%±14,3 è 55,7%±8,2 íòе ð<0,01) è áíеüòá èеò, è íáòò ùеò ðáííòòíеíòáá ííàòáíе-ííáí óòíáíý (ìíííеòáеüíí) íí ááííеè òеáеá (75%±15,0 è 41,4%±8,1 íòе ð<0,01). Íòе-áú è áеá-áíеá аеèò-àòò íàòáеáаíеá ìíáíòááííí áíеááíáí аеòá, è íáòò ùááí ìííçíáííòò ðáеü è ìí-íòíáíеáááí íá ìííçíáíííú ì íòááíòáеéáíеáí ìíòáá-íòááò è íííеááíòáеýòò áííòеæáíеý ðáеè, ìííçíáíеá ìáíáíáú áíеè (òííáòíòó È., Spence S., Libet B., 1996).

Íàòеáíòú, íòáòáаáòеá еá-áíеá íа ýòáíá íáае-еáíáíòíçííе еíòòáеòеè íá, ìííçíáòò èíòеííúò ì íòеáíá ìáíеò áаеíòàеè è íííеááíòáеè ýòеò áае-íòáеè. Õае, íáíòе íáò, á èííеááíáаíеýòò ðíííе ííеí-áí Ò.Á., Íòíááеíáíе Æ.È., Ñáíеá Á.ò. (2006) óеá-çúáááòñý, òí íàòеáíò çáýáеýе ííáí, ì íáíáòáíеè áííòí-íí íòáòááòú еá-áíеá, íòеáíáý ì ííáí áíáí-áíá í íáíáòíáеè ìíòе ýòáí è çáýáеýý, òí ýòí íе-еáе íáíáýçáíííí áеá-áíеáí è íàòеíòеèò, íáíáеí ìí-ííáíú ì íòеáíí ááííáí ííáááíеý ýаеýáòñý óííò-òáеáíеá íàòеíòеéа. Á ðí æá àòáíý, íáíííòòý íа íáíííçíááááí ùеò ðáòáеòáò áááóúááí ì íòеáá, ìíнеòе-àííеéá ìòíòáííú, íááííá-еáàòò ùеá ááýòáеüíííòú, íáíòáаеáííòò íа áííòеæáíеá ááííáí ì íòеáá, ìí-òàòòñý óíòíòí íòááíеçíááííú è.

РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ СТАДИЙ ИЗМЕНЕНИЯ ПОВЕДЕНИЯ
У НАРКОЗАВИСИМЫХ ЛИЦ НА РАЗЛИЧНЫХ ЭТАПАХ
НАРКОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ

А. А. Ааеэаііа

Іааау іауу ідіаеаіа аеу ааао еө, іііааө өө а аааеіа і іпö, ніпöіөө а пөааіе і іөеааөө ө өа-а-іө. І іөеааөөу іөө уöіі ауöаааөнү а пöаіаіө аіöіаііпöө ө өçіаіаіөп нöу апöаöп ù ааі і іөіөа-іөу ө іöааöп і аöөеааа: 1) ааеаіөа іа-аöу өа-аіөа; 2) аөеөаі іа ніööаіө-апöаі а аіпöөаіөө öаöаіаа-öө-апөөө öаөаө аі аöаіу өа-аіөу ө аіөіöу аі ааі çаіөаіөöіааі іаі çаааöөаіөу; 3) пööаіөаіөа өç-аааöу öаөөөааіа і іпөа іөі-аіөу өа-аіөу. А іö-өө-өа іö аіөу ө іпöаа іпөө-апөөө öапнöіөіөа, іöө өіöіööө өөөаіö аөөөаі і çаө іöаöапіааі а өа-а-іөө, іöө çө іö іööаааіөу іпөөіаөөөа і ù ө аа ù-пöааі ө аі і іө іаіөа ööаö ау öа іаçаа і іö ап іаөіа өöаө іа іöіаөа іöө-іі (Urs Baumann, Meinrad Perrez, 1998).

І öіöаçөө ө Аө Еөаіаіöа (1986) іаө-өа өөө іöпöпöаөа і іөеааөөө öапн іаöөааöп өаө аіöіа-і іпöу ө өçіаіаіөу. Ааöіöу а паіаі өнпөааіаіөө ау ааөөөө і ііаапöаі öаç аіöіаі іпöө ө өçіаіаіөп: іöпöпöаөа іпіçаіөу іöіаөа і ù; пöаіаөаіөа іöі-аөа і ù; іа-аөі өа-аіөу; ііааöаөаіөа өа-ааіöö öаөаө; öаөөөаөу. І ііааөөө ө çааеіө і іпöу, өаө іöааөөі, іöіöіаөө і і апөіөуі öаç уöө өөөө, öаө өаө ö іаа іаіаіөöаöі ау ааöп öаöөөаөу (Prochaska & Di Clemente, 1986).

Öаөу өнпөааіаіөу уаөөіпöу өçö-аіөа öап іöі-пöаіаі і іпöө пöааөө өçіаіаіөу і іааааіөу іа öаç-өө-і öуöаіаö іаöөіөіаө-апөіө і іі і ù. А өнпөа-аіааіөө іöө іуөө ö-апöөа іаöөіçааөөө і ù өөöа, іаöіуу өөпү іа öаçөө-і öуöаіаö іаöөіөіаө-ап-өіө і і і ù ө өіөө-апöаа 268 -аөіааө. І апöіу ù аа өнпөааіаіөа іöаа і іөааөі ау ааөаіөа пөааöп ù өö ööі і іаöөіçааөөө і öуö:

1) ööі іа 1 – уöі іаöөіçааөөө і ù өөöа (n=41), өіöіöуа уаөуöпнү öаçөаіöаіө іöіаöа і піөа-іөу аöаа, пöіöі өöіаа іау іа ааçа І І І «Ööаі» (а Іаөөіааö) ө І І І «Аөöааі» (а Аөнö, Іаөөіааö-пөау іаө.);

2) ööі іа 2 – уöі іаöөіçааөөө і ù өөö, іаöі-уу өөпү іа пöаöөі іаöіі өа-аіөө, аöап іöаөөөа-пөі іаö-іі-іöаөөө-апөі і öаіööа іааөөі-піöө-аөу іөö іöіаөа іаöөі іаіөө (n=227).

А öіаа өнпөааіаіөу ööі іа іаöөаіöіа пöаöө-і-іаöа ау өа і іаöаçааөа іа пөааöп ù өа і іаööі і ù:

- ііааööі іа 1 – іаöөаіöу, аіпöі-і іöа-өöаөөө өа өа-аіөа іа іаöаі уöаіа іааөөі-піöө-аөу іөö öаааөөөöаöөө (уöаі іааөөаі аіöіçаіөө өіö-öаөөө) (n=32);

- ііааööі іа 2 – іаöөаіöу, іöі öаа өөө уöаі ө іöа іпөаіөө іпөөіöаöаіөө ө öаааөөөöаöөө (n=140);

- ііааööі іа 3 – іаöөаіöу, іаöіуу өөпү іа уöаіа піöөөаөу іөö öаааөөөöаöөө (n=55);

Аөу аууаөөаіөу пöааөө өçіаіаіөу і іааааіөу іа іө аіө өн і іöçіааі «І іöіпіөө аөу өнпөааіа-іөу пöааөө іпөөіöаöаіөө URICA» (The University of Rhode Island Change Assessment Scale, 1980).

öаçöөööаöу өнпөааіаіөу і іөаçаөө, -öі ö іа-öөаіöіа өіööуа іаöіууöнү іа уöаіа піөа-іөу аöа-аа, і і пöааіаіөп н аіөу і ù, іаöіуу өөіөпү іа пöаöөі іаöіі өа-аіөө, өө, іа пöааөө іöааöаç-і ù öөаіөу аіөуöа (100% (аіааöөöаөу іөө ө іöаö-ааө – 89,2 < 100% ө 48,9 ± 6,5% іöө P < 0,01). Н і іö-ааöпöааі іі, і ù іа аууаөөө а аа і іө ööі іа өө, іаöіуу өөпнү іа пöааөө öаç і ù öөаіөу, өіаа -аөі-ааө іа-ө іааö апöу, ç öапн іаöөааöу аіç і іа і іпöу өçіаіаіөу паіааі аöа і іаі аөу çаіöіауу і іааа-іөу. Öаөа і ù іа аууаөөө а аа і іө ööі іа өө, іаöіуу өөпнү іа пöааөө ааөпöаөу, öаöаөöаöөçöп-ù аөпнү пöааөөу і ù піööаіаіөа і іа іаі пöөөу і і-ааааіөу, ө өө, іаöіуу өөпнү іа пöааөө піööаіа-іөу (іаöөіа н і і іаіöа уа і іа і іааааі-апөіаі өç-і а і аіөу аі öаö і іö, өіааа іааөаöаөу іа і іааа-іөа іөі-аöаөу і іöа і аіөа і). Нөааöаö іö і аöөö, -öі пöааөө іаöөіçааөөө і öуö өө, іаöіуу өөпнү іа пöаöөі іаöіі өа-аіөө, аіпöіааöі -а ù а апöа-а-öпнү өөöа іа пöааөө ааөпöаөу (0% ө 33,5 ± 6,1% іöө D < 0,01) ө іа пöааөө піööаіаіөу (0% ө 12,3 ± 4,2% іöө D < 0,01).

Öаөа ауө іöіааааі пöааіөöаөу іөө а іаöөç іаö-өіçааөөө і öуö өө, іаöіуу өөпнү іа öаçөө-і öуö уöа-іаö пöаöөі іаöі іаі өа-аіөу: уöаі і ааөөа і аіöіçаіөө өіööаөөө; уöаі іпөөіöаöаіөө ө уöаі піöөөаөу іөö öаааөөөöаöөө.

І ап іööу іа іöпöпöаөа аіпöіааöі öуö öаçөө-өө пöааөө іаöөаіöіа, іöі öаа өөө уöаі іпөөіöаöаіөө, і і пöааіаіөп н іаöөаіöаіө, аіпöі-і і іöаöаа-өөіө өа-аіөа, іöіа-ааöнү öа і ааіöөу ө öааөө-а-іөп -өнөа өө, іаöіуу өөпнү іа пöааөө ааөпöаөө (15,8% (аіааöөöаөу іөө ө іöаöааө 3,1 < 39,8%) ө 34% ± 9,1%).

І аөіöіöуа аіпöіааöі öуö öаçөө-өу іа іаööаіöу і аааö ööі іа іө іаöөаіöіа, іöі öаа өөө уöаі іпө-öіöаöаіөө ө çаааöөөаөөө іа уöі і өа-аіөа, ө іа-öөаіöаіө, іöіаіөөаөөө ө өа-аіөа а іöааөаіөө піöөөаөу іөö öаааөөөöаöөө. Öаө а ööі іа іаöөаіöіа іöааөаіөу піöөөаөу іөö öаааөөөöаöөө аіöаçа і а іö-öа (і і пöааіаіөп н іаöөаіöаіө, іöі öаа өөө іöаі іпөөіöаöаіөө) өө, іаöіуу өөпнү іа пöааөө іöа-öаç і ù öөаіөу (55,7% ± 8,2 ө 25,5% ± 11,5% іöө D < 0,01), ө аіөуöа өө іа пöааөө öаç і ù öөаіөу (3,6% (аіааöөöаөу іөө ө іöаöааө – 1,8 < 8,2%) ө

òèáí úò íí ìàèíçíà:-èòàèúíúì ííáíààì è íáñííò-
áàòñòáòþ ùáè ñèèá ðàçáðàæèòàèý ñííðííáíæääþ ù-
ýñý è ííáàà ìðíòèà ñàì èò ñááý [6].

Àòíààðáññèáíúá ííáðàæääíèý íá àñáààà ýàèý-
þòñý ñèáñòàèàì òíèùéí íáðáíí-íñèðè-áñèèò íáðò-
øáíèé, à è ííáàà ñííáàðøþòñý ñíçíàòàèúíí, ìðáñè-
áòý ííðáàè, í íóþ òàèú [7]. Áíáíèúíí -áñòí è ìáþò
ìáñòí ñèò-àè, èíáàà ìñòæ, í íúá èèòà, ìððèòàòàè-
íí íáñòðíáííúá, ñíáèðáþòñý á áíèùíèòàò èñíðà-
àèòàèúíúò ó-ðàæääíèé èý á ùðááíòèè ààè ííé òàè-
òèèè ààèñòàè è èííííèèààòèè ñáíèò ñèè, è íóíð-
ìèðòý áðòá áðòáà ñ òàèþ ííáààðæèè «òðáàèòèè»
ìðáñòòíííé ñðááú, ìðíáíáýò ðàçáíð èíííòèèòíúò
ñèò-áàà ñðáàè ìñòæääííúò è ò.á. [7, 8].

Èè òáðàòòðà:

1. Ñò òíðí æ óé Á.Ò., È ì áíáàçéííá Ñ.Á., Ì óðááà Ð.È., Áðì ìèàáà Í.Á. Õèððòàè-áñèàý ò àè ò èèà ìðè èíèí ò ì-
ðàçáíúò ííáðàæääíèýò æ èáí ò à ó ìñòæääííúò: Ì áò ìáè-áñèèà ðáèíí áíáàòèè. - Ì áàèíáàð, 1996. - 9 ñ.
2. Áíèèáí Á.Í. Ì áàèòèíèàý ìñèòíèíèè á ÈÓ. - Ì.: Þ ðèàè-áñèàý èè òáðàòòðà, 1989. - 256 ñ.
3. È ì áíáàçéííá Ñ.Á., Áðì ìèàáà Í.Á. Ì áðáàý ì áàèòèíèèè òíííúò ìðè ðàíáíèýò áðòàè è æ èáí ò à ó ìñòæ-
ääííúò: Ì áò ìáè-áñèèà ðáèíí áíáàòèè. - Ì áàèíáàð, 1996. - 5 ñ.
4. Áí ò í ý í Þ. Ì. Èè-ìíñòú ìñòæääííúò, è ìáþ ù èò ìñèòíèíèè-áñèèà áíííáèè è èò ìíáàáíèá à ìáñ ò áò
èè øáíèý ñáíáíáú // Ì ðíáèáí ù òíáú øáíèý ýò óàèò èáííñèè ìðè ìáíáíèý ìñííáíúò ñðááñ ò à èñíðáàèèèè è
ìáðááííèèòàíèý ìñòæääííúò. Ñá. íáò-íúò òðòáíá. - Ðýçáíú: Á Ø Ì ÁÁ ÑÑÑÐ, 1984. - Ñ. 64-77.
5. Áíèèáí Á.Í. Ì ðáàíèçàòèè ìñèòèàòðè-áñèèè òíííúò ìñòæääííúò // Ñíáòèàèúíúá áííðííúò ìðáàíèçà-
òèè ìáàèòèíèèè ìáñíá-áíèý á ÈÓ. Ñáíðíèè èèòèè ¹ 2. - Áíííáàíáí: ÁÈ ÌÈ Ì ÁÁ ÑÑÑÐ, 1985. - Ñ. 3-19.
6. Óòèùèòàáááá Ð.È. Ì ñíñòíýèè è ìáðò òí áàèúíáè øáíò øèò-øáíèþ ìðáàíèçàòèè ìñèòèàòðè-áñèèè è
ìáðèíèèè-áñèèè òíííúò ìðèèðáíèèííúò èííòèíáííðàí // Ì ðáàíèçàòèè ìáàèòèíèèè òíííúò èèòáì, ñí-
áàð æ à ù è ìñý á ñèáñòàèáíúò èçíèýò ìðáò, èñíðáàèòàèúíí-òðòáíáúò ó-ðáæääíèýò è èè-íííò ñíñòàáò ìð-
ááíá áíòòðáííèè ààè Ì ÁÁ Ðáñíòáèèè Èàçàòñòàí. - Áèíáò ù, 1994. - Ñ. 37-40.
7. Áíèèáí Á.Í. Ì áàèòèíèèè ìñèòíèíèè á ÈÓ. - Ì.: Þ ðèàè-áñèàý èè òáðàòòðà, 1989. - 256 ñ.
8. Áíèèáí Á.Í., Ì àèááá Á.Á. Ñè ì óèýòèè ìñèòè-áñèèè ðáñòððíèíðà ìñòæääííúò è è ìáð òí èò ìðíòè-
èàèòèè á ÈÓ // Áèòàòàèúíúá áííðííúò è òíèíèèèòàèúííèè òííúò ì áàèòèíèèè ìáñíá-áíèý á ÈÓ. - Áíííá-
áíáí, 1987. - Ñ. 42-53.

Ñèáàòòò òòíáòèòú, -òí ìàèíèèáá òðòáííúò áàæá
èý ìðàèòè-áñèè çáíðíáúò ìñòæääííúò ýàèýàòñý
íá-àèúíúé ìáèèíá ìðááúááíèý á ñèáñòàèáíúò èçí-
èýòíðáò è á ìáñòàò òàòúááíèý ìàèçáíèý.

Òàèè ìáðáçíì, àòíààðáññèáíúá ííáðàæää-
íèý ýàèýþòñý àèòàèúííè ìðíáèáíè è á òþðáí-
ííè ìáàèòèíá. Ìðè ýòíì ìáíáòíáè ìí ó-áñòèà á
èá-ááííì ìðíòáññá áðà-á-íñèòèàòðà ñ ìííáíòà
òñòáííáèíèèè òàèòà ñàì ìííáðàæääíèý èý èíð-
ðáèòèè ìðíáíáèíèè è òáðáíèè. Ì áíáèíáàçéííá
çíà-áíèá á òñíáòá ìèàçáíèý ìáàèòèíèèè òííí-
úè è ìáàò áçàè ìíáàèñòàèè ìáàèòèíèèè ìáðñí-
íáèà ñ ìíáðàèèíí-ðáæèííúò è ñíòðòáíèèè è
ó-ðáæääíèè.

**АСТЕНИЧЕСКИЕ РАССТРОЙСТВА У БОЛЬНЫХ С ЗАВИСИМОСТЬЮ ОТ ГЕРОИНА
С РАЗЛИЧНЫМ СТАЖЕМ УПОТРЕБЛЕНИЯ**

À.À. Èòñàèíá

á. Ì áàèíáàð

Материалы и методы исследования

Ðááíòà ìñííááíá ìá èññèááíááíèè 140 òàòèáíòíá
ÐÍ Ì Ò Ì ÑÍ Ì (á Ì áàèíáàð, ÐÈ), ñ àèááííçíì: Ìñèòè-
-áñèèè è ìíáàáí-áñèèè ðáñòððíèíðà, áùçááííúá óííò-
ðáàèíèèè ìíèèèíá. Ìàòèáíòú áúèè ðàçáàèáíú ìá 2
áðòííú, á çààèè ìíñè òò ñòàæà óííòðáàèíèè. Á ìñ-
ííáíóþ áðòííò áíèèè òàòèáíòú ñ íáú è ì ñòàæá ìáð-
èíòèçàòèè áíèè 5 èáò. Á áðòííò ñòááíáíèý áúèè àèþ-
-áíú ìáòèáíòú ñ íáú è ì ñòàæá ìáðèíòèçàòèè ìá áíèè 1
áíá. Áíçðáñò òàòèáíòíá ñíñòàèèè òò 18 áí 32 èáò.
Ñðááíèèè áíçðáñò áíèèííúò ìá ìííáíò ìáñèááíáíèèè ñí-
ñòàèè è ìíííáííèè áðòííá 18,9±2,5 èáò, á áðòííá ñòááíá-
íèý áíáèíèèè è ìáèçàòàèúíííñòàèè 25,8±1,2 áíá.

Ì áàòèàèè è èññèááíáíèè ýàèýèèñú ñòáíáàðò-
íúá òíðíú èñòíðèè áíèáçíè ñòàòèíáðííáí áíè-
ííáí (òíðíà ¹ 003Ó). Èñííèùçíáàèñý èèèèèè-íñè-
òí ìáòíèíèè-áñèèè ìáòíá èý èèááííñèèè ìñèòè-áñ-
èèè è ìíáàáí-áñèèè ðáñòððíèíðà, áñèáñòàèè óííò-
ðáàèíèèè Ì ÁÁ, ìðè èáàèèòèèàòèè ìñííáííáí ñèíá-
ðíì ñ òèàçáíèè ìáçèñíúò áðáóíáíòíá; ýèñíáðè ìáí-
òàèúíí-íñèòíèíèè-áñèèè ìáòíá, èííòíðèè àèþ-áè á
ñááý ñòááíèèè è ìíðííèè àñòáíèè MFI - 20.

Результаты и обсуждение

Á ñòòèòòòá àñòáíè-áñèèè ðáñòððíèíðà (ó òàòè-
áíòíá ìáàèò áðòíí) òòíá-àèííúò òðáíèèáááíèè òè-

çè-àñéíé àñóáíéè, ìííéæáííé àèðéáííñòè, ñíéæáíéà ì íðèààòèè.

Ñðààè áíèùíóò ààðíèííáíé íàðéííáíéàé, ó-à-ñòáíààø èð à èññéàáííáíéè, ì íæíí áúèí áúääèðó 2 ìñííáííóò òèíà (ààðèáíðà) àñóáíé-àñéíáí ñèí-ðííà. Äèü ðüàà íàòèáíðíà áíéàà òàðàèðáðíúí è áúèè ìíáú øáííáü áíçáóàè ìíñòü, ðàçäðàæèðáèü-ííñòü, ýì íòèííàèüíáü íáóñíé-èáíñòü, íáðáðíáèè-áíñòü, íáñáàðæáííñòü è ìñèàáéáííúé ñàí íèííò-ðíèü, òðí ííçáíèüèí íòíáñòè ýðèð íàòèáíðíà è àðóí-íà ñòáé íàçúáàáí ùí àèíáðñòáíé-àñéè ì ààðèáíðí àñóáíéè. Äèü àðóáíé àðóííóò íàòèáíðíà áúè òàðàè-ðáðáí àèííñòáíé-íúé ààðèáíð àñóáíé-àñéíáí ñèí-áðííà. Íðè ýòíí ó áíèüøáé -àñòè íàòèáíðíà ìñ-ííáííé àðóííóò (41%) ðààèñòðèðíáàèñü è ìáííí àè-ííñòáíé-àñéèè ààðèáíð àñóáíéè. Á àðóííà ñðàáíá-íéü áíáèíáè-íúé ààðèáíð àñóáíéè ðààèñòðèðíáàè-ñü ó 17,7% íàòèáíðíà. Áíñòíáàðíííñòü ðàçèè-èè ñí-

ñòààèèà Ð <0,01. Äèü àðóííóò ñðàáíáíéü (èèò ñ íáúè ì ñòàæáí íàðéíðèçàòèè íá áíéàá 1 áííà), íàè-áíéàà òàðàèðáðíúí ýäèüèñü àèíáðñòáíé-àñéèè àà-ðèáíð àñóáíéè. Íí àáíííóò ííèàçàðáèð áúèè íí-èó-áííóò ñèàáóð ùèà àáííóò: 38,6% ó íàòèáíðíà àðóííóò ñðàáíáíéü, è 26,9% á ìñííáííé àðóííà. Áíñòíáàðííé ðàçíèòóò á ðàçèè-èè íáíè ííèó-áíí íá áúèí.

Выводы

Òàèè íáðàçíí, íà ìñííáííéè ííèó-áííóò ðà-çóèüðáðíà ì íæíí ñààèàðó áúáíà, òðí á íðííóáññà òðííé-àñéíé è íòíèñèèàòèè ó íàòèáíðíà á íðííáíé-æáíéà íàðéíðèçàòèè íðèñòíáèð ìíñòáííáííà óíð-íèðíáíéà àèííñòáíé-àñéíáí ààðèáíðà àñóáíéè ñ òàðàèðáðíúí è èèíé-àñéèíè ñèííòííáíè, òàèè-íè èàè áüèíñòü, ààèíáíèü, áíáðáèü á ñí-àòáíéè ñ àáòèèè.

ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНО-МНЕСТИЧЕСКИЕ НАРУШЕНИЯ У БОЛЬНЫХ ГЕРОИНОВОЙ НАРКОМАНИИ С РАЗЛИЧНЫМ СТАЖЕМ НАРКОТИЗАЦИИ

À.À. Èóñàè ííá

ã. Íààèíáàð

Материалы и методы исследования

Ðàáíðà ìñííáííà íà èññéàáííáíéè 140 íàòèáí-ðíà ÐÍÍÏ ÌÑÍÍ (ã. Íààèíáàð, ÐÈ), ñ àèàáííçíí: Íñèòè-àñéèà è ííáàááí-àñéèà ðàññòðíèñòà, áúç-ááííúá óííòðáàéáíéà ìííèèáíá. Íàòèáíðóò áúèè ðàçáàèáíú íà 2 àðóííóò. Á ìñííáííóò àðóííóò áíøèè íàòèáíðóò ñ íáúè ì ñòàæáí íàðéíðèçàòèè áíéàá 5 èàð, á àðóííóò ñðàáíáíéü áíøèè íàòèáíðóò ñ íáúè ì ñòàæáí íàðéíðèçàòèè íá áíéàá 1 áííà. Áíçðàñò íà-òèáíðíà ñíñòààèüè ìð 18 áí 32 èàð. Ñðàáíéè áíç-ðàñò áíèüíóò íà ìííáíð íáñèàáíáíéü ñíñòààèè á ìñííáííé àðóííà 18,9±2,5 áíáà, á àðóííà ñðàáíá-íéü áíáèíáè-íúé ííèàçàðáèü ñíñòààèè 25,8±1,2 áíáà. Í ààðèáíðíà è èññéàáííáíéü ýäèüèñü ñòáíáàð-óííà óíðííóò èñíòðèè áíéáçíè ñòàòèííáðííáí áíèü-ííáí (óíðíà 1 003Ó). Èñííèüçíáàèñü èèèéèí-íñè-óííáðíèíáè-àñéèè ìáðíà àèü àèááííñòèèè ìñèòè-àñéèè è ìíáàááí-àñéèè ðàññòðíèñòà, àñèàáñòàèá óííòðáàéáíéü ÍÁÁ, ìðè èààèèòèèàòèè ìñííáííáí ñèíáðííà ñ óèàçáíéàí áàçèñíóò àðáóíáííáí; ýñ-íáðè ìáíòàèüíí- ìñèòèíáè-àñéèè ìáðíà, èíðíðúé àèèð-àè á ñááü ñíáòèàèüíí ííáíáðáííúé íáíè è íí-ðíííéè, ñíñòíüüèè èç áàðáàèüííáí ííðíííèèà Àé-çáíéà, ðáñòà Èóðèè, áàðáðàè èíáííé àèñòóíèèè è èðáðèíé øèàèü ìñèòè-àñéíáí ñòàòèíà (MMSE).

Результаты и обсуждение

Íí àáííóò ìáðáàèüííáí ííðíííèèà Àéçáíéà èíýóðèòèáíð è íòáèèàèðà ñíñòààèè ñèàáóð ùèà

ííèàçàðáèè: ìñííáííáü àðóííà 107,1±4,7, á àðóííà ñðàáíáíéü áíáèíáè-íúé ííèàçàðáèü ñíñòààèè 103,3±4,5. Íí ðàçóèüðáðíà àáíííáí ðáñòà, á òàèæá íí ðàçóèüðáðíà ðáñòà Èóðèè, áàðáðàè èíáííé àèñ-óóíèèè è èðáðèíé øèàèà ìñèòè-àñéíáí ñòàòèíà (MMSE), áíñòíáàðííé ðàçíèòóò ðàçèè-èè íáíè ííèó-áíí íá áúèí.

Íðè èññéàáííáíéè ì ù øèáíéü ì ù íòíá-àèè íàè-áíéàá -àñòí àñòðá-ááí ùá èà-àñòááííúá ðàññòðíè-ñòà ó íàòèáíðíà íáàèò ííáàðóíí èññéàáóáííé àðóí-íóò. Íàèáíéàá -àñòí ðààèñòðèðóáí ùí ñèííòíííí ýäèüèñü ðàçííáðñòáí.

Ó íàòèáíðíà ìñííáííé àðóííóò àáííúé àèä ðàñ-ñòðíèñòà ðààèñòðèðíáàèñü ó 28 íàòèáíðíà (35,9%), á àðóííà ñðàáíáíéü àáííúé ííèàçàðáèü ìòíá-àèñü ó 10 íàòèáíðíà (16,1%). Áíñòíáàðííñòü ðàçèè-èè, òàèæá áúèà áúýáèáíà íí áüçèíñòè ì ù øèáíéü. Á ìñííáííé àðóííà àáííúé ííèàçàðáèü ñíñòààèè 19,2% (15 -àèíáàè), á àðóííà ñðàáíáíéü àáííúé ííèàçàðáèü áúè íèæá áíéàá -áí á 2 ðàçà è ðààèñò-ðèðíáàèñü ó 8,1%, (ó 5 -àèíáàè). Ñíèæáíéà óðíáíý íáíáúáíéü è ááñòààèðíáíéü ñ áíñòíáàðííñòüð ðàçèè-èè ìæáó ìñííáííé è àðóíííé ñðàáíáíéü ìðááñòààèáíííèàáóð ùèè è ííèàçàðáèüíè: á ìñííá-ííé àðóííà àáííúé ñèííòííí ðààèñòðèðíáàèñü ó 28,2% (22 -àèíáàèà), á àðóííà ñðàáíáíéü áíáèíáè-íúé ñèííòííí ñíñòààèè 19,4% (12 íàòèáíðíà),

Íí òàèèè ííèàçàðáèüí, èàè ðèàèáííñòü, ýáí-óáíòðè-ííñòü, íáðóøáíéà èíáèèè, ñíèæáíéà

óðíáíý íáíáúáíéý è ááñððáæðíááíéý, áíñðíááð-
íúð ðáçèè-èè ìáæáo áðóííáíè íá íááèþááéíñú,
óíøý óááèè-áíéá ÷áñðíðú áñððá-ááííñðè áñ-,ðáèè
ðááèñððèðíááéíñú.

Выводы

Èæè ñéááóáð èç ííèó-áííúð ááííúð, èíðáèèáèð
á ìðíóáññá ððííè-áñéíè èíðíèñèèáèðè íá ìðáðáð-
íáááð çíá-èðáèèíúð èçíáíáíéè. ðáçóèúðáðú ðáñðá
Èóðèý ííçáíéýþ ìáí ñááèáðú áúáíá í ðíì, ÷ðí áíè-
áíñðí-íáý ìáí ýòú á ìðíóáññá ððííè-áñéíè èíðíè-
ñèèáèðè ìðáèðè-áñèè íá ñðááááð, íáíáéí èçíáíá-
íéý á èðáèèíðí-ííè èíðíèñèèáèðè è ìáþ ðáíááí-
òèþ è óðóáøáíèþ, ÷ðí, ááðíýðíí, ñáýçáíí ñí ñðí-

èí ìáðèíðèçáèè. Íðñóðñáèá áíñðíááðííñðè ðáç-
èè-èè ìáæáo íáèèáíðáíè ñíííáííè áðóííú è áðóí-
íú ñðááíáíéý ìíæáo èíñááííí ñáèááðáèèñðáíááðú
íá ìðñóðñáèè áúðáæáííúð ìðááíè-áñèè èçíáíá-
íéè ÕÍÑ ó ááðíèííáíúð ìáðèííáííá è ááæá ó èèò
ñí çíá-èðáèèíúð ñðáæáí ìáðèíðèçáèè.

Ááííúá, ííèó-áííúá ìðè èññéááíááíéè ìúø-
éáíéý ó ìáðèíçááèñè ìúè èèò ñ ðáçèè-íú ñðáæáí
óííðááèáíéý ááðíèíá, ííçáíéýþ ìáí ñááèáðú áú-
áíá í ðíì, ÷ðí á ìðíóáññá ìáðèíðèçáèè ìðíèñí-
áèð ìíñðáííáííá ìáðóøáíéá ìíñèèðáèèííè ñðáðú,
ðáðáèðáðèçóþ ìááñý óíðíáèèçáèèáè, ñéèíííííñòúþ
è èñííèüçíááíèþ øááèííá, óíðíúáíèþ áñííòèá-
òèè ñ èíííáíñáðíðíú ìáçáíí, ðñðáíí.

ДОКАЗАТЕЛЬНАЯ ПСИХОТЕРАПИЯ НАРКОЗАВИСИМЫХ (Краткий обзор)

Ò.Á. Íàè

ã. Íááèíááð

Доказательная психотерапия

Á 80-á áíáú ìðíøèíáí ñðíèáðèý áúèá ñíçááíá
óíèèáèèíáý ðáðííèíáý áèý íóáíèè ýóðáèèèáííñ-
ðè èá-ááíúð è ìðíóèèáèèè-áñèèð áíáøðáèèñðá,
ííèó-èáøåý íáçááíéá áíèçáðáèèííè ìáèèèèú
(evidence based medicine). Õáíðáðè-áñéíè ñííáíé
áíèçáðáèèííè ìáèèèèú ýáèýáðñý èèèèè-áñèáý
ýíèááíèíèíáý, áúááèþ ìáý ñéááóþ ìáè èðèðáðèè
áíñðíááðííñðè èþáíáí èññéááíááíéý: ìáðíá ñèó-áè-
ííè ñéáííè áúáíðèè èñíúðóáíúð á áðóííú ñðáá-
íáíéý (ñéáíáý ðáíáíí èçáèè); áíñðáðí-íáý ááèè-
íá è ÷èñéáíííñòú áúáíðèè; ìáðíá ááíéííáí èèè
ððíèííáí ñéáííáí èííðíèý. Ñðáíáððíí ìðíóááó-
ðú íóáíèè ýóðáèèèáííñðè èþáíáí áíáøðáèèñðáá
ýáèýáðñý ðáíáíí èçèðíááííá èííðíèèèðóáííá èñ-
íúðáíéá (ÐÈÈ).

Íðíóáññá ñèó-áèííè ñéáííè áúáíðèè («íñéáíèá-
íèá») òñððáíýáð ñèñðáí áðè-áñèóþ ìøèáèó ñóáúáè-
ðèáííè íóáíèè ðáçóèúðáð. K.F. Schulz ñíáðáðíðá-
íè, ìðíáíáèèçèðíáá 250 èèèèè-áñèèð èñíúðáíéè,
ìðèøáè è áúáíáó, ÷ðí áèý áíñðíááðííñðè ñðáðèñðè-
÷áñèèð ðáçóèúðáðíá ìðíóáññá ìñéáíèáíéý áíèæáí
áúðú áááèááðíú ñ ìðèíáíáíéáí ááíéííáí èèè
ððíèííáí ñéáííáí ìáðíáá èííðíèý.

Íðèíòèí ðáíáíí èçáèèè ðáøáð ìðíáèáíó ðáí-
ðáçáíðáèèííè è ìíèííúð ááíáðáèèííè ñíáíèóííí-
ñðè, íá èíðíðóþ ìáðáííñýðñý ííèó-áííúá á ìðíóáñ-
ñá èííðíèèðóáííáí èñíúðáíéý ðáçóèúðáðú. Íðíáá-
ááííúá èññéááíááíéý ííèçáçáè, ÷ðí ìðñóðñáèá ðáí-
áííèçáèè èèè á, íááááèááðííá ìðíáááíéá ìðèáí-
áýð è ìáðáíðáíéá ýóðáèèè èáí è ááí íááííóáíéá.

Áíñðáðí-íóþ ÷èñéáíííñòú áúáíðèè íááñíá-è-
áááð ìðíóááóðá ìáðá - áíáèèçá. Íáðá-áíáèèç - ýóí

ñðáðèñðè-áñèíá íáíáúáíéá íáñéíèèèèè, áááèááðíí
ìðíááááííúð, ðáíáííèçèðíááííúð èííðíèèèðóá-
íúð èñíúðáíéè ìí áíáèíáè-ííè ðáíá. Õíðíá, á
èíðíðíè ìááñðááèýáðñý ìáðá-áíáèèç, íáçúááðñý
ñèñðáíáðè-áñèè ìáçíðíí (ÑÍ). Íí ìáðá ííýáèá-
íéý ííáúð èññéááíááðáèèñðè ááííúð ñèñðáíáðè-
÷áñèè èçáíð ìíñòíýííí íáíááèýáðñý è ýáèýáðñý
ìñííáííúð èíñðóíáíóíí áíèçáðáèèííè ìáèèèèú.

Ñéááíááðáèèííè, ðáíáííèçèðíááííúð èííðíèè-
ðóáííúð èñíúðáíéý ýáèýþðñý óíèááðñáèèííè ðáðíí-
èíáèè èññéááíááíéè ýóðáèèèáííñðè ðáçèè-íúð
óíðí èèèèè-áñèèð (ìáèèèèíèèè è ìáðáíáèèèè-
ñèèð) áíáøðáèèñðá, áðíí ÷èñéá - ìíèóíðáðáíááðè-
÷áñèèð. Íáíáúáíéá íáñéíèèèèð ðáíáííèçèðíááí-
íúð èííðíèèèðóáííúð èñíúðáíéè á óíðíá ñèñðáíá-
ðè-áñèèð ìáçíðíá (ìáðá - áíáèèçíá) çáíè ìáð ìðè-
íðèðáðííá ìáñðí ñðááè èññéááíááíéè ìí ñðáíáíè
èò íáó-ííè áíèçáðáèèííè.

Á ìðíóáññá ðáíáííèçèðíááííúð èííðíèèèðóá-
íúð èñíúðáíéè ýóðáèèèáííñòú èþáíáí áíáøðáèè-
ñðáá íóáíèááðñý ñéááóþ ìáèè è áðèèáíéè:

- 1) ýóðáèèèáííñòú áíáøðáèèñðáá ááèñðááííá;
- 2) ýóðáèèèáííñòú áíáøðáèèñðáá ìðñóðñáóáð
ááç ìðè-èíáíéý áðááá;
- 3) ýóðáèèèáííñòú áíáøðáèèñðáá ìðñóðñáóáð ñ
ìðè-èíáíéè ìáðáá;
- 4) ýóðáèèèáííñòú ááíííáí áèáá áíáøðáèèñðáá
íá ííðááèáíá.

Ííñéááíéè áðèèáíó íóáíèè ýóðáèèèáííñðè è ìá-
áð ìáñðí, áñèè á ðáíáííèçèðíááííí èííðíèèèðóá-
ííí èñíúðáíéè íá ííèó-áí ñðáðèñðè-áñèè ç çíá-è-
íúè èèè áíñðíááðííúè ðáçóèúðáð. Áíèáá áíñðíááð-
íúá ááííúá íá ýóðáèèèáííñòú áíáøðáèèñðáá, á

4. Á íañóiyúúááðáiyðyá íñeóíðáðáíááðíá íðáá-
íí-èòáðò ýeéáèðe-áñeéè èèè èíðááðáðeáíúé ííá-
óíáú áñáíáè ðááíòáñ èèéáíòáíè. Ñ íáííé ñóíðííú
- ááííúé òáèð ááííñòðèðóáð íðeéííáíéá íð àè-
ááíè-áñeíé íðeááðááííñòè òíé èèè èííé íñeóí-
ðáðáíááðe-áñeíé øeíéá. Ñ áðóáíé ñóíðííú - ýòè
ííáóíáú ííçáíeýðò íáèðè àèðóáðáíóèðíááííóð
ñòðáðááè þ á íðíáèðá íñeóíðáðáíeè, ó-èðóúááý çáí-
ðíñ èèéáíòá, ááí èè-ííñóíúá íñíááííñòè, à òáèæá
íðíðáññeííáeúíúé òðíááííúé í ðáèðe-áñeéá íááú-
èè òáðáíááðá.

5. Òáèéá èðeðáððè, eáè íáæè-ííñóíúá íðííøá-
íeý, ñíðeáeúíúá òáèðíðú è ýííðeííáeúíúá íñí-
ááííñòè èèéáíòá, ýáeýðòñý çíá-e í ù í è äeýúðáè-
ðeáííñòè í ííáèð áeáíá íñeóíðáðáíeè. Í íé íeáçú-
ááðò àèíáíè-áñeíá áeéýíeá íá øéó-øáíeá ñíñóíy-
íeý íàøeáíòá. Íñeóíðáðáíááðe-áñeéá eçíáíáíeý
(ðááóèøeý ááíðáññeáíúð, òðááíæíúð ðáññòðíéñóá,
ðáçðáøáíeá áíóððáííeð eíííðeèðíá, ííçèðeáíáý
àèíáíèèá íáæè-ííñóíúð íðííøáíeýð, òíðíè-
ðíááíeá ííáúð æçíáííúð ñóáíáððeáá è äð.) áíç-
ííáíú òíeúéí á òñeíáeýð íñeóíðáðáíááðe-áñeíáí
íðíñòðáííðáá è íñeóíðáðáíááðe-áñeíáí áeúýíñá,
ñíáøeðe-áñeéá íáðáíááðú eíðíðúð áíeáíú íáó-
íí èññeáííááðóñý.

6. Íáíáóíáèíí èíáðú á àèáó, òðí òáèéá ñíáøe-
ðe-áñeéá íáðáíáííúá, eáè èè-ííñòð ñáííáí íñe-
óíðáðáíááðá, èè-ííñòð íàøeáíòá íeáçúááðò çíá-e-
í íá àèeýíeá íá ýóðáèðeáííñòð íñeóíðáðáíááðe-áñ-
eíáí íðíðáññá. Eç ýóíáí ñeááóáð, òðí ñóúáñðáóáð
àèðóáeúíáý íðíðáííñòð á íáó-ííí èññeáííááíeè
áçàè ííñáýçè (éíððáeýðèè) íáæáó íñeóíðáðáíááðe-
-áñeéí íðíðáññí è ðáçóeúðáðí íñeóíðáðáíeè,
íñííááííí íáñeñóáíáðe-áñeíí íáçíðáýí íèðe-áñ-
eéð ááííúð.

Òáèéí íáðáçíí, ýóðáèðeáííñòð íñeóíðáðáíeè
èññeááóáðñý íáðíááíè áíeáçáðáeúííé íáèèèéíú ñ
íáýçáðáeúíú í eçó-áíeáí ááííúð ñeñðáíáðe-áñeéð
íáçíðíá, íáðá-áíáèeçíá íí ñííòááðñóáðò þ ù è ðáí-
áííèçèðíááííú èííððíeèðóáíú èñíúðáíeýí. Á
òñeíáeýð íðñóðñáeý òáèèð ááííúð, íáíáóíáèíí
ñíeáíeðíááðú è íðíááñòè eííððíeèðóáíúé ýeñíá-
ðeíáíí. Á íðíðeáííí ñeó-áá ðáçóeúðáðú ýóðáèðeá-
ííñòè è/eèè ááçííáñííñòè íñeóíðáðáíeè íá ýáeý-
ðòñý íáó-ííí íáíñííááííú è è áíñòíááðííú è.

Основные подходы к оценке эффективности психотерапии наркозависимых лиц

Íáñóiyúúéé ýóðáí ðáçáèðeý íñeóíðáðáíeè èèø,
çááèñe íúð íð íñeóíáèðeáíúð ááúáñòá, òáðáèðáðè-
çóáðñý ðáçíííáðáçeáí ííáóíáíá è èðeðáððeáá ííðá-
ááeáíeý ýóðáèðeáííñòè. Eá-áñòáí íñeóíðáðáíááðe-
-áñeéð íðííøáíeè eáè èðeðáððeý ýóðáèðeáííñòè
íñeóíðáðáíááðe-áñeíáí íðíðáññá ííáááðñý èññeá-
áíááíeþ á óíáá ñóíáðáeçèè òáðáíááðe-áñeéð ñáñ-
ñeè. Ñóíáðáeçeý íóáíeááð, íðáæáá áñáí, íðíðáñ-
ñeííáeúíúá eá-áñòáá íñeóíðáðáíááðá, à òáèæá èñ-
ñeááóáð íðíðáññ íñeóíðáðáíeè. Á ááííé ñáýçè íáð-

ñíáèðeáíú è íðááñðááeýðòñý ííáóíáú, íðñeáæèáá-
þ ù eá íeèðí è íáðeí ðáçóeúðáðú íñeóíðáðáíeè,
àèíáíèèð ñíáøeðe-áñeéð è íáñíáøeðe-áñeéð íðe-
çíáeíá: 1) eçíáíáíeý ñáíí-óáñòáeý; 2) eçíáíáíeý
ñeííòíííá; 3) eçíáíáíeý ñòððeðóðú èè-ííñòè.

Eá-áíeá íáðeíðe-áñeíé çááèñe ííñòè íðááñðáá-
eýáð ñíáíe ñáðúáçíóð íðíáeáíó: ðáøeáèáú çááíeá-
ááíeý áíeáá ááðíýðíú, òáí òíðíeðíááíeá ðáíèñ-
ñeè. Íáíáóíáèíí íðeçíáðú, òðí íá ðáçóeúðáðú eá-
-áíeý íáðeíðe-áñeíé çááèñe ííñòè íeáçúááðò àè-
-ýíeá è áðóáèá òáèðíðú íeððóæáþ ù áè ñíðeáeúííé
ñðááú: áíñòóíííñòð íáðeíðeéíá, íáááðeáííá áeéý-
íeá ðááðáíííé áðóííú íáðeííáííá, ñíðeáeúíáý
íáñòðíáíííñòð (íðñóðñóáèá ðááíòú, æèeúý, àèñ-
óóíeøeííáeúíúá ñáíáeíúá íðííøáíeý) è ò.í. Á
ñáýçè ñ ýòè í ííeñe ííáúð òáèðíðá, ñáýçáííúð ñ
ýóðáèðeáííñòð þ eá-áíeý, ííçáíeèð íðíýñíeðú íá-
-ðáíeçíú ðáøeáèá è íáðíeíáè-áñeíáí áeá-áíeý è
íáðeíðeè, à òáèæá ííðeíèçèðíááðú eá-áííúá íá-
-ðííðeýðeý. Í áúáíðeçíáíí, òðí ðáçóeúðáð eá-áíeý
íáðeííáíeè áñòú íá ííeííá áúçáíðíáeáíeá, à òíð-
íeðíááíeá è ñóíeéíñòð ðáíèññeè. Á íáñóiyúúááðá-
íy íá ííñòñíááðñeíí íðíñòðáííðáá íáó-íúð èññeá-
áíááíeè íí eçó-áíeþ ýóðáèðeáííñòè íñeóíðáðáíeè
çááèñe ííñóáè íð íñeóíáèðeáíúð ááúáñòá íáííðáá-
-ááííí íáeí. Ááííáý íðíáeáí á ýáeýáðñý àèðóáeúííé
è áíñòðáíááííé á áñíáèðá eçó-áíeý íáúáèðeáíúð
òáðáèðáððeñòèè íñeóíðáðáíááðe-áñeíáí íðíðáññá è
ííeó-áíeý ííáúð íáó-íúð ðáçóeúðáðíá.

Мета – анализ исследований эффективности психотерапии наркозависимых лиц

Dýáíí èññeááííááðáeáè eçó-áèèñú íáúáèðeáíúá
òáðáèðáððeñòèè, eáè ñáí íáí íðíðáññá íñeóíðáðáíáá-
-ðe-áñeíáí áíçááeñòáeý, òáè è ðáçóeúðáðíá íñeóíðá-
-ðáíeè çááèñe íúð íð íñeóíáèðeáíúð ááúáñòá (ÍÁÁ).

Kleinmann (1990) á èññeááíááíeè, eçó-áþ þ áí
ííðááèðáèeáè eíeáè íá è èðýè - eíeáè íá, íáíáðóæeè,
-ðí íáçíá-áíeá áðá-a ýáeýáðñý ííú íú í òáèðíðíí,
àeéýþ ù èí íá òðíááíú íáðíæááíeý íàøeáíòá á
íðíáðáí íá ðáááèèèðáèè è ýóðáèðeáííñòð òáðáíeè
á òáeíí. Íáñí íððý íá í-ááeáííá áeéýíeá èè-ííñò-
-íúð eá-áñòá òáðáíááðá íá ýóðáèðeáííñòð eá-áíeý,
ðáçóeúðáðú èññeááííáeý íá ñí íáèè áúýáèðú ííðá-
-ááeáííúá «ðeíú» òáðáíááðíá, eíðíðúá áúèè áú
íáeáíeáá ýóðáèðeáíú íðe eá-áíeè íáðeíðe-áñeíé
çááèñe ííñòè. Áðóáíé òáèðíð, eíðíðúé íeáçúááðò
àeéýíeá íá ðáçóeúðáð íñeóíðáðáíááðe-áñeíáí eá-á-
-íeý - eá-áñòáí òáðáíááðe-áñeíáí áeúýíñá èèè íðíí-
-øáíeý «òáðáíááð - íàøeáíð». Ííçèðeáíáý eíððáeý-
-øeý íáæáó òáðáíááðe-áñeéí áeúýíñí è èñóíáíí
eá-áíeý èíááð íáñòí á ðáçíííáðáçíúð eá-ááíúð
íðíáðáí íáð, áeéþ-áý íðíáeáíó óííðááeáíeý íáð-
-éíðeéíá (Connors et al., 1997). Á òáeíí, íóáíeá òá-
-ðáíááðe-áñeíáí áeúýíñá ñí ñóíðííú íàøeáíòá ýá-
-eýáðñý áíeáá ííú íú í òáèðíðíí, áeéýþ ù èí íá ðá-
-çóeúðáð eá-áíeý, òáí íóáíeá òáðáíááðá. Á áðóáíí
eííððíeèðóáíí èñíúðáíeè íí ýóðáèðeáííñòè eá-

ífnòu íààèèèíñèèò íàðèíííàè-àñèèò è ìñèòèàððè-
-àñèèò òñèòá; òðííáíú òííòðáàéáíèý íàðèíòèéíá ìà-
òèáíòáíè; òðííáíú èààèèòèèèèè è ìðíòáññèííá-
èèçíà íàðñííáèà; íçííèííè-àñèèà ìòèè-èý è òèí ìà-
òèáíòá; èñííèýçííáíèá ìñèòíòðíííúò ìðáíàððáíá
á èàèàðñòáííúò ñòáíàò èá-áíèý; àèáú áíííèíèòáèü-
íúò òáðáííàòè-àñèèò, á òí ì òèñèà òèçèíòáðáííàòè-
-àñèèò òñèòá. Ááííúá ìðíàðáí ìíúá òáðáèòáðèñòè-
èè ìèàçúááð òóúáñòáíííá àèýíèá ìá ýòòáèòèá-
ífnòu ìñèòíòáðáíèè á èá-áíèè íàðèííáíèè.

Íàèèáíòáí, çààèñè ìí ìò ííèíèáíá èè èíèèàè-
íà, òðááóáñý áíèèá è ìòáííèáííá è àèòáèüííá ìñè-
òíòáðáííáòè-àñèíá èá-áíèá, á ñòááííáíèè ñ èèòáíè,
çààèñè ìí ìè ìò ìàðèòóáííú èè àèéíáíèý.

Íñèòíòáðáíèý èàè íàèí èç íñííáíúò èíííííáí-
òíá ìáòááíííáúò ìðíàðáí ìíàèáíèáá ýòòáèòèáíá
àèý çààèñè ìíò ìàòèáíòáíá ñ òíáðáíííú è èè áú-

ðáèáíííú è ìñèòííàòèííè-àñèè è ðáññòðíèíòáá-
íè, ò.á. ìñèòíòáðáíèý íàðýáò ñ òáðííàèíòáðáíèáé
(ìáòááíí èèè íàèòðáèñíí) ìñíááííí ýòòáèòèáíá
àèý ìàòèáíòáíá ñ áàðíèííáíè çààèñè ìíòíòáí, è ìáð-
ù èò áñííèèè òðííáíú ìñèòèàððè-àñèíè ìàòèííèèè.

Òáèèá ìáòíáú èàè èíáíèòèáíí-ííáááí-àñèáý,
ííáááðáèèáð ìá-ýèñíðáññèáíáý è èíòáðííáðñííáèü-
íáý ìñèòíòáðáíèý á ìáòááíííáúò ìðíàðáí ìáò íèà-
çàèññý ýòòáèòèáííú è àèý ìàòèáíòáíá, ñòáááð ìáò èò
íàðèíòè-àñèíè çààèñè ìíòíòáí ñ èèèíè-àñèè í-áð-
-áíííú è ìñèòèàððè-àñèè è ðáññòðíèíòááíèè.

Á íáñòíýúáá áðáíý èññèáííáíèý íí ñòááíèòáèü-
ííè ýòòáèòèáííòè èá-áíèý íàðèíòè-àñèíè çààèñè ìí-
ñòè íáñííáèè ííðááèèòó ìòèáíòóáñòáá íáííáí àèáá
ìñèòíòáðáíèè íáá áðóáè, ííáíáíúá íáò-íúá ðáçòèü-
òáòú ííèò-áííú è ìðè èñííèýçííáíèè ìñèòíòáðáíèè á
èá-áíèè áðóáèò ìñèòèàððè-àñèèò ðáññòðíèíòá.

Èè òáðáòóðá:

1. Áíí-àðñèáý Á.Á., Ø ò ú í á èü Á. Í. Èññèáííáíèá ìáòáíèçííá è ýòòáèòèáííòè ìñèòíòáðáíèè ìðè íáðáíí-ìñèòè-àñèèò çàáíèááíèýò. - È., 1982.
2. Çíðèí Í.Á. × ò í òáèíá èèèíè-àñèáý ðáàèüííòó è èàè áá íííèíáð ò òá-àñòááííúá ìñèòèàððú. LOGOS, 1998, ¹ 1, Ñ. 321 - 331.
3. Èñòðèíá Á.È. Èññèáííáíèá ìáòáíèçííá è ýòòáèòèáííòè ìñèòíòáðáíèè ìðè íáðáíí - ìñèòè-àñèèò çàáíèááíèýò. - È., 1982.
4. Èñòðèíá Á.È. ìáòáíèçííá ìñèòèííè-àñèíè èíððáèòèè èè-ííòè á ìðíòáññá áðóíííáíè ìñèòíòáðáíèè á ñáàòá èííòáíòèè ò ò ííòáíèè / Áðóíííáý ìñèòíòáðáíèý. - Í., 1990.
5. Èàèáííáíèáý Á.Á. Èññèáííáíèá ìáòáíèçííá è ýòòáèòèáííòè ìñèòíòáðáíèè ìðè íáðáíí-ìñèòè-àñèèò çàáíèááíèýò. - È., 1982.
6. Èàè ìí èííá Á.Ñ., Ýýòáè Á. Íñèòíòáðáíèý çà ðóááè íí: èñ ò ìðèý è ñíáðáííáííá ñíñò òíýíèá. Íñèòèí-
-àè-àñèèè è òðííáè, 2000, ò í ì 21, ¹ 2, ñ. 88.
7. Èíííí-òè Í.Á., Ñáíáííá - Øýí-Øáíèáý Í.Á., Èííòáíòèòèíá Í. Þ. Èññèáííáíèá ìáòáíèçííá è ýòòáèòèáííòè ìñèòíòáðáíèè ìðè íáðáíí - ìñèòè-àñèèò çàáíèááíèýò. - È., 1982.
8. Èðè ò áèü Á.Á. Èññèáííáíèá ìáòáíèçííá è ýòòáèòèáííòè ìñèòíòáðáíèè ìðè íáðáíí - ìñèòè-àñ-
-èèò çàáíèááíèýò. - È., 1982.
9. Èòèüííá Á.Á. Ñíñòááèýð èá ýòòáèòèáííòè ñíòèàèüíí - ìñèòèííè-àñèíáí òðáíèíá / Ó-ááííá íáúáíèá èàè ìðááíáò ñíòèàèüíí - ìñèòèííè-àñèíáí èññèáííáíèý è èíððáèòèè. - Ñíá., 1994.
10. Ðíáèáðñ È.Ð. Ñòáííáíèá èè-ííòè. Áçáèýü ìá ìñèòíòáðáíèè / Íáðáííá ñ áííá. - Í.; Èçá-áí «Ýèñ-
-íí-Íðáñ», 2001, ñ. 416.
11. Ðíáèáðñ È.Ð., Èíòóò, Ýðèñíí: èè-ííè áçáèýü ìá íáèí ò ìðáá ñòíáñòáà è ðáçèè-èý / Ýáíèðòèý ìñèòí-
-òáðáíèè. Òí ì 3, «Let it be...», ýèçèñòáíòèàèüíí-áòíáíèðè-àñèáý ìñèòíòáðáíèý / Íáðáííá ñ áííá. - Í.;
Íáçáàèñè ìáý òèðíá «Èèàñ», 1998, Ñ. 11 - 27.
12. Ñíèíáíèè Á.Á. Èññèáííáíèá ìáòáíèçííá è ýòòáèòèáííòè ìñèòíòáðáíèè ìðè íáðáíí-ìñèòè-àñ-
-èèò çàáíèááíèýò. - È., 1982.
13. Òàòèüèíá Á.Á. Áçáíííòííòáíèý áðá-à è áíèüííáí á ìðíòáññá ìñèòíòáðáíèè íáðáíííá. Áàòíðáð.
àèñ. èáíí. È., 1974.
14. Òèáò-áð Ð., Òèáò-áð Ñ., Áááíáðá Ý. Èèèíè-àñèáý ýíèááíèíèáèý. Íñííáú áíèàçàòáèüííè ìáèòèííú.
Íáàè-Ñòáðá, 1999.
15. Ýèááíèèèáð Ý.Á., Þ ñòèòèè Á.Á. Èññèáííáíèá ìáòáíèçííá è ýòòáèòèáííòè ìñèòíòáðáíèè ìðè
íáðáíí-ìñèòè-àñèèò çàáíèááíèýò. - È., 1982.
16. Luborsky L., Singer Á. Comparative studies of psychotherapies: Is it true that «everyone has won and all
must have prizes»? Archives of General Psychiatry, 1975, 32, 995-1008.
17. Gråwá È., Donati R. & Bernauer F. Psychîtherapie im Wandel. Vín der Kínfessi ín zur Profession. Hígrefe
- Göttingen - Bern - Toronto - Seattle, 1994.
18. Klerman G. L., Wáissman Í. Í., Rounsávillá Á. J. Interpersonal psychotherapy of depression, N.Y., 1984.
19. Eysenck H. J. 1952/ The effects of psychotherapy; an evaluation, Journal of Consulting psychology ¹ 6.
20. Smíth M.L., Glass G.V. 1977/ Meta - analysis of psychotherapy outcome studies, American Psychologist, ¹ 32.
21. George E. Woody, M. D., Delinda Mercer, Ph. D., Lester Luborsky, Ph. D. Textbook of Substance Abuse
Treatment. Edited by Marc Galanter, M. D., Herbert D. Kleber, M. D., The American Psychiatric Press, 2nd
Edition, 1999, Washington, DC.

АУТОАГРЕССИВНОЕ ПОВЕДЕНИЕ С СУИЦИДАЛЬНЫМИ, НЕСУИЦИДАЛЬНЫМИ ПРОЯВЛЕНИЯМИ У БОЛЬНЫХ ГЕРОИНОВОЙ НАРКОМАНИЕЙ

А.Н. Даеве ϕάαα, А.А. ×αεοϕεíα, Ò.È. Õöäáíεí

Αάδτíεííαáϑ íαδέííαιέϑ íδτíαíεαάο íñòäääòü-
ñý íáííε εç íαεάíεää äεòòäεüíúò íääεεí-ñíòε-
äεüíúò íδτíαεάí íñáðäíáíííñòε, íδäαεää äñááí εç-
çà á, áúðααεάííε íáñú ùáíííñòε ääðáññεáíúíε
òáíááíòεϑíε, íáíðäáεáíúíε εäε íá ñáííáí ñááϑ,
òäε è íá ñíòεäεüíúíá íεðòαεáíεä. Αεòòäεüíúòòüíε
íδτíαεάí ú áíçðáñòäáò íí íáðä íáεéííεáíεϑ εεεíε-
-áñεεò è ðáíðäòε-áñεεò äáíúíúò, ñáεääòäεüñòáòç-
ùεò í íαðäεεäεüíúíí ðíñòä íαδέííαιέε, óáεεñòä,
ñáí íóáεεñòä, íáñεεüñòäáííúò ñíáððäε, ððäáí è
íáñ-áñòíúò ñεò-ääá.

Ðáñτíñòðäíáíεç óáíííáíà áòóíáäðáññεáííáí
ííáääáíεϑ ñ ñòεòεääεüíúíε, íáñòεòεääεüíúíε
íðíϑáεáíεϑíε íðε äáδτíεííáíε íαδέííαιέε ñííñíá-
ñòáòçð ñεääòç ùεä ñíòεäεüíúí-ääí íáðäòε-áñεεä è
ñíòεäεüíúí - íñεòíεíáε-áñεεä íñíááíííñòε:

- íáñòäáεεüíúíá íäðäðεäεüíúíá ííεíαεáíεä íðε
íðñòòñòäεε ððòáíáíε çáíϑòíñòε;

- äεñáäðíííε÷ííá è äεñòóíεòεéíáεüíúíá
áíñíεðáíεä á ðíáεðäεüññεíε ñáíúá, ñ íáäεáéíε, ðε-
äεáííε èεíεäε ííáääáíεϑ ðíáεðäεáε, ααñòíεèí
íðííøáíεäí ñ εò ñòíðííú, ááçðáçεε÷εä è ðíð-
íäεεçí ñí ñòíðííú ÷εáííá ñáíúε; íðñòòñòäεä ñíá-
ñòááíííε ñáíúε;

- áíííεíεòäεüíúò ððòáííñòäε á ñíòεäεüíúíε
ääáíòäòεè ñ íεçεíε ííðεääòεäε è ó-ääá, ñí ñòðáí-
εáíεäí è ðεñεíááíííó ííáääáíεç è íðεáíðäòεè
íá áòóíáäðáññεáííá ííáääáíεä á äáðñεíí è ííáðíñ-
òεíáíí áíçðáñòä;

- íðáíáεääáíεä äáñððòεðεäííáí æεçíáííáí
ñòáíáðεϑ ñ íðáíááðäαεáíεäí è εíðáðáñáí äðòäεò,
ðϑáíðáíεäí ððòεííε è ííáñááíááííñòüç, íðñòòñòäε-
áí áúðααεάíúò εíðáðáñíá è ííεñεò íáííáí, è εäε
ñεääñòäεä - íεçεíá εä-áñòáí æεçíε; íðáíáεääáíεä
ñòäáε íñεòíñíòεäεüíúò ñòðáññíðíá ñòáááíí-ñεää-
ñòááííúò ñεðòáòεè è ðáεòíðä ðáçðúáá ñáíáéíúò
íðííøáíεε, ñ íáíúøáε è íðáíñεáííñòüç íúòóúáíεϑ
áεääíííεò-εϑ æεçíε á ðáεíí.

Áíííεíεòäεüíúíε ðáεòíðäíε ðεñεä á ðíðíε-
ðíááíεε ðáíííáíá áòóíáäðáññεáííáí ííáääáíεϑ ñ
ñòεòεääεüíúíε, íáñòεòεääεüíúíε è íðíϑáεáíεϑíε
íðε äáδτíεííáíε íαδέííαιέε ϑáεϑçòñý:

á) íáñεääñòäáíáϑ íòϑáíúáííñòü íí äεéíáí-
εεçíó è íαδέííαιέε;

á) íáεε÷εä ñòäè íñòäε;

á) íáεε÷εä ñí íóòñòáòç ùεò ñí íäòε-áñεεò çááí-
εääáíεε;

á) íáíáá äεεòäεüíúέ (áí 5 εää) ñòäα íαδέíðεçàòεè.

Αεϑϑíεä óáíííáíá áòóíáäðáññεáííáí ííáääáíεϑ ñ
ñòεòεääεüíúíε, íáñòεòεääεüíúíε è íðíϑáεáíεϑíε è íðε
ääðτíεííáíε íαδέííαιέε á íáðεíá ñòáíáεáíεϑ ðáðä-
íáäòε-áñεíε ðáíεññεè è íðε íðíðíçääáíεè íðíðáí-
íú Ì ÑÐ íðááñòäáεáíí: áíεää íεçεèí εííñòðòεðáíí-
áñáððòεáíúí ííáääáíεäí è áíεää áúðααéí áíáø íá-
íðíáñòíúíε (íðεðúòúíε) ðíðíáíε è ííáääáíεϑ è íí-
ääááí-áñεεíε (íñεòííáòíííáíáíúíε) ðáññòðíεñòäáíε;
áíεää áúðααéíúí íðñòòñòäεäí εðεðεεè è áíεáçíε è
íððεòäòäεüíúíε ðñòáííáεíε íáεä-áíεä.

ТУБЕРКУЛЁЗ И ПСИХИЧЕСКИЕ ЗАБОЛЕВАНИЯ

А.Ò. Ñááäòíáá, Ç.È. Αάúεεáñε íáá

á. Ìäáεíáäð

Ìäòεáíòú íñεòεäòðε-áñεεò áíεüíεò íðííñò-
ñý è íáííε εç áðòíí íáñáεáíεϑ ñ áúñíεíε ííðäαεáí-
íñòüç ðóááðεóε, çíí. Çááíεääááí íñòü ÿòíáí εíí-
òεíááíòä á íáñεíεüéí ðáç áú øá ííεáçáðäεϑ ñðááíáε
çááíεääááí íñòε íáñáεáíεϑ è ñíñòäáεϑáð á ñðááíáí
180 íá 100 ðñý÷ íáñáεáíεϑ, íðε ÿòíí áúñíεä çááí-
εääááí íñòü ðóááðεóεáçíí ñðááε áíεüíúò øεçíòðá-
íεäε. Áíáñòá ñ ðáí, íðíáεáí à ðóááðεóε, çá ó áíεü-
íúò, ñòðáááç ùεò íñεòε-áñεεíε è çááíεääáíεϑíε, íá
ííεó÷εä äíñòäðí-ííáí εçó-áíεϑ è íñááúáíεϑ á íá-
äεòεíñεíε εεðäðäòðä, á íáεíðíðúá áííðíñú íðí-
òεäεäòεèè ó ÿðεò áíεüíúò íáøεè íððäαεáíεä èè øü
á äáεíε÷íúò èññεääíááíεϑò.

Á Ìäáεíáäðñεíí íáεáñòííí íñεòííáäðíεíáε-áñ-
εíí äεñíáíñáðä (á Ìäáεíáäð, ÐÈ) íðíðεεäεðε-áñ-
εííó ðεçííðíáðäòε-áñεííó íáñεääíááíεç ííáεä-
αäò äñá áíñíεðäεεçεðòáí úá è äεεòäεüíúí íáðíáϑú ε-
áñϑ íá εä-áíεèè íäòεáíòú.

Çá íáðεíá ñ 2005 íí 2009 áíáú áúϑáεáíí 538
íäòεáíòíá ñí ñíáòεòε-áñεεíε è εçíáíáíεϑíε è á ε, á-
εεò, ÷ðí ñíñòäáεéí 0,8 – 1,0% íð ÷εñεä áαááíáíí
ííñòóíáç ùεò á ñòäòεíáðú èεò. Áíεüøεíñòáí εç
íεò - ÿòí íòα÷εíú á áíçðáñòä 50 εää è ñòäðøá.

Èç íáúááí ÷εñεä áúϑáεáííúò èεò 45% ñíñòäá-
εϑçò èεòä, áíεüíúá øεçíòðáíεäε, 20% - ÿòí íäòε-
áíòú, εíðíðúá áíñíεðäεεçεðíááíú ñ ñεí íðííáíε

ááááíéý, á ááç íðè ì áðà, íáðàçà äëý í íáðàæáíéý ðá-
ðýáðñý í í ì ðà. Í áðàç òñíáø í í é æáí ù è í ù á ú è áñá-
ááá æáñðèí í áðàí è-áí ðàí è à ì è ñàí ù è. Ðáàèèçóý ñááý
á ñàí ù á, æáí ù è í á ðáðýáð ñíòèàèüí ó þ ç í á-è ì í ñòü-
ðíèü á í ì í ò í ç ý è è í ááñáí è áááðñý í á ù áñðáí ì. Ðá-
àèèçóý ñááý á äýðáèüí í ñòè á í á í ì à, æáí ù è í á í á-
ðàí è-è áááð ñàí þ ðíèü á ñàí ù á, ÷ ðí ðàèæá í í ðèòà-
áðñý. Á ñòáðà äýðáèüí í ñòè, í ñí á á í í á í á ðáñðèæ-
í ù ò í á è áñðýð, ñó ù áñðáðáð ñèðüðáý äèñèðè ì è í á è ý.
Áñ, ýðí í ðí ðí æ á á á ð ñ è í æ í ú è í ðí ð è á í ð á-è á ú è í á-
ðàç æáí ñ è í è ñ à ì í ð á à è è ç à ø è è è ò ñ í á ø í ñ ò è. Á í è á á
ð í á í, ñ í ò è à è ü í í á è ý è í í è-áñ è í á í í è í æ á í è á á
ñòðáí á ñòíèü í á á è á á í í ð è ý ð í í, ÷ ðí ð á à è è ç à ø è ý è þ-
á í è ò ñ í á ø í ñ ò è è à è ì ó æ ñ è í è, ðà è è æ á í ñ è í è è ð á è-
í á ñ è í æ í á.

Í áñ ì í ð ð ý í á ð í, ÷ ð í ò ñ è í á è ý ñ à ì í ó ð á á ð æ á á í é ý
è ò ñ í á ø í ñ ò è æ á í ù è í ù ñ ð à è è á ù, á í è á á æ á ñ ð è è-
ì è, á ñ è í æ á è ø á è ñ ý ñ è ð ó à è è á ñ ð ù ñ á í è í í è í æ è ð á è ü-
í ú á ñ ò í ð í í ù. Í í ý á è è á ñ ù í í ð á á æ á á í á ý ñ á í á í á á á
á ú á í ð á í ó ð è è ñ í ñ í á á ñ à ì í ð á à è è ç à ø è è. È á ý ð í
ñ è ó-á á ç á á-á æ á í ñ è í è ñ è ð í ð á ð à í è è á í è æ í á ñ í ñ ò í-
ý ò ù á ñ ò ù á ñ ð á è á í è è í í ì í ù è è í í á á á ð æ è è è-í í-
ñ ò è æ á í ù è í ù í á í ò è è ò ñ í á ø í ñ ò è. Áñ, ì í í á í í á-
ðàç è á á ç ä è ý á í á í á æ á í ñ è ó þ í ð í á è á í ó, í í í ù è è è ñ-
ì ù ñ è á í é ý è ð á ø á í é ý í í æ í í ñ á ñ ò è è í ð è ç í á í è þ
ñ è á á ó þ ù è ð í í è í æ á í è: ñ à ì í ó á í í ñ ò è è è-í í ñ ò è

æáí ù è í ù, á, í ð á á á í á ð á ç à è è ð á, ð á í ð-á ñ ð á í, á ñ-
ð í è í ñ ð á í, ñ á í á í á ó á í ð í ý á è á í é ý ð ñ á á ý.

È á è ñ è ð í ð á ð à í é ý í í æ á ð í í ì í-ù í ñ í ç í á í è þ è
í ñ ò ù á ñ ð á è á í è þ í á ú ò á í ç í í æ í í ñ ð á è æ á í ñ è í è ñ à-
ì í ð á à è è ç à ø è è? Á í ç í í æ í í, ñ í í ì í ù ù þ ð á ñ è ð ü ð è ý
ñ ó ù í ñ ò è, æ è ó á è í ù è í á ð ñ í á è è ð á æ á í ñ è í á í è ð á;
ñ í ç á á í é ý í í á í á í á ð á ç à æ á í ñ è í è ò ñ í á ø í ñ ò è, è ñ-
í í è ü ç ó ý í í á ó þ ì è ð í è í á è þ è ð í è ü è è í ð.

Í í á á è ü ñ è ð í è í á è è æ á í ù è í ù, í ð á á è í æ á í á ý
í ñ è ð í è í á è è Ì è è è á ð è Á è è è è á í, í í è ó-è á ø á ý ð á ç-
á è è ð á á í á-à è á 1980-ò á í á í á, í ñ í á á í á í á æ è ó á í è í ì
í í í è ì á í è è á á æ í í ñ ò è í ð í ò á í è è ñ è þ á ù ì è á æ è ç-
í è æ á í ù è í è þ á í á í á í ç ð á ñ ð á. Á æ á á í á í á í è ü ø í á è í-
è è-á ñ ð á í ñ í á è è à è è ñ ò í á - í ñ è ð í è í á è (è ñ ñ è á á í á á ð á-
è è è í ð á è è è è è), í ñ è ð í ð á ð à í á á ð á ù (í ñ è ð í è í á è è ì á-
á è è è), í ñ è ð í á í á è è è è è è á í ñ ò è á í á, í í á ú á á í í è í-
í á í é ý.

Í ð è ø è í á ð á í ý í á ð á ñ ì í ð ð á í ñ í í á í ú ò è í í ó á í-
ø è è, è á æ á ù è ò á í ñ í í á á í ñ è ð í è í á è è æ á í ù è í ù. Á è à-
á í á á ð ý ý ð í ó, í í ý á è ð ñ ý á í ç í í æ í í ñ ò ù è ó-ø á í í ý ò ù
æ á í ù è í ù, á, ì á ñ ð í á ñ í ò è à è ü í ù è è í ñ è ð ó ð á ð (í ñ í-
á á í í í á ð á á í ð á è á ñ à í ú á) è í è á ç á ð ù á è á á á è á á ð í ó þ
í ñ è ð í è í á è-á ñ è ó þ í í ì í ù á ð á ð ñ è ó-á ý ð, è í á á á è í í-
ñ è ü ð á ð è ý í ñ è ð í è í á è è è è ñ è ð í ð á ð à í é ý ñ ð á í á è ð ñ ý
í á í á ð í á è ì í è - á ñ è ð ó à è è è ñ è ð í è í á è-á ñ è í á í ñ ð á ñ-
ñ á, í ð è í á ð ó á í é ý ð ó í é è è í í è ð í á á í é ý í ñ è ð è è.

КЛИНИКО-ПСИХОПАТОЛОГИЧЕСКИЕ И КЛИНИКО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ОПИОИДНОЙ НАРКОМАНИИ У ЖЕНЩИН

А.А. Няаааеáñíáá

Á ð á í á ð è-á ñ è è ð è ñ ñ è á á í á á í é ý ð, í ð í á í á è ì ú ò
Í Í Í, á í á í ð è ð ñ ý, ÷ ð í í á ñ á á í á ý ø í è è á á í ù í ó-
ù á á ð ñ ý á á ð è è ð è è í ó í ð í á ð è è è í æ á í ù è í á ð, ç à á è-
ñ è ì ú ò í ð í á ð è í ð è í á, ñ á á á á í è è í í ð í ò í æ á á í è è
è ì è è á-á í é ý è í á ý ð á è è ð è á í ú ò í í á á è ý ð è ì á ð í-
á è è á ð ð á ð à í è è á ð á ç è è-í ù è í í è è è-á ñ è è è è ñ í-
ò è à è ü í í-è ó è ü ð ó ð í ú è è í ó á è ñ ð á ð. Í í-í ð á æ í á í ó
ñ ó ù á ñ ð á ð á ð í ð ð á á í í ñ ò ù á è ç ó-á í è è è í è è-á-
ñ ð á á í í ù è è à-á ñ ð á á í í ù è á ñ í á è ð í á ý ó ó á è è ð è á í ú ò
ì á ð í á í á è á-á í é ý æ á í ù è í, á ð à è æ á ñ í ñ í á í á è ò
è í ð á è è ð è ð í á è è ñ ó-, ð í ì è í í è ð á ð í ú ò ò ñ è í á è è ð á ç-
è è-í ù è ñ ð á í.

Í á ì è á ú è í è ñ ñ è á á í á á í 1759 í à è è á í ð í á ð Í Ö
Ì Ñ Í Í, ñ á á á ò ù è ì à è á á í ç í: Í ñ è ð è-á ñ è è á è í í-
á á á á í-á ñ è á ð á ñ ð ð í è ñ ð á á, á ù ç á á í ú á ó í ð ð á á è á-
í è á í í è í è á í á. Í à è è á í ð ù á ú è è ð á ç á á è á í ú á á á
á ð ó í í: 1563 ì ó æ-è í è 196 æ á í ù è í. Á í ç ð á ñ ð í à-
ò è á í ð í á ñ í ñ ð á á è ý è ì 15 á í 65 è á ð.

Ñ ð á á è ñ í ò è à è ü í í-á á í í á ð á ð è-á ñ è è è è ñ í ò è-
à è ü í í-í ñ è ð í è í á è-á ñ è è è è ð á è ð í ð í á ð è ñ è á, ñ í í-
ñ í á ñ ð á ó þ ù è ð ó í ð í è ð í á á í è þ í í è í è á í í è ç à á è-

ñ è ì í ñ ò è ó æ á í ù è í, í ð í æ è á á þ ù è ò á È á ç á ð ñ ð á-
í á, ý á è ý è è ñ ù:

- à) Í ð è í á á è á æ í í ñ ò ù è ý ó í è-á ñ è è ì á ð ó í í á ì;
- á) ç á í ý ð í ñ ò ù á ñ ð á ð á ð è ð í è í á í í á ú á í é ý ñ ð á ç-
è è-í ù è è ñ è í ý ì è í á ñ á è á í é ý; è í í ó è è è ð í ú á è è á í
í á ó á á-í ú á ì ð í í ø á í é ý á ñ í á ñ ð á á í í í è ñ à í ú á, í á ð è í-
ò è ç à ø è ý í á ð ó í á ð í á;
- á) Í á è è-è á ð ð ó á í í ñ ð á è á í ð á í á í è á í è è æ è ç í á í-
í ù è è ð è ç è ñ í á, ñ í ò è à è ü í í è á á í ð á ð è è è í á í ð á á á-
è á í í á í ð í í ø á í è á è ñ í á ñ ð á á í í ì ó ç á í ð í á ù þ è í á-
ð á ç ó æ è ç í è - è à è ñ è á á ñ ð á è á í á ñ ð í ð í è ð í á á í í è í í-
ç è ò è è á í ó ð ð á í í á á í è í è ó ñ á è í í ð ð í é ý.

Ñ ð á á è è è è è è í è è í-í ñ è ð í í á ð í è í á è-á ñ è è è ñ í á á í í-
ñ ð á è æ á í ù è í ñ í í è í è á í í è ç á á è ñ è ì í ñ ò ù þ, á ñ ð á á-
í è ð á è ü í í ì á ñ í á è ð á, á ú á á è ý è è ñ ù:

- á í è á á á ù ð á æ á í á ý ì ò ý á í á í á ý í á ñ è á á ñ ð á á í-
í ñ ò ù í í á è è í á í è è ç í ó è í á ð è í á í è è;
- ð á í í è è á í ç ð á ñ ð í á-à è á í á ð è í í ð ð á á è á í é ý;
í ð á á í í-ð á í è á á á ð í è í á á è à-á ñ ð á á í á ð á í á í í á ð è í ð è-
è á è ç í í è è í í è á ð ó í í ú;
- í í ð ð á á è á í è á í á ð è í ð è è í á á è ð ó á ó á è è è ç è è è;

- æääáíèà èñíúòàòú ííáúá, ñèëúíúá íúóúá-íèy; ðáííáá íáðàùáíèà çà ñòàòèííáðííé è ðáááè-èèòàòèíííé ííííúùþ;

- äèèòäëúííá, á áàà ðàçà äíëüøá, ÷áì ó ì óæ-÷éí, íáðíæääíèà á íðíáðàì íá ÌÑÐ;

- íáðèíðè÷áñéíá ííüýíáíèà áíëüøá ñ àòòáè-òèáíúì èíííííáíòíí;

- áíèää áéääííðèyòííá ðá-áíèà ááñòèíáíòèè.

Íðè àíáèèçá ðáì èññèè á ñðááíèòäëúííí àñíáè-òá áúyáèáíí, ÷òí ó æáíúèí ñ ííèíèäííé çááèñè ì í-ñòùþ äíñòíááðííúá ðàçèè-èy íáíáðóæáíú á ñðíèäð áíçááðæáíèy ìò óííòðááèáíèy íñèòíáèòèáíúò áá-ù áñòá ìò 2 áí 3 èáò, ðèñè ñðúáà á yòè ñðíèè óááèè-÷èääáòñy á 8 ðàç, íí ñðááíáíèþ ñ çááèñè ì úì è ìò ííèíèäííá ì óæ-÷éí àì è; áúyáèáí áúñíèèè ðèñè ñðú-áà ðáì èññèè íðè íáèè-èè ñèòòáòèííí íáóñíèíáèáí-

íúò ðáèòíðíá, ñííñíáñòáóþ ù èò íàòíèíáè÷áñéíí ó áèá÷áíèþ.

Íàì è áúyáèáíú ñèääóþ ù èá èèèíèè-íñèòíèí-äè÷áñèèá ááíááðíí-çááèñè ì úá íñíááííííñòè ííè-íèáííé íáðèííáíèè ó æáíúèí á ñðááíèòäëúííí àñíáèòá:

á) áíèää áúðáæáííúá òèèèíðè ì íúá ÷áðòú èè-ííñòè, áíèää áúñíèèè óðíááíú íááðíðèçáòèè è íñè-òííàòèçáòèè;

á) ðàçèè-èy á ííèíðíèäííé èääíòè÷ííñòè çááè-ñè ì úò ìò ííèíèäííá æáíúèí:

- ñíáúáíèà ìò áíáðíáèíííñòè á ñòíðííó óá-ì èíèíííñòè ñ íáèè-èáì íèçèííáñèóèèííúò ÷áðò èè-ííñòè, ðáèèò èàè íáññèáííñòú, ááçú íèòèàòèá-ííñòú, èííóíðíííñòú, èàè óáèòíð ðèñèà óíðíèðí-ááíèy çááèñè ì íñòè ìò ííèíèäííá.

РЕЗЮМЕ

УНИВЕРСАЛЬНЫЕ МЕХАНИЗМЫ И КРИТЕРИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПСИХОТЕРАПИИ НАРКОЗАВИСИМЫХ

Ò.Á. Íàè

Ñòàðóóü í íñáüù ááá íñííáíú ì ííäðíáà ì é íðáíéá ÿð ðáèðèáííñðè ìñèðíðáðáíèè èèð, çàáèñè ì ùð íð Ì.Á.Á. Áàðíðí ì áààðñü íáçíð èðèðáðèáá ÿð ðáèðèáííñðè ìñèðíðáðáíáàðè-áñèíáí ìðíðíáññà è ìñèðíðáðá-íáàðè-áñèíé éí ì òíèèáòèè, à ðáèæá ííèñúáàððñü òíèèáðñàèüíúá ìáðáíèçì ù ìñèðíðáðáíèè íáðèíçà-áèñè ì ùð èèð.

МОТИВАЦИОННАЯ ТЕРАПИЯ ЗАВИСИМЫХ ОТ ПСИХОАКТИВНЫХ ВЕЩЕСТВ (учебно-методическое пособие)

Á.Á. Áæàðáóñú í íáà, Á.Ë. Èàðèíá

Á ñòàðóá íðèááááíí íáíñííááíéá íáíáðíáè ì ìñðè ì ìðèáàðèíííé ðáðáíèè íá áñáð ÿðáíáð íèáçáíèü íáð-èíèíáè-áñèíé íí ì ì è. Ííèñúáàððñü íáù èá ííäðíáà è ðáðííèíáè-áñèíá íðíðíéáíèá ì ìðèáàðèíííé ðá-ðáíèè çàáèñè ì ùð íð Ì.Á.Á. Áíñðáðí-íí ííäðíáíí èçèíæáíú ðáááíááíèü é ííááíðíáèá è èáàèèðèèáòèè ñíá-òèáèèñíá, ðáàèèçòð ù èð ìðíáðá ì ì ì ìðèáàðèíííé ðáðáíèèè.

Ëþ-ááúá ñèíáà: ìñèðíáèðèáíúá áá ù áñðáà, çàáèñè ì ìñðè, ì ìðèáàðèíííèü ðáðáíèèü, ì áðíáíèíèü.

КОНСТИТУЦИОНАЛЬНАЯ ТЕОРИЯ ШИЗОФРЕНИИ И ТРАДИЦИИ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ПСИХИАТРИИ В ИЗУЧЕНИИ ПСИХИЧЕСКОГО ЗАБОЛЕВАНИЯ

Á.Ñ. Ñðàðèòóó í, Ñ.Ñ. Èèðèèèè

Ñòàðóóü í íñáüù ááá ððáàèòèü ì ìðá-áñðááíííé ìñèðèáððèè á èçò-áíèè ø èçíððáíèè è òíðíèðíááíèè éí í-ñðèðòòèííèè ìáèüííè ðáíðèè ø èçíððáíèèè.

Ëþ-ááúá ñèíáà: ø èçíððáíèèü, éí ìñðèðòòèü, íðááíèçì.

ОСОБЕННОСТИ ЦЕННОСТНО-ПОТРЕБНОСТНОЙ СФЕРЫ НАРКОЗАВИСИМЫХ ЛИЦ НА РАЗЛИЧНЫХ ЭТАПАХ НАРКОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ

Á.Á. Ááèèáííá

Á ñòàðóá íáñòæáàððñü ðáçòèóðáðú èññèááíááíèü ñíááðæàðáèüííáí áñíáèðá ì ìðèáàðèè – ðáíííñðíí-íí-ðáááííñðííèè ñðáðú íáðèíçàáèñè ì ùð èèð, íáðíáü ù èðñü íá ðáçèè-ííð ÿðáíáð íáðèíèíáè-áñèíé íí ì ì è.

ПРИМЕНЕНИЕ ФЕНОТРОПИЛА И ГИПОКСЕНА У БОЛЬНЫХ АЛКОГОЛИЗМОМ В ПОСТАБСТИНЕНТНЫЙ ПЕРИОД

Ë.Á. Èóçá ì ááááá, Á.Í. Íááèáíèí, Í.Í. Õñíáííá

Íá ñááííáíüø íèè ááíú èèèèè-áñèáü íáðèíèíáèü ðáñííèááááð áíñðáðí-íí áíèüø è ì áðñáíáèíí ðáðíáèí-èíáè-áñèèð ñðááñðá è ì áðíáíá èá-áíèü ìáðíèíáè-áñèíé çàáèñè ì ìñðè ìð áèèíáíèü, íáíáèí èðíáíááü ðáçòèó-ðáðèáííñðòáðáíáàðè-áñèèð òñèèèè íáðáèííèèçç ìááááíèííèèçç ìááááññü íááíñðáðí-ííè. Ááííáü ìðíáèáí à ìíáòæáááð íáð-

---

éíéíáíá é è íáéáèèäöáèèçàöèè òáðáíááðè-áñéèò ìðíáðáì ì çà ñ-áò éíì áé íèðíááíéý ìðáíáðáóíá è èò éíì ì-
éáéñííáí èñí íéüçíááíéý.

Áñá áú ø áñéàçáí ííá ñáè äáðáèüñðáóáò íá àèðáèüí íñðè ìáðíááíáðè-áñéíáí íáíñííááíéý, áíðíááöèè, áíá-
áðáíéý ñèñðáì ù èèè íèéí-íñèòí ìáðíéíáè-áñéíé ñè íáðíí ì áèüííé ðááðèðèèáöèè è àèðáðáíóèáöèè ìðè ìá-
íáíéý á íáðéíéíáè-áñéíé ìðáèðèèá ííáúò èáèáðñóááííúò ìðáíáðáóíá. Èññèááíááíéá íáíðááèáíí íá áèèþ-
-áíéá á ñóáì ó éíì íéáéñííáí èá-áíéý áíéüíúò áèéíáíéèçìíí á íñðááñðè íáíðíúé íáðéíá ìðáíáðáóíá ìáðá-
-áíéè-áñéíáí òè ìá äáéñðáèý (òáííððííéèà è àèííèñáíá), ñííñíáñðáóþ ù èò óíáíúø áíéèþ ððááíáííñðè, äáí-
-ðáññèáííñðè è íááðíðèçàöèè áíéüíúò, ííáúø áíéèþ èò àèðèáííñðè, ñáíí-óáñðáèý è íáñððíáíéý, à òàèæá
íðíáèèçàöèè ìíéàçáðáèèé òèçè-áñéíáí è ìñèðè-áñéíáí çáíðíáíüý á çááèñè ìíñðè ìð è íáéáèèáöáèüííé -óá-
-ñáèðáèüííñðè è íèì.

СОЦИАЛЬНОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ БЫВШИХ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ИНЪЕКЦИОННЫХ НАРКОТИКОВ

Ñ.Í. Ìíè-áííá

Á ñòáðüá íáíñííáúáááðñý íáíáóíáè ì íñòü ðááíðú ìí ñíòèàèüííí ó ñííðíáíæááíéèþ áúáø èò ìíððááèðá-
-èáè è íúáèèèííúò ìáðéíéèéíá, èáè óáèðíðá, ííáúø áíéèþ ù ááí ðáçóèüðáðèáííñòü ðáááèèèðáèèííúò ìðíáðáì ì.
Éèþ-ááúá ñèíáá: ñíòèàèüííá ñííðíáíæááíéá, ñíáèèáèèñò ìí ñííðíáíæááíéèþ, ðáááèèèðáèèý.

ВЛИЯНИЕ ХРОНИЧЕСКОГО ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЯ АЛКОГОЛЕМ НА АКТИВНОСТЬ АЛКОГОЛЬДЕГИДРОГЕНАЗЫ В СЫВОРОТКЕ КРОВИ ЛЮДЕЙ, СТРАДАЮЩИХ АЛКОГОЛИЗМОМ

Á.Í. Íáèèáíéí

Á ñòáðüá ðáññ ì áððèáááðñý áííðíñ íáððø áíéý òóíéèèíéðíááíéý ðáçèè-íúò áéíðèìè-áñéèò è òèçèíéí-
-áè-áñéèò ìðíóáññá. Ñ óááèè-áíéáí íáðéíáà çéíóííððááèáíéý áèéíáíéáí àèðèáííñòü áèéíáíéüáááèðíáá-
-íáçú á ñúáíðíðèá èðíáè áíçðáñðááð, òí áñòü ì áæáó ìðíáíéæèðáèüííñòüþ çááíéáááíéý áèéíáíéèçìíí è íí-
-áúø áíéèáí àèðèáííñðè ÁÁÁ ñó ù áñðáóáð ìðýíáý çááèñè ì íñòü.

ОЦЕНКА ИЗМЕНЕНИЙ АКТИВНОСТИ КРЕАТИНКИНАЗЫ И ЕЁ ИЗОФЕРМЕНТОВ В СЫВОРОТКЕ КРОВИ У БОЛЬНЫХ АЛКОГОЛИЗМОМ

Á.Í. Íáèèáíéí

Ó áíéüíúò áèéíáíéèçìíí àèðèáííñòü èðááðèíéèíáçú (ÊÊ) ñúáíðíðèè èðíáè ðáçéí ííáúø áíá á íáðéíá
-ááñðèíáíóèè, ìðè-áí àèðèáííñòü òáðíáíðá ìðýíí ìðíííðèèíáèüíá òýæáñðè áèéíáíéüííáí ááñðèíáíðííáí
-ñèíáðííá. Á íáðéíá ðáíèññèè ñó ù áñðááííí ìáíýáðñý èçíðáðíáíðíúé ñíñðáá ÊÊ çà ñ-áò ìíáúø áíéý íáé-
-ðíñíáèèèè-áñéíé è èáðáèíñíáèèèè-áñéíé (ÁÁ- è ÌÁ-) èçíðíðí òáðíáíðá. Óèàçáííúá íáððø áíéý ñíððá-
-íýðñý ìðíáíéæèðáèüííá áðáíý (áí íáñéíéüèèè èáð).

ТИПЫ СМЫСЛОЖИЗНЕННЫХ ОРИЕНТАЦИЙ У ЛИЦ С СУИЦИДАЛЬНЫМИ ТЕНДЕНЦИЯМИ

ÁÑ. Áááèðáèèííá, Ì.Ì. Íóðèáðíáá

Á ñòáðüá ìðááñðááèáííú ðáçóèüðáð ñíòèíéíáè-áñéíáí èññèááíááíéý, ðáñèðúááþ ù ááí íñíááíííñðè ñí ùñ-
-éíæçéíáííúò ìðèáíðáèèè ó èèò, ñíááðø èáø èò ñóèèèáèüííúá ìííúðèè. áúýáèýðñý çíá-áíéá ìíéàçáðáèèé
øèàè áðáíáííé æèçáííóþ ìðèáíðáèèþ -áèíáèá, à òàè æá ñííñíá ñáííéííðíéý. Ñííðííø áíéá ìíéàçáðá-

---

ëäé ýðèð ø èäé íáúáäè íÿþðñý á ðè í ù àèðáèüí íáí ñì ùñéíáíáí ñí ñòíÿí èÿ. Ýðí í íçáíèÿäò í ðáááèèðü ñèááúá è ñèèüí úá ñòíðí í ù èè-í í ñðè, áúááñðè çàéí í í ðí ðí ñðè á ðááóèÿèè æèçíáí í ùð íðí í øáí èé

**ДОКАЗАТЕЛЬНАЯ ПСИХОТЕРАПИЯ НАРКОЗАВИСИМЫХ
(Краткий обзор)**

Ò.Á. Ìàè

Á ñòáðüá äáí íáçíð íáð-í í-ðáíðáðè-áñéíáí è ðèèèäáííáí íáí ðááèáí èé áíèàçàðáèüí íé ñèðíðáðáí èè, à ðàèæá í áðíáíèíáèè í öáí èè ýð óáèèðèáíí ñðè ñèðíðáðáí èè íáðéíçááèñè ì úð. Ìðèááááí ù ñèñðáí àðè-áñ-èèá íáçíðú è íáðà - áíáèèçú í í ýð óáèèðèáíí ñðè èá-áíèÿ èèð, çááèñè ì úð íð ñèðíáèèðèáí úð áá ù áñðá. Ìðíáíáèèçèðíááíú è èçó-áíú ñðááíèðáèüí úá ðáçóèüðáðú ýð óáèèðèáíí ñðè íðááèüí úð áèáíá ñèðíðáðá-í èè íáðéíçááèñè ì úð.

THE RESUME

UNIVERSAL MECHANISMS AND CRITERIA OF EFFICIENCY OF PSYCHOTHERAPY AT DRUG-DEPENDENT

T.V. Pak

The clause is devoted to the basic approaches to an estimation of efficiency of psychotherapy of the persons dependent on PAS. The author gives the review of criteria of efficiency of psychotherapeutic process and the psychotherapeutic communications, and also universal mechanisms of psychotherapy at drug-dependent are described.

THE MOTIVATIONAL THERAPY OF DEPENDENT FROM PSYCHOACTIVE SUBSTANCES (The educational-methodical manual)

B.B. Dzharbusynova, A.L. Katkov

In the clause the substantiation of necessity of motivational therapy at all stages of rendering of the narcological help is resulted. The general approaches and technological registration of motivational therapy dependent on PAS are described. Requirements to preparation and are in detail enough stated to qualification of the experts realizing the programs of motivational therapy.

Keywords: psychoactive substances, dependence, motivational therapy, methodology.

THE CONSTITUTIONAL THEORY OF SCHIZOPHRENIA AND TRADITION OF DOMESTIC PSYCHIATRY IN STUDYING MENTAL DISEASE

A.S. Staritsyn, S.S. Kirilyuk

The clause is devoted to traditions of domestic psychiatry in studying schizophrenia and formation of the constitutional theory of schizophrenia.

Keywords: schizophrenia, the constitution, an organism.

THE FEATURES OF VALUABLE-REQUIRED SPHERE OF DRUG-DEPENDENT AT VARIOUS STAGES OF THE NARCOLOGICAL HELP

E.B. Bajkenov

In the clause the results of the research of substantial aspect of motivation - valuable-required sphere of drug-dependent who are being at various stages of the narcological help are discussed.

THE APPLICATION OF PHENOTROPIL AND HYPOXEN AT SICK WITH ALCOHOLISM IN THE POST-ABSTINENT PERIOD

L.B. Kuzembaeva, V.P. Pavlenko, N.N. Usanov

For today the clinical narcology has enough greater arsenal of pharmacological means and methods of treatment of pathological dependence on alcohol, however final result of theurapeutic efforts quite often it appears insufficient.

The given problem induces experts in narcology to an individualization of therapeutic programs due to a combination of preparations and their complex use.

All aforesaid testifies to a urgency of a pathogenetic substantiation, approbation, introduction of the system of clinical-psychopathological syndrome heading and differentiations of application in narcological practice of new medical products. Research is directed on inclusion to the scheme of complex treatment sick by an alcoholism in the post-abstinent period of preparations of metabolic type of action (phenotropil and hypoxen), promoting to reduction of uneasiness, depressions and neurotization at patients, to increase of their activity, state of health and mood, and also normalization of parameters of physical and mental health depending on individual sensitivity to them.

SOCIAL SUPPORT OF FORMER CONSUMERS OF INJECTION DRUGS

S.N. Molchanov

Necessity of work proves in the clause on social support of former consumers of injection drugs, as the factor raising productivity of rehabilitation programs.

Keywords: social support, the expert on support, rehabilitation.

THE INFLUENCE OF CHRONIC ALCOHOL ABUSE OF THE ACTIVITY OF ALCOHOL DEHYDROGENASE IN THE BLOOD SERUM OF THE PEOPLE SUFFERING FROM ALCOHOLISM

V.P. Pavlenko

Due to the increasing time of alcohol abuse, the activity of alcohol dehydrogenase in the blood serum is increased, e.i. the direct dependence exists, between the duration of alcoholism and elevation of alcohol dehydrogenase activity.

THE ESTIMATION OF CHANGES IN THE ACTIVITY OF CREATINEKINASE AND ITS ISOZYMES IN THE BLOOD SERUM OF THE PATIENTS WITH ALCOHOLISM

V.P. Pavlenko

At the patients with alcoholism creatinekinase activity in the blood serum is sharply increased in the abstinence period, while the activity of enzyme is directly proportional the severity of alcohol abstinence syndrome. In remission time isoenzyme content of creatinekinase is significantly changed because of elevation of neurospecific and cardiospecific isoenzymes. Abovementioned disturbances persist for a long time (up to several years).

TYPES OF LIFE-MEANING ORIENTATIONS AT PERSONS WITH SUICIDE TENDENCIES

G.S. Abdirajymov, M.M. Nurkatova

In the clause the results of the sociological research opening features of life-meaning orientations at persons, made suicide attempts are presented. Come to light value of parameters of scales time vital orientation of the person, and as a way of self-checking. A parity of parameters of these scales are united in types of an actual semantic condition. It allows to define weak and strengths of the person to deduce laws in regulation of vital attitudes.

THE ANALYSIS OF CASES OF HOSPITALIZATION IN THE REPUBLICAN CENTRE OF TOXICOLOGY OF THE PATIENTS WHO HAVE MADE ATTEMPTS OF A SUICIDE

G.S. Berdalina, V.M. Cheglakova, M.M. Nurkatova

In article cases of hospitalization in toxicological branch of the persons who have made attempts of suicides are analyzed. Motivations of suicides are analyzed, the motivation auto-aggressive typology is presented.

PSYCHOSOCIAL FEATURES OF HIV- INFECTED PATIENTS

N.M. Sadykov

Questions concerning HIV-infected people: domestic problems, interrelation among other people, psychics and medical care features are discussed in this article.

THE DEMONSTRATIVE PSYCHOTHERAPY AT DRUG-DEPENDENT (The brief review)

T.V. Pak

In the clause the review of scientific-theoretical and applied directions of demonstrative psychotherapy, and also methodology of an estimation of efficiency of psychotherapy of drug-dependent is given. Regular reviews and meta - analyses by efficiency of treatment of the persons dependent from psychoactive substances are resulted. Comparative results of efficiency of separate kinds of psychotherapy of drug-dependent are analysed and studied.

**БИБЛИОГРАФИЯ К ЖУРНАЛУ «ВОПРОСЫ МЕНТАЛЬНОЙ МЕДИЦИНЫ
И ЭКОЛОГИИ» ЗА 2009 ГОД**

Редакторские статьи

Êaðéíá À.Ë. Ê ñðáíáàððð ì àèðííðððéðððð ñèñðáí ù íàðéíéíáè-àñéíé íííí ù è á Ðáñíðáéèèá Êàçàðñðáí, Õíì XV, ¹ 1, 2009

Êaðéíá À.Ë., Ì àèàðíá Á.Á. Õèéíííðñèèà è íàð-íí-ì àðíáíéíáè-àñéèá íñííááíéý è íðáàððàðéáíé íñèðí-ðáðáíèè, Õíì XV, ¹ 3, 2009

Ì àèàðíá Á.Á., Êaðéíá À.Ë. Ðíéü è ì àñðí ìñèðíðáðáíèè á èá-áíèè è ðáááèèèðàðèè çààèñè ì ùð íð ìñèðí-àèðéáí ùð áàù àñðá, Õíì XV, ¹ 1, 2009

Эпидемиологические исследования

Àæàðáóñí ííáá Á.Á. Àèððáðáíðèðíááí íáý íðáíéà ìñèðè-àñéíáí çáíðíáüý íàñáéáíéý Ðáñíðáéèèè Êàçàðñðáí (íí ìàðáðèàèáí èíííéáéííáí èññèááíááíéý 2003 áíáá), Õíì XV, Ñíáðèàèüí ùé áù íðñè, ííñáý-ù áíííé III ñúáçáð ìñèðèàððíá, íàðéíéíáíá, ìñèðíðáðáíááðíá è ì áàèðèíñèè ìñèðíéíáíá Ðáñíðáéèèè Êàçàðñðáí, 2009

Ð ñíííá Í.Á., À ì áííáá Æ.Ø., Ì ññááéíáá Æ.Ë. Áçàè ì íñáýçü ððíáíý ìñèðíéíáè-àñéíáí çáíðíáüý è íí-ððááéáíéý ìñèðíáèðéáí ùð áàù àñðá, Õíì XV, Ñíáðèàèüí ùé áù íðñè, ííñáý ù áíííé III ñúáçáð ìñèðèàððíá, íàðéíéíáíá, ìñèðíðáðáíááðíá è ì áàèðèíñèè ìñèðíéíáíá Ðáñíðáéèèè Êàçàðñðáí, 2009

Психотерапия

Àèðí íááéíáá Æ.Ë. Ìñèðíðáðáíááðè-àñéèá è íðáðááíðèè èàé ðàèðð áèéýíéý íà èè-ííñðíð ñðððéððð çààèñè ì ùð íð ìñèðíáèðéáí ùð áàù àñðá, Õíì XV, ¹ 3, 2009

Êaðéíá À.Ë., Ì àèàðíá Á.Á. Àèððáèüí ùá ñíðèàèüí ùá èí íðáèñð ù è ññéíáéý ðíðí èðíááíéý è íðáàððàðéáí-áí áàèèáíéý á ìñèðíðáðáíèè, Õíì XV, Ñíáðèàèüí ùé áù íðñè, ííñáý ù áíííé III ñúáçáð ìñèðèàððíá, íàðéíéíáíá, ìñèðíðáðáíááðíá è ì áàèðèíñèè ìñèðíéíáíá Ðáñíðáéèèè Êàçàðñðáí, 2009

Ì àèàðíá Á.Á., Êaðéíá À.Ë. Ìñííáí ùá ðáíááíðèè ðàçàèðéý ìñèðíðáðáíèè á Ðíññèéñéíé Õáááðàðèè è á Ðáñíðáéèèá Êàçàðñðáí, Õíì XV, Ñíáðèàèüí ùé áù íðñè, ííñáý ù áíííé III ñúáçáð ìñèðèàððíá, íàðéíéíáíá, ìñèðíðáðáíááðíá è ì áàèðèíñèè ìñèðíéíáíá Ðáñíðáéèèè Êàçàðñðáí, 2009

Ì àèèáñèáý Ë.Ë. Àððí ííááý ìñèðíðáðáíéý ííáðáíè-í ùð ìñèðè-àñéèð ðáññððíéñðá ñððááíðíá ì áàèðèí-ñéíáí ÁÓÇá, Õíì XV, Ñíáðèàèüí ùé áù íðñè, ííñáý ù áíííé III ñúáçáð ìñèðèàððíá, íàðéíéíáíá, ìñèðíðáðáíááðíá è ì áàèðèíñèè ìñèðíéíáíá Ðáñíðáéèèè Êàçàðñðáí, 2009

Í ððááçè íá Á.Ç. Àèððáèüí íñðü ìñèðíðáðáíèè àéý áðá-áé, Õíì XV, ¹ 3, 2009

Ì àè Õ.Á. Õíéááðñáèüí ùá ìáðáíèçí ù è èððáðèè ýððáèèðéáííñè ìñèðíðáðáíèè íàðéíáèñè ì ùð, Õíì XV, ¹ 4, 2009

Ðà-áíéíáá Ë.В. Ìñèðíéíáè-àñéíá ñíááðáíèè ì àæíàðèíáèüí ùð èí íðèèèðíá á ìðíðáññá áàáíðàðèè è ííáíé èóèðððííé ñðááá, Õíì XV, ¹ 3, 2009

Психиатрия

Àèðí íááéíáá Ñ.À., Í áááé Í.À. Ìñííáí ùá èèéíè-àñéèá ðàðáèðáðèñðèè èèð, íàíðááéáííí ùð íà àí áóèà-ðíðíá íðèíðáèðáèüí íá èá-áíèá á ìñèðèàððè-àñéèá àèñíáíñáðü Ðáñíðáéèèè Êàçàðñðáí, Õíì XV, ¹ 1, 2009

Àæàðáóñí ííáá Á.Á., Êaðéíá À.Ë. Ì ìèáàðèííáý ðáðáíéý çààèñè ì ùð íð ìñèðíáèðéáí ùð áàù àñðá (ð-áá-íí-ì áðíáè-àñéíá ííñíáéá), Õíì XV, ¹ 4, 2009

Çààèáóèè íá Á.Õ. Íááðíçí ííáíáí ùá ìñèðè-àñéèá ðáññððíéñðá íðè ððííè-àñéíé ñàèíðíáíé è íðíèñè-èáðèè, Õíì XV, ¹ 1, 2009

Ëèáðááá Ð.Á., Àèðí íááéíáá Ñ.À., Áááúéíáááá Á.Õ. Í ççéíáè-àñéáý ñðððéðððá ìñèðè-àñéèð ðáññððíéñðá ó èèð, èíðíðü ì ðáèííáííáíá ñð. 17 ÕË ÐË, Õíì XV, ¹ 2, 2009

Ëèáðááá Ð.Á., Àèðí íááéíáá Ñ.À., Áááúéíáááá Á.Õ. Ñíðèíááí íàðáðè-àñéèá ááíííá á ìðííðáíèè ííáýèñ-íáððííð, èíðíðü ì ðáèííáííáíá ñð. 17 ÕË ÐË 1997 á, Õíì XV, ¹ 2, 2009

Ëíáíáéíáá Ë.Í. Ñðððéðððá áàðèèððáííð ðáññððíéñðá íðè øçíððáíèè (èèðáðáððííé íáçíð), Õíì XV, ¹ 3, 2009

Ðñè íá Á. Ð., Ñðíéýðááñèáý Ñ.À. Ñóèèè – ìðíéáíá èè-ííñè èè íá ù áñðáá? Õíì XV, ¹ 1, 2009

Í îäîëñàíî â îâ-àüü 31.12.2009 ã Ôîðì àò 60ö90 1/8. Áóì àãà î òñàò íàÿ.
Ãàðí èòóòà Times New Roman. Óñë. îâ. èèñò. 8,75. Óñë. èçä. èèñò 14.
Òèðàæ 500 ýêç. Íâ-àüü RISO.
Í òîâ-àüü í î ÐÃË Î «Ðãñî ááèèèáíñèéé íàó-íî-îðàèòè-áñèéé Õá íòð
í àäèèî-ñîèèèüí ùó îðíáèè íàðèè àíèè».
140001, Ðãñî ááèèèè Èàçàòñòàí, ã Îäèèèèð, óë. Êóóóçíà, 200, òáë. (7182) 60-50-93